

ДЕЙВИД ГЕММЕЛ

ИЗДАТЕЛЬСКАЯ КОМПАНИЯ «БАРД»

РИГАНТЕ

1

МЕЧ В БУРЯТА

ДЕЙВИД ГЕМЕЛ МЕЧ В БУРЯТА

Превод: Владимир Зарков

chitanka.info

Свирепи и горди, хората от племето риганте живеят сред гористите склонове на своите планини, прекланят се пред боговете на въздуха и водата и духовете на земята. Сред тях израства воин, белязан от съдбата. Роден в бурята, която погубва неговия баща, той носи името Конавар и разказите за неговата храброст плъзват като горски пожар.

Сидите — същества на стара като самото време магия, не пренебрегват младия боец и тяхната зловеща сянка пада върху живота му. А армия от безмилостни нашественици ще прекоси скоро морето и ще заличи завинаги обичаите и духа на риганте. Решен да защити своя народ, Конавар отива пръв при враговете. И по време на пътешествията си получава в дар меч, който е могъщ и смъртоносен като сидите, сътворили това оръжие. Така получава ново име, което всява страх в сърцата и на приятели, и на врагове.

Име, предвещаващо величава и горчива участ.

Демонския меч.

„Меч в бурята“ е разтърсващ роман за честта и позора, за лесните грешки и страшните последствия от тях, за падението, възмездието и разкаянието. Гемел създава мрачни и жестоки светове, където герои и злодеи често са неразличими един от друг.

Фентъзи Бук Ривю

Дейвид Гемел е няколко стъпала над добрите автори. Той е стигнал до царството на невероятното майсторство.

Ан Маккафри

Забравете стандартното фентъзи, в което доброто се бори срещу злото, светлината срещу мрака. В историите, разказани от Дейвид Гемел, ще намерите и безбройни оттенъци на сивото.

SFX

*Посвещавам „Меч в бурята“ с обич на Стела Греъм,
със сърдечна благодарност за осемнадесетте години чудесно
и неизменно приятелство.*

На родителите ми Карол и Луис.

На сестрите ми Карла и Алмуден и на брат ми Иниго.

БЛАГОДАРНОСТИ

Благодаря на моите редактори Лайза Рийвз и Бру Дохърти, също и на Алън Фишър, Вал Гемел, Мери Сандерсън, Бил Удфорд, Тони Фенелон и Джан Дънлоп, които подхранваха въображението ми. Също и на хората в „Дийп Пан Пица“ в град Истбърн за сърдечността, дружелюбието и тяхната „Обикновена американска“ с щедро добавени бекон и чушлета.

ПРОЛОГ

Видях го за последен път, когато бях още кльощаво момче с коса като слама и живеех на платото. Случи се в следобедна на единайсетия ми рожден ден. Предишния ден сестра ми умря при раждане, бебето също. Баща ми — беше вдовец — беше безутешен и аз се измъкнах рано от фермата, оставих го насаме със скръбта. И аз тъгувах, но както е с повечето деца, в мъката ми се прокрадваше и съжаление към самия мен. Ара бе умряла и ми бе съсипала рождения ден. И до днес потръпвам от срам при този спомен.

Утрото почти отмина, докато бродех из горите по склоновете и се залисвах с игри. Воински игри. Аз бях герой и преследвах врагове. Аз бях най-страшният майстор на меча. Аз бях крал Демонския меч. Бях го видял веднъж, когато с неколцина свои спътници се отби в нашата усамотена ферма. Просто минаваха, а баща ми им даде вода и хляб. Кралят слезе от седлото и благодари на баща ми, поприказваха си за сушавото лято и трудностите, които ни навличаше то. Тогава май бях петгодишен, спомням си само колко едър беше и какви странни очи имаше. Едното светлокафяво, другото зелено като скъпоценен камък. Баща ми му разказа как умря единственият ни бик, поразен от мълния. След три дни мъж на кон доведе чудесен бик с големи рога и ни го подари. Оттогава баща ми беше предан до смърт на краля.

Тъкмо навърших единайсет, когато го видях отново. Омръзна ми да играя сам и отидох при братовчед ми в Хлътналата долина, на малко повече от час пеша от къщи. Той ме нахрани и после му помагах да цепи дърва. Търкалях ги към него и ги слагах на ниския дръвник, а той ги цепеше с брадвата. Накрая пренесохме цепениците и ги наредихме покрай северната стена на къщата. Уморих се. Можех да преспя при него, но знаех, че баща ми ще се тревожи, затова около час преди мръкване тръгнах към къщи през Болгските хълмове. Трябваше да мина близо до Каменния кръг. От баща ми бях чувал, че са го направили великани в прастари времена; леля ми пък казваше, че самите камъни били някога великани, но ги застигнало проклятието на

Таранис. Не знам коя история е върната, обаче Кръгът е великолепен. Направен е от осемнайсет огромни камъка, всеки висок над двайсет стъпки. Камъните са от твърда златиста скала и изобщо не приличат на сивия гранит в планината Друаг.

Нямах намерение да минавам покрай Кръга, защото не ми беше по пътя. Но докато вървах между дърветата, срещнах вълча глутница. Спрях и вдигнах един камък. Вълците не нападат често човек. Предпочитат да не ни доближават. Лесно е да ги разбереш — ние ги преследваме и убиваме при всеки сгоден случай. Водачът на глутницата не помръдваше, златистите му очи се взираха в мен. Побиха ме тръпки, защото бях сигурен, че у този вълк няма и следа от страх.

Не отстъпих още миг-два. Той се втурна към мен. Пуснах камъка и хукнах. Знаех си, че тичат след мен, затова бягах с все сила, прескачах паднали дървета и се провирах през храсталаци. Много се уплаших и никакви мисли не останаха в главата ми. А после стигнах до последните дървета само на няколко крачки от Каменния кръг. Да продължа натам означаваше да умра. Щом се сетих за това, надмогнах страха и умът ми се проясни.

Точно пред мен имаше нисък клон. Подскочих, хванах го и се покатерих на него. Водачът почти ме беше догонил. Той също подскочи, зъбите му стиснаха едната ми обувка и я смъкнаха от крака ми. Покатерих се малко по-нагоре, а вълците се събраха безшумно около дървото.

Щом опасността отмина, се ядосах и на себе си, и на тях. Отчупих един сух клон и го запратих към вълците. Те отскочиха, после започнаха да обикалят около дървото.

И тогава чух конниците. Вълците изчезнаха в гората. Тъкмо се канех да викна на новодошлите, но нещо ме възпря. Не знам какво. Не мисля, че беше страх, но може и да съм доловил някаква заплаха. Присвих се на дебелия клон и ги гледах как влязоха на конете в Каменния кръг. Преброих деветима. Всички носеха мечове и кинжали.

Дрехите им бяха много хубави, конете — високи, каквито яздеха Железните вълци на краля. Слязоха от конете, изведоха ги от Кръга и ги вързаха наблизко.

— Как мислиш, той ще дойде ли? — попита един от мъжете.

Спомням си го ясно и сега — висок, плещест, руса плитка се подаваше изпод лъскавия железен шлем.

— Ще дойде — отговори друг. — Иска мир.

После насядаха в Кръга. Понеже бях решил да не се издавам, внимавах да не вдигам шум. Мъжете си говореха тихо и чувах само по някоя и друга дума.

Слънцето вече залязваше и реших да тръгна през гората въпреки вълците, за да се прибера вкъщи. И тогава видях ездача на белия жребец. Познах го веднага.

Демонския меч. Кралят.

Нямам думи да опиша вълнението си. Още тогава този мъж се превръщаше в легенда. В гаснещите лъчи на слънцето брадата му червенееше като злато. Носеше крилат шлем, сякаш изработен от ярко сребро, на нагръдника се виждаше гербът на неговия род — сърне в трънаци; носеше и прочутото си шарено наметало. На кръста му висеше знаменитият меч, даден му от сидите, със златна дръжка. Влезе в Кръга и остана на коня си, вторачен в деветимата. Сториха ми се неспокойни, почти уплашени от появата му. Надигнаха се, когато той скочи от седлото.

Щях да сляза от дървото, просто за да съм по-близо до живата легенда. Но той измъкна меча и го заби в пръстта пред себе си.

Мъжът с русата плитка заговори пръв:

— Седни с нас, Конавар. Нека поговорим за новия мир.

Демонския меч постоя безмълвен, силните му ръце опрени върху дръжката на меча, шареното наметало развято от повея.

— Не ме повикахте тук да говорим — каза той с дълбок, звучен глас. — Повикахте ме да умра тук. Хайде де, предатели. Тук съм. И съм сам.

Те бавно извадиха мечовете си от ножниците. Долавях страха им.

Нападнаха, докато слънцето се скриваше в аления огън на небето.

1.

В нощта, когато се роди великият мъж, яростна буря напираше от далечния север, но тегнещите черни облаци засега бяха скрити от голите, заснежени само най-горе върхове на планината Друаг. Въздухът около родилната колиба бе натежал неподвижно. Ярките звезди на Кайр Гуидиън блещукаха в небето, пълната луна светеше като фенер над земите на племето риганте.

В огряната от лампа колиба беше спокойно, ловецът на коне Варакон — мъж с кротки очи, бе коленичил до постелята на жена си и държеше ръката ѝ. На Мерия ѝ бе олекнало за малко от болките. Усмихна му се.

— Не бива да се тревожиш — прошепна тя. — Ворна казва, че момчето ще е силно.

Русият млад мъж погледна вещицата, която бе приклепнала до железния мангал. Тя бе отворила три глинени гърненца и отмерваше някакъв черен прах. Варакон потръпна.

— Време е за името на душата му — каза Ворна, без да се обръща.

Варакон неохотно пусна ръката на Мерия. Не му допадаше тази кльошава вещица. Впрочем никой не я харесваше. Трудно е да харесаш онова, от което се боиш, а чернокосата Ворна си беше чудато същество със светлосините си кръгли очи, които сякаш никога не примигваха. Варакон за кой ли път се зачуди как е възможно вече позастаряла девственица, която не е изпитала лично нито сношение, нито раждане, да има такава вещица в бабуването.

Ворна се надигна, обърна се към него и го прикова с неприветлив поглед.

— Сега не е времето да умуваш над въпроси, подсказани ти от глупостта.

Варакон трепна. На глас ли го бе изрекъл? Изключено.

— Името на душата — напомни Ворна. — Върви.

Той хвана отново ръката на Мерия и целуна пръстите ѝ. Тя му се усмихна, после нов прилив на болка помрачи лицето ѝ. Варакон отстъпи заднешком към вратата.

— Всичко ще свърши добре — увери го Ворна.

Той се обърна, нагласи наметалото на зелени и сини квадрати около тесните си рамене и излезе в нощта.

Навън беше задушно и все пак в първия миг му се стори хладно след колибата. Той напълни дробовете си с по-свеж въздух. Встрани от селото уханието на треви и бор беше силно; Варакон долавяше и поненатрапчивия аромат на цветя. Усети топлината на лятната нощ, свали наметалото и го остави сгънато на пейката около старата върба.

Ворна бе казала, че е време за името на душата.

В този миг, сам под звездите, Варакон за пръв път през своя деветнайсетгодишен живот се почувства зрял мъж. Щеше да открие името на душата за своя син.

Син!

От тази мисъл сърцето му сякаш щеше да се пръсне.

По козята пътека стигна до зелените склонове на Кайр Друаг — Старата планина, и започна да се катери. Изкачи се високо над долината, а в главата му се трупаха какви ли не мисли. Спомни си за баща си и се зачуди за какво ли е мислил той на този склон преди деветнайсет години. Какви ли мечти е таял за детето, което е чакал да се роди? Баща му бе умрял от раните си след битка с племето панони, когато Варакон беше на шест. Година по-късно и майка му си отиде през Тъмните води. В последните си спомени за нея виждаше жена като скелет, с хлътнали очи, която хрочеше кръв и слюз.

Сиракът Варакон израсна под грижите на сприхав чичо, който не се бе женил и предпочиташе да страни от хората. Възрастният мъж обаче беше с блага душа и се стараеше колкото можеше да е добър баща. Но заедно с многото полезни поуки успя да предаде на племенника си и недоверието си към дружбата. Затова Варакон не се и опитваше да бъде приятен никому, трудно се сближаваше с хората. Не беше нито любимец, нито изгнаник сред другите младежи от племето риганте и животът му протичаше незабележимо с изключение на две неща — приятелството му с Първия воин Руатан и женитбата му с красавицата Мерия.

Поспря на склона и се загледа към село Три потока в далечното подножие. В повечето къщи беше тъмно, защото приближаваше полунощ, а риганте бяха селяни и ставаха призори. Но някои прозорци бяха осветени от трепкащите пламъчета на лампи. Бануин Чужденеца сигурно преглеждаше търговските си книжа и се готвеше за следващото пътуване отвъд морето, а Кася Земната жена може би забавляваше гост — посвещаваше някой юноша с гореща кръв в благословените от нощта наслади.

Варакон продължи нагоре.

Женитбата му с Мерия изненада мнозина, защото при нейния баща бяха ходили поне двайсетина младежи да искат ръката ѝ. Дори Руатан. Мерия отхвърли всички. Скромният Варакон не беше сред тях — смяташе, че Мерия го превъзхожда прекалено много във всичко.

Но един ден, когато той укротяваше една кобила на оградената планинска ливада, тя дойде да го види. Този ден сияеше сред най-скъпите му спомени. Мерия опря лакти на оградата и загледа Варакон, който обикаляше вътре с кобилата. Отначало той дори не долови присъствието ѝ, така се бе съсредоточил в досега с духа на кобилата. Обичаше конете и още от дете ги наблюдаваше често и дълго. Бе забелязал, че винаги кобили водят хергелето и се справят със своенравните кончета, като ги пропъждат встрани от безопасността му. Кончетата се плашеха тутакси, защото хищниците не биха пропуснали да се нахвърлят върху тях. Кобилата скоро позволяваше на вироглавите да се върнат в хергелето и те ставаха послушни. Варакон използваше подобен похват в укротяването на младите коне. Отделяше ги в кръглото заграждение, а след малко с едно изплющяване на въжето ги караше да препускат покрай оградата. Конят бяга по инстинкт от опасността, а чак когато усети, че се е изтръгнал от нея, поглежда назад да види какво го е подплашило. Сега Варакон принуждаваше кобилката да обикаля до оградата, после, все още без да знае, че Мерия го гледа, обърна гръб на животното. Кобилката наведе вирнатата си глава и се приближи към него. Той продължи да върви бавно, само сменяше посоката. Кобилката следваше всяко негово движение. Той ѝ заговори кротко и накрая се обърна към нея. Потърка челото ѝ, погали тънката шия.

— По-лесно ти е да говориш с коне, отколкото с жени — подхвърли Мерия.

Той се изчерви.

— Не ме бива в... приказките.

Опита се да не ѝ обръща внимание, докато се занимаваше с кобилката — след около час вече я яздеше полека из ограждението. Само понякога стрелкаше с поглед Мерия. Тя си стоеше до оградата. Накрая той слезе от кобилката, пое си дъх и тръгна към Мерия, която сякаш го чакаше. Свенлив и свикнал със самотата, Варакон не смееше да я погледне в очите. Но и така виждаше достатъчно, та сърцето му да се изпълни с копнеж. Тя носеше дълга зелена рокля и широк пояс, поръбен със златна нишка. В дългата ѝ тъмна коса имаше само една плитка, иначе падаше свободно по раменете. Беше боса.

— Искаш да купиш кон ли? — попита Варакон.

— Може би. Защо кобилката изведнъж ти се подчини?

— Беше уплашена. Накарах я да бяга, но не знаеше каква е опасността. Видя ли я как щракаше със зъби, докато тичаше?

— Да, изглеждаше много ядосана.

— А, не беше от гняв. Така е с кончетата — започват да се държат отново като бебета. Тя ми казваше: „Трябва ми помощ. Стани мой водач.“ Затова ѝ обърнах гръб и тя дойде при мен и се присъедини към моето хергеле.

— Значи сега си главният жребец за нея?

— Всъщност ме приема като старшата кобила. Жребеците се бият, но начело на хергелето винаги е кобила.

— Руатан казва, че си страховит боец и добър човек.

Думите ѝ го смаяха и той я погледна, за да провери дали не му се присмива. Очите ѝ бяха зелени. Големи и толкова хубави... Не с оттенъка на трева или листа през лятото, а яркото неизменно зелено на скъпоценни камъни. Но не бяха студени...

— Какво си ме зяпнал! — скастри го Мерия.

Варакон примигна и се извърна гузно, а тя продължи:

— Руатан казва, че си се бил редом с него срещу воители от племето панони и си спрял нападението им.

— Той е много великодушен. Знае, че бях прекалено уплашен, за да побягна — призна Варакон. — А той беше като канара, единственото безопасно място наред бурно море. Не познавам друг като него. В битката всичко беше объркано — мъжете крещяха, мечовете трещяха. Всичко ставаше твърде бързо и беше много

жестоко. Руатан обаче оставаше невъзмутим. Приличаше на бог. Немислимо беше някой да го рани.

Стори му се, че ѝ досади с думите си, макар да не знаеше защо.

— Да, да, да — Руатан е герой, всички го знаем. Искаше да се ожени за мен. Отказах му.

— Че защо? Той е чудесен човек.

— Варакон, наистина ли си такъв глупак? — троснато каза Мерия, врътна се и си тръгна.

Той беше толкова объркан, че отиде да поговори с Руатан. Якият рус боец бе излязъл с трима от пастирите си и градеше каменна стена пред началото на дълбока падина в северната долина.

— Всяка проклета зима — оплака се той и намести още един тежък камък върху стената — някои от добичетата ми се пъхат в този капан. Няма да го бъде това.

Варакон слезе от коня и няколко часа помага да направят стената. Щом свършиха, Руатан му кимна и го поведе към близкия ручей.

— Не си дошъл чак дотук, за да ми помагаш. Какво те мъчи, друже?

И без да чака отговор, смъкна ризата, панталона и ботушите си и легна в ручея.

— Кълна се в Таранис, студено е!

Дълбоката само една-две педи вода течеше по дъно от бели закръглени камъчета. Руатан се отпусна и я остави да облива тялото му.

— Ама как само освежава! — провикна се и се обърна по корем.

Варакон седеше до ручея и гледаше приятеля си. Въпреки изумителната мощ, широкото плоско лице и провисналите мустаци у Руатан имаше нещо чаровно детинско — неизчерпаемата способност да се радва с цялата си душа на всичко, което вършеше. Воинът наплиска лицето си, прокара мокри пръсти през косата си, после стана и изджапа от водата. Ухили се на Варакон.

— Трябваше и ти да се топнеш.

— Ру, дойдох за съвет.

— Да не си загазил?

— Не е чак толкова зле. Просто съм объркан.

И му разказа за Мерия. Докато говореше, виждаше как лицето на якия боец се скова, а после помръкна. Варакон се прокле наум за

глупостта си. Нали Руатан бе молил Мерия да се омъжи за него. Той също я обичаше!

— Извини ме, Ру. Явно съм слабоумен. И ми прости, че ти дотягам.

Руатан се усмихна насила.

— Да, слабоумен си. Но освен това си мой приятел. Видя се, че тя не ме иска. А сега си мисля, че се е влюбила в тебе. Отиди да говориш с баща ѝ.

— Как е възможно да ме обикне?

— Проклет да съм, ако разбирам — подкачи го Руатан, но в гласа му имаше и тъга. — Жените са загадка за мен. Когато бяхме деца, тя все се мъкнеше подире ни. Помниш ли? Мятахме клечки по нея, викахме ѝ да се махне.

— Никога не съм мятал клечки по нея — отрече Варакон.

— Ето, може би затова те обича. Сега иди се погрижи да изглеждаш хубав. Кефир няма да даде дъщеря си на мъряч. Обуй си най-свестните гащи и си сложи най-хубавото наметало.

— Не мога да отида... — смънка Варакон.

И все пак го направи. Ожениха се след три седмици в първия ден от лятото, на празника Белтин.

Така започна най-прекрасната година от живота му. Във всеки миг се радваше, че е с Мерия, и все не можеше да повярва, че му е провървяло така. През пролетта и лятото обзиди шейсет и два коня. Шестнайсет от тях се оказаха превъзходни и ги продаде за конницата на благородници, които бяха верни на Дългия леърд. Спечели толкова пари, че дори намисли да си купи железен меч като взетото назаем оръжие, което носеше сега.

Потупа дръжката и това сякаш го насърчи, но се върна и тръпката на страха.

На следващия ден риганте тръгнаха на битка срещу Морските разбойници, чийто стан беше отвъд река Сид. Варакон мразеше насието и не боравеше умело с меч или копие. Пред Мерия бе признал самата истина. Когато бойците на паноните ги нападнаха, той бе като вцепенен до могъщия Руатан. Да, би се с тях, размахваше бронзовия си меч с яростта на безмерния страх и накрая враговете побягнаха. Руатан рани трима и уби един.

Оттогава Варакон се молеше да не го въвличат в сражения. Страхът се превърна в ужас преди пет дни, когато уби гарвана. Яздеше все още необуздан кон, уморяваше го с галоп по хълмовете. Тъкмо изкачиха поредното било и гарванът излетя от високата трева. Стреснатият кон се вдигна на задните си крака и размаха копита. Гарванът падна мъртъв. Варакон се смръзна. Според изречената при раждането му геша трябваше да умре до една седмица след като убие гарван.

Сподели страховете си с Руатан.

— Конят го е убил — възрази Руатан. — Не си нарушил своята геша. Не унивай. Стой до мен, братовчедо, и ще преживееш тази битка. Но Варакон беше безутешен.

— Аз яздех коня. Той ми се подчиняваше.

Уплахата му беше толкова голяма, че накрая Руатан извади изкусно направения си железен меч.

— Вземи го. Благословен е с четири могъщи заклинания на друиди. Който го носи в битка, не може да загине.

Варакон си знаеше, че трябваше да откаже на мига. Този меч беше безценен. Повечето воители имаха бронзови мечове, но преди две години Руатан бе откарал добитък към брега и се бе върнал с този меч. Младежите от племето се скупчваха около него на празника Самиян и му се примолваха да пипнат сивото острие. Варакон почувства как се надига срамът, защото протегна ръка, взе меча и може би обрече Руатан да загине вместо него. Не смееше да погледне приятеля си в очите.

— Ворна казва, че детето ти ще е момче — каза Руатан.

— Да, ще имам син — потвърди Варакон с облекчение, че вече говорят за друго.

Поседяха смълчани, срамът натежаваше все повече. Накрая Варакон подаде меча на приятеля си.

— Не мога да го взема.

— Можеш, разбира се. Няма да умра утре заради това. Аз не съм нарушил моята геша. Задръж меча и ми го върни след битката.

— Това наистина ме успокоява — призна Варакон. Помълчаха отново и накрая уплашеният млад мъж промълви: — Знаем, че обичаш Мерия. — Не поглеждаше Руатан. — Личи си във всеки твой поглед към нея. Тъй и не проумях защо тя предпочете мен. И сега не

разбирам. Но те моля... като най-близък приятел... бъди ѝ опора, ако аз все пак... умра.

Пръстите на Руатан се впиха в рамото му.

— Я ме чуй. Искам тези думи да се отпечатат в душата ти. Няма да позволя да умреш. Стой до мен, братовчеде. Ще ти пазя гърба, щом започне битката. Само това искам от тебе — стой до мен.

Сам в нощта на планинския склон, Варакон стисна дръжката на железния меч. Докосването до стегнато омотаната кожа уталожихо страха му, той седна на един камък и се помоли за поличба, за да даде добро име на душата на своя син. Вече бе избрал името, с което риганте щяха да назовават неговия син — Конавар. Кон, син на Вар.

С това име щеше да заслужи чест и слава сред своя народ. Но името на душата му щеше да го свърже със земята, да носи магията на нощта.

Варакон се молеше да види орел. Каза си, че Орел под луната е добро име. Вдигна глава, но не откриваше орел в небето. Продължи да се моли. Далечен тътен стигна до ушите му от север и той видя напиралните облаци да гасят звездите. Мълния се стрелна почти над него и освети цялата планина. Задуха бурен вятър. Варакон се надигна от камъка, готов да хукне в търсене на завет. Ножницата се отърка в крака му.

Железният меч!

От страх да не го поразят следващата мълния Варакон извади оръжието и го метна с все сила. Дългото три стъпки острие се завъртя във въздуха, заби се в земята като копие и затрепка с дръжката нагоре.

В този миг светкавица пак озари небето, заби се в меча и го пръсна на парчета.

После заплююща дъждът.

Варакон седеше прегърбен на камъка, вторачен в късовете почерняло желязо. Накрая стана и тръгна по дългия обратен път към родилната колиба.

Когато я доближи, чу през воя на свирепия вятър пискливия плач на своя новороден син.

Вратата се отвори и бабуващата вещица Ворна излезе да го посрещне.

— Знаеш името.

Не беше въпрос. Той кимна безчувствено.

- Изречи го на глас — заповяда тя.
- Той ще се нарича Конавар, *Меч в бурята*.

2.

Руатан се връщаше от земите на южните риганте. Още отдалече видя играещите момчета на хълма над ковачницата. Спря кафявия си кон при последните дървета от гората и слезе, за да гледа хлапетата. Гонеха се, чуваше смеха им и долавяше веселието в него. Усмихна се. Хубави звуци. Зарадва се, че и десетгодишният Конавар е с тях. Значи поне засега не вършеше поредната беля, което за жалост беше най-явната му дарба.

Нямаше търпение да се върне вкъщи, защото разстоянието от южния пазар за добитък беше голямо, а последните десетина мили бяха само изкачване по полегатите склонове. Умореният кон дишаше тежко. Той го потупа по муцуната.

— Поеми си дъх, момко. Като се приберем, ще се погрижа да хапнеш от най-доброто зърно.

Стоеше много по-високо от играещите момчета и виждаше дома си там, където се събираха трите потока, дали името на селото. Здрава къща, построена умело от правилно изсушено дърво, с дебел сламен покрив. Хладна през лятото, когато през широко отворените прозорци вееше ветрец, топла през зимата с плътно затворените капаци и разпаленото огнище по средата. В ограждението зад къщата се движеха мънички фигурки. Руатан се усмихна. Мерия бе оседлала понито и го водеше покрай оградата, а най-малкият им син се бе вкопчил в седлото. Макар и само тригодишен, Бендегит Бран беше безстрашен — неизчерпаем източник на гордост за баща си.

Конят зад него изпръхтя и го побутна с глава.

— Добре, момко, прибираме се.

Тъкмо щеше да го яхне и чу началото на разгорещен спор между момчетата на склона под него...

Когато скочи в движение от седлото и се втурна сред децата, сбиването бе стигнало до жестокост. От носа на Гованан шуртеше кръв. Брефар, деветгодишният син на Руатан, лежеше на тревата почти зашеметен, а доведеният му син Конавар налагаше останалите три

момчета като вихрушка — бяхтеше с юмруци, блъскаше с глава, риташе. Още едно момче се строполи на земята от страшен удар по ухото. Конавар скоочи върху него и стовари юмрук върху носа му.

Руатан изтича зад него, сграбчи яката на зелената му туника и го вдигна във въздуха. Десетгодишният хлапак се извъртя в ръцете му и малкият му юмрук се заби като камък от прашка в лицето му. Руатан го пусна да стъпи на земята и му зашлеви такъв шамар, че момчето се завъртя и тупна в тревата.

— Я стига! — изрева Руатан и тишината се върна. — В името на Таранис, какво става тук?!

Никое от момчетата не продумваше, не искаха да го погледнат в очите.

— Играехме си — промърмори Гованан накрая, по туниката му прокапваше кръв. — Аз си отивам вкъщи.

Той и четиримата му насинени приятели тръгнаха надолу по склона. Конавар седеше на тревата и си разтриваше бузата. Брефар понечи да се надигне, но пак се свлече. Руатан клекна до него и го попита:

— Къде те боли?

Брефар опитваше да се усмихне, лицето му обаче сивееше.

— Нямам рани, татко. Само съм замаян. Както падах, Гованан ме уцели с коляно в главата. И сега виждам звезди посред бял ден.

— Сигурно е много интересно — подхвърли Руатан и разроши косата му. — Полежи още малко, докато престане да ти се вие свят. — Отиде при седналия Конавар. — Добър удар — отбеляза и разтри челюстта си. — И боли.

Обикновено успяваше да оправи с някоя шега неразбориите с Кон, чийто гняв гаснеше бързо. Момчето се укротяваше и палава усмивка озаряваше лицето му. И тогава можеха да се разберат. Но сега не се усмихна. Вдигна глава към Руатан и якият воин за пръв път се смути от погледа в странните му очи — едното зелено, другото светлокафяво, а на слънце златно.

Руатан веднага разбра, че се е случило нещо непоправимо. Взря се в красивото лице на момчето. Дясната му буза започваше да отича и да потъмнява, долната му устна беше сцепена.

— За какво се сбихте?

Конавар не отговори веднага. Прокара пръсти през златисточервеникавата си коса.

— Той каза, че баща ми бил страхливец. Каза, че побягнал.

Чудатите му очи следяха изпитателно изражението на Руатан, който живееше с този страх от много години, и сега сърцето му се сви.

— Кон, с баща ти бяхме приятели. Той се би редом с мен в две сражения. Гордеех се с тази дружба. Разбра ли ме? Не се сприятелявам със страхливци.

— Значи не е побягнал?

Зелено-златистият поглед не се отделяше от очите на Руатан и той въздъхна.

— Той наруши своята геша. Уби гарван. Ти се бе родил току-що, в нощта преди битката. Варакон копнееше с цялата си душа да те види как растеш, да те напътства. Много му тежеше мисълта, че ще умре. Все едно цяла планина легна на плещите му.

Руатан млъкна и мислите му се пренесоха в онзи ужасен ден преди десет години, когато племената събраха силите си, за да отблъснат отвъдморските нашественици. Дванайсет хиляди подивели грабители, срещу които се изправиха осем хиляди непреклонни бойци от племената. Ден на кръв и доблест, никой не искаше да отстъпи и една педя. А в разгара на сражението започна страховита буря, мълниите се стоварваха, подхвърляха във въздуха тела с почерняла плът.

Вдиша дълбоко.

— Чуй ме — с Варакон бяхме братя по оръжие. Той се би до мен през целия ден, пазеше ми гърба, както аз пазех неговия. Само това е важно.

— Той побягна ли? — пак попита момчето.

Изражението му беше безмълвна молба за утешителната лъжа.

А Руатан не можеше да му поднесе такъв дар. За него честта беше над всичко. Знаеше обаче, че младоците отсъждат за всичко в света с цялата рязкост на неопитните. За тях или си герой, или си страхливец. Черно и бяло, никакво сиво. Опита се още веднъж да разсее съмненията на Кон.

— Слушай какво ти казвам. Победихме разбойниците, само че те се хвърлиха в последна атака. Скоро щеше да се смрачи. Надделяхме в битката. Но те едва не си пробиха път към брега. Петима от тях се

втурнаха към мен и баща ти. Тогава го убиха. Нека спрем дотук. Аз загубих приятел. Ти загуби баща си.

Кон обаче нямаше да се откаже.

— Къде беше раната му?

— Кон, човъркаш където не бива. Той беше смел и добър мъж. И само за миг... се остави на уплахата. Не го съди сурово. Когато битката свърши, седях с него до края. Последните му думи бяха за тебе и майка ти. Толкова искаше да види как ще пораснеш. И щеше да се гордее, че си такова силно момче.

— Никой враг няма да ми види гърба — отсече Кон. — Аз няма да побягна.

— Не бъди глупак! — сопна му се Руатан. — И аз съм бягал. Умелият боец знае кога да се бие докрай и кога да отстъпи, за да търси победата в друг ден. Нищо срамно няма в това.

— Нищо срамно, така ли? — повтори момчето. — И кой пазеше твоя гръб, когато баща ми побягна?

Руатан си замълча. Конавар стана.

— Къде отиваш? — попита Руатан.

— Да намеря Гованан. Трябва да му се извиня.

— Няма за какво.

Конавар тръсна глава.

— Той каза истината. Баща ми е бил страхливец.

Момчето се отдалечи и Руатан изруга през зъби. Брефар дойде при него.

— Още ли е ядосан?

— Да. Ядосан и уязвен.

— Той май можеше и сам да ги набие. Изобщо нямаше нужда от моята помощ.

— Да, сила не му липсва. Ти как си, Крило?

Името на душата на Брефар беше Крило над водата.

— По-добре. Коленете на Гованан са много ръбати — ухили се Брефар. — Но си струваше, за да видя после как Конавар го просна на земята. Той не се бои от нищо... и от никого.

„О, бои се — помисли тъжно Руатан. — Бои се да не прилича на баща си.“ Погледна небето.

— Казах ти да стоиш до мен... — промълви печално.

— Какво, татко? — озадачи се Брефар.

— Говорех си със стар приятел. Хайде да се прибираме.

Вдигна сина си на седлото и поведе коня надолу. „Можех да го излъжа, да му кажа, че баща му не е бягал.“ Но поне двайсетина мъже от Трите потока бяха видели как умря Варакон. Рано или късно тази стара история щеше да изплува от миналото. Мерия щеше да се вбеси, то се знае. Желанието ѝ да закриля Конавар беше неистово, обичаше го по-силно от двамата синове, които бе родила на Руатан.

„И няма съмнение, че го обича по-силно, отколкото мен.“

Мисълта изскочи нечакана в ума му като отровна стрела от засада.

Мерия се омъжи за него само четири месеца след битката. Не по любов. Още тогава Руатан разбираше, че е така. Тя беше убедена, че Конавар ще има нужда от силен баща, който да го направи истински мъж от племето риганте. Руатан вярваше, че и тя ще го обикне, ако вижда от него само доброта и съпричастие. Понякога дори му се струваше, че долавя у Мерия искрена привързаност. Истината обаче беше, че колкото и да се стараяше, помежду им все оставаше някаква крачка, която той не успяваше да направи.

Вечерта на празника Самиан, когато Конавар навърши годинка, Руатан говори с майка си Палей за затрудненията си. Баща му бе умрял две години преди това. Руатан седеше до Палей под огромните клони на Старшето дърво. Около тях хората от селото пиеха, ядяха и танцуваха. И Руатан си беше пийнал. Ако беше трезвен, нямаше да изтърве и дума за това. Майка му, висока и достолепна жена, която въпреки побелялата си коса запазваше почти неземната си хубост, слушаше мълчаливо.

— Обидил ли си я с нещо? — попита накрая Палей.

— Никога!

— Ру, сигурен ли си? Ти си похотлив като баща си. Да не си пръскал семена и в друга нива?

— Не. Заклевам се. Верен съм ѝ неизменно.

— Удрял ли си я?

— Не, дори не повишавам глас вкъщи.

— Щом е тъй, няма с какво да ти помогна, синко. Мога само да кажа, че ти е сърдита за нещо. Уповавай се на надеждата гневът ѝ да изчезне с времето. Може и да се случи, след като роди твой син.

— А ако не ми роди?

— Тя уважава ли те?

— Разбира се. И тя знае като всички останали, че няма да постъпя недостойно.

— И ти я обичаш, нали?

— За любовта ми към нея думите не стигат.

— Тогава разчитай на уважението ѝ, Ру. Друго не можеш да направиш.

През следващите шест години не споменаха повече за това. Когато Палей лежеше на смъртното си ложе, Руатан седеше до нея, стискаше ръката ѝ и се надяваше тя да си отиде спокойно насън. Ракът бе оглозгал плътта ѝ, а болките я караха да се гърчи и да стене. Отначало билките на Ворна облекчаваха страданията, но напоследък и най-силните отвари почти не помагаша. Въпреки болките и слабостта Палей не се отказваше лесно от живота. През последните дни често бълнуваше и понякога не познаваше Руатан, бъркаше го с баща му. Но в нощта на смъртта си тя отвори очи и му се усмихна немощно.

— Болката я няма — прошепна Палей. — Какво благословено облекчение. — Той погали ръката ѝ и тя добави: — Уморен си, синко. Най-добре се прибери и отдъхни.

— Ще се прибера. След малко.

— Как върви между тебе и Мерия?

— Все същото. Достатъчно е, че аз я обичам.

— Никога не е достатъчно, Ру — тъжно каза майка му. — Мечтаех си да живееш по-добре. — Млъкна, дишаше тежко. После се усмихна. — Конавар послушен ли е?

Руатан завъртя глава.

— Това момче е родено за бели.

— Ру, той е само на седем години. Има добро сърце. Не бъди твърде суров с него.

Той се засмя.

— Суров ли? Опитвах се да поговоря с него. Уж седи и слуша, а после хуква навън да направи поредната щуротия. Набих го с колана си, но полза никаква. Изтърпя наказанието, без да хленчи, а след два дена открадна сладкиш от пекаря сутринта и остави жива жаба под завивката ми вечерта. — Руатан изведнъж прихна. — Мерия си легна първа. Кълна се, че подскочи чак до тавана като подплашен лебед.

— Но ти го обичаш, нали?

— Да. Миналата седмица слушаше, докато разказвах на Мерия за вълка единак горе в гората. А после отмъкна най-хубавия ми нож и се запиля нанякъде. На седем години е, а накрая го намерих да дебне вълка в гората, нахлупил бронзова купа вместо шлем. Силен дух има това момче. А когато се ухили, можеш да му простиш всичко.

Фитилът на лампата до леглото изсъска и пламъчето изчезна. Руатан изруга тихо и отиде в голямата стая, за да вземе лампа. Върна се бързо, но Палей вече си бе отишла.

Мерия вдигна Бран от седлото на понито и го притисна към гърдите си.

— Хареса ли ти, мъничето ми?

— Още, мамо! — настоя момчето и протегна ръце към малкото сиво конче.

— После — обеща тя. — Я виж къде е Кейвъл. — И посочи черната хрътка, която бе легнала на сянка.

Бран забрави за понито и започна да шава в ръцете ѝ. Мерия го пусна на земята и момчето се втурна към кучето. Обви с ръчички шията му и се гушна в него. Хрътката го близна по лицето. Бран се разкикоти.

Черна сянка се плъзна в небето и огромен гарван кацна тромаво на сламения покрив. Изви глава и лъскаво око се взря надолу към високата стройна млада жена в зелена дреха.

Друга жена излезе от къщата.

— Съпругът ти се е върнал — подхвърли братовчедката Пелейн.

Мерия погледна към хълмовете и видя Руатан, който водеше коня си по склона. Брефар беше на седлото. След време Мерия тъй и не можа да си спомни какво пробуди гнева ѝ в този миг.

— Да, върнал се е — процеди тихо.

Пелейн се вторачи в нея и отсече:

— Изобщо не разбираш каква късметлийка си. Той те обича.

Мерия се помъчи да не ѝ обръща внимание, но това не беше лесно. Поискаше ли да говори за нещо, Пелейн приличаше на хрътка, впила зъби в жертвата си.

— Ако беше омъжена за Борга, щеше да знаеш разликата — продължи братовчедка ѝ с кисела усмивка. — Ляга отляво, после ме

наляга и накрая се търкулва надясно. Между сумтенето успява да попита: „И за тебе беше чудесно, нали?“ За щастие обикновено е заспал, преди да отговоря.

Мерия се ухили.

— Не говори така. Борга е свестен мъж.

— Ако месеше и печеше хляба с бързината, с която се люби, щеше да изхранва всички племена оттук чак до брега — изсумтя Пелейн и погледна идващия към тях висок воин. — Готова съм да заложа зестрата си, че поне той не минава през тебе като повей в лятна вечер.

— Да, не минава набързо — отвърна изчервената Мерия и веднага съжали, че е изтървала тези думи.

— Значи трябва да го цениш повече — натърти братовчедката. — Аз щях да ценя каквото имам, ако бях на твое място.

Гневът пламна отново и Мерия се озъби:

— Ами да се беше омъжила за него!

— О, щях да се омъжа, ако ме беше помолил — отвърна Пелейн, без да се засегне. — Две здрави момчета и никакви мъртви бебета... Силно му е семето.

През последните пет години Пелейн бе загубила четири деца. Нито едно не живя повече от пет дни. За миг гневът на Мерия отстъпи пред съчувствието и привързаността към Пелейн.

— Още си млада. Има време.

Пелейн врътна глава.

— Ворна казва, че моето време за деца е минало.

Руатан стигна при тях и свали сина си на земята. Брефар хвана юздата и отведе коня. Руатан целуна Мерия по бузата и се обърна към Пелейн.

— Ако си дошла да ми мътиш водата — усмихна ѝ се, — мятам те на рамо и те отнасям в дома на мъжа ти.

— О, моля те, направи го, защото той не си е вкъщи и имам широко легло, готово за един истински мъж.

Руатан се стъписа, после прихна.

— Небесата са ми свидетел, ама ти си станала порочна жена!

Пелейн си беше хлевоуста, но и тя май се изненада от собствените си думи.

— Не знам дали съм порочна, но знам кога съм излишна — подхвърли малко смутено и закричи към къщата.

Руатан хвана ръката на Мерия и целуна дланта ѝ. Над него гарванът ненадейно изграчи и заподскача по покрива. Руатан го погледна. Мършоюдите му бяха неприятни, но той не забравяше, че и те имат свое предназначение. Обикновено ги пренебрегваше, но от този гарван настръхна.

— На добра цена ли продаде стоката? — попита Мерия.

— Поносима. Нищо повече. И скотовъдци от племето норвии бяха докарали добитък. Имах късмет, че продадох животните още първия ден. На третия цената беше паднала много. Момчетата държаха ли се добре?

От този въпрос гневът ѝ се разгоря. Защо пък ще се държат различно, когато го няма? Нима я смяташе за мекушава жена, която не може да наложи волята си на палави хлапета?

Не отговори, а му каза:

— Има горещ пай, току-що изваден от пещта. Сигурно си гладен.

— По-гладен бях да видя тебе и момчетата.

Тя се усмихна не особено искрено и тръгна към вратата. Руатан понечи да я последва, но Конавар се появи от другата страна на къщата. Усмивката на Мерия засия, душата ѝ се разведри в миг, сякаш слънцето се показа иззад облаците.

— Къде беше, хубавото ми момче?

— Паят готов ли е? — отвърна той с въпрос.

Тя пристъпи към него, взря се в синината на бузата му и в сцепената устна.

— Какви си ги вършил? Кон, пак ли се сби?

— Само си играхме, мамо. — Той се измъкна от ръцете ѝ. — Пък и вече казах всичко на Големия мъж.

И се шмугна в къщата, а Мерия се извъртя към Руатан.

— За какво говори? Какво ти е казал?

— Сбиха се с Гованан и още няколко момчета. Минала работа. Няма значение.

— За мен има, съпруже. Защо се сбиха?

Руатан сви рамене.

— Момчетата се бият. Те са си такива. И бързо се сдобряват.

Брефар ги бе доближил незабелязано на връщане от конюшните.

— Гованан каза, че бащата на Кон бил страхливец и побягнал — изтърси момчето. — А Кон му счупи носа. Мамо, да беше чула как изпращя!

— Влизай вътре! — изрева Руатан.

Изненадан от рядкото избухване на баща си, Брефар отстъпи заднешком и побърза да се скрие в къщата.

Мерия пристъпи към съпруга си и прошепна:

— А ти какво му каза?

Над тях гарванът надаваше стържещи вопли.

— Истината. Какво друго би искала да направя?

— О, да, сигурно е било удоволствие за тебе — изсъска Мерия и в зелените ѝ очи се разгоря ярост. — Ще ти хареса да презира баща си, нали?

— Твърде далеч си от истината, жено. Натъжаваш ме с тези приказки.

— Натъжавам те, тъй ли? Че защо? Ти си човекът, който остави баща му да умре. За да вземеш жена му.

И още в следващия миг съжали за думите си. Никога не си бе позволявала да каже нещо подобно през десетте години на съвместния им живот. Плясък на криле наруши тишината и гарванът отлетя към горите на север.

Руатан не помръдваше. Лицето му стана напълно безизразно, светлите му очи се вторачиха в лицето ѝ.

— Това ли си мислиш? — попита я със стъписващо спокойствие.

Гордостта не ѝ позволи да отстъпи.

— Да, това.

Внезапният студ в погледа му я уплаши, но когато Руатан заговори, в гласа му тегнеше печал.

— Поне двайсет мъже видяха как умря той. И никому не хрумна да ми каже такива думи. Просто защото истината е друга. Аз бранех живота му през целия ден. А после той побягна. Така се случи. — Гласът му зазвуча по-сурово. — Но жена, готова да се омъжи за онзи, който според нея носи вина за смъртта на съпруга ѝ, с нищо не е по-добра от пъпчасала курва. И аз не ще имам нищо общо с нея. Никога.

Подмина я и влезе в къщата. Вечерта, когато угасиха свещите и лампите, Мерия остана сама в широкото легло. Руатан си взе одеялото и отиде да спи в плевнята.

На сутринта повика дърводелци и други работници, които се заеха да построят нова къща в другия край на Дългата ливада. След три седмици пренесе вещите си там.

Хората в Трите потока се озадачиха от тази раздяла. Нима той не беше най-видният хубавец на селото, богат и храбър? Нима не беше добър баща и къщовник? Нима тя не беше късметлийка да намери мъж, който да вземе млада вдовица с дете? Всеизвестно беше, че той я обожаваше и отгледа сина ѝ като свое дете. Защо би го прихванало да напусне този дом, чудеха се всички.

Вещицата Ворна би могла да им каже. Защото тя береше билки по високите ливади над селото и видя големия гарван да кръжи над къщата. Тя обаче не каза нищо. По-благоразумно е хората да не се намесват в делата на боговете. Особено ако ги вършат богове на смъртта и злините като Моригу.

Само се загърна по-плътно в наметалото си и влезе навътре в гората, където беше Дървото на желанията.

Жителите на Трите потока само се чудеха и недоумяваха, но за децата на Руатан раздялата беше съсипваща. Седмици наред деветгодишният Брефар беше безутешен, защото смяташе, че той е виновен. И Конавар тънеше в угризения, защото беше убеден, че сбиването с Гованан е довело до този раздор. И Бендегит Бран често се обливаше в сълзи, макар че беше твърде малък да разбере ужасните последствия.

Само знаеше, че вече не вижда баща си толкова често, и не проумяваше какво става.

А Мерия не продумваше за това. Опитваше се да дарява синовете си с все същата обич, внимание и грижи, но все се улисваше в мислите си и децата неведнъж я заварваха да седи до прозореца, загледана към хълмовете с овлажнели очи.

Конавар, както си му беше присъщо, опита да помете затруднението от пътя си. Около месец след раздялата една вечер тръгна към къщата на Големия мъж и потропа на вратата. Руатан седеше до студеното огнище — само една лампа разпръскваше сумрака в голямата стая — и точеше ножа за дране.

— Какво правиш тук, момче?

— Дойдох да те видя — отговори Конавар.

— Нали се видяхме днес на ливадата. Помагаше ми да белязвам говедата.

— Исках да говоря с тебе насаме. Защо си тук? Заради мен ли стана? Или заради Крилото? Ако е така, моля те да ми простиш.

— Не е заради тебе, Кон. Просто... Случва се.

— Да не е заради онова, което ти каза мама?

Руатан вдигна ръка в кротък, но безпрекословен жест — край на въпросите.

— Кон, няма да говоря за тази свада. Тя е между мен и майка ти. Но каквото и да се случи помежду ни, искам да знаеш, че и тя, и аз обичаме тебе, Крилото и Бран и така ще е винаги. Сега се прибери да спиш.

— Всички сме нещастни — направи последен опит момчето.

— Вярно е. Всички — кимна Руатан.

— Не може ли пак да бъдем щастливи?

— Ти ще бъдеш, Кон.

— Ами ти? Искам и ти да си щастлив.

— Ето, вече съм щастлив да чуя това, синко. Сега си върви.

Руатан стана, отиде при момчето, вдигна го високо и го целуна по бузата. Отвори вратата и го остави на стъпалото пред прага.

— Ще те гледам, докато тичаш към къщи — може сидите да са излезли на лов за малки момчета.

Конавар се ухили.

— Няма да ме хванат! — И хукна през ливадата.

През следващите месеци Руатан и Мерия разговаряха рядко, и то само когато Големия мъж отиваше да види Бран. Говореха с ледена, скована любезност.

Конавар изобщо не успяваше да разгадае отношенията им, въпреки че бе чул от кухнята гневните думи, които си размениха. Нищо повече от думи, казваше си той. Само думи. Въздух. Как биха могли сами да навредят толкова зле?

Изниза се цяла година, преди да спомене за това пред друг човек. Беше се сприятелил с чужденеца Бануин. Тъмнокосият мургав търговец се появи в земите на риганте преди дванайсет години, повел цял керван коне, натоварени с боядисани платове, бродирани ризи, подправки и сол. Неговите стоки винаги бяха с добро качество и хората ги ценяха. Първия път остана при риганте три месеца,

купуваше бронзови и сребърни накити и украшения от майстор Гариафа и превъзходни кожи от Дългия леърд, който имаше чудати черно-бели добичета. Казваше, че ще ги продава прескъпо в родната си Тургония. Втората година плати да му построят къща и прекара зимата и пролетта сред местните хора и оттогава това се повтаряше всяка година. Още през третия си престой започна да носи карираните панталони и дългите сини туники на северните риганте. Никой не се почувства оскърбен, защото Бануин беше обаятелен човек и знаеха, че облича тези дрехи от уважение към тях.

Търговецът изпитваше симпатия към избухливото момче със странните очи. Първият им по-дълъг разговор беше една вечер преди три години, когато Кон се промъкна през прозореца в малкия склад и конюшня, където Бануин съхраняваше стоката си. Осемгодишното момче не знаеше, че дребничкият търговец го забеляза как пълзи във високата трева, видя го да прескача оградата и да се промушва през прозореца. Хлапето явно беше безстрашно, защото с разрешение на старейшините в селото Бануин вгълпяваше на децата, че е магьосник, който може да превърне всеки крадец в жаба. Почти всички му вярваха и стояха настрана от къщата му.

Обзет от любопитство, Бануин влезе безшумно в склада, където Кон тършуваше в дисагите, подредени до стената. Търговецът зачака в сенките. Накрая Кон стигна до богато украсените оръжия и извади бронзов кинжал с дръжка, на която имаше сребърен филигран, създаден от сръчните ръце на Гариафа. Момчето размаха оръжието, въртеше се и подскачаше, сякаш отблъскваше невидими врагове.

Накрая отиде при прозореца и вдигна кинжала над главата си. Това изненада Бануин, но още по-учудваща беше следващата постъпка на Кон. Вместо да офейка с плячката, хлапето прибра оръжието там, откъдето го бе взело.

— Защо не го открадна? — разнесе се гласът на търговеца под гредите на покрива.

Момчето се завъртя, стиснало юмручета. Бануин излезе от сянката и седна на един дълъг дървен сандък. Кон скочи към дисагите, пак измъкна кинжала и застина, готов за битка.

— Значи ще се сражаваш срещу мен? — подхвърли търговецът.

— Няма да ме превърнеш в жаба, Чужденецо — заяви момчето.

— Щях да те превърна, ако беше опитал да се изсулиш с моя нож. Но щом не си дошъл да крадеш, за какво дойде?

Кон вдигна рамене.

— Заради облог. По вашите земи нямате ли облози?

— Имаме — каза Бануин. — Един приятел ме предизвика много отдавна да се покатеря по отвесна скала без въже. Висока шейсетина стъпки.

— И ти успя ли?

— Почти. Паднах и си счупих единия крак. Оттогава отбягвам глупави облози.

Както си приказваха, голям плъх се подаде иззад дисагите. Бануин извади нещо от ръкава си, дясната му ръка се стрелна нагоре, после надолу. Ярко острие блесна в стаята и след миг момчето видя плъха прикован към стената. Взря се в мъртвото животно и забеляза от него да стърчи малък железен нож.

— Плъховете разнасят болести — каза Бануин. — Та за какво говорехме?

— За глупавите облози.

— А, да. Прибери кинжала, вземи моя нож и ела в къщата. Там ще си говорим... ако не те е страх.

— Ще дойда — каза момчето.

Бануин се усъмни, но отиде в къщата. Скоро дойде и Кон — беше почистил метателния нож от кръвта. Седнаха и говориха цял час. Отначало момчето се смущаваше, но скоро започна да сипе въпросите един след друг. Може ли да се научи как да мята нож? Искан ли Бануин да го учи? Откъде е дошъл Чужденеца? Какви са земите на юг? В този ден започна приятелството им, на което и двамата държаха.

Вечер често сядаха на дървените трупи пред къщата на Бануин и говореха за случващото се из широкия свят — свят, който за младока от племето риганте беше изпълнен с тайни и приключения. Бануин бе пътешествал надлъж и нашир, често се качваше на кораби, които го пренасяха в земите отвъд Голямата вода. Кон не бе виждал кораб и си представяше плаването като вълнуваща опасност. Научи смаян, че хората отвъд морето говорят на други езици. Когато чу това за пръв път, реши, че Бануин се шегува. Търговецът каза няколко думи на своя език, които за Кон бяха само поредица от безсмислени звуци. Момчето се разсмя. Но след година бе научил много изрази от езика на Бануин.

— Имаш дарба за нови знания и чужда реч — увери го търговецът веднъж, след като поприказваха на тургонско наречие. — Повечето хора от тукашните племена трудно налучкват правилното място на глаголите в нашите изречения.

— Забавно е — сподели Кон.

— Да, учението трябва да е забавно. Както и целият живот. Боговете са ми свидетели, че е твърде кратък, за да бъде и мъка. — Тъмните очи на Бануин се взряха в Кон. — Вече се смееш много по-рядко. Какво не е наред?

Конавар нямаше желание да обяснява каква горест е сполетяла дома му, но всички страхове и съжаления нахлуха изведнъж в главата му и той неусетно разказа на чужденеца цялата ужасна история.

— Не биваше да приказвам за това... — промърмори накрая.

— Не е така, Кон — благо възрази Бануин. — Това е една от най-добрите страни на приятелството — да си облекчиш душата пред някого, без да срещнеш присмех или упрек. И без никой да разгласи казаното от тебе.

На момчето му олекна.

— Но ти можеш ли да разбереш защо са разделени? Те се обичат. И всичко стана заради някакви си думи.

— Думите са по-силни от желязото — каза му търговецът. — Всичко, което правим... и това, което сме, се ражда от думите. Човек попива предразсъдъците си с думите на майка си и баща си или на почитани от него по-възрастни приятели. Религиите и митовете, които може би са едно и също, живеят повече чрез думите, отколкото чрез делата. Миналата година ти счупи носа на Гованан заради думи. Още ли сте приятели?

— Не.

— Видя ли? Думи...

— Но майка ми обвинява Големия мъж за смъртта на Варакон. Не е вярно. Варакон е умрял, защото е бил страхливец, защото е побягнал. Нали е важно, че това, което тя си мисли, просто не е истина?

— Трябва да е важно, а се оказва, че не е — поклати глава Бануин. — Според мен за Руатан няма значение, че тя се е заблудила. Важно е, че тя е *повярвала* в заблудата си. Неговата гордост е силна. И има защо да се гордее — той е справедлив, храбър и честен мъж. Иска

другите да знаят, че тези достойнства са му присъщи. Защото са редки и правят живота по-тежък. Никак не е лесно да останеш почтен. Светът е пълен с лукави хитреци, които нямат представа що е чест или вяроност. Те мамят и крадат, но светът смята, че преуспяват. За да бъдеш честен са нужни големи усилия и непреклонна смелост. А най-трудно е да бъдеш справедлив. Руатан е добър човек. Жена му да го сметне за подлец... трябва да е почувствал това като смъртоносен удар в гърба.

Кон се умърлуши.

— Значи според тебе те няма да се съберат никога, така ли?

— Няма да те лъжа, Конавар. Само някакво чудо може да ги събере отново. И твоята майка е горда жена. А Руатан я е сравнил с курва, разядена от срамна болест. Няма да му прости такова оскърбление.

— Той не си взе друга — напомни Кон. — Нито обяви пред старейшините, че тя вече не му е жена.

— Вярно, това е искрица надежда — призна търговецът. — Но само искрица.

— Никога няма да излъжа човек, когото обичам — зарече се Кон.

— Значи ще бъдеш необичайно глупав мъж.

— Нима според тебе честността е глупост?

— Майка ти е казала това, което е смятала за истина. Как мислиш — тя мъдро ли постъпи?

— Не — отстъпи момчето. — Не беше мъдро. Много съм объркан...

— Да, за единайсетгодишните животът може да изглежда голяма бъркотия — усмихна се Бануин. — А когато пораснеш, ще стане още по-оплетен.

— Мога ли да направя нещо, за да бъдат отново заедно?

Бануин завъртя глава.

— Нищичко, момчето ми. Това е затруднение, с което трябва да се справят сами.

3.

Конавар се възхищаваше на Чужденеца, но не можеше да се съгласи, че е безсилен да помогне на майка си и Големия мъж. Вечерта на следващия ден зърна вещицата Ворна, която береше цветя за своите лекове на високия южен склон. Конавар заряза работата, която му бе заръчано да свърши, прескочи ограждението, прекоси тичешком ливадата и тръгна нагоре по хълма. Тя го видя отдалече и се изправи.

— Може ли да говоря с тебе? — попита момчето.

Ворна остави торбата с билки на земята и седна на един камък.

— Не се ли боиш, че ще те превърна в невестулка?

— А защо ще поискаш да го направиш? — не разбра Кон.

— Нали с това се славят вещиците? — отвърна тя с въпрос.

Той поумува и попита:

— А можеш ли? Толкова силна ли е твоята магия?

— Може би — каза вещицата. — Ако ми досадиш, ще научиш.

Сега да чуя какво искаш, защото съм заета.

— Мой баща е Руатан, майка ми е...

— Познавам семейството ти — прекъсна го тя троснато. — Да чуя същината.

Той се взря в хлътналите ѝ очи.

— Искам да им бъде наложено заклинание, за да се обичат отново.

Тя примигна неочаквано и суровото ѝ лице се озари от рядка усмивка.

— Брей... — Почеса се по разчорлената прошарена черна коса. — Значи искаш да използвам магията си. Не се съмнявам, че ще чуя убедителна причина да го направя.

— Те са нещастни. Всички вкъщи сме нещастни.

— И как ще ми платиш, млади Конавар?

— Да ти платя ли? — повтори той недоумяващо. — Плаща ли се на вещиците?

— О, не, правим магии само от любов — сопна му се тя. — Похапваме въздух и се обличаме с облаци. — Наведе се напред и го прониза с поглед. — Разбира се, че на вещиците се плаща! Я да помисля... — Подпря с юмрук брадичката си, без да отмества поглед от него. — Няма да е чак толкова страшно заклинание, значи няма да поискам душата ти като отплата. Крак, да речем. Или ръка... Да, нека е ръка. Коя избираш — лявата или дясната?

— За какво ти е притрябвала моя ръка?

Конавар отстъпи една крачка.

— Може пък да събирам вкъщи ръце на малки момчета.

— Не съм малък! А ти ми се присмиваш, вещице. Хайде, превърни ме в невестулка, ако искаш, но ще се покатеря по крака ти и ще те ухапя по задника!

Ворна не издаде с нищо колко е слисана от държането на това дете. Малко бяха момичетата и момчетата от племето, които биха посмели да я доближат, а дори възрастните не биха дръзнали да ѝ говорят така. Знаеха добре, че има защо да се страхуват от нея. За нея беше ясно, че момчето е уплашено, но въпреки това ѝ се репчеше.

— Прав си, присмивам ти се — призна тя. — Добре, да говорим направо. Моите заклинания могат да убиват или да лекуват. Мога да приготвя отвара, за да обикне някой мъж някоя жена. Не е трудно. Но Руатан и без това обича Мерия. И тя го обича, макар че го разбра чак когато го загуби. Пречката е в гордостта, Конавар, а аз няма да направя заклинание, за да им я отнема. — Бръкна в една платнена торбичка на пояса си и извади няколко тъмни семена. — Знаеш ли какво е това?

— Не.

— Семена от напръстниче. Ако използваш съвсем мъничко от тях, можеш да вдъхнеш нов живот на умиращо сърце. Същинско чудо. Но ако прекалиш само с една щипчица, отварата става смъртоносна. Така е и с гордостта. Ако е твърде слаба, човекът няма никакво достойнство. Накрая светът го смачква. Ако е твърде силна, човекът става нагъл суетен самохвалко. Но ако е точно колкото е нужна, с този човек можеш да пребродиш планините. И Руатан е такъв мъж. Да бърникам в гордостта му ще означава да го съсипя. А Мерия е достатъчно благоразумна да разбере, че го е загубила. Не ми е по силите да ти помогна, Конавар. Съмнявам се, че и сидите биха успели да ти помогнат.

— Но не се знае дали ще могат, тъй ли? — попита момчето и Ворна се разтревожи.

— Дори не си помисляй за това — предупреди го. — Сидите са по-опасни, отколкото можеш да си представиш. Прибирай се и остави майка си и баща си сами да оправят този раздор помежду си. — Той си тръгна и тя подвижна след него: — Ако някога реша да те превърна в невестулка, ще си без зъби.

Конавар изви глава към нея с ослепително зъбата усмивка и хукна обратно към ограждението.

Малко преди полунощ се измъкна от леглото и се облече, без да вдига шум. На съседното легло Брефар помръдна, но не се събуди. Легналата под западния прозорец хрътка Кейвъл вдигна голямата си черна глава и се вторачи в него. Конавар се обу и приклепна до нея, погали я по челото и я почеса зад ушите. Чудеше се да я вземе ли със себе си. Щеше да се чувства по-добре, ако имаше някой с него в това начинание. Помисли за опасностите и се отказа. Какво право имаше да рискува и живота на Кейвъл? Плъзна се покрай завесата, отделяща неговата стая от голямата. В къщата беше тъмно и той отиде предпазливо в кухнята, взе дългия стар бронзов нож и го пъкна под колана си. Вдигна резето на вратата и се изсули в нощта. Тръгна на север към гората с Дървото на желанията.

Луната се бе издигнала високо, но светлината ѝ не можеше да проникне в мрака под клоните. Сърцето на Конавар зачести ударите си. Никога не бе виждал сид, но знаеше много истории за тях — духове на могъщата магия и мрачните прокоби. Имената на някои бяха неразделна част от легендите на риганте. Бийн-Най, Перачката от речния брод. Обречените на гибел бойци я виждаха коленичила до водата да пере окървавени дрехи. Конавар нямаше желание да зърне нито нея, нито сестра ѝ Бийн-Си, известна и като Витаещата или Ридаещата. Един поглед към нейното бяло като варовик лице стигаше да изпълни човек с такава покруса, че сърцето му да се пръсне. Надяваше се да срещне онзи сид, когото познаваха с името Тагда — Горския старец. Говореше се, че ако го доближиш и докоснеш наметалото му от мъх, той ще ти изпълни три желания.

Конавар забави крачка. За Тагда разказваха и друго — ако някой му стане неприятен, разгръща наметалото си и от корема му изпълзва мъгла, която осмуква плътта, за да останат само сухи кости.

Момчето спря на склона пред дърветата. Устата му бе пресъхнала, ръцете му трепереха. „Това е тъпотия“ — повтаряше си той. Взираше се в зловещата плътна редица на първите дървета. Сега изглеждаха заплашително и той си въобразяваше какви ли не ужаси сред тях. И гневът му пламна, за да погълне страха. „Не съм като баща си. Не съм страхливец.“ Пое си дъх и тръгна през гората.

Всичко бе притихнало под клоните и в пролуки между листака лунните лъчи приличаха на колони от ярко сребро, от които мъглата в храстите светеше. Конавар изтри потните си длани в крачолите на панталона и потисна изкушението да извади ножа. „Идваш да молиш за услуга — напомни си строго. — Какво ще стане, ако отидеш при Тагда с оръжие в ръка?“

Вървеше и мъглата се завихряше около глезените му. Ветрец разлюля листата над него.

— Аз съм Конавар — провикна се момчето. — Дойдох да говоря с Тагда.

Гласът му звучеше пискливо и уплашено и това пак събуди гнева. „Няма пък да се страхувам. Аз съм воин от племето риганте.“

Чакаше, но нямаше никакъв отговор. Продължи навътре в гората, спусна се по стръмен склон. Пред него имаше малка поляна и вир между камъните, блещукащ под луната. Провикна се отново и този път чу ехото да връща собствения му глас. Нищо не шавна наоколо — нито прилеп, нито лисица или язовец. Гората бе замряла.

— Тук ли си, Тагда? — кресна Конавар.

Тагда... Тагда... Тагда...

И тогава долови звук. Отначало се заблуди, че е човешки глас, но след миг-два осъзна, че е от животно в беда. Тръгна наляво и видя трънливи шубраци. По средата имаше сърне със светла козина, мъчеше се да стане. Жилави бодливи клони бяха омотали задните му крака, по лъскавите му хълбоци личаха капки кръв.

— Не мърдай, мъниче — опита се да го успокои момчето. — Стой кротко и ще ти помогна.

Промуши се внимателно в гъстите храсти. Дърпаха дрехите му, драскаха го. Извади ножа и отрязва един извит клон. Освободен втори клон изплющя нагоре. Кон го спря отчасти с ръка, но клонът удари като камшик и разкървави лицето му. Шубраците ставаха все по-преплетени, дългите тръни го бодяха. Стреснато от идването му,

сърнето се бореше още по-трескаво. Кон му говореше тихо и успокояващо. Докато стигне до него, то се изтощи и само трепереше от ужас. Кон внимателно преряза клоните около него, прибра ножа и го вдигна на ръце. Тежеше повече, отколкото очакваше. Притисна го до гърдите си и бавно се измъкна от храстите. Всяка крачка му носеше нови болки, крачолите на панталона му се разръфаха.

На поляната пусна сърнето да стъпи и плъзна длани по тялото му. Раните не бяха дълбоки, щяха да зараснат скоро. Но къде ли беше майката? Защо го бе оставила само? Погали малкото животинче по дългата шия.

— Занапред ще знаеш, че не бива да се вреш в шубраците. Хайде, иди да намериш майка си.

Сърнето се дръпна пъргаво и се обърна да го погледне.

— Тръгвай де! — махна с ръка момчето.

То изприпка три крачки и препусна между дърветата. Кон се загледа в изпокъсаните си дрехи. Мерия щеше да му се кара. Панталонът беше нов. Тръгна да се прибира.

Събуди се малко след изгрев. Брефар се бе облякъл, обуваше си ботушите — стигаха до под коляното. Кон се прозя и се обърна на другата страна.

— Успа се — подкачи го брат му.

— Излизах нощес — обясни Кон.

Седна и разказа за приключението си и за сърнето в гората край Дървото на желанията. Брефар го изслуша търпеливо и накрая отсече:

— Сънувал си.

— Не съм!

— И къде са ти раните, за които разказа?

Кон впери поглед в ръцете си, отметна завивката и огледа краката си. Нямаше никакви драскотини. Стана и взе пуснатия на пода панталон. Беше си здрав както предишния ден. Брефар му се ухили.

— Я се облечи по-бързо, сънливецо. Иначе няма да остане закуска за тебе.

Останал сам в стаята, обърканият Кон обу панталона и посегна към туниката. Щом я вдигна, от нея падна нож и изтрака на дъсчения под. Но не беше старият бронзов нож с дървената дръжка. Блестящото

под първите слънчеви лъчи оръжие имаше острие, сякаш изковано от сияйно сребро, а дръжката беше издялана от еленов рог. Предпазникът пък беше златен, в главичката на дръжката имаше инкрустиран черен камък с гравирани в него сребриста руна. Най-прекрасният нож, който Кон бе виждал.

Пръстите му се свиха около дръжката — пасваше чудесно на ръката му. Уви ножа в стар парцал, измъкна се от къщата и се втурна към дома на Бануин. Чужденецът спеше, но се събуди, когато Кон приседна на леглото. Прозя се и отметна завивката.

— Аз не съм селянин. Обикновено не ставам толкова рано.

— Важно е — увери го момчето и му подаде пълна чаша студена вода.

Бануин седна в леглото и я изпи.

— Казвай.

Кон разказа за броденето си в гората, за спасяването на сърнето и как се беше прибрал у дома. После обясни как е намерил ножа. Търговецът слушаше с отегчено мълчание, но изражението му се промени тутакси, щом Кон разви парцала. Бануин взе ножа със страхопочитание, надигна се от леглото и отиде при прозореца да го огледа на дневна светлина.

— Великолепно... — прошепна той. — Не знам що за метал е това. Нито е сребро, нито е желязо. А този камък в дръжката...

— Това е оръжие на сидите — напомни Кон. — Дар за мен.

— Мога да го продам за сто... не, за петстотин сребърника.

— Не искам да го продавам.

— Щом не искаш, защо го донесе?

— Не мога да кажа на никого, че съм ходил близо до Дървото на желанията. Забранено е. И не мога да лъжа мама. Мислех, че ще ме посъветваш какво да направя.

— Приляга свършено на ръката ми — промърмори Бануин. — Все едно е правен за мен.

— И на моята — сподели Кон.

— Невъзможно е, момко. Моята ръка е доста по-голяма от твоята.

Търговецът подаде ножа на Кон, който стисна дръжката и вдигна оръжието.

— Погледни сега.

Юмрукът покриваше дръжката напълно, златният предпазник се намираше удобно под палеца, а черният камък докосваше основата на дланта. Бануин бавно взе ножа и дръжката сякаш се уголеми в ръката му.

— Вълшебно острие... Не бях виждал такова оръжие досега.

— Какво да правя? — попита Кон.

— Доверяваш ли ми се? — попита на свой ред Чужденеца.

— То се знае. Ти си мой приятел.

— Тогава ми дай ножа.

— Да ти го дам ли... Не разбирам. Ножът си е мой!

— Кон, ти ме помоли за помощ. Ако ми се доверяваш, направи каквото ти казах.

Момчето застина за миг.

— Така да бъде. Давам ти ножа.

— И сега е мой? — поиска да знае Чужденеца.

— Да. Сега е твой. Но аз още не разбирам...

Без да пуска ножа, Бануин го подкани с жест в голямата стая при огнището. Взе дълга пръчка, разръчка жаравата от предишния ден, раздуха я и сложи малко съчки да се разгори. Щом огънят се разпали, търговецът окачи над него медно котле.

— Винаги съм обичал да започвам деня с билков чай. Да е нещо топло и сладко. Предпочитам сушен цвят от бъз с мед. Ти искаш ли?

— Да, благодаря — отвърна Кон.

Момчето беше смутено и не можеше да откъсне поглед от ножа. Бануин беше негов приятел, но и търговец, който винаги се стремеше към печалба. Щом водата кипна, Бануин направи две чаши чай от бъз и ги сложи на масата. Остави и ножа на полираното дърво, после отпи от своята чаша.

— Конавар, ти ми помагаше усърдно — каза той сериозно. — Моят народ има обичай да даряваме с нещо онези, които ни помагат. Затова желая да ти направя подарък. Ще се радвам, ако вземеш този нож. Това е превъзходно оръжие и мнозина ще се чудят откъде си го взел. Ще им кажеш самата истина — ножът ти е подарен от Бануин Чужденеца. Това помага ли ти да се измъкнеш от затруднението?

Кон се ухили до ушите.

— Да! Благодаря ти, Бануин.

— О, не, аз ти благодаря за доверието. И нека те предупредя никога да не се доверяваш чак толкова на друг човек. Кон, всеки си има цена. И проклета да е душата ми, но малко оставаше този нож да се окаже моята цена!

Бануин Чужденеца водеше своите шестнайсет товарни коня надолу по тясната пътека към речния сал. От плитката рана на мишницата му още се процеждаше кръв през превръзката, напоена с мед и вино, но настроението му си оставаше ведро. Различаваше в далечината назъбените върхове на планината Друаг, застанали като пазители над земите на риганте.

Скоро щеше да си е у дома.

Усмихна се. Родом беше от Каменград — града на Петте хълма в Тургония, от който вече го деляха хиляда и осемстотин мили, голяма част от тях през морската шир. Дълго бе вярвал, че е свързан с Каменград и в душата си. Но отдавна знаеше, че не е така. Кайр Друаг приюти душата му. Обичаше тези планини с всеотдайност, която преди не би очаквал от себе си. От шестнайсет години обикаляше из земите на големия народ келтой, състоящ се от риганте, норвии, гат, остро, панони, пердии. И много други племена. Възхищаваше се и на тези хора, и на техния уж простичък, но добре подреден живот. Пак се сети за онези, от които произхождаше, и сякаш го лъхна леден повей. В този миг прозря, че някой ден те ще дойдат при тези планини със своите армии и пътища от камък. Ще покорят тукашните племена и ще променят живота им завинаги. Както бяха направили в земите отвъд морето.

Замисли се за Конавар и с обич, и с тъга. Бяха изминали почти пет години, откакто момчето бе донесло оръжието, подарено му от сидите. Растеше и се превръщаше неусетно в мъж със заблудата, че принадлежи към култура, която ще се съхрани в идните времена. Бе навършил петнайсет години, скоро щеше да стане на шестнайсет. Да, почти мъж, висок, плещест и як.

Отвъд морето Бануин бе видял какво се случи след страховитата битка. Завличаха труповете на хиляди жертви от келтоите, мъже като Руатан и Конавар, към огромна яма, за да ги изгорят. Хиляди други бяха пленени и продадени в робство, а предводителите им, с приковани

към крайпътни стълбове ръце и крака, преди да умрат бавно в страшни мъки, трябваше да гледат как племената потъват в забрава.

Там бяха попитали Бануин иска ли да участва в продажбата на робите. Той отказа, макар че печалбата щеше да е огромна.

„Колко време остава, докато дойдат и тук? Пет години? Десет? Едва ли ще са повече.“

Слезе по склона и спря до прътите, обозначаващи мястото за спиране на сала. Стар бронзов щит висеше на кука на последния прът, а до него — дървен чук с дълга дръжка. Той удари щита два пъти и звукът се разнесе над водата. От колибата на отсрещния бряг излязоха двама мъже. Първият помахаше с ръка на търговеца, който отвърна на поздрава. Дватама мъже бавно издърпаха сала през река Сид. Щом стигнаха до брега, старият Каласин откачи преградата отпред и я спусна на пристана като рампа. Скочи пъргаво на брега и усмивката му откри проредени зъби.

— Значи си жив, Чужденецо? Трябва да си се родил под пълна луна, която носи сполука.

— Боговете се грижат за онези, които не забравят молитвите — отвърна засмян Бануин.

Ниският набит Сенекал — синът на Каласин, също слезе на брега и отиде да отвърже въжетото на деветия кон в редицата. Салът беше малък и побираше само по осем коня.

Бануин отведе първите осем коня на сала, вдигна преградата и почна да помага на Каласин в издърпването по въжетото. Не поглеждаше назад, защото знаеше, че Сенекал ще отмъкне някаква дреболия от дисагите. После Каласин щеше да я намери както винаги и при следващото минаване през реката щеше да я върне засрамен.

Салът опря в северния бряг и Санепта, жената на Каласин, донесе на Бануин билков чай с мед. Търговецът ѝ благодари. Мислеше си, че на младини трябва да е била красавица. Но възрастта и трудният живот сякаш бяха издълбали с длето лицето ѝ.

След час всички коне бяха на северния бряг. Бануин отиде с Каласин на пристана. Седяха, пиеха чай и гледаха слънчевите отблясъци по водата.

— Имал си неприятности. — Каласин кимна към превързаната му ръка.

— Нищо особено. Поне прогони скуката. Какво ставаше тук през тези осем месеца? Имаше ли набези?

Възрастният мъж сви рамене.

— Винаги има набези. Младежите все искат да опитат силите си като бойци. Но само един умря. Намери си белята, като се счепка с Руатан. А това е глупав избор напоследък. Не че и преди беше разумно да му излезеш насреща. Ти какво докара?

— Боядисани платове, бисери, мъниста, сребърни и златни нишки. Платовете ще се продадат бързо. Напоени са с ново пурпурно багрило, което не се разтваря във вода. Донесох и малко подправки, също и метал — желязо, сребро и два златни слитъка за Риамфада. Очаквам добри продажби.

Каласин въздъхна, обветрените му бузи поруменяха.

— Моля те да простиш на сина ми. Каквото и да е взел, ще го намеря.

— Знам. Ти не си виновен за постъпките му. Някои хора просто не могат да устоят пред съблазънта на кражбата.

— Той ме посрамва.

Поседяха няколко минути в дружеско мълчание. Накрая Каласин попита:

— Как е на юг?

— Имало е някаква болест сред племето норвии по брега. С треска и петна по кожата. Плъзнала сред тях като летен пожар в ливади. Един от всеки шестима умрял.

— Чухме за това. Ти прекоси ли морето?

— Да. Пътувах чак до родните си места.

— Още ли се бият там?

— Не в моята страна. Армиите им са напреднали на запад. Завладели са много от съседните земи.

— Защо? — учуди се Каласин.

— Сигурно искат да властват над всички. Да забогатяват от труда на другите. Не знам. Питам се дали не е просто защото обичат войната.

— Значи са глупаци — отсъди салджията.

— Руатан събра ли се с Мерия? — попита Бануин, за да отклони разговора от неприятната тема.

— Не. Минаха почти шест години. А той все не се отрича от нея. Голям особняк. Не остана никакво добродушие у него. Рядко се

усмихва, никога не се смее. Хората внимават как се държат с него. Скарал се с ковача Нанкумал и така го цапардосал, че ковачът се блъснал в оградата и я строшил. Какво потръгна зле при тях? Според тебе защо се разделиха? Тя да не му е изневерила?

Бануин вдигна рамене.

— Не знам. Каквато и да е причината, много е тъжно. Харесвам и двамата. Свестни хора са.

— Те са риганте — засмя се Каласин. — Ние всички сме свестни. Добре дошъл у дома, Чужденецо.

След четири часа клонящото към залез-слънце обагреше огнено планините. Бануин изкачи последното било и зърна в долината Трите потока. Олекна му на душата, щом огледа разпръснатите къщи и стопанства, мостчетата над потоците, говедата и овцете по тучните ливади.

А в средата на селото се издигаше великанският дъб, наречен Старшето дърво, с окачени по най-ниските клони лампи.

„У дома...“ Бануин се наслади на тези думи. „Вече съм си у дома.“

На Конавар му харесваше да се катери и сега седеше близо до върха на Старшето дърво, а умът му се бореше с проблеми, които и на петнайсет години не успяваше да разбере докрай. Обичаше и Руатан, и майка си, болеше го, че те още са разделени. Майка му бе оскърбила Големия мъж, като го охули несправедливо. Знаеше, че е сбъркала, но беше прекалено горда да помоли за прошка, не искаше да се унижава. И Руатан знаеше, че тя съзнава грешката си, но не правеше нищо да преодолее пропастта между тях. Младежът си мислеше, че всичко това е твърде глупаво.

Понякога нощем чуваше тихия плач на Мерия; тя притискаше лицето си в дебелията бродирана възглавница на леглото, което бе направил Руатан. Конавар не успяваше да разнищи тази плетеница. Откакто се помнеше, Мерия се бе държала хладно със съпруга си, сякаш не чувстваше кой знае каква привързаност към него. Сега скърбеше като за смъртта на дете. И въпреки мъките, които преживяваше, не можеше да се насили да признае, че не е била права.

А Големия мъж се промени. Сега ходеше начумерен и избухваше лесно. Конавар пак изтръпна от спомена за сбиването му с Нанкумал, бащата на Гованан.

Конавар вървеше в селото с Руатан и Брефар, когато Нанкумал излезе от ковачницата. Двамата мъже се понасяха трудно, защото тъкмо заради ковача се бе стигнало до тази тягостна за всички история, след като той бе разказал на сина си как е умрял бащата на Конавар. Нанкумал беше грамаден мъж с могъщи рамене и издути бицепси.

— Погрижи се твоето момче да не припарва до ковачницата — натърти той, изпружил показалец към Конавар.

Руатан го изгледа.

— И защо трябва да се погрижа?

— Ами защото е крадец. Отмъкнал е гвоздеи от кутията.

— Лъжеш! — разяри се Конавар.

Стисна юмруци и щеше да се нахвърли върху ковача, но Руатан го дръпна назад. Нанкумал му се ухили презрително.

— Гвоздеите изчезнаха, след като ти се навърташе тук да задяваш дъщеря ми. Какво друго искаш да си помисля? Отсега нататък дръж момчето настрана — обърна се той към Руатан. — Ако го сваря отново тук, ще му пръсна главата от бой.

— Ще му пръснеш главата, а? — повтори Руатан със студен равен глас. — Заплашваш сина ми, когато съм застанал пред тебе? Ти си неразумен човек, Нанкумал.

— Той не ти е син — озъби се ковачът, — а отроче на страхливец!

Руатан пристъпи към Нанкумал, който вдигна лявата си ръка да се предпази, но ударът беше твърде бърз и тежък. Юмрукът на Руатан се вряза в лявата му буза и счепи кожата. Нанкумал отлетя с главата напред към оградата до ковачницата. Колът в средата се прекърши. Ковачът опита да стане и се свлече на отгъпаната земя. Неколцина мъже дотичаха да позяпат сбиването, но закъсняха. Руатан обърна с крак поваления противник. Очите на Нанкумал бяха отворени. Гласът на Руатан си оставаше вледеняващо сдържан.

— Бащата на Конавар тръгна с мен към битката и се сражаваше до мен през целия ден. Спомням си обаче, че ти не беше там. Превиваше се от болки в корема или си измисли някакво друго оправдание. Като се замисля, ковачо, изобщо не съм те виждал в битка.

Затова не прибързвай с приказките кой бил страхливец. Ако науча, че пак си дърдорил за това, пак ще дойда.

Конавар потрепери и от удоволствие, и от униние при този спомен. Нанкумал си беше получил заслуженото. Знаеше, че Кон не е откраднал нищо. Ядосваше се, защото се бе сприятелил с дъщеря му Ариан. Доброто настроение на Кон се изпари, щом помисли за нея. След сбиването тя го отбягваше и много му липсваше усмивката, която често огряваше лицето ѝ, уханието на златистата ѝ коса. Затвори очи и си спомни деня на гонитбата през ранната пролет. Ариан, сестра ѝ Гуидия и още няколко момичета от селото беряха цветя край северната гора. Конавар бе излязъл да броди в онази местност и ги срещна. Ариан бе вдигнала полата на жълтата си рокля над коленете и джапаше в бърз плитък поток. Конавар ѝ подвигна, тя се наведе и го напръска с шепа вода. Той се разсмя и нагази в потока към нея, но тя му се изплъзна и хукна към гората. Кон я догони и я хвана през кръста. Паднаха в меките храстчета под дърветата.

— Защо ме напръска?

— Да охладя малко този огън в очите ти.

Дясната му ръка я обгръщаше, той притискаше длан към тънката ѝ талия. Сведе поглед към голите ѝ крака. Шарената сянка играеше по светлата ѝ кожа. Изведнъж гърлото му се сви, сърцето му се разтуптя лудешки. Вторачи се в сините ѝ очи. Виждаше се отразен в големите зеници, струваше му се, че се рее в тях. Почувства се така, сякаш потъва бавно в дълбока вода, и преди да устои на порива, вече целуваше Ариан. Устата ѝ беше топла. Езикът ѝ докосна устните му. Конавар изстена. Ръката му се плъзна към бедрото ѝ. Тя бързо се откопчи, отмести се, седна и прокара пръсти през дългата си руса коса.

— Виждам, че водата не е стигнала да те охлади.

Думите не можеха да се промъкнат през гърлото на Кон. Ариан неочаквано се изкиска и закри устата си с длан. Той видя накъде гледа — към издутината в слабините му. Лицето му пламна и той побърза да стане. Ариан притича до него и обви с ръце врата му.

— Не ми се сърди!

Явно бе сбъркала червенината от срама с друго чувство. Кон я притисна до себе си.

— Не ти се сърдя. Аз те обичам. Догодина на празника Самиан ще говоря с баща ти. С тебе ще се оженим.

Тя се отдръпна засмяна.

— Може и да се съглася. А може би не.

Кон не знаеше какво да каже, но очите му се присвиха.

— Вече си ядосан — весело подхвърли Ариан и го погали по лицето.

Той се опита да я сграбчи, но тя се извъртя и изтича при другите момичета.

Седнал в короната на дървото, Кон си спомни как се сторещи, когато докосна кожата на бедрото ѝ. И се смути.

Някакво движение на юг привлече вниманието му. Товарни коне слизаха по далечния склон. Сърцето му прескочи от радост. Бануин се връщаше!

Побърза да се смъкне на земята и тръгна към къщата на търговеца. Чу тропота на копита по последния дървен мост преди къщата и поздрави отдалече Бануин. Търговецът го видя и се усмихна приветливо. Изглеждаше дребничък и в късата му черна коса вече имаше сребърни нишки. Кон знаеше, че Бануин остарява — приближаваше петдесетте. Но още беше силен и жилав. Чужденеца слезе от коня си. Петнайсетгодишното момче вече стърчеше цяла педя над него.

— Как е животът, Конавар? — подвикна Бануин.

— *Баниас тол вар* — отговори Кон и търговецът плесна с ръце.

— Много добре. Значи помниш.

— Аз не забравям нищо — отговори сериозно младежът. — Радвам се да те видя отново. Нека ти помогна с разтоварването. После ще ми разкажеш за пътешествията си, ако искаш.

Бануин отвори вратата на склада и двамата с Конавар свалиха големите дисаги и ги внесоха вътре. После вкараха конете в широката оградена поляна.

Като всички къщи на риганте и домът на търговеца беше построен изцяло от дърво. Но той бе подредил мозайка от плоски камъни на пода в голямата стая, където имаше само три дивана, но не и столове. Стаята беше чиста и проветрена, не се виждаше прах.

— Виждам, че си се грижил за моята къща. Благодаря ти — каза Бануин.

— Ще донеса храна — предложи момчето и тръгна към вратата.

Търговецът понечи да го спре, но момчето вече тичаше през полето към своя дом, отдалечен на поне петстотин крачки. Върна се с торба, в която имаше голямо парче пай с месо, няколко ябълки, кръгло парче сирене, увито в тънък плат, самун пресен хляб и глинено гърненце с осолено масло.

След като се заситиха, Бануин запали две лампи и се изтегна на дивана.

— Ето какво ми липсва от моята родина — топла ароматна вана в края на пътуването. Всяко селище като това тук има обществена баня, а и в много от къщите има отделни помещения за къпане.

— Хората от твоя народ често ли се къпят?

— Всеки ден.

— Защо? Толкова ли смърдят?

— Ако не се къпят, вонят гнусно.

— Колко жалко.

Бануин прихна.

— Всъщност има нещо странно. Колкото повече се къпеш, толкова повече се нуждаеш от това. За последен път се изкъпах в Тургония преди два месеца и се чувствах превъзходно. После потеглих насам. След три дни се вмирисах. След десетина дни сам не можех да понасям вонята си. А после вонята отслабна и изчезна.

Той се надигна, свали куртката си и я остави на отсрещния диван. Конавар видя избилата кръв по превръзката на ръката му.

— Как те раниха?

— Преди четири дни ме спряха грабители. Трина нехранимайковци от племето норвии. Единият успя да ме одраска с ножа си.

— Ти уби ли ги?

— Не ги убих, кръвожаден млад дивако. Счупих ръката на онзи с ножа. И те избягаха.

— А трябваше да ги убиеш. Може да те причакат на пътя и през пролетта.

— Ако ми се изпречат отново, може би ще последвам съвета ти. Сега ми разкажи какво се е случило в Трите потока.

— Брефар победи в надбягването по случай най-дългия ден преди две седмици. Няма по-щастлив момък от него из нашите земи. Перчи се като петле.

— А ти?

— Аз бях втори.

Бануин се облегна и го погледна внимателно. По лукавия блясък в очите му позна, че това не е цялата история.

— А какво стана с Гованан? Мислех, че е най-добрият бегач сред вас.

— И той си го мислеше — ухили се палаво момчето. — Но вятърът май беше завъртял един от указателите за надбягването. Гованан и онези след него кривнали към едно блато. Той обаче не се отказа и пристигна трети в селото. Ариан казва, че почти цяла вечер махал пиявици от задника си. Може би догодина ще му провърви повече.

— Защо ли не ми се вярва, че вятърът е завъртял указателя? — подметна търговецът.

Кон се разсмя.

— Защото си много недоверчив, Чужденецо. Също като Гованан.

— Такъв съм си — съгласи се Бануин. — И като спомена Ариан... Още ли си решен да се ожениш за нея?

— Да, тя е най-прекрасното момиче. Обичам я с цялото си сърце.

— И ще се сродиш с Гованан — напомни търговецът.

— Е, да, той е едно от червейчетата в ябълката. Баща ѝ е другото. Но любовта побеждава, Чужденецо. Жените от риганте са свободни сами да избират съпруга си. Ти ще танцуваш ли на моята сватба?

— Не ме бива в танците, но ще се веселя от душа. А сега е време да се прибереш вкъщи. Уморен съм и имам нужда от дълъг сън на меко легло.

— Може ли да дойда утре? Ще ме научиш ли на още думи от езика на твоя народ? Ще ми разкажеш ли за каменните градове?

— Кон, винаги си добре дошъл тук. Но нямаш ли работа?

— Само до пладне.

— Тогава ще се радвам да те видя след пладне. И предай моите най-добри пожелания на майка си. Кажй ѝ, че донесох зелена копринена риза, както обещах.

Конавар спря до вратата.

— Твоят народ пак ли е воювал?

— Уви, така е.

— Трябва да ми разкажеш всичко.

Ариан не знаеше кое е по-лошо — страхът или онова, което я избавяше от него. Тежката уплаха я връхлиташе ненадейно, докато вървеше или лежеше на постелята си, или переше дрехи в плиткия поток. Пръстите ѝ започваха да треперят, поглъщаше я огромна пустота, мрак изсмукваше топлината от слънчевите лъчи.

Помнеше онзи ужасен ден, когато се роди страхът. Малката ѝ сестра Бария, само на пет години, спеше в нейното легло. Бе започнала да кашля, мъчеше я треска. Майка им бе дала на Бария билкова отвара с мед, после момиченцето се сгуши в Ариан, която тогава приближаваше тринайсет. Тя я избута, защото детето беше сгорещено, а лятната нощ — задушна. Бария се обърна на другата страна, стиснала парцалената си кукла. Закашля се, после заспа. Ариан се събуди посред нощ, опитваше се да си спомни какво бе сънувала. Усети крачето на Бария до тялото си. Плътта беше студена.

— Ела тук, мъниче. Ще те стопля.

Придърпа сестра си в прегръдката си. Тялото беше отпуснато. Ариан се разтревожи, защото Бария изобщо не мърдаше. Тъмнината в стаята беше непрогледна и тя не виждаше лицето на детето. Стана от леглото и отиде при почти угасналото огнище. Клекна до него, добави подпалки и раздуха жаравата. Щом огънят се разгоря, поднесе към пламъците фитила на свещ и се върна в стаята. Доближи свещта над лицето на Бария и срещна мъртвешкия поглед на очите ѝ. От свещта прокапа върху бузата на момиченцето.

— Извинявай — промърмори Ариан.

Нямаше отговор. Никога нямаше да има. Ариан се разтресе. Поседя на края на леглото, разтопен восък се стичаше по пръстите ѝ.

След това събуди родителите си. Майка ѝ ридаеше, дори вечно намръщеният ѝ мълчалив баща проля сълизи. Гованан дойде при Ариан, прегърна я и плъзна загрубели пръсти през русата ѝ коса. Не каза нищо, защото думите не биха помогнали. Едно мило дете бе изчезнало в нощта и нямаше да се завърне; скръбта на семейството беше безмерна.

На другия ден, докато Ариан бродеше безцелно в гората, страхът се вкопчи в нея. Краката ѝ омекнаха, тя тупна на земята и захлипа.

— Не искам да умра... Никога. Не искам да изстина като нея.

А страхът само се засилваше. Тя седеше до дървото, ужасът гризеше душата ѝ, оглозгваше я. Чу чаткане на копита и в отчаяното желание да има някой до нея хукна към звуците. Ездачът беше мъж на средна възраст със закръглено и благо лице. Не беше риганте и тя предположи, че е търговец или нечий пратеник, пътуващ към Големия дом на Дългия леърд. Той спря коня.

— Какво ти се е случило, девойко? — попита и по произношението му Ариан се досети, че е южняк.

— Нищо — отвърна тя и изтри сълзите. — Само... се уплаших малко.

— Да не се е мяркал звяр наблизно?

— Не. — Почувства се глупачка и накара устните си да се извият в усмивка. — Задряхах и сънувах нещо лошо.

— Трепериш — отбеляза непознатият и скочи от коня.

Не беше едър, само с един-два пръста по-висок от нея. Доближи я и обгърна раменете ѝ с ръце.

— Хайде, няма нищо. Не се плаши. Виж какъв хубав ден, а в тази гора няма какво да ти стори зло.

Страхът избледня, но тя си знаеше, че само се е притаил и дебне. Сгуши се в този мъж, усещаше как я гали по косата и по гърба. Поуспокои се. Ръката му се плъзна към задника ѝ и тя се напрегна, но гласът му ѝ носеше утеха:

— Мога да прогоня всичките ти страхове. Ще ти даря радост, ще видиш отново колко ярко е слънцето. Обещавам ти.

Целуна я по бузата, после полека вдигна брадичката ѝ и устните му се плъзнаха по устата ѝ. Дясната му ръка погали корема ѝ. Ариан потръпна. Той беше прав — страха вече го нямаше. И слънцето беше ослепително в небето.

Най-ясният ѝ спомен от първия път беше топлият допир на кожа в кожа, мъжът върху нея, лъснал от пот, а тялото ѝ откликваше, отново пълно с живот. Нямаше страх, нямаше сковаваща пустота, нямаше мисли за гробове.

— Добре ли ти беше? — попита той, докато лежах един до друг в тревата.

— Да, добре беше.

— На колко години си?

— На тринайсет. Скоро ще навърша четиринайсет.

— Значи не си от Земните жени?

— Не. Баща ми е ковачът в Трите потока.

— Ти си чудесно момиче — похвали я мъжът и се изправи, за да се облече. Бръкна в кесията си и ѝ даде сребърна монета. — Нека това кратко забавление си остане между нас, съгласна ли си? Малко радост, за която ще знаем само ние двамата.

Тя кимна и не продума, докато той яхаше коня си и се отдалечаваше.

След два месеца потърси съвет от Ериата, червенокосата Земна жена, която ѝ каза без увъртане, че е бременна. Ариан се втрещи, умоляваше Ериата да ѝ помогне. Земната жена приготви някаква отвара. От вкуса започна да ѝ се гади, но последиците от пиетието бяха още по-отвратителни и болезнени. Поне с бременността беше свършено и Ариан даде на Ериата сребърната монета, която бе получила от търговеца.

Поседяха в малката кръгла колиба, където Земната жена даряваше с удоволствие посетителите си. Ериата ѝ даде пръстена чаша с подсладен сайдер, за да се отърве от противния вкус на отварата.

— Твърде млада си за тази игра — укори я Земната жена. — Защо го направи?

Ариан се запъваше, докато ѝ разказваше за смъртта на малката си сестра и поразяващия страх, който се бе загнездил в нея. За студа, който бе прогонен от горещото, потно, тласкащо тяло на търговеца. Ериата я изслуша търпеливо и накрая в гласа ѝ вече нямаше упрек.

— Всички се справяме със страховете както можем. Но ми се иска да повярваш поне на мен, че да задоволяваш похотта си с непознати е твърде опасно. Аз знам от собствен опит. Когато бях на тринайсет... сякаш цяло столетие мина оттогава, макар че беше само преди десет години... и аз открих главозамайващите радости на тази игра. И то с женен мъж, приятел на моя баща. Когато ни разкриха, моето семейство се отрече от мен, племето ме прогони. Сега се сношавам за пари и живея сама. Този живот ми приляга, Ариан. А на тебе — не. Помисли и за още нещо. Заради стремежа да смажеш своя страх от смъртта, ти причини смъртта на едно дете в тебе. Това не е дреболия, момиче.

— Не беше дете! — заинати се Ариан. — Само изтече кръв. Никога не бих сторила зло на дете.

Ериата въздъхна.

— Потърси друг начин да се пребориш със страха.

— О, вече го няма — увери я Ариан. — Няма повече да правя такива глупости.

Но страхът никъде не се бе дянал и още три пъти за една година тя даваше на Ериата сребърните монети, които ѝ подхвърляха мъже край пътя. Появи се и втори страх, който я терзаеше. Ами ако някой от търговците дойдеше в Трите потока и я познаеше? Ами ако баща ѝ научи, че е живяла като Земна жена? Щяха да я прогонят, както се бе случило с Ериата.

Стараеше се да пропъди тези мисли. Скоро щеше да се свърши със страховете. Наближаваше празникът Самиан, а Конавар бе обещал да се ожени за нея. И повече нямаше да седи край пътя, както бе направила днес. Кон щеше да е до нея, за да я спасява от страха, да я прегръща, както тя трябваше да прегърне Бария в онази нощ.

Смъртта нямаше да дойде при нея, докато Конавар е наблизо. Той беше силен и смел, топлината на живота преливаше в него.

Докато седеше на тревата и мислеше за Конавар, се появиха двама мъже, които вървяха до натоварена каруца.

Ръцете ѝ трепереха, почувства как я обзема нуждата. Отметна назад златистата си коса и излезе на пътя да ги пресрещне.

Ериата Земната жена отвори вратата на колибата и кимна на младежа да влезе. Кон се наведе, за да не си удари главата, и прекрачи прага. Колибата беше малка и кръгла. Нямаше прозорци, нито горен етаж, само огнище по средата с камъни около него, димът излизаше през отвор в коничния покрив. Видя до западната стена широко легло с пухена завивка. В стаята имаше два стола с високи облегалки и две стари килимчета на пръстения под. Кон знаеше, че колибата не е жилище на Ериата, а е предназначена само за нейното занятие.

Руатан му бе казал, че тя е от племето панони, и му даде монетата, с която да плати.

— Прояви уважение към нея, Кон — заръча Руатан. — Тя е добра жена и дава своя дял за селото. Миналата година, когато ни застрашиха наводненията, тя се трудеше от зори до мрак на дигите по бреговете. Не жалеше силите си.

— Няма нужда да отивам при курва — намръщи се Конавар.

— Момко, всички умения трябва да бъдат научени. Всеки мъж също като кучетата може да чука, без никой да го учи на това. Но ако обичаш жена си, ще искаш да я даряваш с удоволствие. Ериата може да те научи как да го правиш. И няма да си непохватен и глупав през първата си брачна нощ.

— И ти можеш да ми обясниш — не отстъпи Кон.

Смехът на Руатан заехтя.

— О, не! Аз мога да ти *кажа*. Ериата ще ти *покаже*.

Сега Кон беше в колибата и се стараеше да не поглежда към леглото.

— Благодаря ти, че ме прие — каза той сериозно, когато тя го покани да седне.

Земната жена се усмихна заучено с лек поклон. Беше нисичка и стройна, но не и слаба. Пуснатата ѝ червеникава коса падаше по светлите ѝ луничави рамене. Роклята ѝ от мека вълна беше синя, по нея нямаше никакви украшения, дори една брошка. Ериата седна срещу него, коленете им почти се опираха. Кон се вгледа в лицето ѝ. Оказа се по-възрастна, отколкото му се струваше досега, може би на двайсет и пет. Отдалече изглеждаше много по-млада. Поседяха в мълчание, което явно не я смущаваше, но Кон се притесняваше все повече. Ръката му помръдна към кесията.

— Още е рано — спря го Земната жена. — Първо ми кажи защо дойде при мен.

— Ще се женя — обясни той. — Големия мъж... тоест баща ми...

Гласът му пресекна. Срамът му само се засилваше. Ериата хвана ръката му.

— Баща ти иска да бъдеш добър съпруг и да удовлетвориш жена си още първата нощ.

— Ще се справя — промърмори Кон, сякаш се оправдаваше за нещо.

— Разбира се, жребецо. Я ми кажи — боравиш ли изкусно с меча?

Кон си отдъхна. Разговорът потръгна в по-приятна за него посока.

— Да. Аз съм бърз и силен, а Бануин казва, че имам добър усет за равновесие.

— А беше ли толкова умел, когато за пръв път хвана меч?

— То се знае, че не бях. Но аз съм схватлив.

— Същото е и когато се любиш, Конавар. И това е умение. Любовниците са като танцьори, движат се в такт с музика, която може да чуе само душата. Всеки може да задоволява нагона си, без да се учи. Но да се любиш... означава да опознаеш по-прекрасна радост.

Тя стана плавно, смъкна роклята от раменете си и я остави да се надипли на килима. После коленичи и свали ботушите от краката му. Изправи се и го хвана за ръка. Кон стоеше сковано пред нея и съжеляваше, че е доближил тази колиба. Тя притисна дланта му към едната си гърда. Зърното беше твърдо. Кон усещаше уханието на косата ѝ. Ериата го доближи и обгърна шията му с другата си ръка.

— Май е по-добре да си тръгна — смотолели той. — Сбърках, че дойдох.

— Боиш ли се?

Зададе му въпроса шепнешком, но в ушите му прозвуча като гръмотевица. И вместо да се наежи, той незнайно защо се успокои. Ухили се.

— Ами да, така ще да е. Глупаво ли е?

— Не.

Пръстите ѝ вече развързваха ризата му, дланите ѝ се плъзгаха по гърдите му. Кон наведе глава и я целуна. Устните ѝ бяха топли, стана му приятно от вкуса на езика ѝ. Тя разхлаби колана му и той усети горещи длани на хълбоците си, кожата на краката му пламна от допира. Тя отърка буза в коравия му член. Обви го с пръсти, целуна главичката и я облиза. Кон изпъшка и чу гърления смях на Ериата.

— Още ли се боиш?

— Не.

Той я хвана за ръцете и я вдигна. Легнаха лице в лице, после Кон се надвеси над нея. Краката ѝ обхванаха ловко хълбоците му и той проникна в нея. И топлината на слетите тела беше чудесна, но не можеше да се сравни с чувството за хармония, което го обзе. Нито бе преживявал такова съвършенство досега, нито можеше да си го въобрази. Докосването на кожата, на устните, движенията ѝ в пълно

съгласие с неговите. Отдал се на този възторг, той тласкаше все побързо, забравил всичко освен движението, топлината и влагата.

Не знаеше кога и къде е. Цялата вселена се сви до тази колиба, светът се смали до това легло. Нищо нямаше значение освен трескавото желание. Тялото му се обливаше в пот. Опря се на лакти и при последния тласък свърши с вик, после се отпусна задъхан на постелята.

Полежаха смълчани няколко минути. Ериата започна да го гали по гърдите и корема. Възбудата му скоро се върна и той пак понечи да легне върху нея. Тя го задържа с ръка.

— Не, любовнико, време е да се учиш. Вече ми показа, че можеш да удовлетвориш себе си. Правиш го чудесно. Сега да проверим колко си схватлив.

— Какво трябва да науча?

— Да се отнасяш с тялото на любимата си както със своето. Да ѝ дадеш същото удоволствие, което тя ти дава — с уста, с ръце, с тяло. И да се научиш на търпение, Конавар. Да знаеш как да се владееш. Ще можеш ли да направиш каквото ти казвам?

Той се усмихна.

— Ами да проверим...

— Тогава ще полежим и само ще се докосваме. И аз ще ти покажа тайните на играта.

Учи го цяла вечер и до късно през нощта. Кон нямаше да заподозре никога, че първият ѝ оргазъм беше престорен, нито щеше да се досети, че вторият и третият за нейна изненада си бяха съвсем истински.

Накрая седяха на леглото и пийваха ябълково вино.

— Не виждам на какво друго да те науча, Конавар — каза му Ериата. — Ти беше прав за своята схватливост. И жена ти ще бъде много доволна. Коя е късметлийката?

— Ариан — дъщерята на ковача. Познаваш я. Има коса като злато и лице на богиня.

— Да, познавам я. Истинска хубавица.

Ериата стана и облече бледосинята си рокля. Кон долови промяната в настроението ѝ.

— Какво има?

— Нищо — каза Земната жена. — Но стана късно и е време да си вървиш.

— Да не казах нещо лошо?

И той се надигна и посегна към дрехите си.

— Глупавичкият ми — погали го тя по лицето, — нито каза, нито направи нещо, с което да ме обидиш. Напротив. Прибери се вкъщи и ме остави да си почина. Ти ми изцеди силите и имам нужда от сън.

Кон се облече и целуна ръката ѝ.

— Никога няма да забравя тази нощ.

— И аз. Хайде, тръгвай.

Чак когато тръгна към дома си под дъждеца, той си спомни, че не ѝ бе дал монетата. Върна се бавно към колибата и тъкмо да потропа на вратата, чу плача ѝ в тъмнината вътре. Жални звуци, които му подсказаха, че не може да ѝ се натрапва сега. Извади безшумно три сребърни монети от кесията и ги остави пред вратата.

Вдигна качулката на наметалото и се запъти към дома си.

Лятото отминаваше, зърното бе ожънато, овършано и прибрано в хамбарите, а младежите отиваха с по-възрастните в горите над селото, за да съберат достатъчно дърва за огрев през зимата. По-малките момчета мъкнеха дълги платнени чували с клони за подпалки. Няколко групи избираха дървета и ги подхващаха с брадви и триони. Имаше достатъчно изсъхнали стволове, затова първо отсичаха тях, после почистваха клоните. След това юношите ги режиха с триони на удобни парчета, които можеха да търкалят надолу по склона.

Конавар и Брефар стояха от двете страни на повален дънер и работеха усърдно с дълъг четири стъпки трион с две дръжки. По голите им загорели гърбове се стичаше пот, а назъбеното острие се впиваше все по-дълбоко в дънера. Брефар беше увил със стар парцал дясната си длан, цялата в мехури. Платът пак се просмукваше с кръв. По-млад от Конавар само с година, той беше по-нисък с цяла глава и поне десетина килограма по-лек. Изглеждаше, че природата си е направила жестока шега с боеца Руатан. Синът на стройния Варакон с всеки ден приличаше все повече на Руатан, висок и як, вече известен с неизчерпаемата си жизненост и сила, а собственият му син имаше леки тънки кости и си оставаше кльощав.

Тези мисли неведнъж ставаха източник на срам за Брефар, който беше по-бърз бегач от всички риганте и стреляше с лък не по-зле от повечето мъже, но още не можеше да размахва с лекота бронзов меч или да събори теле на земята. Кожата му беше мека и колкото и да се трудеше, по дланите му не оставаха мазоли. Щом хванеше за по-дълго дръжката на медния трион, ръцете му кървяха.

Двамата бяха започнали от ранно утро и когато наближи пладне, оставиха триона и седнаха под един клонест дъб да се нахранят. В синьото небе само тук-там имаше облаци, хвърлящи сянка в зелената долина, но над върховете на Друаг се трупаха по-тъмни облаци и може би в късния следобед щеше да завали.

Братята се заситиха с хляб и мед и пиха студена вода от извора под близката скала.

— Днес не се чува и една дума от тебе — каза Конавар и изсипа чаша вода върху сплъстената си от пот червено-златна коса.

Брефар помълча още малко, а когато отвори уста, не поглеждаше Кон в очите.

— Мисля си, че ти е по-приятно да говориш с Чужденеца, отколкото с мен.

Успя да изненада Кон. Брефар никога не се оплакваше и отбягваше излишни прояви на чувства. Сега разбра защо по-малкият му брат странеше от него през последните седмици.

— Извинявай, Крило. С тебе сме братя и те обичам безмерно, но Бануин знае толкова много за света. А аз искам да науча повече.

— И на какво толкова може да те научи? — недоволно промърмори по-малкият. — Учим се да обработваме земята, да яздим, да стреляме с лък, да се бием. Учим славните песни на риганте. Какво друго ни е нужно?

Кон сдъвка последния залък и облиза меда от пръстите си.

— Знаеш ли какво е „войник“?

— Войник ли? Не.

— Мъж, който се сражава през цялата година.

— Значи е слабоумен — отсъди Брефар. — Кой работи в неговото стопанство, докато той се бие? Кой събира реколтата и храни добитъка?

— Той няма стопанство. Плащат му със злато да се сражава във войните. И щом няма стопанство, не е нужно да прибира реколтата.

Народът на Бануин има цели армии от войници.

Брефар се засмя.

— Каква ли скука ги мъчи зиме, когато всичките им врагове са си по домовете.

Кон врътна глава.

— Враговете им нямат домове. Защото войниците ги преследват и убиват, за да завладеят земите им.

— Това е тъпо — изсумтя Брефар. — Какво ще ги правят тези земи, щом са толкова отдалечени от техните?

— Бануин казва, че принуждават онези, които са оставили живи, да плащат някакъв налог на завоевателите. Със злато, зърно, дърво или добитък.

— И в това не виждам смисъл — възрази по-малкият брат. — Не можеш да изядеш повече, отколкото побира коремът ти. А добитъкът има нужда от обширни пасища. Ако някой предложи на татко да му подари още хиляда говеда, той ще откаже. Няма да стигнат ливадите за тях.

Кон се подсмихна.

— Доста е объркано и самият аз още не го разбирам докрай. Но тези армии от войници настъпват в нечии земи и ги превземат. После изпращат плячката в каменните градове, където живеят техните владетели. С нея събират още армии от войници и завоюват още земи. Там строят нови градове, свързани с широки каменни пътища.

— Каменни пътища ли? Пробутваш ми зальгалки.

— Не. Бануин казва, че в земите отвъд морето вече имало каменен път, който продължава цели сто мили. Строят и каменни мостове над реките.

— Изобщо не му вярвам — присмехулно каза Брефар. — Кой луд ще се захване да прави каменни пътища? И защо?

— За да се движат по-бързо армиите и каруците.

— Кон, той май те прави на глупак. — Брефар завъртя глава и стана. — Хайде да си свършим работата.

— Боли ли те ръката?

— Боли ме, но ще ми олекне, след като приключим.

Кон обгърна с ръка не много широките му рамене.

— Крילו, ти си ми и брат, и най-добрият приятел. Няма да позволя нищо да ни отчужди.

Брефар се усмихна невесело. Бануин бе потеглил на юг както всяка година и чак сега Кон пак бе започнал да си говори с него. Отдръпна се от брат си и хвана своя край на триона. И работата не можеше да го отърве от унието. Последните години бяха мъчителни за него, докато виждаха как баща им става все по-мрачен, а майка им — все по-затворена в себе си. Кон все киснеше при Чужденеца и на Брефар му се струваше, че е останал съвсем сам. Особено след победата в надбягването. Гованан и неговите приятели вече не му продумваха.

Рязаха дънери още два часа и Брефар остана без сили. Усещаше ръцете си така, сякаш някой ги е удрял с пръчка. Раменете му смъдяха от преумора. Никой друг от младежите не бе спрял да работи и Брефар упорстваше много по-дълго, отколкото можеше да си позволи. Накрая пусна триона засрамен. Кон избърса потта от челото си и прекрачи дънера.

— Седни да ти разтрия раменете.

— Чувствам се толкова тъпо... — смънка Брефар.

— Празни приказки. Повечето момчета с твоя ръст и сили събират съчки. Ти вършиш работа на мъж, и то добре.

Пръстите на Кон докоснаха раменете му и Брефар се напрегна в очакване на по-силна болка, но якият голям брат внимаваше, докато размачкваше мускулите му.

Започна да ръси дъждец и всички спряха работа. Брефар се поддаде на досадата. Ако беше издържал още малко, никой нямаше да види как се е изложил.

Видя, че момичетата от селото се катерят по склона към тях, понесли ракитови кошници с храна и стомни с ябълков сок. Пръстите на Кон съвсем забавиха движенията си. Брефар го погледна. Брат му зяпаше момичетата. Очите на Брефар не бяха зорки, не успяваше да види добре лицата им.

— И тя ли идва?

— Да, идва — отвърна Кон и седна до него.

Скоро и Брефар позна Ариан, която си говореше със своята тъмнокоса сестра Гуидия, двете се смееха. Дъждът спря, слънцето се показва между облаците. Русата коса на Ариан блесна като злато. Същинска магия.

— Толкова е красива... — промълви Кон.

Някои момичета отидоха при братята си, други — при момчетата, които харесваха. Останалите спряха по средата на поляната и сложиха кошниците на тревата. Погледът на Ариан само се плъзна по двамата братя и Кон се оплака:

— Още се прави, че не ме вижда.

— А защо се държи така?

— Трябваше да се видим преди три дни, но Големия мъж чу за вълчи следи по ливадите нагоре и отидохме да проверим. Закъснях само с час, но тя вече не ме чакаше. Оттогава ме отбягва.

— Няма ли да си вземем храна? — припряно попита Брефар, понеже се почувства неловко.

— Не съм гладен.

Кон се надигна и отиде към потока. Щом се отдалечи, Ариан и Гуидия дойдоха при Брефар. Гуидия седна на дънера и подхвърли:

— Ръката ти кърви.

— Ще мине.

Някаква сянка се плъзна устремно по поляната. Брефар вдигна глава и зърна гарван. Птицата разпери криле, забави полета си и кацна на един висок клон.

— Чака да се засити с огризките — каза Ариан.

После вдигна ленената кърпа, покриваща кошницата, и му подаде парче ябълков сладкиш.

— Това трябва да е за мен — натърти Гованан, който идваше през поляната към тях. — Защо му даваш моята храна?

Бе израснал във висок и плещест млад мъж, а хлътналите му очи сякаш винаги гледаха сърдито.

— Гуидия донесе твоята храна — възрази Ариан. — Мерия ме помоли да донеса тази кошница на Конавар и Крилото.

— Значи трябваше първо аз да получа храна — сопна се Гованан и грабна кошницата от ръцете на Гуидия. — Първо се поднася на мъжете, после на децата. Не е ли така, Крилце?

Брефар опита да се усмихне помирително. Гованан беше две години по-голям от него и много по-едър. И вече се славеше със сприхавостта си.

— Остави го на мира — озъби се Гуидия и Брефар посърна.

Защо момичетата все се намесваха когато не биваше? Гованан щеше да го остави на мира, но сега реши, че е задължително да

продължи със заяждането.

— Какво пък толкова казах? — попита той надменно. — Да не се отклоних от истината? Я го погледни. Прилича на момиченце, а горката му ръчичка се е прежулила до кръв.

— Това показва колко усърдно се е трудил, нищо друго — изфуча Ариан и в сините ѝ очи се разгоря гняв.

„Моля те, млъкни! — безмълвно възкликна Брефар. — Само става по-зле заради вас.“

— Може пък да съм несправедлив към него — каза Гованан. — Дали все пак не е момиченце?

Награби Брефар за яката и го изправи насила, а с другата ръка смъкна панталона му. Засмя се самодоволно.

— О, не бил момиченце, но и не е окосмен като мъж.

В този миг една ръка хвана Гованан за рамото и го завъртя. Юмрукът на Конавар се заби в лицето му. От сцепената кожа на скулата пръсна кръв. Гованан се стовари тежко в тревата, но се претърколи и скочи, готов за бой.

Хвърли се към Конавар, който отстъпи пъргаво встрани и стовари тежко кроше в брадичката му. Гованан повторно плъосна на земята. Изправи се бавно и доближи по-предпазливо противника.

На Брефар му идеше да потъне в земята. Стегна пояса на панталона си и се махна. Гуидия изтича след него.

— Съжалявам, че брат ми се държи така. Понякога наистина си губи ума.

— Заради тебе стана, глупачке! — изфуча Брефар. — Не ми додявай.

Гованан беше повален за четвърти път, но не се отказваше. Едното му око се поду и почти не виждаше с него, устните му кървяха. Не бе успял да нанесе нито един удар. Юмрукът на Кон го спря с такава сила, че го раздруса от главата до петите. Гованан се олюля, но не падна. Гневът на Кон угасна със същата бързина, с която бе пламнал, и той хвана Гованан с две ръце.

— Стига толкова. Хайде, укроти се.

Гованан го блъсна с чело над веждите и Кон залитна. Гованан го цапардоса с лявата ръка, после и с дясната. Кон отстъпи още крачка и замахна свирепо отдолу нагоре към брадичката му, а със следващия прав удар в носа просна Гованан в тревата. Противникът му се подпря

немошно на лакти, вдигна се на колене, стана въпреки треперенето в краката и се затътри към него. Опита да замахне, но се свлече. Кон го хвана и го сложи полека да легне. Ариан и Гуидия коленичиха до брат си и започнаха да бършат кръвта му с ленените кърпи. Ариан се обърна ядосано към Кон.

— Ти не си нищо друго освен зъл побойник.

Гневът му се разгоря отново, но той не отговори. Обърна й гръб и тръгна през гората. Над него размаха криле черният гарван.

4.

Конавар избутоваше встрани провиснали клони и газеше направо през шубраците. Яростта му нямаше граници. Ариан беше виновна за всичко! Не биваше да го пренебрегва така. Можеше поне да се държи любезно. Това стигаше да разпали искрата в душата му. А когато Гованан посрами Крилото, искрата падна върху суха прахан и пламъците лумнаха.

Излезе на тясна пътека, проправена от сърни, и се закатери по хълма. Свърна надясно при първата канара и тръгна към водопада Ригуан. Реши, че ако поплува, ще се поуспокои. В окото му прокапа кръв и той натисна с пръсти раната на челото си, докато кървенето спря.

Движение покрай дърветата привлече погледа му — гарван падна отгоре, сякаш пронизан със стрела. Любопитството на Кон се събуди и той се отклони наляво през все по-рехавите храсти.

Стара жена, увита с отдавна овехтял зелен шал, седеше на сивкав плетен стол. Бе разстлала на коленете си малка рибарска мрежа и я поправяше. Кон се огледа, но наблизко нямаше къща или дори колиба. Може би жената живееше в някоя от пещерите. Изненада се, че не я е срещал досега.

— Приветствам те в името на Даан — каза той.

Тя не откъсваше поглед от мрежата.

— Дано Таранис никога не ти се усмихва — отвърна с рязък дрезгав глас.

Странен отговор на поздрава му, но Кон го прие, без да се подразни. Кой би искал да му се усмихне Богът на смъртта?

— Желает ли да ти донеса вода, госпожо?

Старицата вдигна глава и той се взря в най-тъмните очи, които бе виждал: зениците и ирисите се сливаха, лъщяха като черни речни камъчета.

— Не ми трябва вода, Конавар, но ти благодаря.

— Откъде ме познаваш?

— Много неща знам. А ти какво би желал?

— Не те разбирам.

— Разбираш ме, и още как — смърри го тя и остави мрежата настрана. — Всеки човек има тайно желание. Какво е твоето?

Той сви рамене.

— Може би да съм щастлив. Да имам мнозина силни синове и поне няколко красиви дъщери. Да доживея старини и да гледам как растат синовете ми, а после и техните синове.

Презрителният ѝ смях беше като стържене на трион в сухо дърво.

— Загребал си желанията си от бурето, от което пият всички. Не това е копнежът на сърцето ти, Меч в бурята.

— Защо не съм те срещал досега? Къде живееш?

— Наблизо. Аз пък съм те виждала да плуваш в езерото, да скачаш от ръба на водопада, да тичаш през гората с брат си. Кипиш от живот, Конавар, а съдбата те зове. Ти как ще отговориш?

Той постоя смълчан.

— Да не си вещица?

— О, не съм вещица, поне *в това* можеш да си сигурен. Кажи ми какво желаеш.

Нещо помръдна до Кон и той се обърна. До него застана Ворна — вещицата на племето риганте. Изпъваше кръстосаните си ръце напред, сякаш възпираше враг. Не гледаше него, бе се вторачила в старата жена.

— Кон, отдръпни се заедно с мен. Махни се от това място. Не отговаряй на въпросите ѝ.

— Страхуваш ли се да изречеш на глас желанието си... момченце? — натърти старицата, без да обръща внимание на Ворна.

Кон наистина се уплаши, макар да не знаеше от какво. Но страхът му винаги отстъпваше пред гнева.

— Не ме е страх от нищо!

— Кон, не говори! — предупреди го Ворна.

— Тогава ми кажи! — кресна старицата.

— Желая слава! — изрева Кон към нея.

Хладен ветрец повя из поляната, заслепи го ярък проблясък. Той отскочи назад, мигаше.

— Ще я извоюваш — прошепна глас в ума му.

— Не биваше да говориш — тъжно го укори Ворна.

Кон си разтърка очите и погледна бледото лице на вещицата. Дългата ѝ тук-там прошарена коса беше сплъстена, наметалото ѝ бе изцапано с кал и разръфано от годините. Стори му се изнурена.

Обърна се към старицата. Нямаше я.

Вместо плетен стол видя стар изгнил пън, но не и рибарска мрежа. Огромна паяжина свързваше гниещия остатък от дърво с близкия храст, росата по нея блещукаше в слънчевите лъчи.

Ужасът от свръхестественото скова костите му със зимен студ.

— Коя беше тя? — промълви той и отстъпи заднешком от малката поляна.

— По-добре да не изричаме името ѝ. Ела с мен, Конавар. Ще поговорим, когато сме в безопасност.

Ворна живееше в пещера на една миля от водопада. Скалната кухня беше широка и просторна, с дебели черги на пода, с изкусно направени лавици по западната стена. Имаше малък миндер, покрит със завивка, съшита от овчи кожи, и два обикновени стола от бряст. Изворът в дъното на пещерата се стичаше в дълбока вдлъбнатина, през три естествени процепа в стената проникваше слънчева светлина, която пронизваше въздуха над главите им като подпорни греди на тавана, изковани от безплътно злато.

Конавар беше неспокоен. Доколкото знаеше, никой мъж от риганте не бе идвал тук. Очите му свикваха със сумрака и той забеляза, че някои лавици са запълнени с гърненца и други съдинки, а на други има грижливо сгънати дрехи. Пещерата беше спретната, учуди го липсата на прах. На стената бе подпряна метла, а до малкото вирче се виждаха две кофи и парцал. Кон въртеше глава ту наляво, ту надясно. Ворна седна на единия стол.

— Ти какво очакваше? Изсушени човешки глави? Купчини кости?

— Не знам какво очаквах, но това е изненада за мен — призна той.

— Седни. Трябва да поговорим. Гладен ли си?

— Не — отрече той припряно.

Изобщо не му се мислеше какви запаси може да има в килера на вещица. Седна срещу нея.

— Жената, която видя, беше дух... и ако предпочиташ, смятай я за богиня на сидите. Слушай ме внимателно и щом се досетиш коя е, не казвай името ѝ на глас. Дори и то носи лош късмет. Както знаеш, има три богини на смъртта. Тя е едната. Понякога я виждат като старица, друг път наоколо се мярка гарван. В Света на душите и неговата магия тя е най-немощна сред Старите духове, но спрямо Земния свят и човешките дела е най-злотворната. За пръв път се досетих, че ти си интересен за нея, когато зърнах гарван да прелита над дома на баща ти Варакон в нощта на твоето раждане. Тя призова бурята същата нощ — с тази буря унищожи меча, който би спасил живота му. Видях я отново в деня, когато майка ти хвърли в лицето на Руатан онези ужасни думи. Разбери, Конавар, тя всява раздори и разбива сърца. Ако е наблизо, вършат се черни дела там, където е имало само светлина и смях. Досети ли се за името ѝ?

Кон кимна. На всички деца в племето риганте разказваха за Моригу, която донася кошмарите нощем.

— Защо си сигурна, че е тя?

Ворна въздъхна и се облегна на стола.

— Аз съм вещица. Дарбата ми дава знания за тези неща. Не биваше да изричаш най-съкровено то си желание пред нея. Тя има силата да го сбъдне.

— Но какво страшно има в това?

— В отдавна отминало време една жена ѝ се молила, искала да бъде обичана от най-привлекателния мъж на света — богат мъж, но с благо и щедро сърце. Желанието ѝ се сбъднало. Той я обикнал. Само че вече бил женен и братята на съпругата му препуснали на конете си към къщата на тази жена и я съсекли заедно с мъжа. Сега разбра ли?

— Аз поисках слава. Няма цена, която не съм готов да платя за това.

Изпитото лице на Ворна застина за миг от яд.

— Конавар, нима е възможно да си такъв глупак? Какво ценно има в славата? Ще нахраниш ли семейството си с нея? Ще донесе ли покой на душата ти? Славата е преходна. Тя е блудница и зарязва мъжете един след друг. Каж ми какво знаеш за Калаванус.

— Той е бил велик герой на риганте по времето на моите дядовци. Могъщ боец. Повел риганте срещу Морските вълци. Убил

краля им в двубой. Мечът му блестял като огън. Калаванус се прославил.

— Да, няма спор — троснато потвърди Ворна. — После остаря, налегна го немощ. Продаде меча на един търговец, за да си купи храна. Жена му го изостави, синовете го зарязаха. Когато го видях за последен път, плачеше в къщата си и още говореше за дните на слава.

Кон завъртя глава.

— Няма да бъда като него. Нито като Варакон. Моите врагове няма да зърнат гърба ми. Бануин ми обеща железен меч. С това оръжие в ръката си ще влизам в битка. Такава е съдбата ми.

— Аз знам нещичко за съдбата ти, Конавар. Малко е, но мога да те предупредя. Трябва да имаш по-възвишена цел от жаждата за слава. Иначе ще бъдеш само майстор на меча като Калаванус.

— Може би и това ми стига — неотстъпчиво каза Кон.

— Няма да е достатъчно за твоя народ.

— За моя народ ли? — повтори той недоумяващо.

Ворна мълчеше. След малко стана, отиде при каменното огнище в гаснещата светлина от процепите и сложи дърва, но не ги запали.

— Миналата година — започна тя — глутница прегладнели вълци нападна планинска лъвица с пет лъвчета. Тя се би свирепо с тях, за да ги държи настрана от малките. Готова беше да умре, за да спаси лъвчетата. Но не умря въпреки тежките си рани. Уби седем вълка. Но четири звяра от глутницата се промъкнаха зад нея. Когато се довлече обратно в пещерата, лъвчетата й вече бяха изядени. Някой би казал, че тя се би славно. И какво от това? Пострада толкова зле в схватката, че вече не можеше да ражда. Тя беше последната от лъвски род, чието начало може би е още в зората на времето. Как мислиш, дали се радваше, че е убила седем вълка и е проявила върховна доблест?

Ворна помръдна дясната си ръка. Дървата в огнището пламнаха и по отсрещната стена заиграха сенки. Тя въздъхна, отиде при западната стена, взе кутийка от най-долната лавица и извади тънка златна верижка, на която висеше малък червен опал.

— Ела при мен — каза заповедно.

Кон се подчини. Надушваше дим по овехтелите й дрехи, смесен с приятния аромат на лавандула и мента. В този миг страхът му избледня. Изведнъж го обзе увереност, че Ворна не е само вещицата, от която всички се боят. Тя беше също така самотна остаряваща жена,

която също имаше несбъднати желания и не намираще щастието. Взря се в блестящите ѝ сини очи и промълви:

— Благодаря ти, че ми помагаш.

Ворна кимна и на свой ред се взря в лицето му.

— Не се нуждая от съжалението ти, дете, но харесвам добротата, която го поражда. — Сложи верижката на шията му и я закопча. — Този талисман ще те предпазва от нея. Но няма какво да сторя, за да ѝ попреча да влияе на хората около тебе. Конавар, покажи ми ножа.

Той трепна. Значи Ворна знаеше? Извади бавно сребристото оръжие от ножницата, която бе направил сам. Вещицата хвана ножа с тънките си пръсти.

— Родил си се с късмет. Ако не беше спасил онова сърне, щеше да умреш в гората с изсмукана от вените кръв. Ти досети ли се, че животинчето всъщност е от сидите?

— Не...

— Значи не... Те са знаели какво си мислиш, все едно си говорил гръмко. Сидите са своенравни твари. Убиват без жал, често изтезават страшно жертвите си. И все пак оставят едно глупаво дете да живее, защото спасява едно сърне от трънаците. И дори го възнаграждават. — Върна му ножа с въздишка. — Върви си у дома, Конавар, и помисли за всичко, което ти казах.

Всички казваха, че Риамфада е щастливо момче, винаги усмихнато, макар и недъгаво. Жените харесваха брошките и гривните, които изработваше. Мъжете се възхищаваха на дръжките за мечове и токите за колани, излети от бронз, а понякога и от сребро. Баща му — майсторът на метали Гариафа, много се гордееше със сина си и все го хвалеше. А това показваше, че е почтен човек, защото малцина на негово място щяха да са толкова щедри на добри думи за сина, който ги е надминал в занаята.

Докато навърши седемнайсет, Риамфада направи семейството си ако не богато, то поне заможно. Бануин Чужденеца занесе негови изделия в земите отвъд морето и ги продаде на цени, които си оставаха невъобразими за Риамфада. Тези печалби вече му даваха възможност да прави по някоя дреболия и от злато.

Момчето се бе появило на този свят през Недъгавата година, когато две трети от бебетата на племето риганте се родиха парализирани или бездиханни. Според обичая сакатите новородени бяха занесени на един хълм, за да умрат през нощта. Единствен Риамфада остана жив.

Майка му Уиока отиде при него преди изгрев, сгря го с тялото си и го накърми. Всички смятаха, че си е изгубила ума. Тя не слушаше приказките им. Целият съвет на старейшините се събра да обсъди нейната постъпка, повикаха и Гариафа. Оплешивяващият майстор защити пред тях правото на своята съпруга да нахрани детето си.

— Оставихме го в ръцете на боговете, но те не взеха живота му. Сега този живот ѝ принадлежи.

— И с какво ще допринесе за добруването на риганте? — попита Дългия леърд.

— Със същото като мен — отвърна Гариафа. — Не са ми нужни крака, за да правя брошки.

По решение на съвета Дългия леърд помоли Ворна за прорицание. Тя отказа.

— Можеш да искаш това от мен само ако народът ни е застрашен. Това мъниче не е заплаха за никого.

Споровете на старейшините се проточиха и през нощта. Никога не се бе случвало дете с толкова тежък недъг да бъде оставено живо, не можеха да се позоват на традицията. Накрая, когато Риамфада посрещаше втората зора в живота си, те отсъдиха с единайсет гласа срещу десет, че Уиока има право да отгледа сина си.

На шест Риамфада вече проявяваше забележителни умения с орнаменти от восък и калъпи за отливки. Имаше остро зрение, сръчни пръсти и вдъхновение, на което баща му можеше само да завижда благородно. На десет Риамфада измисляше сложни фигури и създаваше прекрасни брошки. Всеки ден Гариафа го отнасяше в работилницата и го слагаше на стол с висока облегалка. Завиваше с вълнено одеяло закърнелите му безполезни крака, закрепяше с широк колан за стола мършавото му крехко тяло. И момчето се заемаше с работата си.

И както всички отбелязваха, Риамфада винаги беше щастлив.

Не беше вярно, разбира се. Рядко преживяваше истинска радост дори когато сътворяваше изящни накити, изтръгващи изумени

възкличания от хората, които ги виждаха. Риамфада не харесваше кой знае колко нито едно от творенията си и в това беше отчасти същината на неговата смайваща дарба.

Ако някому хрумнеше да го попита кой е бил първият истински миг на щастие в живота му, щеше да разкаже за деня преди година, когато беше в хълмовете и се научи да плува във вира под водопада Ригуан.

Работеше както винаги, наведен над тезгяха, когато го покри нечия сянка. Обърна се към прозореца и видя плещесто момче със странни очи — едното златистокафяво, другото зелено.

— Аз съм Конавар — каза ненужно момчето.

Риамфада знаеше кой е той. В топлите дни Гариафа изнасяше сина си зад работилницата, за да хапнат на слънце, и той гледаше оттам игрите на момчетата от селото. Никой от тях не го доближаваше.

— Аз съм Риамфада. Какво искаш?

— Искаше ми се да те видя, защото всички говорят за тебе.

— Ето, видя ме.

Риамфада пак се наведе над тезгяха, потопи четката си в сместа и продължи да маже модела от восък.

— Какво правиш?

— Нанасям смес от кравешки лайна и глина върху восъка.

— Защо?

— За да изградя постепенно черупка около восъка. Когато стане достатъчно дебела, ще я опека. Восъкът ще се стопи и ще изтече, тогава ще имам калъп, в който вече ще мога да наливам разтопен бронз или сребро.

— Ясно. Като гледам, работата е бавна.

— Имам време.

Конавар постоя смълчан зад прозореца.

— Ще отида да поплувам под водопада.

— Добре. Надявам се да ти е забавно.

— Ти не искаш ли да дойдеш?

Риамфада му се усмихна престорено.

— Чудесно хрумване. Ти тръгвай, аз ще си довърша работата и ще те догоня.

— Не можеш да тичаш — сви рамене Конавар, без да се обиди на присмеха. — Но какво ти пречи да плуваш? Само трябва да се

задържаш на повърхността и да движиш ръцете си. Аз пък съм силен. Мога да те нося до водопада.

— И защо? Защо искаш да направиш това за мен?

— Защо пък да не го направя?

— Не ме познаваш. Не сме приятели.

— Така си е, но как да се опознаем, ако не се заприказваме? Ела с мен. Научи се да плуваш.

— Май не искам.

— Мястото е прекрасно — слънчеви зайчета по водата, сребристи рибки, плачещи върби потапят клони във водата. Боиш ли се?

— Да — призна Риамфада.

— От какво?

— Страхувам се, че ще ми хареса. Страхувам се, че ще бъда щастлив там.

— Страхуваш се, че ще бъдеш щастлив ли?! — изненада се Конавар.

— Върви си. Остави ме на мира.

Но Конавар не си тръгна. Помълча отново и каза:

— Разбирам. Страхуваш се, че ще ми омръзне и повече няма да те нося на това място.

Риамфада също се изненада.

— Много си проникателен.

Гариафа, който ги слушаше от другия край на работилницата, дойде при тях.

— Защо не се съгласиш, синко? Той е прав — мястото е прекрасно.

Риамфада не каза нищо, а продължи да маже восъка. Гариафа застана до него и докосна рамото му.

— Чуй ме, момко. Аз вече бях на доста години, когато ти се роди. И никога не биха ми стигнали силите да те занеса при водопада. Съжалявам за това. Иди с него. Заради мен.

Измъченото от колебания момче изви глава към Конавар.

— Ти на колко години си? — попита неочаквано.

— Скоро ще навърша шестнайсет.

— И защо чак сега? Къде беше през тези шестнайсет години? Не знаеше ли, че съм тук?

— Знаех. Признавам си честно обаче, че не се сецах за тебе. Моля те да ми простиш. Миналата седмица отидох при водопада с моя брат Брефар. Той спомена за тебе и каза, че е лошо да не можеш да ходиш, но се питаше дали поне би могъл да плуваш. И оттогава все си мисля за това. Струва си да опитаме.

— Щом твоят брат е помислил за това, защо не е тук?

Конавар се ухили.

— Брат ми е мислителят в семейството. Купища сполучливи хрумвания. Как по-лесно да изчистим къщата, да ловим зайци или да укротяваме коне. Само че все се налага другите да прилагат каквото предлага той. Той винаги е зает с измислянето. Е, искаш ли да дойдеш?

— Да — кимна Риамфада. — Искам. Но има... някои неща, които трябва да знаеш. Нямам власт над червата и пикочния си мехур. Нося дебели платнени подложки, но се случва и през тях да протече.

Усещаше, че се изчервява, но беше по-добре да го каже сега, отколкото да се посрами после.

— Не се притеснявай — успокои го Конавар. — Уверявам те, не ме е грижа за това. Нося храна и вода, силен съм като бик. По-добре да тръгнем веднага. Слънцето се издигна и напича, водата е прохладна.

Не излъга за силата си. Пренесе ходом Риамфада на раменете си две мили, докато изкачи последния хълм преди водопада. И щом стъпи на по-равно място, затича. Младият майстор преживя вълнението да се носи бързо над земята за пръв път в живота си, да е нависоко, над главите и на най-едрите мъжаги.

Преди спускането Конавар забави крачка, стъпваше много предпазливо по склона към вира под водопада. Риамфада наистина не бе виждал нищо по-красиво — стотици стъпки прозрачна синкава вода, разпенена само под тежките струи, падащи отгоре. Отсреща върбите потапяха клони във вира, над който прелитаха пъстри птички. Конавар го сложи да седне на тревата, опрял гръб в дебелия ствол на дърво. После смъкна ризата, панталона и ботушите си. Риамфада видя, че отзад по зелената му риза се е просмукала пикня.

— Няма страшно — засмя се Конавар. — Ще я изпера във вира. Сега да свалим дрехите и от тебе.

През следващите два часа Риамфада научи какво е радост без предели. Отначало се плашеше водата да не покрие главата му, но Конавар го придържаше и го съветваше да диша дълбоко.

— Въздухът в дробовете ще те задържа на повърхността. Когато искаш да издишаш, направи го бавно и равномерно, после вдишай бързо.

Накрая Риамфада се изтощи, но главата му бе замяна от щастие. Дори направи сам пет загребвания във водата. Изтласка се напред със свои сили, а Конавар плуваше до него.

Новият му приятел го изнесе от вира и седнаха под лъчите на клонящото на запад слънце, та топлият въздух да изсуши кожата им.

— Най-чудесният ден в живота ми... — сподели Риамфада. — Не бях прав. Дори да не дойда втори път тук, това ще е скъпоценен спомен.

— Ще дойдеш — зарече се Конавар. — Няма да е утре, защото ми се събира много работа. Но вдругиден, ако времето е хубаво, ще дойда да те взема.

— Не ме е еня за времето — завъртя глава Риамфада.

— Добре, ще дойда, та каквото ще да е времето.

Стигнаха до дома на Риамфада малко преди здрач. Гариафа и Уиока чакаха пред вратата, лицата им изопнати от тревога. Но усмивките им разцъфнаха тутакси, щом видяха колко весел е синът им.

— Плувах — похвали се той на баща си. — Наистина плувах, нали, Кон?

— Няма спор — потвърди неговият приятел.

Седмица след седмица Риамфада плуваше все по-уверено. Обръщаше се на гръб и стигаше сам до средата на вира. Болезнено схванатите мускули на раменете и гърба му се отпускаха полека след тези усилия, а с новата сила растеше и желанието му да засити глада си, дори напълня малко.

— Все едно нося конче — подсмихна се Конавар веднъж, когато се катереха към билото на последния хълм.

Риамфада забрави какво щеше да отговори, защото погледна надолу и видя във вира други момчета. Посърна.

— Върни ме вкъщи!

— Защо?

— Не искам никой друг да ме гледа.

Конавар го сложи на тревата и седна до него.

— Ти си мой приятел и по смелост можеш да се мериш с всеки друг. Ако искаш да се прибереш, ще те отнеса отук. Но първо

помисли.

— Не знаеш какво е да не си истински мъж. Не познаваш този срам.

— Прав си, приятелю, не знам. Знам обаче, че и двамата обичаме да плуваме, а в този вир има предостатъчно място.

Риамфада въздъхна.

— Смяташ, че се страхувам, нали?

— Мисля, че ти сам трябва да решиш — усмихна се Кон. — Не те съдя.

Риамфада се взря в очите му. Кон не казваше цялата истина. Щеше да бъде разочарован, ако трябваше да го върне веднага в селото. Риамфада въздъхна повторно. Какво е още един ден на унижение в живот, над който винаги тегне срамът?

— Да слезем тогава и да поплуваме — съгласи се той.

Конавар го вдигна, но не го сложи на раменете си, а го понесе на ръце. Щом доближиха вира, един от младежите излезе от водата и ги пресрещна. Беше висок, с хлътнали тъмни очи. Риамфада усети как Конавар се напрегна.

— Кой е? — прошепна младият майстор.

— Гованан, син на ковача.

Другите също излязоха от водата. Гованан спря пред двамата.

— Ти трябва да си Риамфада. Аз съм Гованан. Приятелите ме наричат Ван.

Протегна ръка и Риамфада я стисна. Синът на ковача го запозна и с другите момчета, после потръпна.

— Когато не си във водата, става студено. Ще си поприказваме още във вира.

Обърна се, изтича и скочи във водата. Приятелите му го последваха към водопада — засилваха се от стърчаща скала и се гмуркаха.

— Те ме поздравиха... — промълви Риамфада.

— Че защо не?

— Забелязах обаче, че не иска да говори с тебе.

— С него не сме приятели. Хайде да плуваме, днес не мога да остана дълго тук. С Крилото ще ловуваме. Мама каза, че има нужда от месо за поне шест пая, които ще приготви за Самиан.

— Аз не ям месо — призна Риамфада, когато седна на земята.

Кон се вторачи в него.

— Месото дава сила... особено телешкото.

— Може би. Но преди това едно животно трябва да умре в ужас и болка.

В смеха на Конавар нямаше презрение.

— Ти си чудак, приятелю. Трябвало е да станеш друид. Чувал съм, че и те се хранят само със зеленчуци. Затова са толкова кльоцави.

Брефар вече се ядосваше. Денят щеше да свърши скоро, а никак не му се искаше да ловува сам, боеше се, че ще налети на вълци или планински лъвове, които ще му скочат изневиделица от храстите. Накрая видя Кон да тича откъм селото.

— Защо се забави толкова?

Кон му се ухили.

— Толкова ли нямаш търпение да повалиш нещо, Крило?

— Мама казва, че иска поне дузина гълъби и колкото се може повече зайци.

Кон приклепна и погали черната хрътка Кейвъл. Тя вдигна глава и отърка муцуна в дланта му, после го близна по лицето.

— Лъка или прашката искаш? — попита Кон брат си.

— Все ми е едно. И с двете съм по-точен от тебе.

— Ставаш наперен, братко. Радвам се. Аз ще взема лъка. С Кейвъл ще подплашим малко зайци.

Когато светлината избледня и се запътиха към дома си, носеха три заека и пет горски гълъба. Не беше улов, на какъвто се надяваше Брефар, но Мерия нямаше да е недоволна. Стъпиха на първия мост и иззад един хамбар до ушите им стигна гърлен смях. Брефар се наежи. Знаеше добре чий е този смях. И познаваше достатъчно добре Ариан, за да разбере, че е в компанията на мъж. Този смях беше само за нейните ухажори.

— Трябва да се прибираме — настоя той.

Кон му подаде зайците и закрочи към хамбара. Брефар тръгна навъсено след него.

Луната вече светеше в небето и Брефар веднага различи младия Каста, застанал до Ариан. Ръката му бе опряла в дъските на стената точно над рамото на Ариан. Говореха си тихо.

— Какво правиш тук с моето момиче? — сопна се Кон.

Каста се сепна. Беше две години по-голям от Кон и мускулите по тежкото му тяло се издуваха.

— Откъде накъде ще е *твое* момиче? — отвърна неприветливо.
— Ариан не се е вrekла на никого.

— Тя знае, че на Самиан ще поискам ръката ѝ.

— Не съм казвала, че ще се съглася!

Ариан сигурно не бе искала гласът ѝ да прозвучи толкова пискливо.

— Чу ли? — изпъчи се Каста. — Защо не се махнеш?

Брефар се намръщи и стрелна с поглед Ариан. Очите ѝ блестяха и той се досети колко я възбужда очакването двама мъже да се сбият заради нея. Обзе го погнуса.

— Кон, не се бий с него — помоли тихо.

— Какво?!

— Тя иска тъкмо това. Виж я само!

— Не се бъркай, Крило. Не е твоя работа.

— Поставяш ме в неловко положение... — присмехулно проточи Каста. — Работя за баща ти и ако те набия както заслужаваш заради простотията ти, той ще ме изпъди.

— Дори да се случи такова чудо — озъби му се Кон, — той няма да научи.

— Радвам се да чуя това — каза Каста и левият му юмрук улучи светкавично лицето на Кон.

Каста замахна тутакси и с дясната ръка, но Кон се изви встрани и го пресрещна с мощен удар в корема, с втория разтресе главата му. Каста залитна назад, после се хвърли към него. Кон присви крака, скочи нагоре и го повдигна във въздуха. Каста се стовари на гръб, но успя да се вдигне на колене. Кон пристъпи към него и го халоса яростно с дясната си ръка.

Каста се свлече, опита да стане, но само се подпря замаяно в стената на хамбара. Ариан се обърна и си тръгна. Кон тръгна след нея.

Макар че убитите животни и птици му пречеха, Брефар помогна непохватно на Каста да се изправи.

— Само приказвах с нея — промърмори той. — Тя ме примами тук. Сега ме боли главата... и синът на мъжа, за когото работя, вече ме мрази.

— Изобщо не те мрази — успокой го Брефар. — Кон не знае какво е да затаи злоба към някого. Пък и на тебе всъщност ти провървя.

Каста се усмихна кисело.

— Да бе, ей сега ще ме убедиш в това...

— Повярвай ми, Ариан е голяма бяля.

— Струва си — възрази Каста. — Готов съм да рискувам и нещо по-лошо от пердах за една нейна целувка.

— Размътил ти се е умът от юмруците на Кон — увери го Брефар. — Който и да се ожени за нея, няма да знае дали е баща на децата й.

Виждаше обаче, че Каста пусна думите му покрай ушите си.

Когато Кон се промъкна безшумно в стаята, минаваше полунощ. Брефар се събуди от проскърцването на дъските.

— Да разбирам ли, че вече всичко между вас е наред? — попита в мрака.

— Да, братко, всичко е наред.

— И все още имаш намерение да се ожениш за нея?

— Разбира се. Защо пък не?

— Тя е леконравна. Не можеш ли да го проумееш? И не ми се вярва, че държи на тебе.

Брефар долови гнева в мълчанието на Кон и реши да си затвори устата.

Кон лежеше буден и главата му сякаш кипеше. Случилото се тази вечер го беше объркало. Не боят, който го разведри, ако трябваше да е честен пред себе си, а странното, дори чудато настроение, което обхвана Ариан, докато вървяха в гората. Отначало тя мълчеше сърдито, но докато отидат при потока, вече трепереше. Той попита дали й е студено и я прегърна. И тя хем го смая, хем го зарадва — обви с ръце врата му и го целуна толкова страстно, че той забрави да диша.

Кон си бе мечтал за тези мигове, особено след нощта с Ериата, но чакаше без нетърпение празника Самиан и сватбената обиколка на Старшето дърво. А сега двамата щяха да погазят обичаите на риганте и може би да си навлекат сурово наказание — в най-лошия случай щяха да ги бичуват и да ги прогонят. Въпреки това не можеше да се сдържи и двамата неусетно останаха голи, легнаха на дрехите си. Кон се опита да използва уменията, на които го бе научила Ериата, но Ариан го

придърпа настойчиво да легне върху нея. Всяко нейно движение беше припряно и трескаво. Кон се взря в лицето ѝ. Разширените ѝ зеници гледаха мътно, изопнатите устни оголваха зъбите, докато притискаше тялото си в неговото. Ноктите ѝ се забиваха в гърба му, тя стенеше тихо.

Нощта с Ериата беше истинско удоволствие за него и го удовлетвори превъзходно, но със своята любима Кон опозна нови измерения в насладата. Ариан се разтрепери под него и извика. Той се съдържаше, тласкаше бавно и ритмично. А сините очи с още по-грамадни зеници вече го гледаха втренчено. Кон я целуна нежно и движенията му полека се забързаха. След минута-две Ариан пак се напрегна под него, извика отново, гърбът ѝ се изви в дъга. И Кон най-сетне си позволи да свърши. Струваше му се, че и неговата душа нахлува в нея със семето му, слива се с нейната. Тогава тя прошепна в ухото му:

— Обичам те.

Най-хубавите думи, които бе чувал. Погледът му се замъгли. Не можеше да продума, само я целуна, легна на хълбок и я притисна в прегръдката си. Златистата ѝ коса се разпиля по рамото му. Той я погали по бедрото.

— Твой съм завинаги.

— Повече няма да се плаша — промълви Ариан.

Думите прозвучаха някак неуместно, Кон не ги разбираше, но долови облекчението ѝ и не пожела да разпитва.

А ето че лежеше в стаята, която делеше с Брефар, и не можеше да откъсне мислите си от думите на по-малкия си брат.

„Тя е леконравна. Не можеш ли да го проумееш?“

Можеше, разбира се. Спомняше си твърде добре смеха ѝ, когато тя стоеше в мрака до Каста. Това не стигаше да го разтревожи, но как би могъл да забрави отчуждената ѝ, вгълбена в себе си страст? В онези мигове не се бе замислил, кръвта бучеше в ушите му, сетивата поглъщаха цялото му внимание. Но сега си казваше, че Ариан май не знаеше с кого се люби преди първия си оргазъм. Чак след това започна да го вижда истински.

Потисна съмненията и се застави да мисли само за великото откровение на тази нощ. Тя му бе казала, че го обича.

И след броени дни щеше да стане негова съпруга, майка на децата му, единствената и вечна любов в неговия живот.

Утрото на следващия ден беше ясно, светло и студено. Руатан спря коня си на хълма северно от селото и се загледа начумерено към ливадите, където пасяха стадата му. Тук бяха събрани около шестстотин планински говеда с остри рога и дълга козина. Северният повей беше мразовит. Руатан настръхна, защото бе оставил наметалото си в къщата и носеше само синя туника и тънък панталон. Погледна небето. Сивееше тежко и той се опасяваше, че предвещава дълга сурова зима.

До празника Самиан оставаха дванайсет дни. Той смуши коня с пети и тръгна бавно през стадото; понякога се навеждаше да намаца със синя боя гърбовете на някои крави и бичета. Продължаващият осем дни празник беше време на веселие за риганте. Тази година всички щяха да се съберат тъкмо в Трите потока. Щяха да разпънат стотици шатри — очакваха в селото да дойдат поне девет хиляди души.

Но умът на Руатан не се отплесваше към пиршествата и танците. Той отглеждаше добитък и за него зимата беше време не само на опасности, несгоди и борба за оцеляване, но и на загуби. Само най-коравите и издръжливите сред разплодните говеда щяха да оцелеят. Безмилостният студ щеше да убие някои, падания и счупени крака щяха да погубят други. Щяха да се промъкват вълци и големи диви котки, понякога дори мечки, събудили се от зимен сън.

Изборът на кои животни да даде шанс винаги беше труден. Както и клането на отхвърлените, за да нахрани с месото им пируващите. Топна ръка в кофата, окачена на седлото, и доближи Баньоа. Грижеше се за нея от малка, когато планинска лъвица уби майка ѝ, и тя стана чудесна плодовита крава. Но вече беше на осем години и през последните две от тях не се телеше. Наведе се и намаза със синьо широкия ѝ гръб.

До нея беше старият бик Мента. Можеше ли да оцелее въпреки студовете, вълците и лъвовете? А напролет би ли надделял над младите бикове, за да умножи здравите телета в стадото?

Арбонакаст, старшият от пастирите, яздеше до него. Не казваше нищо.

— Е? — подкани го Руатан, когато мълчанието се проточи.

Арбонакаст виждаше, че господарят му гледа Мента. Вдигна рамене.

— Ако питаш мен, бих му дал шанс.

— От привързаност ли го казваш?

— Отчасти. Но той си е великолепен бик. И е неуморим.

Старият Мента сякаш ги чу и вдигна огромната си глава. Дългите почти седем стъпки рога със зловещо остри извити върхове лъщяха под бледото слънце. Руатан въздъхна.

— Арбон, той няма да живее вечно.

— Това важи за всекиго — отвърна пастирът.

Руатан го изгледа. Арбонакаст беше нисък и жилиав, с прошарена черна коса и рошави вежди над сивите очи. Цялото му лице беше осеяно с тънки бръчки — карта, бележеща петдесет години на лишения и трудности. Издължено решително лице. Руатан се доверяваше на старшия пастир както на никой друг.

— Значи ще му дадем още една зима. Но дори да оцелее, ако помлад бик му отнеме стадото, отива на шиша над празничното огнище.

— Като гледам, лоша зима се задава — каза само Арбонакаст, завъртя коня си и се скри зад хълма.

Руатан се запъти към къщата си. Лоша щеше да е зимата, разбира се. Както беше лоша пролет, лошо лято, лоша есен. Какво добро можеше да има без Мерия? Още я виждаше всеки ден, гледаше я как отива към потока или седи на слънце в двора. Но не бе говорил с нея от три години. Грижеше се в предишния му дом винаги да има храна, а и пари, когато се случеше да минат през ръцете му. Разговаряше често със синовете си. Повечето ноци обаче сънуваше майка им. Отново бяха заедно, лежеше до нея на огряна от слънцето ливада, галеше косата ѝ и се взираше в зелените ѝ очи. После се събуждаше с пъшкане, когато истината го пронизваше в сърцето със студеното си острие.

Не споделяше с никого мъката си и се опитваше да живее както обикновено.

Но без радост не беше възможно животът му да остане същият и скоро почти всички жители на Трите потока разбраха, че Руатан се е

променил. Не се чуваха грубоватите му добродушни шеги, изчезна обаянието му. Виждаха неспокоен, сприхав и враждебен мъж.

През пролетта Руатан с петима други от селото пресрещна неколцина мъже от племето панони, които се промъкваха да крадат добитък. В краткия сблъсък уби двама от тях. Не се случваше често някой да умре при такива нападения. А и повечето пъти нещастията се дължеше на случайност — тромаво падане от коня или стъпкване с копита. В онзи ден обаче Руатан препусна срещу тях, размахал железния си меч. Двама мъртъвци се стовариха на земята, преди останалите да се опомнят. Оцелелите крадци захвърлиха оръжията си.

Руатан ги доближи с пламнали от бяс очи. Арбонакаст му се изпречи с коня си.

— Мисля, че им стига толкова — каза на господаря си.

За миг другите мъже от риганте си помислиха, че Руатан ще съсече своя пастир, но той дръпна юздите на коня си и се върна в Трите потока. Не споменавахе пред никого за това, но често мислеше за двамата убити. Те бяха младоци, тръгнали на първия си набег. Вярваха, че така стават мъже. Не очакваха животът им да свърши. Руатан тънеше в угризения. Можеше, а и трябваше да ги събори от седлата с плоското на меча. И сега също се сети за тях, докато доближаваше къщата си. Свали седлото на коня и го пусна в ограждението.

Копита на препускащ кон изтропаха по източния мост. Идваше друг пастир — Каста, син на Арбон. А уж трябваше да събере говедата по южните възвишения. Младежът спря рязко до него.

— Какво става, момче? — попита Руатан.

— Настървен мечок, господарю. Нападнал три деца до село на норвиите. Убил две и отнесъл третото. Хората го подгонили и разправят, че го ранили. Видели го обаче да тръгва на запад през гората.

— Напъдили са го към нашите земи, но не им е стискало да го довършат.

— Така излиза, господарю. И казват, че е огромен — по-голям не били виждали.

— А къде са го приклещили за последно?

— На шест мили от водопада Ригуан.

Страх се надигна в душата на Руатан. Момчетата му бяха отишли да плуват във вира.

— Събери мъжете! — заповяда той на Каста. — Вземете копия и въжета.

Втурна се в къщата, препаса железния си меч и грабна ловното копие.

5.

Риамфада вече мръзнеше, но не му се излизаше от вира. Знаеше, че няма да плува повече тази година, защото зимата напираше и по върховете на хълмовете вече прехвърчаха снежинки. Полежа на гръб във водата, после се обърна да гледа искрящите отблясъци на следобедното слънце. Вдясно от водопада се появи дъга. Риамфада се захласна. После разръфан облак закри слънцето и дъгата угасна. „Ех, ако можех да сътворя нещо с такива цветове...“ Гласът на Гованан се разнесе отвисоко. Риамфада погледна нагоре — синът на ковача скочи от ръба и се гмурна ловко във вира. Подаде се на повърхността, изтръска водата от дългата си коса, доближи го и попита:

— Стига ли ти, рибке?

— Още мъничко — помоли Риамфада.

— Устните ти посиняват. Май ти е време да си на сухо.

Гованан погледна към брега, където Конавар и Брефар бяха напалили малък огън. Още трима младежи седяха около пламъците. Риамфада не беше доволен, че завариха Галанис и братята му при водопада. Винаги го зяпаха и все подхващаха приказки за сакатите му крака. Живееха отскоро в селото — баща им се бе преместил от юг да работи за Руатан.

Загреба неохотно към брега, Гованан плуваше наблизко. Щом стигнаха до плитчините, синът на ковача го взе на ръце и го занесе при огъня. Кон избърса краката му и го уви в топло наметало.

— Зимата ще е студена.

— И дълга — добави Риамфада тъжно.

Гованан се разтърка с кърпа, облече се и отиде да мята камъчета във водата. Конавар също се замъкна натам и напълни шепата си с камъчета. Съперничеството започна незабавно — състезаваха се чие камъче ще скочи най-много пъти по водата. Брефар седна до Риамфада и каза:

— За тези двамата всичко опира до мерене на силите.

Риамфада потрепери и Брефар побърза да му помогне с обличането, после добави начупени клони в огъня.

— Може да ти е наложено заклинание — изтърси дългурестият червенокос Галанис с бледото лице, надупчено от шарка.

— Заклинание ли? Това пък защо ти хрумна? — попита Риамфада унило.

— С братята ми се питаме дали сидите са проклели краката ти.

Другите двама — Барис и Гетенан — също го зяпаха.

— Не ми се вярва някой да ме е проквел — възрази Риамфада. — През онази година е имало много недъгави бебета. Всички умрели. Ворна казва, че някаква болест плъзнала по майките.

— Аз пък предпочитам да умра, вместо да съм сакат — натърти Барис.

— Затваряй си устата! — наежи се Брефар. — Стига си дрънкарл глупости.

— Истина е — настоя зачервеният Барис.

— За тебе може и да е — каза Риамфада. — Защото ходиш и тичаш, откакто се помниш. Да загубиш краката си ще е същински ужас за тебе. Но моите винаги са били безполезни, затова съм свикнал.

— Каква е изненадата, която ни обеща? — намеси се Брефар, за да прекъсне този разговор.

Риамфада се усмихна и повика Конавар и Гованан. Двамата прекъснаха състезанието.

— Едно от моите отскочи седем пъти! — похвали се Ван. — Два отскока повече от неговите.

— Ти намери най-плоското камъче — промърмори Конавар.

Щом седнаха около огъня, Риамфада свали кесията от колана си и я сложи в скута си.

— Донесох подаръци за вас тримата. Вие бяхте много добри с мен и искам да ви благодаря. Дано не се обидите, че са дреболии.

Разхлаби връвта на кесията и извади брошка за наметало от лъскав бронз — скачащ елен със сребърни резки и извивки по него. Даде я на Гованан, който промълви:

— Какво вълшебство... Не съм виждал по-красиво нещо.

Втората брошка беше миниатюрно копие на плетен щит, направено изкусно от сребърна тел. Брефар я взе и я загледа. Накрая Риамфада даде на Конавар неговата брошка за наметало — бронзово

сърне, оплело се в сребърни трънливи храсти и обрамчено с ярко злато.

— Не знам какво да кажа... — смънка Конавар.

— Тогава ще го кажа и от твое име, братко — обади се Брефар.
— Благодарим ти, рибке. Чудесни подаръци.

— Значи за нас няма, а? — изсумтя Галанис. — Не знаех, че носенето на сакати се заплаща толкова щедро.

— Мери си приказките — избухна Гованан, — да не си носиш зъбите на огърлица!

— В нашия роден край да говориш прямо се смята за добродетел — наежи се и Галанис.

— Има разлика между прямотата и грубостта — каза му Брефар.

— И е най-добре да я научите, ако искате да сте добре дошли сред нас. Например не си спомням някой от нас да ви е натяквал, че не сме виждали по-грозни муцуни от вашите. По твоето лице, Галанис, сякаш се е трудил кълвач. Но във вашия роден край сигурно и такава обида щеше да мине за прямота.

Тримата братя побързаха да се махнат от огъня и тръгнаха към селото. Останалите се смълчаха смутено. Риамфада като че беше обезсърчен. Кон се наведе към него и го потупа по рамото.

— Благодаря ти — каза му тихо. — Нямахше нужда да ни възнаграждаваш. Ти си наш приятел и ние се радваме, когато си с нас.

— Не е награда — възрази Риамфада. — Само се опитам да ви покажа колко ценя вашата дружба. Вие ме дарихте с щастие, каквото не можете да си представите. Харесват ли си подаръците?

— Никой не ми е подарявал нещо по-хубаво — увери го Гованан.
— За мен това е безценен дар, рибке.

Слънцето се бе спуснало. Гованан заля жаравата с вода, Конавар вдигна Риамфада на раменете си за дългото носене до дома му.

На тръгване от водопада чуха писък в далечината.

— Това пък какво беше? — прошепна Брефар.

Звукът сякаш увисна във въздуха. Продължиха нагоре между дърветата и скоро излязоха на открито. На тревата лежеше изкормен труп със съдрано лице. Кървави петна обагряха тревата като макове. Конавар остави внимателно Риамфада на земята и извади сребристия си нож. По дрехите познаха, че е загинал Галанис.

— Мечка — процеди Гованан. — И то грамадна.

И той извади ножа си. Брефар нямаше оръжие, гледаше втрещен обезобразеното тяло.

— Другите сигурно са побягнали — предположи Гованан. — Качили са се на дърво, знам ли.

Риамфада оглеждаше гората. От дебрите ѝ се чу друг писък, който внезапно секна. Откъм дърветата повя ветрец.

— Няма да ни надуши — прошепна Конавар. — Да се размърдаме!

Прибра ножа и вдигна Риамфада. Тук нямаше къде да се скрият. Риамфада все се озърташе към гората и се молеше мечката да не изскочи. Чу тихата ругатня на Гованан.

— Вятърът се обърна!

И почти незабавно Риамфада зърна как огромно туловище се появи устремно между дърветата, само на стотина крачки от тях. Стори му се, че времето спря. Звярът отиде при убития Галанис, грамадните челюсти захапах тялото. Уж само помръдна главата си, а трупът подхвъркна нависоко. Мечокът се надигна на задните си лапи, хвана тялото и заби нокти в него. „Дано не ни види!“ — молеше се Риамфада безмълвно.

Тежката глава се завъртя. Звярът пусна трупа и се обърна към младежите.

— Идва! — кресна Риамфада.

Конавар побягна с все сила. Риамфада обаче съвсем скоро осъзна, че с такъв товар на раменете си приятелят му няма и нищожен шанс да избяга от мечока.

— Остави ме! — развика се сакатото момче. — Спасявай се!

Кон тичаше и се оглеждаше. На звяра му оставаха трийсетина крачки да ги догони. Кон спря като закован, сложи Риамфада на тревата, измъкна ножа и се обърна към връхлитащото страшилище.

— Моля те, бягай! — нададе вой Риамфада.

— Ще му изтръгна сърцето на този гад! — изсъска Кон.

Мечокът се надигна пред дръзкия враг. Риамфада не можеше да откъсне поглед от чудовището — беше високо повече от осем стъпки, черната му муцуна и гърдите му бяха оплескани с кръв. Разпери лапи и се заклатушка напред. А Кон се хвърли към него и заби ножа до дръжката в гърдите му.

Нокти раздраха гърба му, кървавият фонтан оплиска лицето на Риамфада. Конавар отлетя назад и звярът се нахвърли отново. Сянка се плъзна по Риамфада — Гованан притича, метна се върху мечока и заби ножа си във врата му. Звярът подскочи на задни лапи, завъртя се и го запрата на земята. Ножът остана да стърчи от туловището му. Макар кръвта на Конавар да изтичаше, той се подпря да стане и нападна отново. Нокти се впиха в рамото му, но сребристото острие проблесна нагоре, после и надолу, режеше кожа, мускули и кости. Мечокът се стовари на четири лапи и затисна Кон. Гованан награби един тежък камък, хвърли се напред и го стовари върху главата на мечока. Яките челюсти щракнаха само на педя от него. Чудовището пак се изправи и замагна. Под него окървавеният Конавар се подпря на колене и натика докрай с две ръце ножа в корема му. Грамадна лапа го халоса по рамото и Риамфада чу пращенето на раздробени кости. Конавар се просна безчувствен и отпуснат като парцалена кукла.

Чуваше се все по-тежкият тропот на препускащи коне. Един прескочи Риамфада, ездачът се наведе встрани и прониза с копие звяра в гърдите. Нокти разкъсаха шията на коня. Ездачът се праметна във въздуха, стъпи ловко и извади от ножницата дълъг железен меч. Звярът се обърна към него. Във въздуха профуча въже с примка, която се затегна около врата на мечока и го задърпа назад. Мъжът с меча се хвърли напред и заби острието дълбоко в корема на чудовището. Други конници хвърляха още въжета, трети нападаха с копия ранения мечок. А онзи с меча продължаваше да го сече. Чудовището сякаш отказваше да умре — уби и втори кон, но накрая се оплете във въжетата. Мечът се вряза яростно три пъти във врата му и мечокът най-сетне се строполи. Конниците скочиха от седлата, още няколко копия се забиха в туловището.

— Погрижете се за Кон! — крещеше Риамфада. — Помогнете му!

Едрият мъж пусна меча на тревата и изтича при неподвижния Кон. И Риамфада се мъчеше да пълзи натам. Гованан го вдигна на ръце.

— По-добре не гледай — каза тъжно. — Мъртъв е.

— Не е. Не може да е мъртъв!

— Дори да не е, скоро ще умре. Никой не може да загуби толкова кръв и да оцелее.

Гованан го сложи на тревата и изтича при мъжете, скупчили се около Конавар. Риамфада виждаше, че се стараят да спрат изтичащата от многото рани кръв. Зърна Брефар вдясно от себе си. Момчето бе коленичило на земята и плачеше. Той искаше да го повика, да го утеша някак, но беше безсилен да издаде и звук наред страшната сцена. На броени крачки от него огромният мечок лежеше мъртъв, омотан във въжета до двата убити коня. Неколцина мъже пак яхнаха конете си и потеглиха нагоре по склона. Риамфада се зачуди къде отиват, но после си спомни за мъртвия Галанис и братята му. Чак сега се разтрепери.

Жена с бели кичури в черната коса излезе от гората. Държеше дълъг жезъл. Мъжете около Конавар се отдръпнаха да ѝ направят място и тя приклепна до поваления младеж. Тънка ръка посочи заповедно. Трима вдигнаха ранения и го понесоха след жената, която тръгна обратно към гората. Гованан се върна при Риамфада.

— Жив е. На косъм — промърмори синът на ковача.

— Коя е тази жена?

— Вещицата Ворна. Носят го в нейната пещера.

— Поговори с Брефар — примоли се Риамфада.

Гованан издиша тежко.

— И какво да му кажа?

Седяха така повече от час. Докато мъжете се върнат от пещерата, притъмня и застудя. Другите конници бяха намерили трупове на Галанис и неговите братя, понесоха ги увити в наметала към селото.

Руатан дойде при двамата младежи и попита:

— Какво се случи?

— Аз съм виновен — каза Риамфада.

Якият боец приклепна до него.

— Как тъй си виновен?

— Конавар ме носеше и не можеше да избяга от мечока, обаче отказа да ме остави. Изпречи се пред мечока с нож в ръка и го нападна. Гованан му помогна. — Сълзи потекоха по лицето му. — Молах го да ме пусне на земята и да бяга. Той ми е приятел, не исках да го сполети зло.

— Конавар е мой син — задавено изрече Руатан. — Той не би изоставил приятел в беда. Казваш, че Гованан му помогна срещу мечока?

— Да. Скочи върху мечока и го намушка във врата.

Руатан се вгледа в сина на ковача.

— Двамата не бяхте първи приятели. Но ти си рискувал живота си заради него. Няма да забравя това. Може да съм се карал с баща ти, но имаш моята дружба до последния ми дъх.

— Баща ми е добър човек — каза Гованан, — но и той като мен понякога пуска устата си в галоп, преди умът да се е настанил на седлото. Как е Кон?

— Умира... — изхриптя Руатан, после се овладя. — Лявото му рамо и ръката са разкъсани така, че няма да заздравеят. Единият му бял дроб е пробит. Вещицата обеща да направи всичко по силите си, за да го спаси. Но трябваше да го оставим при нея. Не искаше да чуе молбите ми да седя до него. Тя каза, че така ще преча на заклинанията, които трябва да наложи на Кон.

— Много съжалявам — умърлушено каза Гованан.

Руатан кимна и се постара гласът му да не пресеква.

— Трябва да се гордееш със себе си, момко. Днес редом със сина ми ти се изправи срещу страшен враг. Повярвай ми, това те е променило. Вече не си само най-големият син на ковача. Вече си мъж. И нещо по-важно — ти си герой. — Боецът си пое дъх и опря коляно пред Риамфада. — Не се обвинявай за нищо. Дори ако не те носеха, нямаше да надбягат мечока. Има различни герои. Някои не се сражават. Когато си помолил Кон да те остави, за да се спаси, ти си бил готов да се пожертваш за него. Разбираш ме, нали? И ти трябва да се гордееш със себе си. А сега е време да те отнеса в дома ти.

Когато чу доближаващите пещерата коне, Ворна беше на края на силите си. Знаеше, че ще дойдат. Не й бяха нужни дарбите на вещица, за да се сети, че майката не би понесла да е далеч от сина си, когато животът му се крепи на тънка нишка. По-рано бе видяла и страданието, изписано на лицето на мъжа. И той нямаше да стои настрана. Стана от стола до постелята на Конавар, взе жезъла си и излезе в нощта. Руатан и Мерия бяха слезли от конете и вървяха към пещерата.

„Каква прекрасна двойка са...“ Високият могъщ воин и гордата жена до него. Взря се в лицата им и веднага видя непреклонността им.

Зелените очи на Мерия блестяха ядосано, тя беше готова за яростна разправия. Ворна вдигна ръка.

— Мъжът не може да влезе — каза уморено. — Защото ще разкъса паяжината от заклинания и момчето ще умре. Майката може да дойде с мен, но знайте, че с това и тя застрашава живота на своя син.

— Как е възможно майчината обич да застраши сина?! — избухна Мерия.

— Сещаш ли се за поне една причина да те лъжа? — скастри я Ворна. — Наложих заклинания — сложни, крехки заклинания. Дори звуците на стъпките ти могат да ги нарушат. А те и моята сила са единственото, което задържа Конавар в света на живите.

— Щом е тъй, ще стъпвам безшумно. Но трябва да го видя.

Ворна бе предвидила този отговор. Доближи я и прошепна:

— Не бива да говориш в пещерата, не бива да плачеш, нито дори да въздишаш. И за нищо на света не бива да докосваш Конавар. Разбра ли?

— Той ще живее ли? — промълви Мерия.

— Не знам. Но искам да ми кажеш, че си разбрала моите думи. Животът му зависи от това дали ще ме послушаш. Нито дума. Нито звук. Ако не можеш да се сдържиш, не влизай.

— Ще се държа както ми нареди — обеща Мерия.

— Той е на ръба на гибелната бездна — продължи Ворна. — Раните му са ужасни. Подготви се отсега и бъди силна.

Хвана майката за ръка и я въведе в осветената от маслени лампи пещера.

Конавар лежеше по корем на миндера. Косата по лявото му слепоочие беше остригана, дългата крива рана от темето до брадичката беше защита. Гърбът му представляваше кървава бъркотия от шевове, дървени шини крепяха лявата ръка. Изглеждаше плашещо блед. Мерия замря и пръстите на Ворна се впиха в ръката ѝ. Вещицата я дръпна назад.

— Нито звук! — прошепна настойчиво. — Не и докато не излезем под звездите.

Мерия затисна устата си с ръка, обърна се и изтича навън. Ворна също излезе. Руатан пристъпи към нея.

— Как е той?

— Би трябвало да е мъртъв — отсече вещицата. — Но аз му наложих всички целебни заклинания, които знам.

— Той свести ли се?

— Не. Трябва да си вървите, имам много работа.

— Каквото и да поискаш от мен, ще го изпълня — натърти Руатан. — Само спаси сина ми.

Ворна беше прекалено уморена, за да му се сърди.

— Руатан, правя каквото мога. Ако ще да ми обещаеш огърлица от всички звезди на небето, не бих могла да направя нищо повече. Но ти ще носиш храна и вино всеки ден. И мед. Медът дава живот, помага за изцелението.

Повлече крака към пещерата и седна до умиращия младеж.

Опипа внимателно шията му. Пулсът беше слаб и неравен.

— Дръж се, Конавар — прошепна Ворна. — Извличай сила от моя дух към твоя.

Върховете на пръстите ѝ се сгорещиха, тя почувства как силата протича през нея към неговата плът. Отдръпна ръката си чак когато главата ѝ се замая и се усети немоцна. Конавар не шавна: дишаше толкова леко, че тя поднесе към устните му огледало от полиран бронз, за да се увери, че е жив.

— Къде си се отнесъл, Конавар? — попита Ворна. — Къде се рее твоят дух?

Поседя при него още около час, после поспа. Събуди се уплашена и пак провери дали младежът диша. Животът едва се задържаше в тялото му. Мечокът бе разкъсал гърба му, твърде много кръв бе загубил. Ворна направи повече от сто и четирийсет шева на раните му. Знаеше, че би трябвало да е мъртъв. Толкова много неща не успяваше да разбере. Защо Моригу отделяше толкова внимание на момчето? Защо сидите не го бяха убили, когато бе отишъл в гората при Дървото на желанията? Защо още живееше?

Ворна знаеше колко могъщи са нейните заклинания, но и всички те заедно не биха могли да поддържат живота на Конавар. Твърде тежко бе пострадал.

Какво му помагаше да живее?

Отиде при вдлъбнатината, пълнена от извора, и изпи няколко чаши вода. Наблизо бе сложила двете неща, които мъжете бяха донесли при нея заедно с момчето — подарения от сидите нож и

брошката за наметало във формата на сърничка, оплела се в трънаци. Хубаво украшение, напомняше ѝ за загадката на гората с Дървото на желанията. Сидите изобщо не бяха настроени дружелюбно към хората и не допускаха никой да се противи на волята им. Всеки човек, пристъпил в онази гора, рискуваше живота си. А те не бяха погубили Конавар. Вместо това го бяха подложили на изпитание. Но с каква цел? И защо сърничка? И защо го бяха дарили с нож? Разбира се, тя ги бе попитала. Те обаче не благоволиха да ѝ отговорят.

Направи си закуска от сушени плодове и сирене, след това се върна при ранения.

Дори ако Конавар оцелееше, преживените страдания щяха да го променят. Кое петнайсетгодишно момче не би се променило?

Вярно, проявил беше безмерна храброст, като бе застанал срещу звяра. Ворна обаче знаеше, че младите са твърде незрели. Често не можеха да осъзнаят, че са смъртни. Дори не разбираха, че вярват в безсмъртието си. Но Конавар щеше да научи истината твърде добре. Щеше да проумее, че не може да победи някои врагове, а светът гъмжи от безброй заплахи. Дали щеше да съхрани смелостта си? И добротата си?

Надяваше се да е така.

— Но първо трябва да оцелееш — каза на потъналия в дълбок унес младеж.

Руатан яздеше пред Мерия и тя се усети, че е вперила поглед в огромните му превити рамене. Нощният вятър беше мразовит. Нейният кон пристъпваше унило с повесена глава. Мерия се загърна по-плътено с шала. Звездите светеха ярко, лунната светлина обливаше склоновете на Кайр Друаг. Тя се чувстваше претръпнала, но не от студ. Мисли за миналото се въртяха в ума ѝ, профучаваха по голите коридори на паметта ѝ. Мислеше за нощта, когато се роди Конавар. Варакон се върна от планината, очите му трескави от уплаха, че смъртта ще го застигне неумолимо. Хвана ръката ѝ и заплака за всичко, което нямаше да види.

— Не отивай! — примоли му се тя. — Руатан ще те разбере.

— Да, той би ме разбрал. Но що за мъж съм, ако оставя своя побратим сам в битката?

— Няма да е сам. С него ще има стотици бойци.

И все пак Варакон отиде да се бие. И загина.

Мерия бе потискала усърдно желанието си да обвинява Руатан за смъртта му, но горчивото семе бе поникнало в пустотата на сърцето ѝ.

А после, три месеца след като прогони Руатан с гневни думи, вещицата Ворна дойде при нея, докато тя береше гъби в Тисовата долчинка.

— Грещиш за съпруга си — каза ѝ Ворна. — И си мисля, че и ти знаеш това.

— Махни се и не ми додявай — отвърна Мерия. — Нищо не разбираш.

— Разбирам, че си се вкопчила в една лъжа. Тя се е спотаила като черен плъх в сърцето ти и гризе всичко добро.

— Той обеща да опази живота на моя Варакон! — извика Мерия и очите ѝ се напълниха със сълзи.

— Да, на мъжете е присъщо да дават щедри обещания. Я ела с мен да се поразходим.

Ворна я хвана за ръка. Около тях се стъсти мъгла — влажната земя сякаш я бълваше. Студена и лепкава, мъглата скоро размъти всичко наоколо като през зимата. Мерия едва различаваше Ворна. Вещицата обаче стискаше силно ръката ѝ и вървеше в неznайна посока.

— Къде сме? — попита Мерия.

— Никъде.

В далечината се чуваха бойни рогове, звън на сблъскващи се остриета. Но шумът беше странно приглушен.

— Битка ли има? — прошепна Мерия.

— *Имаше* — тежко изрече Ворна. — Не спирай.

Мъглата бавно се разпръсна и двете жени се озоваха на сред призрачно бойно поле. Навсякъде имаше бледи безплътни силуети на сражаващи се мъже, крясъците им почти не се чуваха. Никой не поглеждаше към жените. Мерия се озърташе, стъписана от смъртоносния хаос. Мнозина от бойците носеха шлемове с рога и плетени ризници, значи бяха Морски вълци, отвъдморски грабители. Ворна я дръпна и тя се запрепъва нататък. Видя как воините на риганте нападнаха враговете. Сърцето ѝ блъскаше в гърдите.

Ето го. Там беше нейният любим. Варакон държеше бронзовия меч с ръце и се сражаваше до Руатан. Мерия въздъхна и избърса сълзите от очите си. Изглеждаше толкова уязвим до русия великан. Мъж с копие се втурна към Варакон. Руатан го видя, скочи към него и го повали. Още два пъти се хвърли към онези, които застрашаваха Варакон.

После всичко свърши... или поне Варакон си помисли, че е свършило. Нашествениците отстъпваха. Тя видя как той вдигна меча си и изкрепя от радост. Чу гласа му: „Жив съм!“

Изведнъж неколцина от Морските вълци пробиха през редиците на риганте и затичаха към мястото, където стоеше Варакон. Руатан ги пресрещна. В този миг Варакон пусна меча и се опита да побегне. Руатан съсече първите двама противници, но трима догониха Варакон. И един от тях заби меча си в гърба на бягащия мъж. Руатан изрева.

Нашествениците напиреха, мушкаха и сечаха, но други воители на риганте се струпаха около тях и ги накълцаха. Руатан падна на колене до приятеля си и го прегърна. Мерия видя как пръстите на Варакон стискаха немошно ръката на Руатан, как мърдаха устните му. Но не чуваше думите. Искаше да ги доближи, но Ворна не я пускаше. Главата на Варакон увисна безсилно до гърдите на Руатан.

— Време е да си вървим — каза вещицата.

Мъглата се събра около тях. Мерия не помръдна, напрягаше очите си да види за последен път своя умиращ любим. После той изчезна. Тя се затътри с Ворна и когато мъглата се разнесе, стояха отново в Тисовата долчинка.

— Защо ми показва това? — попита задъханата Мерия.

— А ти как мислиш?

Вещицата си тръгна и Мерия извика след нея:

— Какво да правя?

Вещицата не й отговори.

Дни наред видението измъчваше Мерия, а непоносимата истина в думите на Руатан дереше душата ѝ като ноктите на дива котка: „Жена, готова да се омъжи за онзи, който според нея носи вина за смъртта на съпруга ѝ, с нищо не е по-добра от пъпчасала курва. И аз не ще имам нищо общо с нея. Никога.“ *Никога.*

Прилеп се мярна покрай коня ѝ и той тръсна глава стреснато и я принуди да се върне в настоящето. Тя бе видяла как бе умрял първият

й съпруг. Сега и първородният ѝ син умираше. Мерия яздеше надолу по склона, гледаше светлините на Трите потока, окачените пред вратите фенери, мъждукането на свещи през пролуките в капаците на прозорците, отраженията на луната в потоците. Вятърът я задърпа и смъкна шала от раменете ѝ. Тя не забеляза. Руатан се обърна, обърна и коня си, хвана шала на Мерия, която се бе вторачила пред себе си, загърна раменете ѝ с него, но тя не вдигна ръка да го нагласи и вятърът пак го развя. Руатан го улови и поведе коня ѝ по склона, по първия мост и в ограждението зад къщата. Мерия не слезе от седлото. Седеше потънала в спомените си.

Руатан я взе на ръце и я занесе в къщата. Брефар седеше до масата. Деветгодишният Бендегит Бран бе приклеknал до огъня и препичаше филия. Руатан ги подмина и влезе в задната спалня. Брефар дотича.

— Мама да не е пострадала?

— Не. Дръпни завивката, ще я сложим на леглото.

Синът му го послуша. Бран донесе намазаната с масло филия.

— Това е за мама.

— Тя ще хапне после, момчето ми. Сега ни оставете.

Брефар и Бран се върнаха в голямата стая с огнището. Руатан зави Мерия, седна до нея и махна тъмните кичури от челото ѝ.

— Поспи, трябва да си починеш.

Тя примигна и се загледа в широкото му лице. От очите ѝ потекоха сълзи, извърна се.

— Момчето е истински боец — успокой я той, защото не знаеше какво я е разплакало. — Ти събирай сили. Ще отидем пак утре.

Мерия лежеше, вгълбена в мислите си. Накрая промълви:

— Толкова съжалявам, Ру. За всичко. Можеш ли да ми простиш?

Не чу отговор и се огледа. Руатан го нямаше.

За три дни състоянието на Конавар не се подобри и в утрото на четвъртия ден Ворна беше още по-угрижена. Стоеше пред пещерата, когато Мерия дойде на кон, за да донесе храна. Вещицата се усмихна измъчено, колкото да уталожил страха в очите на майката. Усмивка, която само казваше: „Синът ти е жив.“ Облекчението на Мерия трая само миг. Тя спря коня, слезе, върза го за един храст и донесе торбата.

— Той дойде ли на себе си?

— Не. И още не съм открила духа му.

— А оздравява ли?

Отчаяното нетърпение на майката сякаш заля Ворна с нова вълна от преумора. Тя взе торбата, отчупи парче още топъл хляб и извади запечатано с восък гърненце мед. Мерия седна мълчаливо до нея и зачака вещицата да похапне. Накрая Ворна вдигна глава и погледна Мерия в очите.

— С времето белият му дроб ще оздравее. Но гърбът му е раздран дълбоко и раните загняват. Не това обаче ме тревожи най-много. Ако треската му се влоши, а аз си мисля, че ще се случи тъкмо това, тялото му ще умре без вода.

— Значи трябва да го събудим! — възкликна Мерия. — И да го накараме да пие.

— Нима мислиш, че не се опитвах? Казах ти — духът му е избягал.

— Да, но можеш да опиташ със Сливането — настоя майката. — Направи го за Пелейн, когато тя изпадна в несвяст при раждане. Пое властта над тялото ѝ. Правила си го за още много жени. Можеш да го направиш и за Конавар. Така ще принудиш тялото му да пие вода.

— Не знаеш на каква опасност искаш да се изложи — възрази Ворна. — Той е пред прага на смъртта. Ако духът ми влезе в неговото тяло и то умре, аз ще умра с него. Не забравяй и за болката. Сливането означава, че аз ще се превърна в Конавар. Болката е толкова страшна, че духът му е избягал от това мъчение. Но аз ще съм принудена да я понеса. А най-важното оставих за края. Той е мъж. Моята сила е породена от Великата майка. Не е предназначена за мъже. Те имат своите друиди и тяхната кървава магия.

— Ако толкова се боиш, научи мен как да го направя! — разяри се Мерия.

Гневът на вещицата се пробуди, но тя успя да му се опълчи. Не биваше да хаби сили точно сега.

— Мерия, ти не можеш да се научиш на това, защото си била докосната от мъж. За разлика от мен. Това е цената, която избрах да платя, за да се сдобия с тази сила. Мъж няма да проникне с топла плът в мен, мои деца няма да си играят под слънцето. Да, използвах Сливането неведнъж, преживях болката на други жени, докато

раждаха. Но самата аз няма да я изпитам. — Въпреки решимостта ѝ гневът ѝ проличаваше. — Живея сама и ще умра сама, без обич и без да ме оплакват. Боя се, казваш. Да, боя се. Аз съм на трийсет и седем. Отказах се от младостта и мечтите си, за да помагам на своя народ. Сега искаш да захвърля всичко. Да загубя силата си, за да пийне вода твоят син, преди да умре.

— Обречен ли е? — сломена промълви Мерия.

— Не знам. Това е истината. И малко остава борбата за живота му да ме довърши.

Мерия въздъхна и стисна костеливата ръка на Ворна в дланите си. Вещицата не беше свикнала с простата сърдечност на ласката и потръпна. Мерия тутакси отдръпна ръцете си.

— Съжалявам, Ворна. Моля те да ми простиш. Не искам да съм неблагодарна. Поне ми кажи мога ли да му помогна с нещо? Готова съм да дам живота си за него.

— Знам — каза Ворна отпаднало. — Ти си негова майка, обичаш го с цялото си сърце. Как ми се иска да ти кажа, че и ти можеш да направиш нещо, за да ти олекне. Но няма какво да направиш освен да се молиш. Сега се прибери в дома си, защото трябва да седя при него.

Вещицата се изправи с видимо усилие и Мерия я прегърна и я целуна по бузата. Ворна усети сълзите ѝ по лицето си.

— Каквото и да се случи, винаги ще ти бъда благодарна — каза майката.

Ворна я погали по гърба и се върна в пещерата.

Опита да си почине два-три часа, после седна до Конавар. Той имаше треска, сърцето му биеше неравномерно. Защитите рани на гърба му имаха много лош цвят, през шевовете се процеждаше гной. Ворна свали едно голямо гърне от лавицата на западната стена и го сложи на каменния под. Разтърка сушена лавандула върху ленена кърпа и закри с нея носа и устата си. Вдиша дълбоко няколко пъти, отиде при гърнето и махна дървения капак. В пещерата се разнесе смрад. Дори маската с лавандула не спасяваше от тази гнусна миризма и стомахът на Ворна се сгърчи. Тя бръкна в гърнето и извади нещо, преди време било бекон. Сега обаче лигавото парче месо беше покрито със синьо-зелена плесен, в която гъмжаха личинки. Тя намаза предпазливо гърба на Конавар с тази плесен.

Излезе от пещерата, за да си измие ръцете в потока, и махна кърпата от лицето си. Когато се върна при момчето, денят гаснеше. Вонята се беше разпръснала, а личинките се хранеха с възпалената плът.

Ворна докосна златисточервената коса. Младежът нямаше да преживее нощта.

— Къде си, Конавар? — прошепна тя. — Къде броди твоят дух?

Момчето не помръдваше, само дебелите личинки шаваха на гърба му.

Тя видя отново тъжните зелени очи на Мерия, гордостта ѝ, желанието и да умре, ако това ще спаси сина ѝ. „Ако имах син, бих ли се жертвала за него?“

— Никога няма да научиш — сгълча се на глас.

Дясната ѝ ръка още докосваше главата му, когато посочи с лявата отсрещната стена. Скалата сякаш се размъти и изчезна. Синьо небе сияеше над гъста трева. Трима младежи бягаха, единият носеше Риамфада. Ворна гледаше как мечокът изскочи от храстите и ги подгони. Махна с ръка повторно, за да вижда лицето на Конавар отблизо. Той се обливаше в пот. Обърна се, спря и остави Риамфада на земята. Ворна се наведе напред, вторачена в Конавар, опитваше да разгадае изражението му, долавяше напирания у него страх. Видя го как се нахвърли срещу грамадния звяр и заби ножа си в гърдите му. Трепна, когато ноктите на мечока раздраха гърба на момчето.

Раздвижи пръсти и сцената изчезна. Отново се виждаше само голата сива стена. Ворна въздъхна.

— Конавар, ти си знаел, че ще умреш. Не побягна. Мисля, че ако беше мой син, щях да дам живота си за тебе.

Погали го по косата, сълза капна на сухата ѝ гореща буза. Тя я избърса.

— О, колко мило — чу се откъм входа на пещерата.

Ворна се обърна. Там стоеше старицата с черния гарван на рамото си.

— Какво искаш? — попита вещицата.

— Дойдох да отведа душата му към Черната река.

— Още не е мъртъв.

— Скоро ще умре, Ворна. Скоро.

— Ти си пратила мечока да го убие.

Старицата сви рамене и разпери ръце. Гарванът размаха криле, за да се задържи.

— Той искаше слава, Ворна. И сега я има. Разкажете за неговата храброст стигнаха до норвиите и паноните, ще се разчуе и отвъд морето. Той е момчето, което се би със звяра. Нали за това копнееше? Да се прослави?

Моригу влезе и спря при огъня. Огледа голите стени и оскъдицата в пещерата.

— Давам на хората каквото искат. Знаеш го много добре. Ти беше дъщеря на курва и копнееше да те уважават. Да бъдеш силна. Не ти ли дадох всичко, към което се стремеше? Ще живееш десет пъти по-дълго от всеки друг в твоето племе и винаги ще имаш тяхната почит.

— Те се страхуват от мен.

— Уважение, страх — едно и също е.

— Мразя те! — изсъска Ворна.

Смехът на старицата беше остър и сух.

— Всички ме мразят. За мен това е очарователно. Но както отбеляза, той още не е мъртъв. Ще се върна призори. — Въгленочерните ѝ зеници се разшириха, тя се надвеси над вещицата. — Разбира се, би могла да го спасиш. Майка му беше права. *Възможно* е Сливането да му върне живота. Но дали ти ще преживееш зимата, ако загубиш силата си? Ами ако умреш в тази студена самотна дупка? Нали сама призна, че никой не те обича и никой няма да те оплаква? — Моригу се усмихна. — Ще те оставя да размишляваш.

Старицата се изниза в нощта. Пещерата стана по-студена и Ворна разпали огъня. Щом дървата се разгоряха, тя сложи да се варят месото и зеленчуците, които ѝ бе донесла Мерия. Добави подправки и билки, разбъркваше варивото да не заgorи. Сипа от бульона в дървена паница, сложи я до леглото и почака малко да изстине. Напълни голяма чаша с чиста вода и я постави до паницата.

Премести стола до главата на Конавар и сложи длани на бузите му. Седя около час, като се съсредоточаваше и освобождаваше ума си.

После извърши Сливането...

... и изкрещя от впилата се в нея болка. В първия миг едва не припадна. Събра силата си като юмрук и се застави да не забелязва непоносимото изтезание, на което бе подложено съсипаното тяло. Момчето беше изнемоощяло и тя с голямо усилие принуди тялото му да

се обърне на една страна. Пъхна дясната си ръка отдолу и го надигна на лакът. Сълзи струяха от очите ѝ и тя чувстваше, че умира заедно с разкъсаната кървяща обвивка, която доскоро беше Конавар. „Не се предавай на отчаянието — помни си. — Отблъсквай болката и го накарай да седне.“ Счупената лява ръка беше безполезна. С вик от болката тя вдигна тялото да седне на постелята, протегна трепереща ръка да вземе лицето и я поднесе към устните му. Отвори устата и принуди гърлото да гълта. Гаденето я замая, но тя задържа бульона в стомаха му. След това изпи водата — усещаше как тя веднага започна да нахлува в изцедените от треската тъкани. Пусна чашата, сложи тялото да легне и се върна в безопасността на собствената си изтощена обвивка.

Споменът за болката не се различаваше много от самата болка и тя се свлече в безсъзнание на студения каменен под...

Опомни се посред нощ. Огънят угасваше. Със затаен страх протегна ръка и прошепна едно-единствено слово на силата. Още докато го изричаше, вече знаеше, че магията е недостъпна за нея. Вече не беше вещица.

Стана и опипа пулса на Конавар. Сърцето му биеше по-добре, а и той дишаше по-дълбоко. Тя запали три лампи и огледа гърба му. Съчетанието от плесента и личинките бе почистило раните. Тя взе игла и махна личинките една по една, хвърляше ги в пламъците. Накрая намокри парче тънък ленен плат със студена билкова отвара и покри гърба на момчето с него.

Уви се в топло наметало и излезе в мрака. Звездите сияеха над Кайр Друаг, ветрецът вледеняваше.

В шумоленето на голите клони ѝ се причу злата подигравка на смеещата се Моригу.

Конавар се бе вкопчил в канарата. Високо над него върхът зовеше примамливо, далеч долу река от огън се стичаше по почернели камъни. Хищни птици кръжаха наоколо и го кълвяха по гърба. Една кацна на рамото му и извитата човка се впи в кожата на лицето. Той я удари жестоко и се насили да продължи нагоре. Ариан го чакаше. Той нямаше да умре...

Пълзеше през пустиня. Огромни мравки излизаха от пясъка, захапваха плътта му, късаха я. Пред него имаше оазис. Всичко в него крещеше да затвори очи, да се зарее в блажен сън. Но той не се подчини. Защото виждаше пред себе си лика на богиня. Неговата богиня. Неговата любима. Тялото му гореше, но той пълзеше...

Лежеше гол в шубраци, бодливите клони растяха край него и през него, забиваха се в гърба му, одираха лицето му. Болката беше ужасна и вече не можеше да мърда. Лежеше и най-последно разбираше, че умира.

Движение отчаяно го накара да извие очи. Сърне се провираше изцяло в храстите. Стигна до него и го погледна в очите. Не издаде нито звук, но Конавар знаеше, че го моли да се пресегне, да се хване за тънката му шия. Опита, но болката го прониза. Сърнето чакаше. Той опита още два пъти. Болката се засилваше. Яростта му вдъхна нова сила. Виеше от болка, но изтръгна ръката си от клоните и обви с нея шията на сърнето. Животинчето се намести до него... и порасна. Конавар се издигна над шубраците, вече седеше върху могъщ елен с клонести рога. Еленът се завъртя и прескочи трънливата преграда. Спря до вир в скалите. Конавар се смъкна от гърба му и пи до насита. И се събуди...

Лявата му ръка бе омотана с дебели превръзки, усещаше болезнено туптене в нея. Стори му се, че някой е разпалил огън върху гърба му. Отвори очи. Лежеше по корем на някакъв миндер. В първия миг не проумя къде е. После видя Ворна — стоеше с гръб към него до огнището. Чу глас и си го спомни. Беше на старицата в гората. Моригу!

— Ворна, кой да знае, че си толкова глупава? Пожертва две столетия живот заради едно самонадеяно момче. Как се чувстваш сега, лишена от силата си? Страхуваш ли се? Дали вълците ще оглозгат костите ти? Дали планинските лъвове ще слязат от леговищата си, за да те разкъсат?

— Но той е жив — отвърна Ворна отмаляло.

— Да, жив е — засъска Моригу. — С разръфано тяло, с просмукали се в кръвта му отрови. На един повеи от смъртта. Заради това ли прахоса силата, с която те дарих? Колко сантиментални сте това човеците...

— Нито си желана, нито си нужна тук — сопна се Ворна. —
Върви да тормозиш някой друг.

Конавар чу пърхане на криле, после Ворна дойде при него. Той се надигна на дясната си ръка. Шевовете на гърба му се опънаха и той изпъшка. Ворна се наведе над него и той се облегна на нея замаяно.

— Легни, дете, прекалено слаб си, за да седиш — каза му тя.

— Не — прошепна Конавар. Дишаше дълбоко, докато престана да му се вие свят. — Сега съм по-добре. Може ли... малко вода?

Ворна му донесе пълна чаша, но той нямаше сили да я държи и тя я вдигна към устните му. Конавар изгълта водата прежаднял. Пот се стичаше по лицето му и пареше в раната на бузата. Опипа шевовете на лицето си. Спомни си мечока, олигавените челюсти и страшните зъби.

Мярна се спомен как Гованан дотича да помага, а сакатият Риамфада лежеше на тревата. Поколеба се, трудно победи страха, за да попита:

— Какво стана с другите?

— Само ти си ранен — каза Ворна. — Баща ти и други мъже препуснаха от селото и убиха мечока. Почини си. Ще говорим утре.

Сънят го погълна бързо. Нямаше видения.

Още десет дни Конавар ту бълнуваше, ту се опомняше, но сутринта на единадесетия ден се събуди с ясен ум. Болката в гърба стихваше, обаче продължаваше да тупти в рамото. Надигна се тромаво от постелята. Беше сам, в огнището подскачаха пламъци. Не усещаше топлината им, защото в пещерата нахлуваше студен вятър и носеше снежинки. На дървената маса имаше сгънати нови дрехи. Кон с мъка обу зеления вълнен панталон — не беше свикнал да го прави с една ръка. Пак се изпоти и започна да му се гади. За пръв път в живота си се чувстваше толкова слаб. С тази шина на лявата ръка дори не помисли да навлече туниката. Загърна някак раменете си с нея и се дотътри до огъня.

Спомените му бяха мъгляви и откъслечни. Откога беше в пещерата? Майка му бе седяла до него първо със зелена рокля, после със синя, накрая с дебело палто с яка от овча кожа. Каква бъркотия...

Ворна влезе, загърната в черно наметало с вдигната качулка и вързан на шията червен шал. И по раменете ѝ, и по наръча дърва в

ръцете ѝ имаше сняг. Тя остави дървата до огнището и се обърна към него.

— Как си?

— Зле — призна Конавар.

— Тялото ти се изчисти от отровите. Скоро ще си идеш вкъщи. Може би утре.

Той седна на чергата пред огнището. Ворна свали наметалото си, изтръска снега и го окачи на един стърчащ от стената клин. Седна на единия стол и протегна ръце към пламъците. Пръстите ѝ бяха посинели от студ.

— Онази... старица беше ли тук? — попита Кон. — Да не съм сънувал?

— Да, беше тук.

Той се разтрепери от ледения вятър, който накара пламъците да се люшнат. Ворна стана, взе едно вълнено одеяло и го зави. Кон вдигна глава да я погледне.

— Тя каза, че си загубила силата си, за да ме спасиш.

— Това не те засяга — сопна се тя.

Кон не се отказваше лесно.

— И какво ще правиш сега?

Ворна сложи още едно дърво в огъня, изгледа младежа и се усмихна.

— Не съм загубила знанията си за билките и отварите. Само магията изчезна.

— Ще си я върнеш ли?

Тя сви рамене.

— Или да, или не. Няма да се тръшкам заради това. Конавар, ти ми кажи защо се би с мечока?

Той настръхна от спомена, видя отново какъв великан беше звярът, преживя ужаса от оплесканите с кръв челюсти.

— Нямах избор.

— Дрън-дрън. Животът е неспирен избор. Можел си да хвърлиш товара си и да побегнеш.

— Ако носех *товар*, точно така щях да направя — тихо отвърна Кон. — Според тебе това ли е трябвало да избира?

— Няма значение какво мисля аз. — Ворна окачи едно медно котле над пламъците. — Ти си постъпил както си решил и нищо не

може да промени миналото. — Тъмните ѝ очи отразиха огъня за миг.
— Но би ли го направил отново, Конавар?

Той се замисли.

— Не знаех, че може да боли така. Не знаех и че има такъв страх.
— Въздъхна. — И все пак се надявам, че бих го направил отново.

— Защо?

— Защото истинският мъж не изоставя приятелите си. И не бяга от злото.

Котлето кипна, Ворна го хвана с парцал и го сложи до огнището. Пригответи мълчаливо две чаши с билкова отвара и я подслади с мед. Пещерата се затопли и на Конавар му се доспа. Когато гледжосаните чаши изстинаха малко, Ворна му подаде едната.

— Изпий това. Ще помогне на тялото ти да се изцели. Утре ще махна шините. Костите в ръката ти вече са зараснали. За щастие им помогнах преди да загубя силата си.

— Ще открия как да ти я върна. За да ти се отплатя — зарече се той.

Тя се усмихна и в рядка проява на привързаност разроши червеникавата му коса.

— Това не е заем, Конавар, а дар по своя воля. Само омаловажаваш нечий подарък, ако говориш за отплата.

— Извинявай, Ворна. Не исках да те обидя.

— Не си ме обидил. Много има да учиш. Някои неща са непосилни дори за герой. Още ли не си разбрал? Не можеш да дадеш на Риамфада здрави крака, за да ходи. Не можеш да събереш Руатан и Мерия. Не можеш да убиеш разярен мечок с нож, та ако ще оръжието ти да е сътворено от сидите. И няма как да ми върнеш магията. Но направеното от тебе е много по-важно.

— И какво толкова съм направил?

— Ти въодушеви всички, които чуха историята за момчето и мечока. Мъжете са горди, че принадлежат към племето риганте, защото черпят от твоята храброст. *Един от тях* се изправи срещу звяра. *Един от тях* предизвика смъртта с истинска доблест. Винаги ще имаш своето място в легендите на риганте. За тебе ще разказват и много години след смъртта ти. Ще вдъхваш смелост на други млади мъже. А сега нека ти помогна да легнеш. Руатан ще дойде да те види утре. Ако си достатъчно добре, ще разреши да те отведе у дома.

— А ти какво ще правиш? — попита той унесено.
— Ще оцелявам.

Откакто се бе научил да се катери, Брефар прекарваше много време на сламения покрив на къщата, високо над всички грижи. Оттук виждаше цялото село — дървените къщи, кръглите колиби на странниците, наемащи се на работа за кратко или по-дълго, ковачниците, пекарните и високите хамбари, където съхраняваха зърното през зимата. Често седеше там в ранното утро и гледаше щъкащите в Трите потока хора — жени отиваха да перат надолу по потока, мъжете оседлаваха конете си, за да отидат при добитъка или да огледат за натрапници. Чакаше Нанкумал да запали огнището в ковачницата и слушаше ударите на чука по наковалнята.

На покрива Брефар беше крал, зяпащ отвисоко своите поданици.

Тук беше уверен, свободен от страх и доволен.

Но не и днес.

За Брефар завръщането на героя се оказа мъчително преживяване. Гледаше двамата конници, които слизаха бавно по заснежения склон. Отначало малцина излязоха да ги посрещнат, но новината се разнесе, още риганте излизаха тичешком от домовете си, заставаха до пътеката и започнаха да пляскат с ръце, когато ездачите ги доближиха.

Тук бяха Нанкумал със сина си Гованан и дъщерите си, хлебарят Борга с жена си Пелейн. Майстор Гариафа и Уиока дойдоха забързано. Десетки мъже, жени и деца се струпаха за посрещането.

Духаше студен вятър, но Брефар не му обръщаше внимание, сгорещен от яда си. Всички те бяха глупаци. Не можеха ли да си набият в главите, че Конавар се бе проявил не като смелчага, а като тъпак? Само слабоумен би излязъл с нож срещу мечок. За пръв път в живота на Брефар го разяждаше такава враждебност. Отдавна се бе примирил, че е дребен и кльоцав, че никога няма да е силен като Конавар. Завиждаше на брат си за уменията и силата му, но досега не бе изпитвал злоба.

Всичко това беше толкова несправедливо...

След онзи страшен ден хората май не искаха да говорят за нищо друго освен за схватката със звяра, все обсъждаха как Конавар се

хвърлил срещу него. Възхваляваха храбростта на Гованан, който му се притекъл на помощ, забил нож във врата на мечока и стоварил камък на главата му. И питаха:

— Брефар, а ти какво направи?

— Нямах оръжие.

— Аха...

Толкова кратка дума, а толкова многозначителна. Знаеше какво си мислят — страхливец. Другите две момчета се биха, а той стоеше вцепенен.

Конете идваха все по-наблизо. Гованан изтича при Конавар и стисна ръката му. Разнесоха се одобрителни викове. Ето ги двамата герои!

На Брефар му се гадеше.

Руатан дойде при него вечерта след ужаса, когато чакаха Конавар да умре. Помоли го да опише схватката с мечока и Брефар му разказа всичко, което бе видял.

— Татко, нямаше с какво да им помогна. Не носех оръжие.

Баща му го потупа по рамото.

— Крило, не си можел да направиш нищо. Радвам се, че си жив.

Но разочарованието в очите на Руатан пронизваше като нож.

Оттогава Брефар се връщаше отново и отново в мислите си към страшния ден. Ако се бе намесил, ако поне бе хвърлил камък, щеше да е съвсем различно. Сега гледаше прибирация се у дома герой и си представяше, че той е на седлото и слуша приветствията на съеляните си. „Ако Бануин ми беше дал такъв нож, щяха да поздравяват и мен.“

Конниците спряха пред къщата. Руатан помогна на Конавар да стъпи на земята и го крепеше, докато влизаха. Тълпата се разотиде.

Брефар се смъкна от покрива през тавана и слезе по дървените стъпала на долния етаж. Конавар седеше до дългата маса, Мерия се суетеше около него. Кожата му имаше сивкав оттенък, очите му бяха зачервени, клепачите — натежали от умора. Гаден червен белег загрозяваше лицето му, лявата му ръка беше цялата омотана в превръзки. Руатан стоеше безмълвно до вратата.

— Добре дошъл у дома — смънка Брефар.

Конавар му се усмихна немощно.

— Радвам се да те видя, Крило.

— Трябва да си почиваш — настоя Мерия. — Ще ти помогна да легнеш.

Кон не възрази. Опря се на масата да стане и позволи на майка си да го придържа. Минаха бавно покрай Брефар.

По-късно и той отиде да си легне и видя, че брат му е буден.

— Щях да ти помогна, ако имах оръжие — каза Брефар.

— Знам, Крило — отвърна Кон.

Със съчувствие. Брефар го мразеше заради това. И каза думите, които щяха да причинят най-силна болка.

— Сигурно не си чул за Ариан. Тя се омъжи за Каста на празника Самиан.

Брат му изохка в тъмнината и Брефар се засрами.

— Съжалявам, Кон. Казах ти, че тя не държи на тебе.

6.

Тази зима беше една от най-суровите, откакто го имаше племето риганте: смразяващи виелици и такива студове, че понякога заледените дървета се цепеха. Толкова сняг се трупаше, че огромни преспи затвориха проходите в планините, а покривът на ковачницата хлътна. Конете не можеха да пренесат храна за добитъка в по-високите долини, затова мъжете слагаха на краката си широки снегоходки, нарамваха бали сено и се тътреха по преспите.

Малко оставаше „бялата смърт“ да погуби Руатан и Арбонакаст, докато се опитваха да стигнат до Мечата долина. Виелицата ги застигна насред път, те изровиха дупка в снега при долните клони на голям бор и се топлеха взаимно през тази смъртоносна нощ. Сутринта изпълзяха от снежната бърлога, нарамиха балите и намериха стадото. Два от по-младите бикове бяха умрели. Но старият Мента, непобедим и могъщ както винаги, бе намерил убежище с осем крави на завет под една отвесна скала.

Неволите на Конавар със здравето му се проточиха през цялата тежка зима. Отслабна и три пъти го мъчеше треска, но поне не застраши живота му. Суха кашлица дереше гърдите му, рамото го болеше постоянно и раненият бял дроб като че не оздравяваше, защото той все се задъхваше. Мерия тънеше в тревоги за него и не можеше да проумее защо духът му е сломен.

Брефар обаче знаеше, че униетието е налегнало брат му заради Ариан, и забрави за завистта си. Опитваше се да го развеселява, насърчаваше го да упражнява мускулите си и да възстановява силата си. Но в Конавар не се забелязваше много жизненост, а и нямаше никакво желание да прави нещо. Проспиваше следобедите, увит в одеяло до огнището.

Дори когато искаше да се разкърши, жилеца суграшица и зли ветрове го принуждаваха да се върне в къщата. Един ден под небе, сивеещо като острие на меч, той се добра до втория мост и спря при замръзналия поток.

Загърнатата с дебел зелен шал, Ариан застана до него.

— Изглеждаш по-здрав — каза му.

Конавар не я погледна и понечи да продължи разходката. Тя го хвана за ръката и той трепна от болката, пламнала в рамото му.

— Недей да ме мразиш — помоли Ариан. — Казаха ми, че ще умреш.

Конавар изви глава към нея и тя се отдръпна пред напора на яростта му.

— О, разбирам те — започна той. — Ако ми бяха казали, че ти ще умреш, аз бих отишъл веднага да пирувам на празника и да легна с първата жена, която зърна там. Махни се, курво. Ти вече си нищо за мен. По-малко от нищо.

Трудно се насили да изрече тази лъжа, но изопнатото ѝ от обида лице го ободри.

Повлече крака в снега. И с всяка крачка осъзнаваше, че е получил от Ариан последен дар — гневът му се бе върнал, а с него и желанието пак да е силен.

Всеки ден излизаше на студа поне за час и цепеше дърва. Но мудро. През няколко минути спираше, та дишането му да се успокои и да избърше бързо изстиващата пот от лицето си. Когато му натежаваше умората, мислеше отново за Ариан и оставяше гнева да движи тялото му.

Трупаше сила по малко, особено след първите топли повеи. Вървеше по-дълго, до премалвяване... което се случваше твърде скоро.

Лявото рамо още го торможеше, особено в по-влажните студени дни. Руатан му заръча да прави няколко упражнения, за да укрепва и разтяга мускулите си. На трийсетина крачки от къщата на Руатан имаше млад дъб с як клон, прострял се водоравно само на осем стъпки над земята. Всеки ден Конавар заставаше под клона, подскачаше и се хващаше. Набираше се, докато брадичката му докосне клона, отпускаше се надолу и повтаряше. Първия път беше мъчително непохватен. Не можеше да вдигне лявата си ръка без болка и беше принуден да подскочи, да увисне на дясната и съвсем бавно да протегне лявата към клона. Руатан го гледаше как вися няколко мига, набра се веднъж, изръмжа проклятие и се пусна да стъпи на земята. Руатан дойде при него и каза:

— Трябва да мислиш за силата си като за сръндак, който преследваш.

— Не те разбирам — изсумтя Конавар, докато размачкваше рамото си.

— Не грабваш лъка и колчана, не се втурваш презглава в гората. Дебнеш и търсиш следи, докато не научиш навиците на сръндака. Намираш място за засада. И дори когато го зърнеш, не прибързваш със стрелата. Никога не стреляш по бягащ сръндак. Кръвта му кипи и месото му ще е жилаво, трудно дори да го сдъвчеш. Ловецът трябва да има търпение. Безкрайно, невъзмутимо търпение. Твоята сила е този сръндак. Стремиш се да я постигнеш със спокойствие и постоянство. Обмисляш всичко, което правиш. Напредваш стъпка по стъпка. Идвай тук всяка сутрин. Не опитвай веднага да се набиращ по много пъти. Само ще се разочароваш и ще навредиш на мускулите си, които тепърва ще се възстановяват. Днес успя веднъж. Утре опитай два пъти.

— До гуша ми дойде да съм слаб! — изфуча Кон.

— Слаб си, защото беше *много зле*. Вече ти казах — стреми се да напредваш по мъничко всеки ден. Ако ходиш, запомни мястото, където си останал без сили. На другия ден опитай да извървиш още десет крачки след това място.

Кон почувства как раздразнението му се уталожи.

— Ти раняван ли си?

— Веднъж. Бях с година по-голям от тебе. Но раната не беше толкова лоша. Намушкаха ме с копие в рамото. Все си мислех, че силата ми никога няма да се върне. Заблуждавах се, разбира се. Повярвай ми, Конавар — ще бъдеш още по-силен. Хайде да се поразтъпчем.

Небето синееше, но в далечината дъждовни облаци се трупаха над Кайр Друаг. Руатан поведе Конавар нагоре по един полегат склон. Спря няколко пъти, оставяше го да си поеме дъх. Горے седнаха и се загледаха в долината. Добичетата на Руатан пасяха в ливадите, на отсрещния склон се виждаше Арбонакаст, яхнал коня си.

— Не мога да открия Мента — учудено каза Кон. — Нали преживя зимата?

— Да — кимна Руатан. — Млад бик го предизвика, за да му отнеме стадото. Биха се часове. — Руатан се усмихна тъжно. —

Накрая Мента го победи. Последната му победа. Намерихме го на другата сутрин. Сърцето му бе спряло през нощта.

— Жалко — въздъхна Кон. — Великолепен бик беше.

— Няма спор. Умря като крал — непобедим и непреклонен.

— Как мислиш, за него имало ли е значение?

Руатан вдигна рамене.

— По-приятно ми е да смятам, че е имало. Ти как си?

— Не мога да вдишам с пълни гърди.

— Раненият ти дроб ме безпокои. Утре ще дойдеш с мен при Ворна, когато отида да ѝ занеса храна.

Кон го погледна. Цяла зима Руатан отиваше през ден в пещерата на Ворна, за да има тя винаги достатъчно припаси. Когато преспите се натрупаха, газеше със снегоходки и отиваше въпреки всичко. Сечеше дърва за огнището ѝ, оглеждаше дали не я застрашават зверове.

— Ти се грижиш за нея — каза Кон. — Благодаря ти.

— Истинският мъж подкрепя приятелите си, каквото и да става. Знаеш го. — Руатан внезапно се засмя. — Казах ли ти колко се гордея с тебе?

— За последен път го чух вчера — прихна и Конавар.

— Колкото и да го повтарям, все ще е истина. Хайде да се връщаме. Не бързай.

Вървяха полека през полето и Кон видя тънка струйка дим от комина над къщата на Бануин. Търговецът не се бе върнал да зимува в селото и Кон се опасяваше, че обирджиите от племето норвии наистина са го причакали и сега трупът му гние в някой гъсталак. Руатан забеляза, че се е вторачил в дима, и каза:

— Чужденеца се върна снощи с двайсет и пет тежко натоварени коня. Само боговете знаят как ги е превел живи и здрави в бурята.

За пръв път през цялата зима Кон забрави мислите за слабостта си.

— Страхувах се, че е мъртъв.

Руатан завъртя глава.

— Този мъж е труден за убиване. — Навъси се. — Много покорав е, отколкото изглежда. Дано не всички мъже в неговия народ са такива.

— Неприятен ли ти е? — изненада се Кон.

— Той е от друг народ, народ, който воюва с всички. А преди да тръгнеш да се сражаваш в непознати земи, първо изпращаш съгледвачи да ги проучат. Ако се случи неговите хора да прекосят морето и да нападнат нашите земи, според тебе кой ще е нарисувал за тях карти къде какво има?

Кон не беше глупав и думите на Големия мъж го смутиха. Не искаше да мисли за това. Бануин беше негов приятел и докато не покажеше с постъпките си, че е шпионин, Кон нямаше да се съмнява в него. Но семето бе посято и Кон се усети, че слуша с още по-напрегнато внимание разказите на Чужденеца за пътешествията му.

— Знаеш ли — каза му Бануин, докато седяха пред огнището и пиеха разрежено вино, — че историята за твоята схватка с мечока е стигнала и до южните брегове?

— Не беше схватка — усмихна се момчето малко притеснено. — Намушках го два пъти и той ме направи на нищо.

— Ако се вярва на песните, които пеят там, ти си се бил дълго със звяра и почти си го довършил, преди да дойдат мъжете от селото. А, да — защитавал си не сакато момче, а прекрасна девойка, излязла да бере цветя.

Кон се разсмя весело.

— Била е принцеса, нали?

— Позна. Оказва се, че и ти имаш благородна кръв.

— Глупаци са онези, които вярват на такива истории. Какво става отвъд морето?

Усмивката на Бануин изчезна.

— Моят народ пак се е увлякъл в междуособици. Имало е тежки сражения. Загиналите са хиляди. Но победител накрая ще е Джасарай. Не се съмнявам в това.

— Значи е велик боец?

— Не ми се вярва, че борови умело с меча — каза Бануин. — Но пък знае как да използва армиите. — Млъкна, напълни чашите, сложи още дърва в огнището и чак тогава каза: — Трябва да видиш нещо.

Отиде в задната стая и се върна с къс меч от лъскаво желязо. Подаде оръжието с издяланата от дърво дръжка към момчето и то го взе и го завъртя в ръцете си.

— Добре е уравновесен, но острието е прекалено късо. Не е много по-дълъг от ловджийски нож.

— Този меч променя света — натърти Бануин.

— На подбив ли ме вземаш?

Острието наистина не беше по-дълго от предмишницата на Кон и имаше съвсем къс бронзов предпазител. Той се изправи и размаха меча. Не го усещаше удобен за битка като по-дългите оръжия, с които бе свикнал.

— Не е за сечене — обясни Бануин, — а за мушкане.

— Ако изляза срещу мъж с това оръжие в ръка, а аз нося дългия меч на Руатан, знам кой ще победи — заяви Кон.

— Вероятно си прав, ако се срещнете в двубой. Но ти не разбираш в какво е разковничето. Когато войската на някое племе от народа келтой се сблъска с някоя от Каменните армии, враговете винаги имат трикратно надмощие.

— Как тъй? Нали си ми разказвал, че в повечето битки Джасарай е извеждал армията си срещу огромни пълчища от племената?

Бануин отвори едно сандъче на лавицата, извади няколко шепи сребърни монети и ги разпиля пред краката си на дебелия червен килим.

— Ако трийсет воители пешаци от риганте нападат враг, на какво разстояние един от друг ще бъдат?

Кон поумува. В битката всеки от тях щеше да размахва меч с дълго три стъпки острие, значи трябваше да ги делят поне пет стъпки. Иначе някой можеше да бъде ранен от меча на съратник. Каза го на Бануин. Чужденеца коленичи на килима, отдели трийсет монети и ги подреди рехаво.

— Така ли ще изглежда бойната редица на риганте?

Кон се взря в блестящите монети и си ги представи като нападащи бойци. Накрая кимна.

— Да. Нито прекалено нагъсто, нито прекалено раздалечени.

Бануин взе още десет монети и ги сложи в две плътни редици по пет.

— Тези мъже стоят рамо до рамо. Всеки от тях има правоъгълен щит на лявата си ръка. Могат да образуват същинска стена с тези щитовете, в която има пролуки, за да мушкат с мечовете си. — Плъзна разредените монети към стегнатите редици. — Сега си представи сблъсъка. Срещу всеки боец от риганте ще има три щита и три меча. Късите мечове за мушкане дават възможност на войниците да се бият

заедно, в група. Колкото ще врагове да срещнат, ще имат огромно предимство. Ако и враговете им се скупчат нагъсто, каква е ползата от дългите мечове?

— Убеден съм, че всеки от нашите бойци е равен на поне трима от Каменните войници — възрази Кон, верен на племето си.

Бануин се усмихна.

— Ти видя само меча. Не донесох бронзовия щит, железния нагръдник, железния шлем с пера. Нито предпазители за крака и за ръце от варена кожа, нито плетената ризница. При схватки между мъже от риганте повечето жертви умират от разсечени шии или намушкване в сърцето, корема и слабините. Някои умират бавно, защото им изтича кръвта. Други — от зарази или гангрена в раните. Също като мъжете от повечето племена, които съм срещал тук или отвъд морето, вие твърде рядко носите броня в битката. Налитате към врага и сражението се разпада на хиляди двубои между герои. Ако не искате да бъдете покорени, трябва да научите други бойни похвати.

— Ако се вярва на думите ти, войната с твоя народ е неизбежна — тихо каза Кон.

— Опасявам се, че е така. Няма да е тази година или идната. Първата задача на Джасарай е да смаже враговете си в самата империя. После ще се справи с племената пердии или остро, или гат. Това ще му отнеме няколко години. Но ако оцелее, ще дойде и тук.

— Ще получи ли карти от тебе? — попита направо Кон.

Бануин завъртя глава.

— Не. Вече не нося никакви карти. Всичко е в главата ми. И аз няма да се бия. Нагледах се на войни. Видях разрухата и мъките, които носят. Не. Когато войната стигне и до тези земи, ще наема кораб и ще отплавам на запад. Говори се за приказните земи там, богати и плодородни. Може би онези хора не искат да прахосват живота си във войни.

— Значи са мекушави слабаци — изсумтя Кон. — Силният мъж винаги има врагове, а обитателите на плодородни земи винаги ги бранят от онези, които живеят в бедна пустош. Такъв е светът, Бануин. Може да съм още млад, но знам, че това е истината. Силните винаги властват, а слабите страдат. Такава е волята на боговете, иначе защо живеем в такъв свят?

— Не намесвай вярата в този спор! — отегчено каза Бануин. — Не я понасям. Я да използвам твоя довод срещу тебе. Ако моят народ дойде тук и унищожи вашите армии, това означава ли, че заслужавате да загубите земите си? Ще бъде ли справедливо?

Кон се подхилваше.

— Само победените, останалите без късмет и слабаците говорят за справедливост и несправедливост, за заслужено и незаслужено. Аз знам, че ще се сражавам за своя народ и ще убия всеки враг, който припари до тези планини.

— Както уби мечока ли? — кротко попита Бануин.

Момчето се изчерви.

— Онова беше друго. Нямах подходящи оръжия, за да го убия.

— Същото е, Кон. И риганте нямат оръжията да отблъснат армиите на моя народ.

Думите му сякаш увиснаха във въздуха и Кон се умисли.

— Кога ще потеглиш на юг? — попита накрая.

— След три месеца. В разгара на лятото е най-доброто време за пътешествия.

— Ще дойда с тебе. Искам да видя и тези армии, и Джасарай.

Щом започна топенето на снеговете, Ворна най-после излезе от пещерата си и пое по дългия път към селото. Не защото искаше да е сред хора. Никой не я харесваше, дори в детството ѝ. Все казваха, че била особена. Другите деца я отбягваха. А щом овладя силите си, стана още по-самотна и студенината в очите на другите се превърна в страх. Дори когато отиваше в домовете на болните и ги изцеляваше, тя долавяше облекчението на всички, щом тръгнеше към вратата.

Не жадуваше да поговори с някого. Но след като се бе свирала цяла зима в студената сива пещера, искаше да се движи, да чуе нови звуци — ритмичните удари на чука в ковачницата, смеха на децата, тропота на копита по отъпкани пътеки, мученето на добитъка, бърбренето на хората, излезли да се порадват на слънцето. Искаше пак да вкуси топъл хляб, горещи медени сладкиши, овесена каша с кисело мляко.

Мислеше си за тези удоволствия, когато стъпи на моста. И първо видя мъж, който имаше малко ниви край селото. Казваше се Ейнор.

Ворна бе излекувала жена му десетина дни преди кървавата среща на Конавар с мечока. Ейнор тъкмо прекопаваше за пръв път градината до къщата си. Вдигна глава и се усмихна сърдечно.

— Даан да те благослови, госпожо! — подвикна ѝ. — Какъв хубав ден, нали?

Поздравът я сащиса. Никой не отваряше уста, когато Ворна минаваше наблизо. От изненада успя само да му кимне и продължи през селото. Ейнор беше прав — чудесен ден с топло слънце и бездънна синева над света.

След това видя Пелейн, жената на пекаря, която хвърляше зърно на кокошките в двора. Тя забеляза Ворна и излезе да я посрещне.

— Добре дошла!

На Ворна ѝ се стори, че сънува. Не знаеше какво да каже. Пелейн изтръска последните зърна от престилката си и хвана ръката ѝ.

— Ела да хапнеш. Борга опече хлебчета със сирене тази сутрин. Направо се топят в устата.

Ворна покорно се остави да я въведат в къщата. Борга седеше до чамовата маса и топеше залци в паница с гъста гозба.

— Имаме си гостенка — каза жена му.

Пълното лице на пекаря засия от усмивка.

— Добре си ни дошла, госпожо. Седни, моля те.

Пелейн взе тежкото ѝ наметало и го окачи на кука до вратата. Ворна се настани до масата. Борга наля вода и ѝ подаде чашата. Ворна кимна с благодарност, но мълчеше. Пелейн отрязва три дебели, още топли филии и ги намаза с масло. Ворна отхапа, без да продума.

— Момчето вече е добре — каза Борга. — Вчера го видях да тича по хълмовете. Голяма добрина му направи. Голяма!

После излезе през задната врата и отиде в пекарната. Пелейн седна срещу Ворна и каза:

— Хлябът е вкусен, нали?

— О, да, превъзходен е.

Ворна се опомняше по малко, но не умееше да говори за дреболии и се почувства неловко.

Пелейн се наведе над масата към нея и сниши глас.

— Може за нищо да не става в леглото, но опече ли хляб, дори боговете ще се тъпчат до насита... — Пелейн беше наблюдателна жена

и долови, че гостенката е притеснена. — Извинявай, аз съм си бъривка.

— Защо... се държите толкова мило с мен? — попита бившата вещица.

Пелейн сви рамене и се усмихна смутено.

— Защото сега си една от нас. Пожертва дарбата си, за да спасиш Конавар. Мерия ми разказа. И си била на косъм от смъртта, за да го върнеш от Земите на сенките. Всички ти се радваме, Ворна. Не ти е неприятно, нали? Знаем, че обикновено страниш от селото, но...

Пелейн не довърши изречението, а стана да отреже още хляб.

— Не ми е неприятно — каза Ворна. — Благодаря за вкусната закуска.

Пелейн се усмихна.

— Колко е хубаво пак да те напече слънцето, нали?

— Да.

Ворна стана, взе си наметалото и го праметна на едната си ръка. Прекрачи прага и Пелейн каза след нея:

— Когато и да се отбиеш, винаги си добре дошла.

— Няма да забравя.

Ворна излезе на слънце и тръгна през селото към къщата на Мерия. Хората ѝ махаха, поздравяваха я. Когато доближи входната врата, вече трепереше и сълзите напиреха в очите ѝ.

Мерия видя колко е развълнувана, протегна ръце и я прегърна. Тази сърдечност прекърши вещицата, тя опря чело в рамото на Мерия и заплака.

Като всяко друго племе от народа келтой, риганте също бяха с гореща кръв и трудно сдържаха поривите си. Често се стигаше до сбивания, които понякога завършваха зле и някой умираше от раните си. Но такива трагедии изобщо не бяха всекидневие, а още по-редки сред риганте бяха убийствата и изнасилванията.

В пролетното утро, когато намериха първия труп, село Трите потока притихна от изумление и потрес.

Един мъж бе излязъл с лъка и кучето си да гони зайци. Натъкна се на бездиханно тяло — мъж на средна възраст. Трупът бе издърпан встрани от пътеката и завлечен в гъсти шубраци. След два часа

двайсетина въоръжени мъже, предвождани от Руатан, се събраха на петдесетина крачки от мястото на злодеянието. Арбонакаст, Руатан и Бануин оглеждаха внимателно за следи.

Арбон приклегна до пътеката.

— Четири коня, всичките подковани. — Продължи нататък, пристъпваше пъргаво покрай следите. — Човекът е дърпал ръчна количка, когато са дошли конниците.

Прескочи пътеката към храстите, спря и процеди ругатня.

— Какво намери? — извика Руатан.

— Този мъж не е бил сам. С него е имало млада жена или момиче.

Арбон посочи на другите двама да навлязат в гората с него. След минута-две намериха втория труп — гола девойка на не повече от четиринайсет години. От пръв поглед личеше, че е била изнасилена. След това някой ѝ бе прерязал гърлото.

Руатан затвори очите ѝ. Бануин стоеше невъзмутимо до него. Само той не беше потресен от това престъпление. Толкова бе пътувал, че знаеше колко обичайни са подобни страхотии за други страни. Но не и в земите на риганте. Оглеждаше мястото и чакаше Арбон да провери всички следи. Пребледнял от бяс, пастирът се изправи и се върна при първия труп. Мъртвецът бе носил дълга бледосиня туника с червен кант. Мечът, пронизал гърлото му, бе раздробил гръбнака. В храстите до него беше и преобърнатата количка. Имаше два строшени сандъка и разпилени около тях дрехи, също и три малки торби с храна.

Арбон се върна при Руатан и каза:

— Мъжът и момичето са вървели по пътеката, ездачите са ги застигнали. Един от тях е извадил меч. Мъжът е вдигнал ръка да се защити, затова е разсечена. Не е успял да спре удара. Уплашеното момиче е побягнало в гората. Онези са слезли от конете и са я настигнали. Когато са задоволили похотта си, са я убили и са преровили нещата в количката. Издърпали са тялото на мъжа в храстите и са потеглили на север.

— Какво научи за тези конници?

— Единият е много висок — над шест стъпки. Друг е набит и тежък. Един от тях язди кобила. По един или повече от тях има белези — видях кръв под ноктите на момичето. Друго не мога да кажа, но

мъжът и момичето са убити най-рано вчера сутринта, а по-вероятно в късния следобед.

— Убийците са чужденци — вметна Бануин.

— Това го знаем — студено отвърна Руатан. — Никой от риганте не би извършил такова зло.

Бануин тръсна глава.

— Искях да кажа, че са дошли от далечна земя. Мъжът е убит с *гладуус*. Никой от околните племена не използва такива мечове. А убийството на момичето може да е било част от ритуал — жертвоприношение за Гианис, Кървавия бог. Покланят му се и племето гат, и много други племена отвъд морето.

— Чувал съм това име — изсумтя Руатан.

— Възможно е — продължи Бануин — ездачите да са познавали мъжа. По дрехите му личи, че е от племето остро. Техните земи граничат със земите на гат. Може дори да са плавали на един и същ кораб.

— Ще научим, когато ги намерим — отсече Руатан.

Тръгна към останалите конници от селото. Бануин се взираше в мъртвото момиче. Кон застана до него. Лицето му беше бяло като платно, очите му святкаха от ярост.

— Кон, не е нужно да виждаш това — каза му Бануин.

— Напротив.

Отрядът от селото остави четирима да погребат мъртвците и подгони убийците.

Към края на следобеда загубиха следата и се разделиха по двама да продължат издирването. Конавар и Бануин яздеха заедно на североизток, провираха се в дебрите на Лангевинската гора. Щом започна да се здрачава, Бануин предложи да се върнат. Кон завъртя глава.

— Ще спра тук да си почине конят и ще търся нататък.

— Другите може да са ги открили досега — напомни Бануин.

— Може, но не ми се вярва — възрази Кон и скочи от седлото.

— Защо?

Търговецът го гледаше с любопитство.

— Ако си прав, че убийците са чужденци, идването им тук е с някаква цел. Дали не искат да се договорят за търговия с риганте или с паноните? Ако ще търгуват с нас, запътили са се към Старите дъбове с

надеждата да ги приеме Дългия леърд, или пък ще се насочат към прохода Кавелин. И в двата случая са минали оттук.

— Ами ако тръгнат направо в западна посока към пътя, по който минават търговците на вълна? — попита го Бануин. — Все пак от нас се иска да търсим *следи*. Като те слушам, ти май си намислил да ги заловиш сам.

— Позна. И ще го направя.

Бануин изруга, после каза:

— Твърде неразумно. Те са четирима. Да не би ако и ти умреш, на мъртвите да им стане по-леко?

— Нямам намерение да умра.

— Бойците *никога* нямат намерение да умрат. Но защо си въобразяваш, че можеш да се справиш с четирима?

— Ти не каза ли, че съм най-добрият ти ученик?

— Ти си *единственият* ученик, който съм имал. Признавам, че в упражненията с оръжие си бърз и изумително ловък. Това обаче не е упражнение, Кон. Това е суровият, винаги опасен истински живот. — Бануин въздъхна. — Отивам при Руатан и останалите. Ще дойдеш ли с мен?

— Не.

— А поне ще почакаш ли, докато ги доведе?

— Разбира се.

Бануин обърна коня и го погледна.

— Кон, моля те, не прави глупости.

— Не съм глупак.

Щом все по-гъстият мрак погълна Бануин и коня му, Кон се качи на седлото и продължи навътре в гората.

Изниза се час, докато зърне трепкащата светлина на далечен огън. Доближи още малко, върза коня за едно дърво и се прокрадна безшумно през шубраците. Огънят беше разпален в плитка долчинка до пътеката. Около него седяха трима мъже и си дояждаха вечерята. Гората наоколо се беше размирисала на някакво вариво с месо. Кон заобиколи бивака и видя три вързани коня.

Къде ли беше четвъртият злодей?

Съмненията го разколебаха. Може би тези не бяха мъжете, които преследваше.

Промъкна се по-наблизо. Двама от тях имаха къси мечове. От мястото си успяваше да чуе разговора им. Но това наречие му беше толкова слабо познато, че разбираше смисъла на казаното само отчасти. Мъжете бяха сложили до огъня медни чинии и котлета и май се разправяха кой от тях трябва да ги почисти. Накрая ги събра нисък пълнен мъж и тръгна към потока край пътеката. Другите подвикнаха след него нещо присмехулно и той ги прокле.

Единият от двамата стана и се протегна. Беше висок над шест стъпки.

Присвит в гъстата сянка, Кон мислеше за догадките на Арбон и Бануин. Един е дългурест. Другият е нисък и тежък. Чужденци. Все едно бяха описали точно тези хора и ако около огъня седяха четирима, нямаше да се съмнява. Но как да знае дали не са невинни пътници?

Как да провери?

Дебелакът се върна, прибра съдовете в сложени на земята дисаги и седна. Третият хвърли сухи клони в пламъците, те се разгоряха и Кон видя, че на лявата си буза дебелакът има три дълбоки драскотини. Арбон бе казал, че видял кръв под ноктите на мъртвото момиче.

Кон дишаше бавно и дълбоко, за да укроти ледения си гняв.

Бануин му бе заръчал да не прави глупости. Кон знаеше, че да се изправи срещу трима убийци не е върхът на благоразумието, но си каза, че няма избор. И то не за да отмъсти за убитите, макар че това би трябвало да е подбудата му. Подтикваше го по-себично чувство. След схватката с мечока го мъчеха тежки сънища, пълни с болка и уплаха. Обикновено бягаше от нещо страшно в необузdana паника, събуждаше се целият мокър от пот. Откакто се помнеше, най-силното му желание беше да не стане страхливец като баща си. А от месеци го тормозеха непоносими страхове.

Страхът трябва да бъде победен като всеки друг враг.

Извади ножа от сидите и късия меч, който му бе дал Бануин, надигна се в храстите и тръгна към бивака. Дебелакът го видя пръв. Изви се надясно, докопа меча си и стана толкова припряно, че за малко не се спъна в наметалото си. Другите отскочиха назад, единият притича към одеялото, където бе оставил меча си.

— Какво търсиш тук? — попита високият и се огледа за още натрапници между дърветата.

— Днес убихте един мъж и едно момиче — каза Кон. — Дойдох да пратя виещите ви души в мрака.

Смели думи, само че гласът му прекъсваше и заплахата не прозвуча внушително.

— Сам ли ще го направиш? — ухили се дебелакът.

Другите също се усмихваха.

— За какво ми е помощ срещу такива отрепки? — сви рамене Кон.

Гневът вече изтласкваше страха.

— Ти си много нагъл недорасляк — отвърна презрително високият. — Тудри, убий го — обърна се към дебелака.

Тудри нададе пронизителен боен вик и се втурна напред. Познатата свирепа ярост избухна в Кон. Железният меч на дебелака блесна пред гърдите му. Той отклони удара със своя меч и замахна с ножа нагоре и надясно.

Тудри залитна, кръв шурна от прерязаната му шия. Той се стовари по очи на земята, тялото му се загърчи.

Другите двама го доближиха по-предпазливо. Кон чакаше, без да помръдне. По овладените движения на високия позна, че е бърз. Другият беше по-неспокоен, облизваше си устните и мигаше. Решиха да го нападнат едновременно от двете страни. Високият скочи напред, Кон отби мушкането и опита насрещен удар, но не улучи. Едва му стигна времето да се завърти и да пресрещне острието на другия с меча. Прободе го с ножа в рамото и той кресна и изтърва меча. Десният ботуш на Кон се заби в корема му и го запрати назад.

Високият метна нож. Оръжието удари Кон с дръжката под дясното око. Заболя го, но ако хвърлянето не беше толкова непохватно, боят щеше да свърши веднага с няколко пръста желязо, забити в окото му. Високият нападна и наистина беше бърз. Кон трябваше да отскочи два пъти, за да не бъде изкормен. Вторият пак стискаше меча и чакаше сгоден случай. Кон се опита да намушка високия, но той прекрачи ловко встрани и го удари с юмрук в главата. Кон се олюля, но не падна. Високият замахна към гърлото му, Кон пресрещна острието с меча и ръката му с ножа се стрелна в дъга. Искеше да го съсече в шията, но върхът на ножа проникна под скулата на високия и излезе през другата му буза. От страшната болка високият залитна назад и дръжката на

ножа изскочи от пръстите на Кон. Все пак успя да забие меча си в корема на високия.

Последният враг му налетя. Кон дърпаше меча, който бе заседнал в тялото на високия. Пусна дръжката и отклони меча на другия мъж с лявата си ръка. Желязното острие разпори ръкава на ризата му и поряза кожата. Кон улучи с дясно кроше брадичката на мъжа, подскочи и го изрита в слепоочието. Онзи се строполи. Високият се бе свлякъл на колене, сграбчил дръжката на меча в корема си. Кон хвана ножа на сидите и го издърпа от главата му. Последният убиец се изправяше, но видя оръжието в ръката на Кон, уплаши се и хукна към коня си. Кон се хвърли на гърба му и го събори на земята. Хвана го за косата и дръпна главата му назад.

— Ето още един дар за вашия кървав бог! — изръмжа в ухото му и го закла.

Стана от трупа и се върна при високия, чийто панталон подгизваше от кръв, а лицето му побеляваше.

— Къде е четвъртият? — попита Кон.

— Дано... изгниеш... жив... — прошепна умиращият.

— Като гледам, ти ще изгниеш пръв. Но преди това може да те заболи още повече.

Хвана дръжката на меча и я завъртя. Високият изпищя.

— Къде е четвъртият? — повтори въпроса си Кон.

Мъжът се сви на десния си хълбок, изхърка и застина. Кон го обърна с крак по гръб, издърпа меча си от тялото му и го избърса в черното наметало на мъртвеца.

Отиде да седне при огъня. Ръцете му трепереха след безумието на схватката, но този път не се засрами.

Мечокът не му бе отнел смелостта, както се бе опасявал.

Той беше жив. И беше победил.

Въодушевлението се изпари. Кон седеше и мислеше за мъртвците зад гърба си. Потръпна и се огледа неспокойно. Очите на високия бяха отворени, сякаш се взираше в него. Кон стана, дръпна черните наметала едно по едно и покри труповете. Наметалата бяха от хубав плат, по средата на всяко бяха извезани пет преплитащи се сребърни кръга. Скъп саван за убийци.

Вече нямаше нито вълнение, нито страх и Кон се поддаде на униние. Сам се изненада от настроението си. Нима не бе убил трима

воини? Нима не бе доказал, че е мъж? Сложи дърва в огъня и се загърна в наметалото си. Над долчинката се спусна бухал и отлетя наляво. Вдясно лилица промуши муцуна между клонките на един храст и погледна мъжа до огъня. „Надушила е кръвта — рече си Кон. — Те вече не са хора, а мърша. Както и ти ще бъдеш мърша някой ден.“

Стана му неприятно от тази мисъл.

— Никой не бива да е самотен в победата — каза Моригу.

Кон подскочи. Тя седеше от другата страна на огъня, сив шал покриваше хилавите ѝ рамене. Кльощав гарван се плъзна от клоните над тях, размаха криле и кацна на земята до нея. Кон пъкна ръка под ризата си и обви с пръсти червения опал, който му бе дала Ворна. Моригу се засмя.

— Не съм дошла да ти сторя зло, Меч в бурята.

— А защо си тук?

— Ти си ми интересен. Каж ми защо ги уби.

— Те убиха един мъж и едно дете.

— Аха... Ясно. Престъпление, последвано от справедливо наказание. Ами ако ти разкрия, че възрастният мъж беше некромант, погубил мнозина, а момичето — свързана с него чрез заклинание демонична твар, която изсмуква душите на деца? А тези мъже бяха герои от племето гат, изпратени да се разправят с тях? Какво би казал тогава?

— Те не бяха герои — троснато каза Кон, колкото и да го жегнаха думите ѝ.

— Защо си убеден в това?

— Герои нямаше да изнасят момичето, а ако мъжът е бил некромант, защо не е използвал силата си срещу тях?

— Да допуснем, че са носили талисмани като твоя, а тъкмо ти вече знаеш твърде добре, че дарена със земна магия жена не бива да се слива с мъж нито телесно, нито духовно. Дали не са се гаврили с нея, за да я лишат от тази магия?

— Не ти вярвам.

— Не съм казала, че това е истината — натърти Моригу. — Само те накарах да си представиш, че може да е такава.

— Всъщност какво искаш от мен?

— Нищо не ми липсва, човече. Нали ти обясних, че си ми интересен? Веднъж те попитах за какво копнееш. И ти отговори, че се стремиш към слава. Е, вече опита вкуса ѝ. Допадна ли ти?

— Мисля, че си зла. — Кон поклати глава. — И не желая да говоря с тебе.

Моригу се усмихна.

— Аз съм над злото, дете. Злото е нищожно — мимолетно и дребнаво. Злото е като зараза. Поразява и отминава. А аз съм Моригу. Винаги съм тук. Аз дарявам. Хората идват при мен с желанията си. Давам им каквото искат.

— Ти прати мечока да ме убие.

— Ти искаше слава, Конавар. Сега името ти е познато навсякъде, където живее човек от народа келтой. Ти си герой. Не подобава ли да ми благодариш? Поискай още нещо. Виж колко съм щедра. Мечтаеш ли да станеш крал?

— Нищо друго не искам от тебе — озъби се Кон. — Мечокът ми беше достатъчен.

— Нима мечтите ти са се смалили чак толкова, Меч в бурята? Къде остана момчето, жадуващо слава?

— То порасна! — изръмжа Кон. — Я ми кажи — защо отне силата на Ворна?

Гарванът отлетя и от огъня се пръснаха искри. Няколко въгленчета паднаха в скута на Кон. Той ги изтръска и примигна. Седеше сам, вторачен в тревата зад пламъците. Не бе забелязал изчезването на Моригу, както не бе успял да види и появата ѝ. Все едно току-що се беше събудил и за миг се усъмни дали не си е въобразил този разговор. Но от другата страна на огъня бе паднало черно перо. Полазиха го студени тръпки. Отиде да го вземе и го хвърли в огъня. Гледаше го как се сви и пламна.

Какво би си пожелал? Знаеше отговора, без да се замисли. Нищо друго не би го зарадвало повече от това да види Ариан да излиза от сенките и да сяда до него. Представи си я как накланя глава, как се смее, как полюшва бедра на всяка крачка. Беше я излъгал, когато ѝ каза, че е нищо за него. Не спираше да мисли за нея, макар че се бе омъжила за друг.

Опита се да поспи, но сънува надигащи се трупове с блестящи ножове в ръцете, събуди се потен и уплашен. Някакво движение зад

гърба му го стресна, той се надигна на колене и посегна светкавично към ножа. Лисица гризеше и дърпаше ръката на един от мъртъвците. На Кон му олекна, пропъди я с камък. Зверчето изскимтя и избяга в храстите. Той се разсъни и сложи последните дърва в огъня. Усетът му подсказваше, че историята на Моригу за некроманти и демони е лъжа, но... „Ако има още нещо, за което не съм подозирал? Ако не е само убийство и насилие, извършени от пропаднали отрепки? Тогава ще се окаже, че съм убил незаслужено трима мъже.“

Болката под окото му не отслабваше и той опипа цицината от дръжката на ножа. Не му се искаше да разказва за това на Руатан или Бануин. Ако ножът бе хвърлен точно и умело, сега лисицата щеше да ръфа неговата плът.

Питаше се как ще се държи Руатан, когато научи за извършената от него глупост. Дали ще се ядоса? Вероятно. Но той беше истински боец, може би гордостта от победата на Кон щеше да укроти гнева му. Кон се надяваше да е така.

Призори чу коне в гората и извика:

— Насам!

Първо видя Бануин и Руатан, зад тях бяха Арбон, Гованан и още двадесетина ездачи. Руатан слезе от коня и дойде при огъня.

— Какво стана?

— Намерих трима от тях — обясни Кон. — От четвъртия нямаше следа.

— Мисля, че ние го хванахме. — Руатан посочи непознат сред конниците — слаб мъж с увиснали руси мустаци, ръцете му бяха вързани зад гърба. — Намерихме го в Синята долина, купуваше храна в селото. Чужденец е.

Руатан доближи трупове и махна наметалата. Арбон също дойде да ги огледа.

— Те са! — извика на останалите. — Вижте раните от нокти по лицето на дебелака. Кон, добра работа си свършил.

Кон прие похвалата мълчаливо, само изви очи да погледне сърдитата гримаса на Бануин. Лицето на Руатан беше безизразно.

— Какво ще правите с четвъртия? — попита Кон.

— Твърди, че пътува сам — каза Руатан. — Ще го заведе при Дългия леърд, за да го съдят. И ти можеш да дойдеш. Трябва ти

разрешението на Дългия леърд, за да напуснеш нашите земи и да пътуваш с Бануин.

Още неколцина скочиха от конете и претърсиха бивака и мъртъвците. Намериха три кесии със сребърни монети, които разделиха поравно между мъжете от селото. Руатан и Бануин отказаха своите дялове. Кон реши да постъпи като тях. Погребаха трупите и потеглиха, на мястото останаха само Руатан, Кон и чужденецът. Чак тогава Големия мъж избухна:

— Момче, ти мислиш ли какви ги вършиш?! Трима зрели мъже! Ами ако бяха опитни бойци?

— Може и да бяха — отвърна Кон вироглаво.

Руатан тръсна глава.

— Не съм изкусен следотърсач като Арбон, но и аз виждам какво е станало. Дебелакът ти се е нахвърлил като слабоумен. По-ниският е бягал, когато си го повалил и си му прерязал гърлото. Само високият е имал някакви умения... и ти е оставил тази цицина на лицето. Какво щях да кажа на майка ти, ако беше загинал?

— Щеше да й кажеш, че не съм побягнал! — разлюти се Кон.

Руатан затвори очи и въздъхна.

— Не оспорвам смелостта ти. Както впрочем не оспорвам и смелостта на баща ти. Говорим не за храброст, а за глупост. Проявил си безразсъдство. Твоята победа не променя това. Кон, познавах мнозина смелчаци. Поне половината от тях вече не са между живите. Смелостта е безполезна, ако не е съчетана с остър ум. — Той стисна рамото на Кон. — Обичам те и се гордея с тебе. Но поне си извлечи поука от стореното.

— Трябваше да го направя — тихо каза младежът. — Заради мечока. Не можех да понасям повече този страх.

— Тъй ли?... Разбирам. Отърва ли се?

— Да.

Руатан го прегърна.

— Значи няма да споменаваме друг път за тази дивотия...

Пленникът смуши с колене коня си, за да ги доближи.

— Имате ли нещо против да ме развържете? Не си усещам пръстите.

Руатан се дръпна от Кон и го изглежда неприветливо.

— И защо пръстите ти трябва да са моя грижа?

— Чуйте ме! — примоли се чужденецът. — Ясно ми е, че ме смятате за убиец, но аз съм невинен пътник. Сигурен съм, че така ще отсъди и владетелят, при когото ме водите. Да не би при вас да е обичай да нападате и да връзвате всеки, който е имал лошия късмет да мине през земите ви?

Въжето наистина беше прекалено стегнато. Руатан го разхлаби малко и пленникът се намръщи от болка, когато кръвта нахлу отново в пръстите му.

— Да тръгваме — каза Руатан.

Брат Слънцеднев беше друид, но онези, които го виждаха за пръв път, не можеха да повярват в това. Всички знаеха, че друидите са предимно стари и мъртвешки сериозни мъже, които предпочитат да живеят в оскъдица и презират удоволствията, предлагани от света. Разбира се, имаше и по-млади друиди, но според околните и те се стараеха неистово да станат възможно по-скоро стари и мъртвешки сериозни мъже. Брат Слънцеднев изобщо не се вписваше във вкоренените представи за друидите. Висок, плещест, с гръден кош като бъчва, той често се заливаше в гръмовен смях, а се случваше и да си прави шеги с хората. И за разлика от събратята си беше всеобщ любимец. Дори сред останалите жреци. Смеещ се друид беше рядка гледка и ако се случеше, смехът обикновено ехтеше от гърлото на чернобрадия брат Слънцеднев.

Но в този ден той знаеше, че няма да му е до смях. Седеше мълчаливо в Големия дом на Дългия леърд, когато вкараха пленника в залата. Многото маси, около които често се събираха благородниците, този път бяха пренесени до стените, в залата се тълпяха хора, които искаха да присъстват, когато съдят убиеца. Но преди да дойде неговият ред, пред Дългия леърд заставаха обвиняеми за по-дребни престъпления срещу свои съседи, в повечето случаи сбивания. Когато влезе жена, обвинена в побой, въображението на гъмжилото се разпали, посрещнаха я с подвикване и смях. Свидетели твърдяха, че цапардосала мъжа си по лицето с цепеница, счупила му носа и му разхлабила зъбите. Трима свидетели разказаха, че по-рано вечерта видели мъжа в компанията на Земна жена. Съпругата побойница беше оправдана. След нея пред съда застанаха ловец на коне, който продал

жребец с болни бели дробове, и пътуващ калайджия, който окрал вдовица. Ловецът на коне беше глобен с дващсет сребърника и осъден да върне на купувача парите за жребеца. Калайджията си заслужи публично бичуване. Но тези случаи не можеха да привлекат толкова хора в залата, а и присъствието на брат Слънцеднев нямаше да е необходимо. Населението на Старите дъбове се скупчи в залата, за да чуе как друидът ще разпитва мъжа, обвинен в убийство и изнасилване.

Пленникът беше висок, дрехите му, макар и зацапани по пътищата — скъпи: чудесна синя вълнена туника, поръбена със сребърни нишки, панталон от мека черна кожа. Брат Слънцеднев впи поглед в лицето му. Бледосини очи, руса коса, пълни устни под провисналите мустаци. Добро лице на човек, комуто лесно се доверяваш.

Обърна се към Дългия леърд, който седеше на подиума над него. Владетелят вдигна тежката си десница, за да спре все по-силната гневна гълчава на тълпата.

— Бъдете така добри да пазите тишина тук — изрече с глас като далечен тътен на гръмотевица.

Подчиниха му се незабавно. Брат Слънцеднев се усмихна. Дългия леърд имаше обаяние, на което повечето крале и принцове можеха само да завиждат. Макар че бе прехвърлил шейсетте и почти не можеше да си служи с лявата ръка заради възпалените стави и се гърбеше, той си оставаше внушителен мъж. Приглади сребристорбялата си брада и се приведе, примижал късогледо към пленника, който стоеше изпъчен между двама стражници, макар че ръцете му бяха вързани зад гърба. Дългия леърд им посочи да се дръпнат по-назад и чужденецът остана сам наред залата в подкова от плътно наредени човешки тела.

Владетелят се облегна и призова Руатан. Брат Слънцеднев огледа изпитателно мъжа, когото бе срещал неведнъж. Отнасяше се със симпатия към него. Не би имало нужда да прахосва дарбата си, за да провери истината ли казва този човек от Трите потока. Руатан винаги говореше правдиво. Мимолетно съмнение се мярна в ума му. „Не ставай немарлив. Тук залогът е човешки живот.“ Затвори очи, насочи вниманието си навътре и отвори скритата в съзнанието му врата към силата. Обля го топла вълна и той отвори очи.

Виждаше все същото... само че в несравнимо по-ярки цветове. Зелената туника на Руатан сияеше със свежия оттенък на пролетта, а около лицето и китките му се появи ореол от бледо златисто сияние. Всичко се разкри пред брат Слънцеднев — неговата гордост, смелост, честност, страхове... и дори мечти. Сега съзираше и тъмата, която докосва всяка човешка душа, но в този мъж я оковаваха вериги, поздравени от желязо.

„Свестен човек си, Руатан.“

Напътстван от въпросите на Дългия леърд, Руатан разказа как е бил намерен убитият мъж, после и момичето, за издирването и срещата с чужденеца, който си купувал храна и други припаси. Добави, че другите трима са били убити в схватка от неговия син Конавар.

Дългия леърд нареди на момчето да излезе от тълпата. Брат Слънцеднев се напрегна. Виждаше отново същото златисто сияние, но под него мракът бушуваше като лъв в клетка, напираше да се изтръгне на свобода. Друидът се вираше в Конавар, в назъбения червен белег от слепоочието до долната челюст, спомни си историята за момчето и мечока. После забеляза ножа на колана му и изтръпна.

Оръжие на сидите!

Очите на друида се присвиха, усети боцкане като от иглички по кожата си. „Какъв си ти, момко?“

Владетелят разпита юношата и той разказа как се е бил с тримата убийци, които догонил. Личеше, че не преувеличава и не се хвали, но от това думите му само въздействаха още по-силно на хората наоколо. Щом млъкна, те запляскаха с ръце и се развикаха одобрително. Конавар се изчерви.

— На колко години си, момко? — попита Дългия леърд.

— След два месеца ще навърша шестнайсет, господарю.

— И тук чухме за тебе и схватката със звяра. Ти си чудесен син на племето, можем да се гордеем с младежи като тебе. Като твой леърд те обявявам за мъж, макар че още си млад. От този миг имаш всички права на зрял мъж и в съвета, и в житейските дела. Можеш да поискаш дар от мен и аз ще изпълня желанието ти.

Конавар помълча.

— Не е нужно да ме дарявате, господарю, но аз дойдох тук да помоля за вашето разрешение да пътувам с Бануин Чужденеца до

родните му земи отвъд морето.

Друидът знаеше, че молбата изненада Дългия леърд. Повечето мъже биха поискали нива или коне. А момчето всъщност не поиска нищо, защото дори без вече извършените от него подвизи едва ли щеше да получи отказ на молбата да пътува. Старецът се усмихна.

— Скромна е молбата ти, сънароднико. Ще удовлетвори желанието ти да пътуваш на юг... и освен това ще ти дам добър кон и меч. Ела в моята къща, когато съдът завърши.

Конавар се поклони и се върна в тълпата.

Дългия леърд се изправи с голямо усилие. Той беше висок мъж и навремето нямаше по-могъщ воин от него из тези земи. Дори сега осанката му беше внушителна. Пъхна болната си ръка под колана и доближи пленника.

— Обвинен си в страшно злодеяние, което се наказва със смърт чрез удавяне. Не са намерени улики, по които да те осъдим, затова брат Слънцеднев е тук. Както и ти си познал веднага по белите му одежди, той е друид. Сред много му дарби най-опасна за тебе е способността да различава лъжите от истината. Той ще те разпита. Съветвам те да говориш правдиво.

— Ще кажа истината, господарю — зарече се пленникът. — Нямам от какво да се страхувам.

— Тогава да чуем от тебе как те наричат и от кое племе си.

— Аз съм Лекзак от племето остро. Моят баща е търговец, изпрати ме да се договоря за правото само ние да превозваме и да търгуваме с връхни дрехи от промазана вълна за дъжд и сняг, каквито правят на Островите.

Дългия леърд изви глава към брат Слънцеднев. Друидът застана пред пленника. Бръкна в един джоб на дългата си роба и извади малък черен плъх. Вдигна го пред себе си и погали леко гръбчето му.

— Лекзак от племето остро, искам да проумееш какво ще се случи тук. Ще ти задавам въпроси и ти ще отговаряш. Ако казваш истината, нищо лошо няма да ти се случи. Ако излъжеш, болката ти ще бъде страшна. Разбра ли какво ти казвам?

— Да — кимна Лекзак, без да отделя поглед от плъхчето.

— Добре. Това е моят малък помощник, Съдникът на истината. — Брат Слънцеднев изпъна ръката си над главата, ръкавът се смъкна и откри яката предмишница и бицепс. Черният плъх изчезна от дланта

му. Пленникът примигна. — Съдникът на истината ще се върне — увери го друидът. — Каза, че си изпратен тук да преговаряш за правото да продавате дрехи от промазана вълна.

— Да — потвърди пленникът.

— Обмисли внимателно следващия си отговор. Трима убийци са срещнали смъртта преди два дена. Ти познаваше ли ги?

— Да.

— Как се срещна с тях?

— Видях ги на кораба, говорих с тях. Двама от тях ми бяха познати от по-рано.

— С тях ли пътуваше, когато стъпихте на сушата?

— Да, за известно време.

— Но не си бил с тях, когато са застигнали двете си жертви?

— Не, аз...

Пленникът внезапно се разтресе, гърбът му се изви като дъга. От устата му пръсна кръв. Хората наоколо ахнаха, когато нещо черно се подаде между зъбите му. Черното плъхче изскочи върху подложената длан на брат Слънцеднев. Лекзак тупна на колене и повърна. Двамата стражници дойдоха и го изправиха насила. Той трепереше неудържимо, очите му се изцъклиха, вторачени в малкото същество върху дланта на друида. Брат Слънцеднев пак изпъна ръка нагоре и плъхчето изчезна. Пленникът изпищя.

— Успокой се! — каза друидът. — Говори истината и няма да страдаш. Но излъжеш ли още веднъж, Съдникът ще се появи в корема ти. И ще си проправи със зъби и нокти път към свободата. Разбра ли?

Лекзак кимна замаяно, от сцепените му устни капеше кръв.

— Ти беше ли с тях, когато извършиха злодеянието?

— Да.

— Участва ли в това?

— Да.

— Познаваше ли убития мъж?

— Да. Той беше съперник на моя баща в търговията.

— И той ли е искал да се договори за продажбата на вълнените дрехи?

— Да.

— Значи убихте двама души от алчност? И изнасилихте момичето, за да се разтушите?

— Да. Съжалявам. Толкова съжалявам...

Брат Слънцеднев подложи длан и плъхчето се появи на нея. Той обърна гръб на пленника.

Дългия леърд пристъпи напред.

— Тази вечер брат Слънцеднев ще дойде при тебе, за да запише твоето признание за стореното. Ще бъде изпратено на баща ти заедно с моето описание как те е застигнала смъртта.

Стражниците хванаха Лекзак и той се разплака. Хората мълчаха пред тази жалка гледка, все още зашеметени от магията на друида. Стражниците изведоха осъдения.

Брат Слънцеднев излезе от залата под ослепителното слънце. Плъхчето в ръката му се смаляваше, докато не се превърна в това, което наистина представляваше — парченце кожа с черна козина. Кръвта бе потекла, защото напашеният Лекзак сам си бе прехапал устните. Само Дългия леърд знаеше истината и дори той отначало не проумяваше причината друидът да прибегва до такава магия.

— Братко Слънцеднев, твоите дарби са всеизвестни. Ако просто ни кажеш, че някой е виновен, ние ще изпълним смъртната му присъда.

— Това не е благоразумно, приятелю. Прав си, че винаги разпознавам истината или лъжата. Но злото може да надигне глава навсякъде — в селянин, в леърд, в друид. В идните времена, години след моята смърт, може да дойде друг друид, който е лъжец и измамник. Опасно е да налагаме обичай, от който той да се възползва, за да навлече гибел на несправедливо обвинен човек. Засега малкият Съдник на истината върши добра работа — застава престъпника сам да признае вината си.

Брат Слънцеднев вдиша дълбоко, за да прочисти дробовете си, и освободи събраната в тялото му сила. Чувстваше се потиснат, защото осъденият не беше изцяло покварен. У него несъмнено имаше и добрина. А сега и доброто, и злото в душата му щяха да останат завинаги в торфеното блато.

Предстоеше му нерадостна вечер със затворника.

Конавар излезе и отиде при високата защитна стена на селището. Дървената ограда от заострени на върха дънери опасваше твърдината

върху билото и от по-голямо разстояние изглеждаше, че корона е увенчала Старите дъбове. Качи се по стъпалата на площадките зад бойниците и се загледа в селището под хълма. Стотици кръгли къщи се ширеха на повече от миля чак до реката, а по източните възвишения се виждаха и по-големи постройките. Крепостта на Дългия леърд беше внушителен градеж и през последните петдесетина години бе устояла три пъти на обсадили я Морски разбойници. Склоновете на хълма бяха стръмни и нападателите нямаше къде да се скрият от стрелите, копията и камъните, които бранителите запращаха по тях.

Конавар тръгна по площадката покрай зъберите, погледът му се зарея към далечните гори на юг. Пак мислеше за Ариан. Как бе могла да се омъжи за друг? Особено след онази нощ на страст край потока. Най-прекрасните мигове във все още малкото изживени от него години. Все му се струваше, че душите им са се слели неразделно тогава. Вярваше, че никой друг в света не е изпитал такова вълшебство и хармония. Но тя му бе изменила...

Сега на тази страст се наслаждаваше Каста. Яростта напираше, той си представи как острието на ножа разпорва корема на Каста и изтръгва душата му. Угризенията го връхлетяха мигновено. За какво му беше виновен Каста? Не я беше принудил насила да се омъжи за него, нали? Направила го беше по своя воля, докато Конавар лежеше на прага на смъртта. Толкова объркан се чувстваше. Нали беше казала, че го обича? А после се оказа, че е ужасна лъжа. Защо бе казала каза тези думи? Какво можеше да спечели от това?

Чу скърцането на стъпалата зад себе си. Брат Слънцеднев се качваше на площадката. Този мъж изглеждаше могъщ боец и Конавар си каза, че е нелепо да носи дългата до глезените бяла роба на друид. Когато брат Слънцеднев доближи, Конавар видя на лицето му белег, подобен на неговия. Личеше и под черната брада.

— Бих се в три сражения — каза друидът и докосна белега си. — Тогава още не бях намерил своето призвание.

— Проникваш в мислите на другите — промърмори Конавар и внезапно присъствието на този човек стана тягостно.

— Да, мога и това, но е нелюбезно. Просто забелязах накъде гледаш. — Друидът отиде при бойниците и се взря в земите под крепостта. — Отвисоко е много красиво, ако си над дребнавите грижи на света. Виж тези къщи. Не ти ли изглеждат мирни и спретнати

подредени? Но във всеки дом бушуват любов, похот, гняв, алчност, завист и омраза. За съжаление по-рядко се срещат доброта, състрадание, всеотдайност. Гледката може да е прекрасна, но подлъгва.

— Къде е плъхът? — попита Конавар.

— Ясно, не ти е интересно да слушаш моите философски разсъждения — подсмихна се друидът малко тъжно. — А какво ти е интересно, Конавар?

Кон сви рамене. Нямахше желание да говори с човек, владеещ такава магия. И му беше безразлично какви чувства бушуват под покривите на онези къщи. Но брат Слънцеднев чакаше търпеливо отговора му.

— Интересни са ми хората от Каменната страна — призна накрая.

— Те са врагът, който ще ни нападне.

Кон се сепна от изненада.

— Видение ли си имал?

— Не ми е нужно видение за това. Когато листата окапят от клоните на дърветата, вече знам, че зимата приближава. В земите отвъд морето онези хора убиха мнозина друиди. Те са ненаситен народ и стремежите им са безгранични. Затова ли поиска разрешение да пътуваш през морето? За да опознаеш тези войнолюбци?

— Да.

— Точно какво искаш да научиш за тях?

Отговорът сякаш изскочи сам от устата на Конавар.

— Какви са армиите им, как се сражават.

— Добре е за начало. Но за да ги победиш, трябва да знаеш и *защо* се сражават.

Досадата на Конавар се засилваше.

— Какво значение има пък това? — отвърна той доста грубо.

Брат Слънцеднев затвори очи и за миг Кон усети хладен повей по лицето си. Умиротворение разпръсна гнева му от измяната на Ариан.

— Сега можем ли да поговорим? — попита друидът.

— Заклинание ли ми наложи?

— Не на тебе, а *около* тебе. Скоро ще изгуби силата си. Бих попитал какво те измъчва, но се опасявам, че така само ще те разлютя отново. Ти си силен младеж, Конавар, но трябва да посветиш на душата си същото внимание, което отделяш на тялото си. Както и да

е... Нямах намерение да те поучавам. — Брат Слънцеднев се усмихна. — Любопитно ми е как си се сдобил с оръжие на сидите?

Обикновено Конавар отговаряше, че ножът е подарък от Бануин, но още се смущаваше от грубостта си преди малко, а и не забравяше, че пред него стои човек, който разпознава лъжите. Каза истината за решимостта да потърси помощ, за да сложи край на раздора в семейството си, за намереното в трънаците сърне. Брат Слънцеднев го слушаше с изострено внимание. Накрая в погледа му се мярна недоумение.

— Значи видя само сърнето, но не се появи никой от сидите, не си говорил с тях?

— Да.

— Да, те са странни същества. Но трябва да знаеш, младежо, че и те имат своето предназначение. Открили са у тебе нещо, което ще им послужи. И даровете на сидите си имат цена.

— Кой са сидите? — престаши се да попита Конавар.

Този път друидът вдигна рамене.

— Ако трябва да говоря за произхода им, не знам откъде да започна. Някои вярват, че те са душите на велики герои, които живеят вечно в свят, подобен на нашия. Други ги смятат за демони или за богове. Не знам отговорите на всички въпроси. Уверен съм обаче, че те са жизненоважни за нашата земя.

— С какво?

Брат Слънцеднев се усмихна.

— За да научиш *тази* тайна, първо трябва да положиш нашите обети и да станеш друид. Достатъчно е да помниш, че те са своенравни твари и често са злонамерени. И са много древни, по-стари от луната и океаните.

— Ти срещал ли си ги?

— Срещал съм само една, чието име не изричаме.

— Тъй ли?... И аз я срещнах — призна Кон. — Тя прати мечока да ме убие. А след като се разправих с убийците, дойде и ми предложи дар. Отказах.

— Постъпил си мъдро.

— Ако наистина бях мъдър, щях да откажа и първия път, а мечокът нямаше да ми съдере гърба и нямаше да загубя любимата си заради него.

— Любимата си? — Друидът го погледна изпитателно.

Кон се учуди, че думите се изплъзнаха неволно от устата му. И в този миг прозря, че трябва да поговори с някого за Ариан. Разказа колебливо на брат Слънцеднев цялата история. Друидът слушаше, без да го прекъсва, и постоя умислен. Гласът му натежа от печал.

— Нейната измяна сигурно ти е причинила по-страшна болка от ноктите на мечока.

— Вярно е. Но защо постъпи така?

— Не я познавам, Конавар, мога само да гадая за подбудите ѝ. Ти си научил жесток урок. Дори когато обичаме безгранично, не е задължително да ни отвърщат със същото. За тебе онези мигове са били прекрасни, дори възвисяващи. За нея може да са били само мимолетно удоволствие. Или задоволяване на нужда. Руатан ми разказа миналата година как си носил сакатото момче до водопада и си го научил да плува. За Риамфада твоят дар е бил по-ценен от купчини злато. За него плуването е било свобода и недостъпна дотогава радост. За тебе може да не е нищо повече от приятно разкършване. Сега разбра ли ме? А за някого отстрани случката може да е била съвсем незначителна — две момчета плуват във вир, какво пък толкова? Той би видял истината съвсем различно.

Кон въздъхна.

— Значи казваш, че спрямо Ариан аз съм като Риамфада.

— Сравнението е по-вярно, отколкото можеш да проумееш дори сега — отвърна друидът. — И нека не говорим повече за това. Тя е омъжена за друг и вече не е част от твоя живот.

— Съмнявам се някога да изчезне напълно от живота ми — тъжно възрази Кон.

— Надявам се, че грешиш.

Под тях двойната врата на залата се отвори и човешкият поток се устреми към портата и виещия се по хълма път към селището в подножието.

— Иди при Дългия леърд — напомни брат Слънцеднев. — Неучтиво е да го караш да те чака.

Кон му подаде ръка.

— Благодаря ти, почитаеми. И те моля да ме извиниш, че се държах зле.

Друидът се усмихна и стисна ръката му.

— Няма за какво да се извиняваш. Върви да си избереш меч и кон.

В края на зимата, когато предвкусваха новата пролет, риганте се веселяха. Празникът Белтин винаги беше радост за тях. Девојките от Трите потока и околните села се пременяваха в най-хубавите си дрехи, вплитаха в косите си зелени листа и цветя. Голите до кръста младежи украсяваха лицата и телата си със сини шарки, танцуваха около огньовете и ги прескачаха, надбягваха се, бореха се. По здрач хората се събираха в средата на селото и хванати за ръце танцуваха около Старшето дърво, палеха факли и обикаляха между къщите, а накрая се връщаха при големите ями с жарава, над които се печеше месото за угощението. Бануин ги гледаше и с дружеска привързаност, и със завист. Близостта между хората от племето, очевидното удоволствие да са сред останалите разведряваха и неговата душа, но той не можеше да сподели тази радост. Не само защото беше чужденец, а по-скоро заради своята саможивост. Не искаше да принадлежи докрай на никоя общност. Разбираше нуждата от сплотяване. Тези хора зависеха един от друг. Успехът или провалът на всеки имаше последствия за останалите. Но Бануин не беше като тях. Изпитваше симпатия към един или друг човек, но се чувстваше някак откъснат и самотен на такива сборища.

Отсреща Конавар пиеше и се смееше с приятелите си, близо до него беше и недъгавият Риамфада. Бануин виждаше добре страшните белези по тялото на Конавар и направо настръхваше от гледката. Оцеляването на момчето беше нещо повече от чудо. Вдясно Руатан говореше с вдовицата Пелейн. Нейният съпруг — дебелият пекар, бе умрял преди шест дни. Ворна бе казала, че сърцето му не издържало. Пелейн не изглеждаше сломена от скръб и за Бануин беше забавно да гледа как се мъчи да влезе под кожата на Руатан. Все плъзгаше пръсти по тъмната си коса, вперила поглед в лицето му. Бануин се озърна наляво, където Мерия си приказваше с Ворна и чернобрадия друид брат Слънцеднев. И начесто извиваше глава към Руатан, макар че лицето ѝ оставаше като маска. Бануин обаче различаваше лесно яда в очите ѝ.

Наближаваше полунощ, той посрѣбваше кротко от шестата чаша силно пиво и гледаше младите, които още танцуваха вихрено около огньовете. Бившата вещица Ворна седна до него. Малко се беше позакръглила през последните седмици и сякаш се бе подмладила. Бануин с изненада откри, че всъщност е привлекателна. Загледа се в пивото. „Чак толкова ли е силно?...“

— Не танцуваш, не пееш — каза Ворна. — Само седиш и гледаш.

— За мен това също е удоволствие — увери я той. — Обичам хората от риганте и обичаите им.

— И аз.

Музиката заглъхна — гайдарите също решиха да пийнат, преди да продължат.

— Ворна, забелязах, че и ти не танцуваш. И не съм те чувал да пееш.

Тя се усмихна, облегна се на огромното дърво и се загледа през клоните му към тънкия полумесец в небето.

— Танцувам и пея в душата си.

— Изглеждаш щастлива.

— Весело ми е — сподели тя. — Изпих твърде много вино. Но е вярно и че съм щастлива. Идва пролетта, моят народ преживя и тази зима.

— Има още някаква причина — подхвърли Бануин малко погръмко, защото музиката зазвуча отново.

Ворна се засмя.

— Да, има. За пръв път се чувствам истински жива. Леко ми е на сърцето. Има огромна мощ в магията, няма предели за онова, което бих могла да науча. Но магията ме бе отчуждила от хората. Сега се чувствам цяла. Можеш ли да ме разбереш?

— Не, но се радвам за тебе.

— Ще танцуваш ли с мен, Чужденецо?

— Да, иска ми се.

Той остави внимателно чашата, подпря се да стане и земята се поразлюля за миг под краката му. Поведѣ Ворна към другите танцьори под лунните лъчи.

Успокои се, че не е чак толкова пиян — движенията му бяха в пълна хармония с мелодията, въртеше се и подскачаше и проникваше

още повече в сърцевината на радостта, на която се отдаваха риганте. Замайващ възторг, в който изгуби представа за времето. Накрая Ворна го хвана под ръка и го дръпна настрана.

Скоро Бануин се озова пред вратата на своя дом. Нямаше ключалка и той просто вдигна резето и бутна вратата навътре. Отдръпна се и подкани с жест Ворна да влезе. Тя се подвоуми на прага.

— Може би не трябва...

— А може би трябва — настоя Бануин с блага усмивка. — Отдавна не се е случвало жена да озари моята къща с присъствието си.

— Откакто почина съпругата ти — каза тя.

Лицето му помръкна от спомена и Ворна пристъпи към него.

— Съжалявам, Чужденецо. Когато имах силата, научавах много неща.

Той целуна ръката ѝ.

— Не съжалявай. Тя беше чудесна, прекрасна жена. Добре е почесто да мисля за нея, но боли.

Постояха смълчани в удоволствието от близостта.

— Никога не съм била с мъж — призна Ворна.

Бануин се взря в тъмните ѝ очи и видя страха и самотата.

— Просто е друг танц — каза ѝ тихо. — Ще танцуваш ли с мен, Ворна?

— Да, иска ми се.

Риамфада се поддаваше на сънливостта. Не можеше да пие вино, защото то пареше под ребрата му като малък огън, а не си позволяваше пиво от страх да не се напикае. Седеше си по време на пиршеството, гледаше как приятелите му се забавляват и им се радваше. Облегна се на дъските, които те бяха забили в земята, за да крепят гърба му, и нагласи дебелото одеяло на раменете си. Каква хубава нощ. Гованан бе танцувал с млада девойка от село трийсетина мили на юг от Трите потока. Няколко пъти щеше да си оплете краката, но момичето се преструваше, че нищо не забелязва. Конавар не поиска да танцува и Риамфада го виждаше да се зазяпва към Ариан от другата страна на големия огън. Тя пък бе танцувала с неколцина мъже, което не допадна особено на намусения и в момента Каста. Малко по-нататък вдясно седеше Брефар с леко изгорен крак. Беше се опитал да прескочи огъня

като по-едрите и силни момчета. Не стигна до ръба и опря коляно в жаравата. Сега седеше до деветгодишния си брат Бендегит Бран, който спеше сгушен в старата, побеляваща по муцуната хрътка Кейвъл.

Риамфада се прозя и се огледа за баща си. Гариафа седеше на скамейка до Дългия леърд, двамата пиеха и се смееха. Риамфада пак загърна по-добре слабите си рамене. Прободе го болка в гръдния кош и той изпъшка. Не биваше да поръсва телешкото с подправките на Бануин.

Конавар дойде при него.

— Как си, рибке?

— Веселя се, но вече съм много уморен.

— Ще те занеса у вас.

— Не веднага — помоли Риамфада засмян. — Прекрасна нощ. Гледах хората да танцуват в светлината на огъня и факлите. Всички са толкова щастливи.

— А ти, приятелю? — попита Конавар.

— От следващата седмица ще плувам — засмя се Риамфада. — Цяла зима чаках.

Закашля се и хилавото му тяло се разтресе. Кон го подпря с рамо, потупваше го лекичко по гърба. Кашлицата спря.

— Щом започнем да плуваме при водопада, пак ще съм силен — каза Риамфада.

— Ще бъда с вас за кратко — каза Конавар. — Ще отпътувам с Бануин. Но Гованан ще те носи дотам поне два пъти седмично.

— Чух, че ще пътуваш. — Риамфада погледна към дългата маса, където бе опрял новият меч на Конавар, бронзовата дръжка лъщеше. — Ще ми покажеш ли подаръка си от Дългия леърд?

Кон отиде да вземе оръжието и го сложи в скута на Риамфада, който го вдигна с усилие за дръжката и острието, за да погледне отблизо. Скоро отпусна ръцете си.

— Не мога да кажа дали е от добре изковано желязо. Светлината е твърде слаба. Но дръжката е недодялана, значи и острието едва ли е направено изкусно. Някой ден ще направя меч за тебе, дръжката ще пасва само на твоята десница. И ще бъде прекрасно изработен.

— Убеден съм, че ще бъде — кимна Конавар.

Гованан го повика да танцуват с другите момчета. Кон обаче се взираше в Риамфада.

— Да те занеса ли у вас?

— След малко. Иди при тях. Аз ще си почивам тук.

Кон хукна ухилен към огъня и скоро се въртеше и прескачаше пламъците под звуците на гайдите. Мечът тежеше на Риамфада и той го избута трудно встрани. Болката в гърдите го прониза отново и той изохка и се опря на дъските. Опитваше се да гледа танцуващите, но те избледняваха и се размиваха пред очите му. И музиката сякаш се отдалечаваше. „Май съм по-уморен, отколкото си мислех...“

Три блещукащи светлинки приковаха вниманието му. Носеха се във въздуха към него. „Каква красота...“ Сияеха като злато, но се мяркаха също синьо и алено. Затрепкаха пред него и се отпуснаха на тревата. Риамфада искаше да протегне ръка към тях, но не можеше. Обзе го странна безметежност. Чу шепот в главата си.

„Ела с нас. Ще бъдеш щастлив.“

Мярна се видение за място, където всевъзможни метали можеха да бъдат оформяни само с ръка, без нагриване и чукове. Зърна неописуемо прелестни творения, сред тях толкова съвършена роза от злато и сребро, че златните ѝ листенца се отваряха като живи.

— Как искам да се трудя там...

„Тъкмо това ти предлагаме, човешко чедо. Ела с нас!“

— Но не искам да изоставям приятелите си...

„Ти вече ги изостави.“

В миг разбра, че чува истината, защото не усещаше тялото си, в костеливите му гърди нямаше дори слабичък и неравен пулс.

„Стани, Риамфада. Тръгни с нас.“

Лека като крилце на пеперуда ръка докосна неговата, изправи го и той стъпи. Нямаше болка. Риамфада закрачи бавно в златното сияние, невидим за околните. Конавар танцуваше с Гуидия, Гованан пляскаше с ръце. А неговият баща Гариафа бе прегърнал майка му и я целуваше по бузата. Риамфада се озърна към малкото тяло, свлякло се по дъските в смъртта. И пак погледна приятелите си, за да се им порадва за последен път.

— Обичам ги.

„Знаем.“

Хванаха го за ръцете и го поведоха към гората с Дървото на желанията.

— Мога ли да тичам? — сети се Риамфада.

Пуснаха ръцете му. Изведнъж той усети тревата под босите си стъпала и нощния вятър по гърдите си.

Втурна се към далечните дървета.

В дома на Бануин клепачите на Ворна се вдигнаха и тя се ококори. Измъкна се тихо от леглото, отиде до прозореца и видя светлините, отдалечаващи се към гората. Бе загубила силата си, но все още долавяше присъствието на сидите и разпознаваше магията им. Усещаше и разликата между тези духове и човешката душа. Взря се напрегнато, опитваше да различи кого са отвели. Не можа. Знаеше обаче, че този човек ликува.

— Какво гледаш? — попита Бануин сънено.

— Едно малко чудо — отвърна Ворна и се пъкна под завивката.

Той я прегърна и тя намести главата си на рамото му.

— Дано не те мъчи съжаление — прошепна Бануин. — Защото у мен го няма.

— На колко години си, Чужденецо?

— На четирийсет и девет.

— Само съжالياвам, че не го направих преди двайсет години — сподели тя и докосна прошарената му коса.

— Опасявам се, че плътската близост не винаги е толкова хубава.

— Да проверим — предложи тя и плъзна бедро по краката му.

Любиха се до зори и поспаха няколко часа. Бануин се събуди пръв, раздуха жаравата в огнището, сложи дърва и приготви закуска от гореща овесена каша с мед и отваря от бъзов цвят. Сложи чашата до Ворна и я събуди полека. После се дръпна, та тя да се облече на спокойствие.

Ворна дойде при него в голямата стая да закусят.

— Колко дълго ще си далеч оттук? — попита го по някое време.

— Четири-пет месеца. Ще ти липсвам ли?

— Да, така изглежда — не отрече тя.

— Добре — засмя се Бануин.

Тя млъкна, пиеше чая, вгълбена в себе си.

— За какво мислиш? — попита той.

Ворна го погледна.

— За тебе и за твоята геша.

Бануин прихна.

— Вие риганте сте прекрасни хора, но имате чудати обичаи. Защо всеки от вас трябва да носи такова проклятие? Струва ми се много глупаво.

— Геша не е проклятие — възрази Ворна, — а пророчество, което закриля. Вещицата на селото или някоя свята жена, или понякога друид докосва новороденото и се стреми да стигне до видение. Търси повратен миг в този бъдещ живот. Най-често геша не предсказва смърт, а посочва път към успех или щастие. Преди осемнайсет години изрекох геша за едно момиченце — ако види трикрака лисица, непременно да тръгне след нея. Миналата година тя наистина видяла лисица с три крака и се подчини на своята геша. Така се натъкнала на младеж, седнал да си почине до ручей. Той бил от племето панони, пътувал с чичо си. Щом я зърнал, влюбил се в нея. Ожениха се на празника Самиан.

— Мила госпожо, ти си твърде млада, за да си присъствала на моето раждане — подкачи я Бануин. — Аз пък съм твърде стар, за да си пълня главата със суеверия. И все пак кажи каква е моята геша... ако я знаеш.

— Знам я, Бануин. Прозрях я още първия път, когато те видях. Не пий вино, когато видиш лъва с кървавите очи.

Той се разсмя.

— Ако ми се привиди такъв звяр, сигурно вече ще съм изпил доста вино.

— Ще разбереш, когато мигът настъпи. Бъди нащрек. Не искам да те загубя. Обещай да запомниш думите ми.

— Ще ги запомня... и няма да ме загубиш. А каква геша тегне над Конавар?

— Смъртта ще го застигне в деня, когато убие хрътката, която го е ухапала.

— Значи ще внимавам да не се навърта около кучета — обеща Бануин. — Искам обаче да изясним нещо. Ако човек не наруши своята геша, нима живее вечно? И нищо няма да ме убие, докато не видя оня лъв?

— Не — засмя се и Ворна. — Случва се, макар и рядко, човек дори да умре преждевременно. Отклонена от вятъра стрела или

донесена отнякъде болест. Сигурно е само, че ако нарушиш своята геша, ще умреш същия ден.

— Тъй ли? Голяма полза имало от тези пророчества.

— По-добре е да не се присмиваш на онова, което не разбираш — упрекна го тя.

Бануин се почувства неловко.

— Съжалявам, че прозвуча като присмех. Просто ми е хубаво. Обещавам ти никога да не се отнасям с пренебрежение към обичаите на риганте. Обичам хората от вашето племе. И все пак... Веднъж си говорихме за това с Руатан и той ми каза своята геша: „Не бъди щит на краля.“ Смешно му е, защото вашето племе няма крале.

— Руатан не ми е грижа точно сега — отвърна Ворна. — А и не съм изрекла неговата геша. Обещавах ли да помниш за лъва?

Бануин опря длан до сърцето си.

— Обещавам. — Пресегна се да хване ръката ѝ. — А ти ще останеш ли при мен, докато потегля следващата седмица?

— Хората в селото ще се разприказват.

— С тебе можем да обиколим дървото — тихо каза той, без да пуска ръката ѝ.

— Към такова обвързване не бива да се подхожда лекомислено — отвърна Ворна.

— Права си.

— Каж ми защо да го направя — прошепна тя.

— Нужни ли са думи за това?

— За това *винаги* са нужни думи, Чужденецо.

Той я целуна по бузата и докосна с устни ухото ѝ.

— Обичам те.

— И аз те обичам — каза Ворна. — Ще обиколим дървото.

7.

Вятърът се засилваше, малкият кораб се клатушкеше и подскачаше по разпенените вълни. Конавар впиваше пръсти във фалшборда на носа и се озърташе с копнеж към варовиковите канари по брега. Чайки се рееха над кораба и цепеха въздуха с дрезгавите си крясъци. Кон вдигна глава и ги изгледа злобно. Техният шум само го дразнеше още повече. Палубата пропадна под краката му и той стисна фалшборда още по-силно. Подмина го ухилен моряк. На Кон му идеше да го фрасне, но не искаше да се държи само с едната ръка.

Бануин застана до него. Ниският търговец носеше дебело палто от овча кожа и държеше хляб, изпечен със сирене. Откъсна парче и го предложи на Кон, който завъртя глава.

— По-добре яж. Иначе ще си изповръщаш червата.

Кон взе неохотно хляба и отхапа. Имаше вкус на пепел и жлъч. Сдъвка бавно залъка и преглътна. Белите канари се смаяваха зад него, чайките се връщаха към брега. Как му се искаше да има криле, за да отлети с тях.

— Яж — пак го подкани Бануин.

Кон дояде парчето и с изненада усети, че стомахът му се успокоява. Вдигна глава към небето с цвят на желязо. В далечината имаше буреносни облаци.

— Кога ще пристигнем в Гориаса?

— След четири... може би пет часа.

Кон потрепери. Бануин тръгна по палубата към техните два ездитни и двайсет товарни коня и измъкна закрепеното към седлото синьо наметало на Кон. Върна се и му го подаде. Кон се усмихна с благодарност и закопча наметалото с брошката, която му бе подарил Риамфада. Сивият скопен кон изцвили уплашено, когато палубата се наклони за пореден път. Кон се пусна от фалшборда, затътри се тромаво към животното, погали го по дългата муцуна и прошепна:

— И ти си като мен. Не сме били на кораб досега и не ни харесва.

От увереното му докосване конят се укроти. Кон го потупа по шията и се замъкна при Бануин, който бе седнал на завет.

— Ще заварим ли Каменната армия в Гориаса?

— Не. Още не са навлезли в земите на остро или на гат. Последната война беше срещу ейдуите, около осемдесет мили по на изток. Пълководецът Джасарай постигна две големи победи на тамошния бряг. Сега укрепва господството си в тези земи. Не очаквам война срещу гат още две-три години. Мисля си, че следващото племе, което ще бъде прегазено от Каменните пантери, са пердиите. Джасарай вероятно е обмислял плановете за настъплението срещу тях още докато се е сражавал срещу ейдуите.

— Какво пък толкова е имал да обмисля?

Бануин се усмихна.

— За риганте войната е като гръмотевична буря — внезапна, стихийна и кратка. Подходът на Каменния народ е съвсем друг. Те се стремят да завоюват земите, за които се сражават. Каква е най-важната грижа на един пълководец?

— Да събере храбри бойци — отговори Кон без колебание.

— Не — възрази Бануин. — Храната за хората и животните. Все едно е колко храбри са твоите бойци, ако изнемогнат от глад. А армия от двайсет хиляди войници се нуждае от огромни количества зърно, сушени плодове и осолено месо. Всеки ден. Пет хиляди коне се нуждаят от пасища, докдето погледът ти стига. Също всеки ден. Когато Джасарай настъпи към нови земи, някой трябва да го снабдява. Затова съм убеден, че сега се опитва да прикотка вождове на различни племена, сред тях и гат, които враждуват с пердиите. Тъкмо тези вождове ще му доставят каквото е необходимо по време на похода и настъплението.

Заръмя и Бануин отиде при товарните коне, взе навито платнище и го донесе при носа на кораба. Разгъна платнището и го вдигна над главата си. Кон хвана другия край и така се пазеха от дъжда, който се засилваше. Заради трополенето на капките не можеха да се чуват добре и седяха мълчаливо.

Конавар мислеше за Риамфада и отново се питаше дали неговият недъгав приятел щеше да е още жив, ако го бе отнесъл в дома му още първия път, когато забеляза умората му. Нямаше да научи отговора и угризенията обгръщаха душата му като тъмен воал. Погребяха

Риамфада до гората с Дървото на желанията — твърде необичайно решение. Но Ворна настоя, че тъкмо това място е най-подходящо. Поседя при Гариафа и Уиока, никой друг не чу тихия им разговор. Родителите на Риамфада като че ли намериха утеха в чутите думи. Закараха увитото в одеяла мършаво тяло на двуколка до гората. Там Гариафа, Конавар и Гованан изкопаха дълбок гроб. Ворна помоли боговете да приютят душата на момчето, поляха гроба с вино, запълниха го с пръст, сложиха отгоре зелени чимове и тръгнаха към селото.

На връщане Гованан вървеше с Кон. По едно време попита:

— Съжаляваш ли, че го спаси?

Кон се облещи от изумление.

— Какво говориш?!

— Помисли за собствените си мъки. С тях му даде само броени месеци живот. Струваше ли си?

— А ти как мислиш?

— Кон, не ме разбирай криво. Той ми липсва. Свива ми се сърцето, като знам, че повече няма да го видя. Само че... Де да знам. Живя в болка, не можеше да ходи, дори не можеше да сдържа червата и пикочния си мехур. И умря на седемнайсет години. Това е някак... несправедливо.

Ворна вървеше зад тях, но реши да ги настигне.

— Отстрани не можеш да кажеш колко хубав е бил човешкият живот на Риамфада. Не си го живял. Той умря щастлив. Случва се на малцина, повярвайте ми.

— Защо каза „човешкия живот“? — присви очи Кон.

— Защото го видях да тича по тревата — отговори Ворна и вдигна пръст пред устните си, за да спре потока въпроси, който щеше да се излее. — За всичко си има време и място. Пак ще поговорим за това.

После тръгна към Бануин, който я чакаше в подножието на хълма.

— Можеш ли да повярваш? — прошепна Гованан. — Ворна се омъжи...

— Радвам се за нея — отвърна Кон. — И за Бануин. Той твърде дълго живя в самота.

В деня на отпътуването им Ворна прегърна Бануин пред всички и му даде бронзова брошка за наметало с инкрустиран син опал.

— В тази брошка е вложена магия — каза му тихо. — Ще намери начин да се върне при мен. Затова нека винаги е с тебе.

— Няма да я загубя — обеща той и пъкна брошката в дисагите на ездитния си кон.

Пътят на юг към морето им отне два месеца; минаха през земите на много племена и десетки големи и малки селища. Бануин спираше често да търгува, купуваше платове, накити и изкусно украсени кинжали и ловджийски ножове. Преди да се доберат до брега, товарът стана твърде тежък за техните единайсет коня и Бануин купи още девет. Всеки ден сочеше набиващи се на очи особености на местностите и непрекъснато напомняше на Кон да се озърта и да запомня как изглеждат в обратната посока.

— На връщане те чакат изненади — всичко ще ти се струва съвсем различно, когато есента оголи клоните или реките се разлят от дъждовете. Винаги се оглеждай, та паметта ти да съхрани пътя.

Разказваше подробно на Кон за племената, за техните вярвания и обичаи. Но не споменаваше често Ворна. Кон вече се питаше дали търговецът не съжалява за решението си.

Предишната вечер, когато спряха за нощувка в горичка над варовиковите скали по брега, той се претраши да подхване разговор за това. Бануин се засмя.

— Да съжалявам ли? О, не, Кон. Прекалено дълго живях сам.

— Решението ти да се ожениш за нея изглеждаше доста внезапно — напомни младежът.

— Защото наистина беше внезапно. Аз винаги внимавам. Може би съм излишно предпазлив. Но в нощта на празника тя освободи в мен желанието за радост, което бях забравил. Това е последното ми пътуване, момко. Реших да доживея остатъка от дните си сред риганте.

— И какво ще правиш?

— Какво ли? Ще уча и ще се уча. Е, да, ще продължа да търгувам, но няма да отсъствам дълго. Ще обикалям из планините с Ворна. Тя ще ме посвети в знанията за билките и ще ми разказва преданията на риганте.

— Няма ли да ти липсват пътешествията?

— Щяха да ми липсват, ако светът бе останал какъвто беше преди десетилетия. Само че той се промени. И не към добро, струва ми се.

Сутринта поведоха конете надолу към пристанището. Кон посърна, щом огледа малкия кораб с откритата плоска палуба и двете платна. Изглеждаше паянтов. Щом се обърна към сивото заплашително море, го обзеха тягостни предчувствия.

И сега под платнището се чувстваше още по-унил, дъждът съскаше и трополеше, вятърът виеше в платната над него. Бурята се проточи три часа, преди да стихне. Ярък лъч освети задната палуба. Бануин отметна платнището и се изправи. Кон също стана и изтръска платнището.

— Корабите не ми допадат — призна той.

— Ако знаеш по-добър начин да прекосим морето, ще те изслушам с удоволствие — отвърна Бануин и изпъшка, докато разкършваше рамене. — Твърде стар съм вече да се присвивам под платница. Тази нощ ще отдъхнем в чудесна странноприемница, където храната е превъзходна, развлеченията — божествени, а леглата — меки. Ще е поучително преживяване за тебе.

Бръкна в кесията си, извади четири сребърни монети и ги даде на Кон.

— За какво са ми?

— Може би ще намериш за какво да ги похарчиш — засмя се Бануин. — В Гориаса няма безплатни удоволствия.

Срещата с Гориаса беше неприятно сътресение за Кон. Той си бе представял голямо село, може би с двойно по-голямо население от Трите потока. Гледката го сащиса — град, разтекъл се в огромен грозен полумесец по очертанията на защитен от бурите залив. Хиляди дървени къщи, складове, закрити и открити конюшни, натъпкани натясно, най-често разделени само от тесни ивички разкаляна и воняща земя. Малкото по-широки пространства бяха заети от сергии, около които гъмжеше от хора.

Бануин и Кон водеха конете през тези тълпи и накрая стигнаха до голям висок склад. Стар беловлас мъж само с едно ухо излезе да ги посрещне. Поговори с Бануин и вкара конете в сградата. Бануин и Кон продължиха пеша в навалищата. Кон не се чувстваше добре тук. Бе свикнал с тълпи само на празниците, когато всички са радостни и

пийнали и има танци и веселба. Тук май нямаше весели хора. Всички бързаха със сериозно или начумерено изражение. Не се поздравяваха, погледите им не се срещаха.

Бануин свърна наляво по тясна улица, като внимаваше да стъпва само по дъските, сложени в калта. Кон вървеше след него. Накрая се озоваха на по-широка улица, която не изглеждаше чак толкова многолюдна.

— Не винаги е такава блъсканица — осведоми го Бануин. — Сега е началото на търговския сезон и хиляди хора от други места се струпват в Гориаса.

— Къде отиваме?

— В Дома на пътниците. Трябва да говоря с Гаршон. Той е старшият съветник в Гориаса и ще вземе... или поне се надявам да вземе две трети от стоката, която докарах. Ще продължим нататък само с шест товарни коня.

Домът на пътниците се оказа внушителна постройка, дълга поне двеста стъпки и широка шейсет, близо до северния край на Гориаса. Беше двуетажна и нямаше прозорци, затова пък имаше поне по десет врати и на двете дълги стени. Най-големият градеж, който Кон бе виждал досега. В неговите очи беше и великолепен, и отвратителен. Вътрешността беше разделена на много части. В дъното отляво имаше дълги маси и скамейки, където разни хора ядяха и пиеха. В средата имаше широк кръг, посипан с пясък, а около него — стъпаловидно наредени скамейки. По тях не се забелязваха свободни места. Кон видя, че в кръга е изведен едър жребец, един мъж го разхождаше по пясъка. Друг мъж записваше наддаването за животното. Момчето поспря да гледа. Кафявият жребец беше висок почти човешки бой в холката, пред него кончетата на риганте биха приличали на джуджета. Заслуша се в наддаването. Накрая жребецът бе продаден за сто и десет сребърника. Невероятна цена...

Бануин го тупна по ръката и Кон тръгна с него покрай кръга към друго място с маси и скамейки около подиум. И тук имаше много хора, но търговецът намери свободна маса до западната стена и седна.

— Ще хапнем тук. Храната е чудесна.

Кон не можа да види огънове, на които приготвят гозбите. Няколко жени обикаляха между масите и събираха празните съдини. Други дойдоха отнякъде с подноси, на които имаше пълни чинии с

месо и зеленчуци и гледжосани кани с пиво. Бануин размаха ръка, за да привлече вниманието на едно момиче, русо и стройно. Тя спря до масата и търговецът попита какво има за ядене. Кон слушаше смълчан: печена патица, бяло месо от фазан, телешко филе, подлютено месо от лебед, студена шунка, пай с гълъбово месо, телешки език, агнешки главички... Тя май можеше да изброява цял ден. Бануин поръча и момичето се отдалечи. Погледът на Кон я последва.

— Хубавичка е — каза Бануин и Кон се изчерви.

— Видя ли жребеца? — попита веднага, за да преодолее смущението.

— Да. Тасилски жребец. Бърз и силен. Подходящ за надбягвания, негоден за война.

— Защо? — учуди момчето. — Толкова ли са буйни?

— Казах ти, че на война най-голямата грижа е храната. Помисли за конете. По време на поход се случва дори пасищата да са оскъдни. А конете носят ездачи дълги часове всеки ден, понякога седмици наред. Тасилските коне се нуждаят и от зърно, за да останат жизнени. Здравето им също не го бива много, често ги погубват болести на дробовете и червата.

— Много неща не знам — промърмори Кон. — Но ще ги науча.

Бануин се усмихна.

— Не се съмнявам. Схватлив си.

Момичето им донесе първо пивото с кафяво хлебче, наръсено с маково семе. Вкусен хляб, каза си Кон, но не като онзи, който правеше покойният пекар Борга. Месото обаче беше същинска наслада — печено агнешко в сос от джоджен и оцет. Кон го изгълта неусетно. Накрая се поглезиха със сладкиш, в който имаше някакви червени плодове. Кон се облегна доволен.

— Да, това си беше пиршество, както обеща.

— В Гориаса има какви ли не удоволствия — увери го търговецът. — Недей да съдиш за града само по външната му грозота. Сега трябва да намеря Гаршон. Ти се помотай и разгледай. Има какво да видиш. Ще се срещнем при кръга след два-три часа.

Бануин повика прислужницата, плати ѝ и стана. Момичето остана до масата и попита Кон:

— За пръв път ли си тук?

— Да. Пристигнахме днес с кораб.

Тя протегна ръка и докосна лицето му.

— От какво ти е този белег?

Той се притесни.

— От мечешки нокти.

— Имаш ли и други белези? — Тя се наведе към него.

— Имам.

— Ще ми се да ги видя.

— Искаш да зяпаш белези? — слиса се той.

— Твоите белези. Работата ми тук свършва след час. Можеш да дойдеш в стаята ми. Това ще е най-изгодно похарченият сребърник в живота ти.

Щом чу за пари, Кон се овладя и си спомни за Ериата.

— Ще бъда тук — каза на момичето.

Тя се усмихна още по-лъчезарно и се отдалечи. Той се протегна и отиде при пясъчния кръг. Погледа продажбите на коне. Тасилските жребци наистина бяха радост за окото и личеше, че породата е създадена за сила и бързина. Кон умуваше какво ли потомство ще наплодят тасилски жребец и кобилите на риганте.

Търговията приключи и той излезе навън да подиша чист въздух. Седна на една ниска ограда и се загледа в здрача към града край морето. На лунна светлина грозотата на Гориаса не личеше. Стотици прозорци бяха осветени от фенери и лампи, а улиците — от факли. Градът блещукаше като огърлица със скъпоценни камъни около залива.

Стъпи на земята и понечи да се върне в голямата сграда, но нещо отклони погледа му наляво. Един мъж вървеше по склона към Дома на пътниците. Беше висок, с широки рамене, а късо остриганата му коса лъщеше сребристо. Кон го наблюдаваше и се питаше какво е привлякло вниманието му. Движенията на мъжа бяха пестеливи, крачката — уверена. Личеше, че е нащрек. Кон се усмихна. Този човек му напомняше за Руатан с очевидната си сдържана сила и явната си самоувереност. Изведнъж тъмни силуети изскочиха от една тясна пресечка. Острие отрази лунните лъчи. Мъжът долови опасността, завъртя се и удари първия нападател. Той отлетя назад, но вторият имаше сопа и успя да закачи с нея слепоочието на среброкосия, който се стовари на улицата. Кон извади ножа си, кресна с все сила и се втурна натам.

Пресрещнаха го двама с нож и дълга тояга. Мъжът с ножа го доближи пръв. Кон изви тялото си и го ритна в коляното. Силното прашене беше последвано от пронизителен писък. Кон прескочи противника, отклони с лявата ръка удара на тоягата и заби острието на сидите в рамото на втория. Раненият изохка, отскочи и побягна. Дватама, които бяха приклекли до поваления мъж, също си плюха на петите и изчезнаха в тъмната уличка. Кон не ги подгони, а се наведе над жертвата.

Въпреки бялата си коса мъжът не беше стар, всъщност изглеждаше на двацет и няколко. От слепоочието му се процеждаше кръв. Той се надигна на колене и изгърси някаква ругатня. Кон му помогна да се изправи и каза:

— Да те заведе ли вътре?

— Мога да ходя сам, приятелю — успокои го високият мъж. — Търпял съм и много по-тежки рани. — Взря се в лицето на Кон и добави: — Ти също, както виждам. Това за спомен от лъв ли е?

— От мечок.

— Провървяло ти е, щом още си жив.

— И на тебе ти провървя току-що — подсмихна се Кон. — Познаваш ли враговете си?

— Сега ще проверим.

Високият отиде при стенещия нападател, чийто крак под коляното беше извит неестествено, и приклекна до него.

— Кой те изпрати?

Онзи изпсува и го заплю.

— Нищо няма да ти кажа, изчадие от Каменград!

— Да, май няма да говориш повече — отвърна високият и нехайно вдигна падналия на улицата нож.

Кон видя намерението му в студения му поглед и каза тихо:

— Не го убивай.

Високият се скова за миг, после раменете му се отпуснаха.

— Ти рискува живота си заради мен. Как да откажа на молбата ти? Така да бъде, нека живее. — Погледна надолу. — Ако те оставим тук, твоите приятели ще се върнат ли да те приберат?

— Да — изсумтя раненият.

— Добре. Значи се сбогуваме.

Пусна презрително ножа в краката му и стана. Кон тръгна с него.

— Той каза, че си от Каменград. Наистина ли си оттам?

— Да. Казвам се Валанус. Защо се интересуваш от Каменград?

— Пътувам нагам с един приятел. Жадувам да науча повече за това място.

— Велик град, момко. Центърът на света. А сега май е по-добре да се погрижа за тази рана. — Понечи да влезе, но спря. — Ще ми кажеш ли на кого дължа живота си?

— Аз съм Конавар.

— От гат ли си? Или от остро? Към кое племе принадлежиш?

— Риганте.

— А, да — племената отвъд морето. Чувал съм за тях. Говори се, че сте горд народ. И почитате дърветата или нещо подобно.

— Не почитаме дърветата — поправи го Конавар. — Почитаме боговете на въздуха и водата, също и земните духове.

— Конавар, има само един Бог. И Той е в Каменград — натърти Валанус. Стоеше до вратата и не влизаше. — Защо ми спаси живота?

— А защо не?

Усмивката на високия мъж беше измъчена.

— Главата ме боли твърде силно, за да задълбавам в този въпрос. Твой длъжник съм, боецо от племето риганте.

Влезе в Дома на пътниците и кривна нанякъде.

Гаршон беше нисък мъж с превити рамене, завършваше шестото десетилетие от живота си. Беше плешив и едноок, с червена превръзка на сляпото си око. Златни гривни красяха мускулестите му ръце, големи пръстени блестяха на всеки пръст. Здравото му око беше бледосиньо, безмилостният му поглед — или втрещен, или свиреп. Гаршон не си поплюваше след онзи страшен ден преди четирийсет и четири години, когато бяха изгорили другото му око.

Бе тръгнал на лов за зайци, когато господарят и господарката минаха наблизо на коне. Младият Гаршон бе заслепен от красотата на господарката и не склони глава навреме, а я зяпна. Докато мъжете от свитата го връзваха и палеха огъня, тя го обвини, че ѝ намигна.

Страда и през онзи ден, и няколко месеца след това. Болката беше непоносима, но отрици у него неукротимо настървение,

разгоряло се ярко като нажеженото острие на кинжала, с който му прободоха окото.

Минаха точно шест години, четири месеца и осем дни, докато отмъсти. Събра шайка непрокопсаници и започна да върлува в земите на лорда, трупаше богатство и вдъхваше страх, плащаше на все повече наемници и главорези. Накрая беше достатъчно силен да обсади града на господаря. Когато превзеха крепостта, завлякоха господаря гол на площада. Там Гаршон го скопи, после го обеси. Хвърли господарката от висока скала и видя с удоволствие как тялото ѝ се превърна в пихтия върху остриите камъни долу. Продаде децата им в робство.

Господарите на околните земи се съюзиха и почти успяха да изтребят войската му. Гаршон им се изплъзна, избяга на запад с три коня и сандъче, пълно със злато, и накрая се появи в малкото тогава пристанище Гориаса.

Трийсет и осем години по-късно държеше в ръцете си града и търговските пътища, властта му бе неоспорима, влиянието му — безгранично. Племенни вождове и князе го търсеха за съвет и покровителство. Една дума на Гаршон успяваше да промени хода на събитията на шестстотин мили от града. Но той не се чувстваше удовлетворен.

Знаеше си, че никога няма да бъде. В деня когато уби господаря и завлече жена му на скалата, тя изхленчи:

— Защо го правиш?

— Виж ми окото, краво! И смееш да питаш?!

Но тя го зяпаше с тъпо недоумение. И той прозря, че изобщо не си спомня как му избодоха окото по нейно желание. Когато тя падна с вой към гибелта си, в душата му имаше само празнота. Отмъщението не му донесе радост.

И оттогава нищо не го радваше истински. Трябваше да я остави жива още малко, да я принуди да си спомни, да проумее, че наказанието е справедливо. Може би тогава щеше да ликува от смъртта ѝ.

— Виждаш ми се унесен — каза Бануин.

Гаршон вдиша дълбоко и се съсредоточи в разговора с ниския търговец. Този човек дори му беше симпатичен, което можеше да се каже за малцина.

— Замислих се за отдавнашни дни.

— Не са били добри. — Бануин поклати глава.

Гаршон се ухили.

— Проницателен си почти колкото мен.

Застави се да мисли само за сделката, пазари се с Бануин още малко и накрая предложи цена за товарните коне. Щом си стиснаха ръцете, Гаршон прецени, че е надплатил, и се прокле, че е позволил на миналото да го разсее.

— В злато ли си искаш парите?

— Пази ми ги засега — отвърна Бануин. — Ще се върна наесен.

— Твърде доверчив си — отбеляза Гаршон. — Ами ако не се върнеш?

— В такъв случай ги дай на Конавар, който пътува с мен. Ще изпреваря следващия ти въпрос — ако и двамата не се върнем, изпрати ги на моята съпруга в село Трите потока.

— Оженил си се? Честито, Бануин. Ще направя както искаш. Благодаря ти за доверието.

Бануин се усмихна.

— Гаршон, бих ти поверил не само златото си.

Думите му трогнаха едноокия, но и го смутиха. Той се сбогува с Бануин, излезе от малката стая и тръгна по тесен коридор към стълбата, по която се качи в личните си покои на горния етаж в Дома на пътниците.

Гостът се изтягаше на широк диван. Гаршон забеляза, че си е събул ботушите. Не очакваше такава любезност от него.

— Научих, че са те нападнали — каза Гаршон и щракна с пръсти.

Млада слугиня притича и напълни с червено вино висока чаша от синьо стъкло. Той отпи.

— Мислех, че са ми загубили дирите — отвърна Валанус. — Изненадаха ме.

— А аз се бях заблудил, че воините от Каменград са непобедими...

— Никой не е непобедим.

Валанус свали крака на пода и седна. Смръщи се от острата болка в главата.

— Тази цицина е колкото гъше яйце. Дали не са ти спукали и черепа? — подсмихна се Гаршон. Придърпа стол и седна срещу госта.

Взря се отблизо в раната. — И кой беше твоят спасител?

— Младеж от племето риганте... който все още не се е научил на благоразумие.

Гаршон се вторачи във Валанус. Когато мъжът от Каменград чу думата „спасител“, изражението му се промени. Подразни ли го тази употреба на думата? Май имаше и още нещо...

— Изтръгна ли сведения от онзи със счупения крак?

— Не.

— А-а... Значи си го убил?

— Не го убих. Конавар помоли да го пощадя.

Гаршон се усмихна.

— Помолил те е? Ударът по главата сигурно те е направил милосърден. Не съм чувал да проявяваш милост към враговете си.

— Дойдох да обсъдим други неща — каза Валанус и стрелна с поглед слугинята.

— Вярно, има какво да обсъдим.

Гаршон махна с ръка и момичето се поклони и излезе. Той помълча и заговори на езика на хората от Каменград.

— Пълководецът Джасарай е много щедър. Моят човек в Ескелиум изпрати вест, че при него са оставени три хиляди жълтици.

— От които само петстотин са за тебе — напомни Валанус. — С останалите ще плащаш на нашите съюзници.

— Съюзници ли? Вие нямате съюзници. Само слуги. И какво се иска от моите... приятели в племето гат?

— Големи количества зърно, говеждо месо, резервни коне, също и помощна кавалерия с численост поне две хиляди конници. Ще платим по десет сребърника за всеки боец. Но трябва да дойдат със свои коне.

— Колко зърно искате?

— Ще ти пратя подробен списък, когато пълководецът реши къде ще мине армията.

Гаршон наля още вино.

— Какво щяхте да правите, ако не можехте да намерите предатели?

— Пак щяхме да побеждаваме. Но завоеванията ни щяха да се забавят. Освен това не смятам нашите съюзници за предатели. Те ни помагат да победим техните врагове. Не виждам нищо подло в това. —

Валанус се надигна от дивана. — Май ще се чувствам по-добре в постелята. Главата ми кънти.

— Не искаш жена за тази нощ, така ли?

— Не искам.

Високият среброкос мъж излезе от стаята. Гаршон го изпроводи с поглед. Воинът от Каменград като че ли беше безстрашен. И все пак...

Тръгна по дълъг коридор и влезе в малка странична стая. Там го чакаха четирима мъже, един от тях с превързано рамо, друг с три дървени шини около счупения крак.

— Какво стана? — властно попита Гаршон.

Отговори му кльощав оплешивяващ мъж със сипаничаво лице.

— Щяхме да му видим сметката, но дотича оня младок. Строши крака на Варик и намушка Джайн. Гаршон, момчето беше като светкавица. И не знаехме дали няма други с него. Затова избягахме.

Гаршон мълчеше. Видели бяха, че няма други с младежа, но той ги бе уплашил. Погледна Варик.

— Как е кракът ти?

— Костта не е раздробена. Добре е, че не ми счупи коляното. Но ще минат няколко седмици, докато мога да ходя.

— Защо Валанус те остави жив?

— Момчето му каза да не ме убива. Гаршон, да знаеш, за малко да ми спре сърцето...

— Момчето го помоли, така ли?

— Не го помоли. Просто каза: „Не го убивай.“ В първия миг не знаех дали ще го послуша, но той отстъпи, слава на Таранис.

— Според тебе какво щеше да направи момчето, ако Валанус те беше намушкал?

Варик сви рамене.

— Де да знам.

— Момчето имаше ли оръжие?

— Имаше нож, чието острие сияеше.

— Опиши ми съвсем точно какво се случи.

Гаршон слушаше напрегнато, караше го да повтори една или друга подробност, накрая се обърна към вратата. Преди да излезе, сипаничавият подхвърли:

— Защо просто не уредиш да заколят оня мръсник както спи?

— Защо ли не уредя да заколят вас? — озъби му се Гаршон. — Да не си въобразяваш, че искам да стана враг на Джасарай? Немислимо е да се разправя с Валанус в собствения си дом. Очаквах обаче, че вие четиримата сте достатъчни, за да свършите работата. Какъв наивник съм бил. Оказахте сте безпомощни пред някакво момче...

Продължи по коридора и излезе в огромното общо помещение. На подиума танцуваха жени. Огледа зяпачите около тях и откри Бануин и младежа. Гледа дълго едрото момче, после повика една прислужница и заръча да изпрати Бануин и спътника му при него. Върна се в покоите си и сложи на масата още две чаши и кана вино.

Скоро влезе Бануин, последва го младежът от племето риганте. Момчето имаше много точни движения и свършено чувство за равновесие. Личеше, че е боец. Гаршон покани гостите да седнат и наля вино.

— Бануин, твоят млад приятел ми е направил голяма услуга. — Търговецът погледна изненадано спътника си. — Спасил е мой гост от грабители. Длъжник съм му — добави усмихнато.

— Нищо особено. — Младежът вдигна рамене.

Плътен звучен глас. „След време този глас ще налага подчинение с първата дума“ — каза си Гаршон. Умуваше за името му — Конавар. Чуваше го не за пръв път. Погледна назъбения белег на лицето му, видя разноцветните очи.

— О, ти си момчето, което се било с мечока и спасило принцесата.

— Нямахте принцеса — каза Конавар. — Но имаше мечок.

Гаршон посочи ножа на колана му.

— С това оръжие ли наръга звяра?

— Да.

— Може ли да го разгледам?

Конавар извади ножа и му го подаде с дръжката напред.

— Прекрасен е — призна Гаршон. — Ако някога решиш да го продадеш...

— Няма — завъртя глава момчето.

— Разбирам те. — Върна ножа и се обърна към все още смаяния Бануин. — Предполагам, че младият ти приятел не е споменал за подвига си?

— Засега не.

Търговецът прикриваше добре досадата си.

— Справил се сам с четирима грабители. Счупил крака на един, ранил в рамото друг. Те се разбягали. И проявил състрадание. Моят гост щял да убие онзи със счупения крак, но Конавар го възпрял. — Бледосиньото око се взря в младежа. — Защо го направи? Нима в света няма да е по-добре, ако разбойниците са по-малко?

— Убивал съм мъже, които заслужаваха да умрат, но в битка. Този човек беше беззащитен. — Конавар вдигна рамене. — Не съжалявам за стореното.

— Само младите могат да си го позволят — отбеляза Гаршон. Отиде при едно ковчеже, отвори го, извади кесия и я подхвърли на момчето. — Вътре има двацет сребърника. Моля те да ги приемеш като знак за моята признателност.

Забеляза как младият боец изви очи към Бануин, който кимна почти недоловимо. Конавар върза кесията на колана си, без да продума.

— Отнемам от времето, през което можете да вкусите тукашните удоволствия — каза Гаршон. — Тази нощ сте мои гости и всичко е безплатно за вас — вино, жени, храна и подслон.

— Благодаря ти. — Бануин стана. — Много си щедър към нас.

— О, това е нищо. — Гаршон се взря в Конавар. — Ако някога мога да съм ти полезен в нещо, просто ми кажи.

Конавар кимна безмълвно. Гаршон ги изпрати до вратата и се върна на своя диван.

„Колко интересно. Безстрашният Валанус се е уплашил от момчето.“ Гаршон вече знаеше защо. Нещо твърде опасно се спотайваше в Конавар. Нещо смъртоносно.

Кон напусна с радост оживения хаос на град Гориаса. И въздухът там му се струваше по-плътен, пренаситен с резки ухания и натрапчива воня. С онази прислужница пък преживя голямо разочарование. Тя нямаше уменията на Ериата, а дъхът ѝ беше кисел от евтино вино. Почувства как в просторната равнина му олеква. Тук усещаше миризма на трева, усещаше хладния повей от морето.

Почти сто мили трябваше да изминат по равна земя, само туктам някой нисък хълм нарушаваше еднообразието. Не срещаха мнозина пътници, но всеки път уважението му към Бануин само се засилваше — търговецът разпознаваше от кое племе са по шарките на наметалата, ризите или украшенията на конниците. И навсякъде посрещаха търговеца приветливо. Бануин не беше с дрехите, които носеше сред риганте. Сега носеше червена туника до коленете, кожен панталон, ботуши и конусовидна синя шапка. Тя беше стара и протъркана, отдолу личеше дървеният ръб. Търговецът твърдеше, че това е неговата „късметлийска“ шапка. Дрехите на Кон обаче будеха любопитство при срещите с пътници, защото сините и зелените карета на наметалото не бяха познати за мнозина в племето гат. Задаваха му какви ли не въпроси за неговата родина.

Повечето се държаха дружелюбно и само веднъж долови някаква заплаха. Натъкнаха се на петима конници с черни наметала. Тези хора не се усмихваха, препречиха пътя и зачакаха начумерени.

— Запази хладнокръвие, Кон — тихо настоя Бануин.

Вдигна дясната си ръка в приветствие и подкара коня си напред. Кон не изоставаше. Петимата имаха извити кавалерийски саби, носеха и къси ловни лъкове. Кон оглеждаше лицата им, опитваше се да ги прецени. Имаха вид на сурови хора и му се стори, че са готови за сблъсък. Знаеше добре колко умело се бие Бануин и без оръжие, защото се бе упражнявал безброй часове с Чужденеца, но петима въоръжени мъже бяха сериозно предизвикателство.

— Какво прекрасно утро — започна търговецът. — Нека Даан винаги се усмихва благосклонно на ездачите от гат и особено на хората от село Гудри.

— Познавам те, човече със синята шапка — каза предводителят им, млад мъж с дълги руси мустаци и сплетена коса. — Ти си търговецът, който донесе медени сладкиши през тежката зима.

— А ти си момчето, което се бе покатирило на дървото — отвърна Бануин. — Оста ли беше името ти?

Мъжът се разсмя.

— Остаран, но приятелите ме наричат Оста. Носиш ли медени сладкиши?

— Този път нямам, приятелю. Далеч сте от вашето село. Всичко наред ли е при вас?

Побъбриха и Кон усети, че конниците вече не са толкова наежени. Когато отминаха, Бануин въздъхна с облекчение.

— Размина ни се на косъм.

— Те бяха намислили да ни ограбят, нали?

— Позна.

— А ти как се досети, че са от Гудри?

— По брошките за наметало. Всички бяха с формата на дъбов клон.

— Значи твоите знания за брошките спасиха живот днес.

— Всички знания са полезни, приятелю. Но те биха ни убили само ако се възпротивим. Обикновено не проливат кръв напразно.

Кон се усмихна.

— Не ти ли се иска понякога да носиш оръжие? Може би ще дойде ден, когато няма да познаеш някоя брошка.

— Познавам всички видове. Ти ми кажи какво щеше да направиш, ако се бяха опитали да ни ограбят?

— Щях да намушкам онзи вляво от предводителя — веднага отговори Кон.

— Защо тъкмо него?

— Защото ти щеше да блъснеш коня на предводителя, за да се завърти надясно и да попречи на останалите. Само онзи отляво би могъл да извади оръжието си и да те нападне.

Бануин си отдъхна.

— Преценил си правилно. Учиш се бързо, Кон. Да продължим по пътя си.

8.

Първите пет ноци спаха на открито, но на шестия ден отседнаха в селце, което Бануин познаваше отдавна. Около осемдесет души живееха в къщите, построени на брега на широка река, ловяха риба или теглеха шлепове към Гориаса. Тези хора бяха по-мургави и Бануин обясни на Кон, че преди много векове се преместили от източните планини, където били скитащо племе. Домакините им бяха дружелюбни и гостоприемни, поканиха двамата да хапнат с всички в дългата дървена барака с покрив от сено. След вечерята от черен хляб и рибена чорба донесоха няколко музикални инструмента и един жилав рибар запя балади със звучния си баритон. Накрая другите му благодариха и се разотидоха. Бануин и Кон останаха до масата със старейшината — много як мъж с черна брада, казваше се Камое. Двете му млади съпруги отнесоха празните съдини и Камое предложи на гостите кани пиво. Напитката беше безвкусна и Кон отпиваше съвсем малки глътки.

— Накъде пътуваш? — обърна се старейшината към Бануин.

— Чак до Каменград.

— Ще минеш през опасни земи — увери го Камое. — Каменната армия настъпва към хората, които живеят край река Пердии. Ще има голяма битка, струва ми се.

— Всички пердии ме познават — отвърна търговецът. — А техният крал Алеа ми е стар приятел.

— Алеа е мъртъв — каза Камое. — Казват, че се удавил.

— Тъжна вест. Той беше добър човек. Кой е крал сега?

— Това не съм чувал. — Старейшината сви рамене. — Говори се обаче, че стотина хиляди бойци чакали с нетърпение да изтръгнат сърцата на войниците от Каменград. Не ми се вярва да победят. Според мен Джасарай е дявол в човешко тяло.

— Не е дявол — възрази Бануин. — Но е много хитроумен пълководец.

— Как мислиш, колко ни остава, докато армията му дойде и тук?

Търговецът разпери ръце.

— Знам ли... Две години. Камое, няма да ви тормозят. Ще купуват уловената от вас риба.

— Те са зло за всички ни, Чужденецо. Аз съм от племето гат. И когато ме призоват, ще отида да се бия. — Погледът на старейшината спря за миг на торбата до краката на Бануин. — От тази бира на човек му се гади. Помня деня, когато наловихме много червена риба и купихме няколко кани кехлибарен огън. Добри времена бяха...

— Аз пък не съм забравил колко ти хареса — увери го Бануин.

Бръкна в торбата, извади две стомнички *уиске*, увити в слама, и подаде едната на старейшината, който побърза да махне восъка и я надигна за няколко жадни глътки.

— Ох... Това вече е добре. Как прекрасно гори в гърлото и стомаха. Колко ти дължа?

— И медна монета не искам, приятелю. Радвам се, че пак съм тук. Има и втора стомничка, на която да се насладиш, когато си тръгнем.

Камое се пресегна над масата и го тупна по рамото.

— Ти си прекалено свестен, за да си от Каменните хора. Дали не си осиновен, а?

Прекараха нощта в бараката и продължиха на изток. Чуваха все повече новини за настъпващата армия на Каменград. Според слуховете Джасарай бил събрал петнайсет хиляди войници. Бойците на пердиите били няколко пъти повече.

— Може би ще ги смажат и с тази заплаха ще се свърши — каза Конавар.

— Съмнявам се.

Бануин дръпна юздите и слезе от седлото, та конят да си почине. Конавар застана до него.

— Какво ли е намислил за битката?

Бануин се замисли.

— Петнайсет хиляди души означава, че има четири Пантери и кавалерийски отряд. Всяка Пантера наброява три хиляди пешаци. Конницата е помощен отряд от племенни бойци, които враждуват с пердиите. Джасарай ще напредне в земите на пердиите и ще се опита

да подмами врага към нападение с всички сили. Атаките им ще се разбиват в неговия боен строй като морски прибой в гранитна канара.

— А какво ще стане, ако не го нападат по обичайния начин?

— Тогава ще опожарява всяко село и ще отвежда жените и децата в робство. Ще изгори нивите и ще ги обрече на глад. Накрая няма да им остане друг изход, освен да нападнат.

Бануин бе решил, че ще използват времето, та Кон да се усъвършенства в тургонското наречие и да научи повече за историята на Каменния народ. Техните прадеди били разгромени във война някъде далеч преди четири столетия и избягали по море. Когато стъпили на брега, небето им пратило знамение — гигантски камък, който оставял огнена следа. Стоварил се върху горист хълм и изтръгнал всички дървета с корените. Бегълците издигнали храм на това място, а около него — твърдина със защитна стена. С времето покорили околните племена и разширили земите си. Дървеното селище постепенно се превърнало в град от камък с високи крепостни стени, акведукти, храмове и средища на знанието и учението.

Кон слушаше и запомняше, но вниманието му се изостряше само когато Бануин говореше за войни и стратегии, за народите, победени през последните двайсетина години. Бануин твърдеше, че страданията и разрухата в тези войни били страшни.

— Мразя ги! — изръмжа Кон. — Това, което вършат, е зло.

— И защо да е зло? — попита Бануин.

Водеха товарните коне полека по неравните била на поредица обрасли с дървета хълмове. Кон посочи едно селце край близката река.

— Тези хора имат свой живот и всеки зависи от уменията на съседите си. Те са общност. Живеят заедно и добруват. Това е хубав живот. Знам, защото същото е и при риганте. Грижат се един за друг. А Каменните хора ще им отнемат всичко, когато завладеят земите им. Нима това не е зло?

— И въпросът, и отговорът са много по-сложни, отколкото си представяш — възрази Бануин и подкара коня си в друга посока. — Ще се отклоним към високото плато.

— Защо?

— Там има места, които трябва да видиш — увери го търговецът с усмивка.

Цяла сутрин и следобед изкачваха склона. Разгънаха наметалата си и се загърнаха с тях, защото тук вятърът беше по-студен. По здрач се качиха на рид, където дърветата бяха нарядко. Слязоха от конете и ги поведоха към не много дълбока пещера, където накладоха огън и Бануин сготви гъста яхния. В светлината на пламъците Конавар виждаше изрисуваните стени на пещерата — елен и бизон, лъв и мечка. Тук-там имаше избледнели червени отпечатащи на големи длани с дълги палци.

— Кой ги е направил?

— Древните хора. Някои от тях още се крият по високите места. Останали са съвсем малко. Може би стотина. Те са като нас, но са и различни. Имат изпъкнали кости над очите и грамадни челюсти.

— Аха, сетих се — засмя се Конавар. — Говориш за Грозния народ. Някога са живели и около горите на сидите. Според нашите предания се промъквали да крадат малки деца, за да ги ядат. Изстребени са от Елагарет преди много столетия.

Бануин завъртя глава.

— Кон, не са яли бебета. Били са първобитни хора, такива са и до днес. Използват сечива от кремък. Хранят се с листа и корени. Понякога убиват сърна и изяждат месото ѝ сурово. Но не са човекоядци. Аз съм бил в някои от убежищата им. Кротки хора, които не могат да проумеят жестокото насилие в нашите души.

— Значи ме доведе да видя рисунките?

— Не само заради тях. Искан да помислиш за хората, които хиляди години са бродили волно из тези земи, живели са свободни, без войни. И един ден дошли други хора — с блестящи бронзови мечове, с лъкове, които убивали от разстояние. Изстребвали Древните хора, прогонвали ги в студа по чукарите. Дори и днес, мерне ли се някой от Древните, тутакси събират потеря и тръгват подире му, за да убиват останките от неговата раса. Тези свирепи и кръвожадни новаци отнели земите на Древните, заселили се в тях, построили къщи и създали стопанства. Сега разбра ли?

Кон кимна.

— Този път идват Каменните хора с железни мечове...

— Точно това ти говоря. След още няколко века друго могъщо племе или цял съюз от племена ще връхлети вече укротилите се,

обичащи мира Каменни хора. И някой младеж също като тебе ще хули новото зло.

— Както подобава — тежко изрече Конавар. — Мъжът е длъжен да се сражава за своята земя, за своя народ, за своите предания и обичаи. Що за хора ще бъдем, ако не ги браним? Когато вълк напада стадата ни, ние го убиваме. Бием се, за да защитим всичко, което смятаме за свое. Затова сме мъже.

— Прав си — съгласи се Бануин. — Но преди да има хора, тъкмо вълкът е запазвал жизнеността на стадото. Убивал е болните и старите животни, поддържал е броя им толкова малък, че стадото да не опоска ливадите до голо. Такова е равновесието в природата, момко.

Кон се разсмя гръмко.

— Ако сметна това за съвет и го спазвам строго, нахълта ли обирджия в дома ми, трябва да го оставя да вземе всичко. Да не правя нищо. Да позволя да изнасили жена ми, да заколи децата ми и да отмъкне ценните неща. Няма да приема такива разсъждения.

— Не ги приемам и аз — отвърна Бануин. — Стигнахме обаче и до същината на въпроса. Не ти казвам да не се сражаваш. Казвам ти да не мразиш. Не самата война води до страшни кланета, а омразата. Цели села, градове, народи — изтрити от лицето на земята. Омразата е като чумата. Унищожавя всичко, пренася се от човек на човек. Превръща нашите врагове в демони, жените им — в майки на още демони, децата им — в демончета. Разбра ли? Разказваме за нашите врагове, че ядат малки деца. Както се говори за Древните хора. Душите ни се изпълват с мрак и ние на свой ред стоварваме ужасно възмездие върху онези, които сме намразили. Но омразата не умира, Кон. Пръскаме семената ѝ в плодородна почва с всяка постъпка, подтиквана от нея. Убий омразния мъж и неговият син ще порасне с омраза, за да ти отмъсти. И ако успее, твоят син ще го намрази. Не проумя ли за какво говоря?

— Не — призна Кон. — Трябва да мразим враговете си. Ако не ги мразим, как да ги убиваме?

Бануин въздъхна и разочарованието му пролича. Помълчаха, докато дояждаха яхнията. Търговецът изчисти съдовете и ги прибра в дисагите. Кон разстла одеялата си и се изтегна при огъня. Бануин поседя още малко до пламъците.

— Има само три начина да се справиш с враг — каза накрая. — Да го унищожиш, да избягаш или да се сприятелиш с него. Ако те е намразил, никога няма да станете приятели.

Той също легна и се зави презглава. Кон се обърна на другата страна да гледа рисунките по скалната стена.

Знаеше една неоспорима истина — силните винаги ще надделяват над слабите. „Когато Каменната армия дойде, риганте ще са силни.“

След осем дни се добраха до място, където свършваха земите на гат. На северозапад бяха хълмовете, където имаше селища на остро.

— Ще ги навестим на връщане — обеща Бануин. — Ще натрупаш полезен опит. Остро са родени търговци и любимото им занимание е да се пазарят часове наред, за да стигнат до най-изгодната цена. — Усмивката му помръкна и той си пое дъх. — Но засега трябва да се спогодим някак с пердиите.

Пред тях бяха водите на много широката река Пердии, а по-нататък — високи хълмове с гъсти гори. Към средата на следобеда влязоха с уморените си коне в село на брега. При далечния бряг отсреща бе спряла голямата плоскодънна лодка, която превозваше пътници. Лодкари не се мяркаха никъде. Кон разгледа селото. Имаше единайсет къщи по брега, построени небрежно и недодялано. Някои влажни дъски се бяха изкривили от годините. Пролуките бяха замазани с глина. Зад тях се виждаше по-здрава постройка от греди с дъсчен покрив, върху който бяха настлани чимове. Там имаше и ограждение за коне. Бануин се насочи към него, махна скобата на широката врата и вкара конете. Обърна се към Кон и каза:

— На хората тук не може да се вярва. Сред тях има грабители и крадци. Гневят се лесно. Дръж се като мен, внимавай какво правиш и си мери приказките.

— Да бяхме нощували сред хълмовете — въздъхна Кон.

— Забелязаха ни още вчера. Тук няма напълно безопасно убежище, а не исках да ни изненадат на безлюдно място. — Търговецът се усмихна невесело. — Не се тревожи, приятелю. Минавал съм и преди оттук, без да се случи нищо лошо. Просто трябва да сме нащрек.

Кон мълчеше. Долавяше безпокойството на Бануин, който бе обръгнал на всичко и не отстъпваше пред страха. Пак огледа къщите. Малки деца играеха в калта до водата, на камък близо до тях седеше жена и зашиваше крѳпка на протъркано наметало. Изглеждаше, че простичката ѳ рокля някога е била синя, но сега сивееше бледо. Дългата ѳ коса беше мръсна, кожата — твърде суха. Всичко в нея издаваше примирение и безнадеждност. Кон се извърна.

Бануин посочи здравата къща и двамата тръгнаха натам. Нямаше врата, а само завеса от кравешка кожа. Бутнаха я встрани и влязоха в голямата стая, която заемаше цялата постройка. Четирима мъже седяха около маса и играеха с оцветени зарове от кост. Един погледна новодошлите. Главата му беше огромна и плешива, очите — малки и тъмни.

— Като ви гледам, за лодката сте. Довис и брат му закараха добитък на пазара. Няма да се върнат до утре.

— Благодаря — усмихна се благо Бануин.

— Искате ли да играете?

— Може би по-късно. Трябва да се погрижим за конете си.

— Видях ги. — Мъжът се надигна от стола и размърда схванатия си грѳб и рамене. Оказа се много едър, с ръст няколко прѳста над шест стъпки, а куртката от меча кожа сякаш го уголемяваше още повече. — Носят тежък товар. Ти си търговецът Бануин.

— Да, аз съм. Познаваме ли се?

— Не. Подсети ме синята ти шапка. Защо не седнете при нас? Ще поиграем като приятели. Не искаш ли да се държиш дружески с нас?

— Аз винаги се държа дружески, но съм окаян комарджия. Късметът никога не ме спохожда.

Бануин се обърна и протегна ръка да отмести кожената завеса.

— А твоята приятелка не иска ли да поиграе? — продължи мъжагата. — Отдавна не сме имали такава хубавица сред нас.

— Може и да поиграя — усмихна му се Конавар. — Моят народ направо се прехласва по заровете. — Доближи грубияна и му заговори като на стар приятел. — Но преди да играем трябва да се знаем що за хора сме. Чужденец съм в тези земи, не съм чувал какви са обичаите ви. Но се уча бързо. Срещаме се за прѳв път и ти ме обиждаш. Ако си бях у дома, щях да те убия веднага. — Ухили се и го мушна с прѳст в

гърдите. — Щях да ти изтръгна сърцето. Аз обаче не забравям, че съм в чужда земя. Явно имате обичай да се държите хапливо със странниците. Познах ли, тлъсто и грозно кравешко говно?

Устата на грамадния мъж зейна, очите му се присвиха. Избълва сквернословие и посегна към младежа. Кон не се отдръпна. Заби прав удар с лявата си ръка в лицето му, дясната се стрелна отстрани и го завъртя така, че той събори масата и разпиля зарове и медни монети на пръстения под. Скочи веднага, но Кон пристъпи към него и стовари десния си юмрук в лицето му с такава сила, че сцепи кожата под окото. Онзи го хвана за туниката, искаше да го стисне с огромните си ръце и да му смаже гърдния кош.

Кон го цапардоса с чело по носа. Мъжът кресна и залитна. Кон го улучи с два бързи прави удара на лявата ръка в главата, десният му юмрук потъна в гърбуха на противника. Мъжагата се преви и дясното коляно на Кон пресрещна носа му, за да го събори в несвяст на пода.

Един от останалите се изправи припряно и се смръзна — ножът на Кон вече бе на гърлото му, кръв прокапа на мръсната риза.

— В земите, откъдето идвам — подхвана Кон безгрижно, — смятаме за мъдро да научим що за човек стои пред нас, преди да го превърнем в свой враг. В тази ваша воняща дупка май не се държите така. И сега се питам — да ти прережа ли гърлото и да убия ли твоите приятели, или да изляза навън да се погрижа за конете? Ти какво предлагаш, смърдяща зурло?

Върхът на ножа проникна още малко в кожата.

— Ами... да идеш... при конете — изгъгна мъжът.

Кон се обърна засмян към останалите двама, които седяха и само го гледаха.

— А вие възразявате ли?

Те завъртяха глави безмълвно. Той прибра ножа в канията, загърби ги и отиде при чакация Бануин. Щом излязоха, Кон каза:

— Съжалявам. Не умея да се погаждам с хората като тебе.

— Няма за какво да съжаляваш. Сговорчивостта винаги се нуждае от сила. Направи каквото беше нужно... и неизбежно, защото те искаха да се скарат с нас. Може би ще станат по-предпазливи. Но ако не ми се разсърдиш за упрека, първото ти кроше с дясната ръка беше малко непохватно. Ти се опираше на изнесения назад крак. В

удара липсваше истинска мощ. Мислех, че съм те научил да се биеш по-умело.

Кон прихна.

— Как ли щях да се справя без тебе, наставнико?

— Доста добре, доколкото виждам.

Свалиха седлата от ездитните коне и големите дисаги от товарните, сложиха им сено и донесоха вода от реката. Бануин реши да се настанят под един близък клонест дъб. Запалиха огън. В безоблачното небе блещукаха първите звезди.

Малко след залез при тях дойде млада жена. Изглеждаше мършава, а дрехите ѝ бяха опърпани. Обеща да ги „задоволи“, ако разделят вечерята си с нея.

— Много любезно — отвърна Бануин, — но можеш да седнеш при нас и просто така. За нас ще е приятно да имаме гостенка.

Тя се поколеба, после каза:

— Имам дете...

— Доведи го — каза търговецът.

Тя отиде в един от нескопосано направените коптори и излезе с малко момче в ръце. Бануин нарязва осолено месо във варивото, сложи подправки и извади две питки, които бяха купили в село на запад от реката предишния ден. Жената не продумваше. Кон забеляза, че нахрани първо детето, преди да изгълта гладнишки своя дял от вечерята.

— Отдавна ли си тук? — попита я Бануин.

— Май станаха две години.

— Къде е бащата на момчето?

— Махна се. Тръгна си една нощ и не се върна.

— Откъде си?

— От Дългоклон. Това е селище на пердиите.

— Знам го — каза търговецът. — Пътят дотам е само три дни пеша. Защо не се прибереш у дома?

Тя не отговори. Ситото момченце заспа в ръцете ѝ. Изглеждаше притисната от непоносима умора.

— Готова съм да ви се отплатя.

— Не е нужно, дете — каза Бануин. — Сложи сина си да спи. И ако решиш да пътуваш с нас утре, ще те придружим до Дългоклон.

— Няма какво да правя там. За мен не остана нищо никъде. Имам само малчугана си.

Целуна момченцето по главата, стана и се отдалечи.

— Не е на повече години от мен... — промърмори Кон.

— Отрано е опознала лошата страна на живота — каза Бануин.
— Аз ще поспя. Събуди ме посред нощ, за да бдя, а ти да спиш. Ако дойдат по-рано, събуди ме веднага. Дори не помисляй да се разправяш сам с тях.

— Няма да дойдат — отрече Кон. — Видях страха в очите им.

— Да си уверен е похвално, да си самонадеян е опасно — каза му назидателно търговецът и се зави с одеялото.

В земите на пердиите имаше обширни гъсти гори. Скоро навлязоха сред планини и Кон се зарадва — тези места му напомняха за родния край, а той признаваше пред себе си, че вече тъгува за Кайр Друаг и домашното огнище. Бануин обаче ставаше все по-неспокоен и все се оглеждаше.

— Неприятности ли очакваш? — попита Кон.

— Да — кратко потвърди търговецът.

Не беше настроен приказливо, двамата почти не продумаха цяла сутрин. По здрач Кон вече се питаше къде е най-добре да нощуват. Когато отдъхнаха за малко по пладне, доядоха хляба. Под лъчите на спускащото се слънце Кон забеляза израсли нагъсто дъбове, които продължаваха по склона към долина. Оттук се виждаше далечната проблясваща нишка на поток, позлатена от гаснещата светлина. Той посочи долината.

— Не е ли добро място за бивак?

Търговецът завъртя глава.

— Гората е на талис. Така пердиите наричат сидите. Никой не припарва до нея. Тук имат легенда, че един боец отишъл в гората на талис сутринта, а привечер излязъл състарен. Ще продължим, наблизно има една ферма. Познавам добре стопанина. Ще ни приюти през нощта.

След час доближиха дървената къща, но я завариха студена и опустяла, вратата висеше накриво на кожените си панти. Бануин слезе от коня, влезе и отвори капациите на прозорците. Намери недогоряла

свещ и я запали. Вдигна я, за да огледа голямата стая. Нямаше покъщнина, лавиците бяха празни. Обиколи бавно и другите три стаи. Нямаше никакви вещи. Само счупен стол в голямата стая и няколко нащърбени съдини в просторната кухня.

— Да не са ги ограбили? — предположи Кон.

— Не. Той отдавна се боеше, че войната ще стигне и до техния край. Според мен е решил да се преселят другаде. Жалко. Обичаше земята си.

Бануин запали огън в каменното огнище на северната стена, а Кон отиде да се погрижи за конете. Когато се нахраниха, поседяха на пръстения под пред огнището.

— Сега ще ми кажеш ли какво те тревожи? — помоли Кон.

Бануин опипваше разсеяно ръба на синята си шапка.

— С пердиите поначало е трудно да се разбереш, те са избухливи, жестоки и нетърпимо надменни. Господстват в тази част на континента от векове. Остро и гат им плащат налози, затова набезите и сблъсъците помежду им станаха съвсем редки. Сприятелих се с техния крал Алеа преди няколко години. Но семейството му се отнася с неприязън към мен. Особено брат му Карак. Преди пет години купи стоки от мен, после изпрати неколцина мъже да ми отнемат парите. Не успяха. Тогава той заяви, че съм го измамил. Искаше му се да ме убие, но знаеше, че Алеа ще го накаже сурово.

— Алеа вече е мъртъв — спомни си Кон. — Имаше ли синове, които да го наследят?

— Един син, симпатично момче. Трябваше да навърши седемнайсет тази година.

— Трябваше?

— Изобщо не ми се вярва, че биха му стигнали силите или хитростта да се пребори с Карак. Най-вероятно и той е мъртъв. Ритуално удушен според обичаите на пердиите.

— Смяташ, че е удушил племенника си? Що за твар е този Карак?

— Кон, принцовете не живеят като обикновените хора. Историята на пердиите е изпъстрена с убийства на деца и на родители, с кръвосмешения и зверства. Карак дори се ожени за сестра си, защото това укрепи още повече претенциите му за трона.

— Досещам се, че няма да търгуваме в неговата столица.

— Няма. Аз обаче трябва да се промъкна, за да уредя една сметка. Оставил съм пари при търговец от този град, нужни са ми за моя нов живот с Ворна. Ще вляза по здрач и ще се махна рано сутринта. Градът е голям, почти може да се мери с Гориаса. Едва ли някой ще ми обърне внимание.

— Ако не си със синята шапка — подметна Кон.

— Ще ти я оставя — засмя се Бануин.

— Кога ще стигнем до града?

— Утре привечер. След това имаме още четири дни път до границата и първите каменни пътища. Там ще се придвижваме по-бързо.

На другата сутрин от север налетя буря, проливният дъжд им попречи да тръгнат. Седяха в изоставената къща и говореха за пътя, който им предстоеше. Бануин нямаше търпение да покаже на Кон чудесата на Каменград, та момчето да види с очите си колко опасни са хората от тази страна. Следобед Кон излезе пред къщата. Имаше грубо скована скамейка, защитена от надвисналия покрив. Седна да гледа дъжда и да слуша бушуващия вятър. Мъчеше го неясно предчувствие, но все не успяваше да отгатне какво ги заплашва. Замисли се за Риамфада и дните с покойния си приятел преди схватката с мечока. Казваше си, че са били златни дни, но тогава не ги оценяваше. На Риамфада му оставаха само няколко месеца живот, а никой не подозираше какво ще се случи. Дали последното плуване под водопада щеше да е по-нерадостно, ако знаеха?

Дъждът вече не беше пороен, на запад слънцето се показва през пролука в облаците. Внезапните снопове лъчи бяха като вълшебство. Матовозеленото и кафявото на далечната мокра гора засия изведнъж, мрачните ливади заискриха, сякаш посипани с изумрудни. Облаците се разнасяха и Кон чак сега забеляза шарената от цветята поляна покрай дърветата. Бануин дойде при него и вдиша с пълни гърди.

— Колко приятен е въздухът, нали? Много обичам свежестта след буря. — Тупна Кон по рамото. — Време е да тръгваме.

След два дни Кон седеше до малък огън в мрака на закътана долчинка и чакаше Бануин да се върне от град Алин. Скоро щеше да се зазори и той се тревожеше все по-силно. Преди неговият по-възрастен

приятел да тръгне го беше помолил да го придружи. Бануин беше непреклонен.

— Щом ще се излагам на опасност, момко, мога да се справя най-добре с нея, ако съм сам. Повярвай ми, така е. А и кой ще наглежда конете, докато ни няма? Всеки случайно минал оттук непрокопсаник може да ни ограби. Ами ако ги надушат вълци? Не, чакай ме тук и свиквай търпението ти да бъде подлагано на изпитание.

— С кой търговец ще се срещнеш?

— Казва се Дятка. Оставих при него на съхранение повече от двеста жълтици.

— Чак толкова доверие ли му имаш?

— Кон, ние търговците сме принудени да разчитаме един на друг. Не можем да пътешествуваме по света с пълни ковчезета. Чакай ме тук. Ще се видим, щом първите лъчи на слънцето засияят над планинските върхове.

Часовете се нижеха мудро като изтезание. Кон протегна ръце към огъня да се сгрее и погледна на изток. Небето вече просветляваше. Стана, покатери се до ръба на долчинката и се загледа в укрепения град половин миля по-надолу по склона. Портата беше затворена. Двама стражници ходеха напред-назад по крепостната стена.

Постоя между дърветата, после се върна при огъня. Огладняваше. Дояде остатъците от сушеното месо. Слънцето се издигаше, заснежените върхове на изток вече розовееха. Бануин не се появи. Кон усещаше колко тежко бие сърцето в гърдите му. Изпитваше странна увереност, че приятелят му няма да се върне. „Това е гласът на твоя страх“ — опитваше да си внуши. Мина още един час.

Отиде при поточето в долчинката, наплиска си лицето и се обръсна с винаги острия нож на сидите. Почака още два часа, не знаеше какво да прави. Ако Бануин само се беше забавил, можеше да му навреди, ако отиде в града. Ами ако го бяха пленили?

Реши да чака до пладне. Затрупа жаравата с пръст и седна на едно паднало дърво при последните храсти на гората. Оттук можеше да гледа над дървените укрепления. В града имаше стотици дървени постройки, скупчени нагъсто. Хора вървяха по улиците, събираха се на празния квадрат отъпкана пръст в средата.

Портата се отвори и няколко каруци излязоха от града. Кон заслони очите си с длан. Бануин го нямаше.

Чакането ставаше непоносимо. Бануин често го поучаваше да е търпелив, но все едно му казваше да полети като птица.

Малко преди пладне оседла коня си и поведе коня на Бануин и шестте товарни коня към Алин.

Пред портата го посрещна едър страж, въоръжен с меч и копие.

— Не познавам тези цветове — каза той и посочи наметалото му на сини и зелени карета.

— Аз съм от племето риганте отвъд Голямата вода — обясни Кон.

— Дълъг път си извървял от дома си, момко.

— Да, вече знам от опит колко е дълъг. Търся търговеца Дятка. Докарах стока за него.

Здравенякът пристъпи към него и се вгледа отблизо в белезите му.

— Май вече знаеш от опит и какво е да се сражаваш...

— Влязох в спор с един мечок — усмихна се Кон. — Не можахме да се спогодим.

— Щом си жив, това стига — подсмихна се и стражът. Обърна се и посочи главната улица, започваща от портата. — Върви към ковачницата на Мерин. Няма да я пропуснеш, окачил е волски череп над вратата. Завий наляво и щом стигнеш до складове в редица, продължи надясно. Ще видиш малка ябълкова градина и дълга къща с долепен до нея склад. На склада е нарисуван знакът на Дятка — златен кръг около дъбово листо.

— Благодаря ти. — Кон понечи да мине през портата, но стражът продължи: — Може да се забавиш малко по улиците, тълпата се разотива след екзекуцията.

Стомахът на Кон се сви на топка.

— Кого са екзекутирали?

— Шпионин на Каменград, доколкото разбрах. Друго не знам, на пост съм от зори.

Кон поведе конете по главната улица, но не зави наляво при ковачницата, а продължи към площада, където по-рано се бяха струпали хората. Напредваше срещу човешкия поток, без да поглежда никого, и накрая се добра до дървения ешафод, издигнат напред площада.

Трупът на Бануин висеше на бронзова кука, забита между раменете му. Лицето беше обезобразено от побой, едното око — извадено. Дрехите на търговеца бяха подгизнали от кръв. Кон незнайно защо се вторачи в единия крак, на който ботушът липсваше. Наблизо профуча камък и улучи главата на мъртвеца. Кон се огледа — няколко малки момчета се заливаха от смях.

Овладя се, каквото и да му струваше това, обърна гръб на трупа, върна се по главната улица, свърна покрай ковачницата и тръгна да търси дома на Дятка. Още не знаеше как ще постъпи.

Гледаше хората, които подминаваше. Повечето бяха високи, светлокоси и с приятни лица. Някои мъже носеха сини наметала с присъщата на племето пердии червена ивица по средата.

Жена пресече улицата тичешком пред коня му. Беше стройна, макар и с прошарена коса. Подсети го за Ворна. Кон въздъхна — как да се върне в Трите потока и да ѝ разкаже за смъртта на нейния съпруг, с когото тя се бе събрала толкова наскоро?

Ворна бе дошла при Кон вечерта преди той да потегли на път с Бануин. Потропа на вратата и го помоли да поговорят на поляната до къщата.

— Вече нямам силата си, но помня как още първия път, когато зърнах Чужденеца, прозрях неговата геша. Конавар, внимавай за лъв с кръвави очи. Може да е герб, може да е изваяние. Може дори да е истински звяр.

— Ще бдя над живота на Бануин — зарече се Конавар.

Не бе спазил дадената дума и нямаше никакво значение, че Бануин бе настоял той да не влезе в града заедно с него. Чувството за вина беше като потоп, погълнал душата му.

Стигна до ябълковата градина, видя знака със златен кръг около дъбово листо и скочи от седлото. Имаше коневръз наблизо и той остави конете там. Потропа на вратата. Отвори му мъж на средна възраст, леко прегърбен и вече плешив. Носеше дълга синя роба.

— Какво искаш? — попита, примижал късогледо към лицето на Конавар.

— Ти ли си търговецът Дятка?

— Да, аз съм — отговори нетърпеливо мъжът. — Кажу какво искаш.

— Заръчано ми е да ти докарам стока за продан.

— Кой те праща? — попита Дятка доста по-приветливо.

— Гаршон от Гориаса — отвърна Кон, без да се замисли.

Дятка излезе на слънце да погледне товарните коне.

— Какво си докарал?

— Кожи от черно-белите говеда на племето риганте, накити от младия майстор Риамфада и двайсет стомни *уиске*.

Дятка се замисли, после се усмихна и го покани да влезе. Хубави килими покриваха подовете, голямата стая беше запълнена с големи и по-малки сандъци, наредени един върху друг. Дятка се провря между тях до малкото свободно пространство пред огнището, където имаше масичка и два стола. Предложи на Кон да се настани на единия и каза:

— Сам виждаш, че не мога да се отърва от стока. Скоро ще започне война и повечето пътища на изток са затворени за мен. Складът ми е претъпкан. Съжалявам, но няма как да ти бъда полезен. Нека поне те почерпя чаша вино.

Пак мина между сандъците и се забави няколко минути. Кон разглеждаше стаята. По стените имаше украшения, рисувани орнаменти, килимчета, оръжия. Погледът му се прикова в кръгъл бронзов щит с изобразена лъвска глава в средата. Търговецът се върна с два сребърни бокала и подаде единия на Кон, другия сложи на масата пред себе си. Седна и се облегна.

— Как е Гаршон?

Кон също остави чашата си на масата.

— Всичко беше наред с него последния път, когато се видяхме.

Младежът сам се учуди колко кротко и дружелюбно звучи гласът му.

— Твърде млад си, та Гаршон да разчита на тебе.

— Направих му голяма услуга, затова ми се довери. — Кон се вторачи в стената зад Дятка. — Тук имаш много необичайни вещи. Откъде е това? — Посочи бронзовия щит и Дятка се изви на стола да погледне назад.

— За лъва ли питаш? Хубав щит. Намерили са го в погребална могила на изток от нашите земи. Мислех си да го продам в Каменград. Очите му са направени от рубини. Само те струват много пари. — Пак се обърна към госта. — Не пиеш. Не ти ли харесва виното?

— Научен съм да чакам, докато по-възрастните от мен отпият първата глътка.

— О, добре са те възпитали. Напоследък малцина са толкова любезни.

Дятка вдигна чашата си и отпи голяма глътка. Кон направи същото. Червеното вино имаше приятен и пльтен вкус, съчетан с богат аромат.

— Чудесно е — призна той. — Не помня да съм опитвал по-добро.

— Докараха ми го от юг — каза търговецът. — Е, младежо, сега ще ми кажеш ли какво целиш с твоите лъжи?

— Лъжи ли?

— Само Бануин продава кожите от земите на риганте, същото важи и за накитите, направени от Риамфада. Не те е изпратил Гаршон.

— Така е — нехайно призна Кон. — Пътувах дотук с моя приятел, който дойде при тебе снощи. А сега той е мъртъв. Как се случи? Защо го хванаха и убиха толкова бързо?

— Сложих упойваща билка във виното му. И докато спеше, изпратих един слуга при Карак. Натъжих се, че трябваше да постъпя така с горкия Бануин, но както ти обясних, търговията изобщо не върви и похарчих почти всички оставени ми от него пари, за да не се разоря. Казано по-накратко — не можех да му върна парите.

— Убил си го за *пари*... — проточи Кон. — Що за човек си ти?

— Аз съм търговец. От това преживявам. Сключих сделка с Карак. Всичко е за предпочитане пред бедността, младежо.

— Но аз ще отмъстя за Бануин — увери го Кон. — Ще те убия много бавно и много мъчително. И докато страдаш, може би мисълта за тези пари ще ти носи утеха.

Дятка се подхилваше.

— Няма да го бъде, хлапе. Какво ли не ми е минало през главата... Затова веднага познах, че си опасен. Сипах от упойващата билка и в твоето вино. Опитай да размърдаш краката си. Първо там удря. Няма да можеш. После ще ти изтръпнат ръцете. Накрая ще паднеш в несвяст. Но за разлика от Бануин, няма да се събудиш, защото за тебе приготвих голяма доза. Няма да умреш в мъки.

Кон си пое дъх и стана. Дятка се облеци и също опита да се изправи. Ръцете му стискаха страничните облегалки, но беше безсилен.

— Размених чашите — обясни Кон, — когато ти се обърна към щита. Лъв с кървави очи. Знаеш ли, че една вещица предупреди Бануин да не пие вино, ако види такъв звяр?

— Не, не, не... — размрънка се Дятка. — Аз не мога да умра!

Кон отиде при близката лавица и взе дълъг ленен шал. Върна се при търговеца, перна го през слабеещите ръце, за да не му пречи, натъпка в устата му парче от шала, а остатъка омота около долната половина на лицето му.

Взе изправения до огнището ръжен и пъкна края му в жаравата.

— Ще умреш, и още как! — обеща с леден глас. — Видях приятеля си окачен на кука. Извадили са му едното око. Изглеждаше изгорено с нажежено желязо. Скоро ще научиш какво е усетил.

Навън се смееха деца, боси крака изтупкаха покрай къщата. Кон завъртя ръжена в жаравата.

— Чуваш ли тези звуци, търговецо? Уверявам те, времето на веселие свърши за племето пердии. Ще направя всичко по силите си, за да ви изтрия от лицето на земята. Ще гоня хората от твоето племе и ще ги изтребвам като гнусни плъхове. Искам да знаеш и това, докато умираш!

Извади ръжена със светещия в червено край и пристъпи към вцепенения мъж.

На Руатан не му оставаха много часове живот, ако не го бяха намерили Арбон и други двама пастири. Седеше в несвяст, опрял гръб на едно дърво до гората при Високите пасища. Още стискаше дръжката на окървавен нож. Около него бяха проснати труповете на четирима бойци от племето панони. Арбон се втурна към господаря си и коленичи до него. Зелената туника беше цялата в кръв. Арбон побърза да разкъса плата и видя рани — две на лявото рамо, третата под дясната ключица, четвъртата на левия хълбок. Клепачите на Руатан трепнаха. Лицето му сивееше от слабост, очите му блестяха трескаво.

— Дойдоха да ми източат кръвта... — прошепна той.

— Не говори — заръча му Арбон.

Кръвта вече засъхваше по горните рани, но още се стичаше от хълбока. Арбон се вгледа напрегнато и му олекна — струята беше равномерна, а не пулсираща като от срязана артерия. Въпреки това

животът на Руатан беше в опасност. До Три потока имаше цели пет мили и той знаеше, че дори ако Руатан има сили да язди, ще умре на път към селото. Изви глава към другите конници и заповяда на единия да препусне натам, за да доведе Ворна. Свали наметалото си и отрязва дълга ивица. Сложи Руатан да легне на гръб, сгъна ивицата и покри раната. Опря дланите си една върху друга на превръзката и натисна. Руатан пак беше в безсъзнание, дишаше съвсем плитко.

Арбон остана няколко минути така, не смееше да вдигне плата, за да види още ли тече кръв. Прокле се, че не носи игла и конец. Когато конят на Руатан дотича в селото, Арбон разбра, че господарят му е в беда, но от бързане забрави торбата си с лековете. Синът му Каста приклепна от другата страна на ранения.

— Татко, с какво мога да помогна?

— Сгъни наметалото си като възглавница и го сложи под главата му. Напипай пулса му. Брой на глас.

Каста докосна леко шията на Руатан.

— Едно... две... три-четири-пет... шест... седем... Татко, сърцето му бие неравно.

— Добре, че още бие — промърмори Арбон. — Богове, наистина съм си изгубил ума. Нося торбата с лековете от двайсет и шест години. И когато ми е най-нужна, тя е на пет мили от мен.

— Нямахте как да знаеш, че са го нападнали. — Каста се озърна към четирите трупа. — Всички са носили мечове. Господарят е имал само кинжал.

— Е, да, той си е корав мъж. И трябва да остане корав, за да оживее. Хайде сега ти натисни превръзката. Ръцете ми се схващат.

Арбон се изправи и се разкърши. После се взря в следите.

— Нападнали са безогледно. Пречили са си един на друг, слава на Таранис!

Огледа поред мъртвъците. Всичките бяха младежи, никой не изглеждаше на повече от двайсет.

— Защо са се опитали да го убият? — попита Каста.

— Кръвна вражда. Нали преди време Руатан съсече двама крадци на добитък от паноните? Може тези четиримата да са били техни роднини.

— Той трепери — каза Каста.

Арбон зави Руатан с наметалото си и припряно събра съчки. Огънят се бе разпалил добре, когато чуха забързан тропот на копита по склона. Арбон се обърна и видя Ворна на дребно конче. Бившата вещица се смъкна от седлото, грабна дисагите и се втурна към Руатан. Другите с нея спряха на поляната. Сред тях беше и Мерия.

Ворна вдигна превръзката. От раната още се процеждаше кръв, но вече по-слабо.

— Добре си натискал — каза Ворна на Каста, извади игла и конец и почна да зашива раните.

Руатан отвори очи. Мерия хвана ръката му и я целуна. Той се усмихна немощно и пак потъна в унес.

— Ще оцелее ли? — попита Мерия.

Ворна опипа пулса му.

— Мисля, че да. Остави ме да довърша шевовете. — Изви глава и подвикна на Арбон: — Отрежете два дълги пръта и направете носилка. Той не може да язди.

Минаха почти четири часа, докато закарат Руатан в селото. Мерия нареди да го настанят на нейното легло и отпрати мъжете. Двете с Ворна седяха мълчаливо до ранения. Десетгодишният Бендегит Бран чакаше с тях.

— Да доведе ли Крилото? — сети се изведнъж.

— Къде е той? — попита майка му.

— Отиде да плува при Ригуанския водопад с Гуидия.

— Не се тревожи, баща ти ще оздравее. Няма нужда да им досаждаш.

Тя протегна ръка да приглади кичур, смъкнал се на челото на Руатан. Щом го докосна, той отвори очи.

— Къде съм?

— У дома.

Зелените ѝ очи се наляха със сълзи.

— Стига де, жено! За какво са тези сълзи? Не се каня да умирам.

— Ама че си глупав — каза му Мерия и избърса очите си с ръка.
— Не за това плача.

След кратко мълчание Руатан вдигна здравата си ръка и придърпа Мерия към себе си.

— Обичам те, хубавице.

— И аз те обичам, глупчо.

Ворна стана, хвана Бендегит Бран за ръката и го изведе от стаята. Затвори вратата.

— Баща ми ще оздравее ли наистина? — попита златокосото момче.

— О, да. И с двамата всичко ще е наред.

Когато Ворна тръгна към къщата на Бануин, слънцето вече се плъзгаше зад върховете на запад. Още не беше свикнала да я смята и за свой дом. Без неговата жизненост изглеждаше странно опустяла въпреки изобилието от покъщнина, килими и украшения.

Вдиша дълбоко и поспря, за да преодолее гаденето. От цял месец често не успяваше да задържи храна в стомаха си въпреки отварите от лайка. Облегна се на оградата до ковачницата на Нанкумал и затвори очи. Хладен ветрец разроши черната коса със сребърни нишки и ѝ помогна да се опомни поне малко.

Като вещица бе преживяла неведнъж раждане чрез Сливането, но за щастие не познаваше досега това гадене. Знаеше, че повечето бременни се мъчат така рано сутринта. Обикновено им минаваше бързо. Други, сред които и тя, както се оказа, трябваше да го понасят като проклетие. Вихреното препускане към ливадата с ранения Руатан бе раздразнило стомаха ѝ, сега имаше и болки в кръста. Тя изви гръб наляво-надясно и влезе в къщата.

Вътре беше хладно и Ворна разпали голямото огнище. Внезапно я побиха тръпки и тя се озърна. Нямаше никого. Изненада се, защото за миг беше уверена, че не е сама. Отиде да отвори вратата на спалнята с широкото легло с шарено покривало. Стаята също беше празна. Ворна потрепери отново и прошепна:

— Кой е тук?

Не чу отговор.

Върна се при огнището, седна на любимия стол на Бануин и затвори очи. Вече не владееше силите, които Моригу ѝ бе дала преди толкова години, но още от детството си имаше свои дарби, сред тях и невероятна чувствителност към настроения и недоловими присъствия. Затова бе зърнала духа на Риамфада, който бе пожелал да отиде при сидите. И сега се съсредоточи върху тази си способност.

Имаше нещо наблизо. Демон или дух? Запазваше спокойствие и обмисляше усетеното. Не почувства страх, това присъствие едва ли беше злонамерено. Студен повей лъхна челото ѝ. После изчезна и

къщата отново опустя. Ворна отвори очи. Вероятно бе минал бродещ нощен дух, понесъл се незнайно накъде.

Направи си овесена каша с мляко и пак седна, чакаше кашата да поизстине. Мислеше за Бануин и се питаше къде ли е в този миг.

Представяше си го как носи брошката със синия опал.

— Тя ще те върне при мен жив и здрав — изрече на глас. — Тя е най-могъщият талисман, който имам.

Взе паницата и се опита да яде. Гаденето започна почти незабавно, Ворна остави паницата и се облегна на стола. Стресна се от звука на пърхащи криле. Огромен гарван кацна върху облегалката на дивана и почна да оправя перата си с човка. Ворна толкова се ядоса, че забрави колко ѝ е зле.

Моригу стоеше на прага, оръфаният шал покриваше раменете ѝ.

— Какво искаш? — изсъска Ворна.

Моригу влезе, седна срещу нея и протегна прастарите си ръце към пламъците.

— Може би просто искам да поприказвам с някого — въздъхна тя.

Опря глава на облегалката и затвори очи. След малко каза:

— Изяж си кашата. Избавих те от гаденето.

— Не съм гладна.

— Не бъди себична. Ядеш за двама. Синът ти също има нужда от храна, Ворна. Нали не искаш детето ти да е болнаво или недъгаво като Риамфада?

Уплаха смрази сърцето на Ворна.

— Заплашваш ли ме?

— Не. Твоето дете не означава нищо за мен. Успокой се и си изяж кашата най-после.

Ворна пак взе паницата. Щом я опразни, добави дърва в огнището и седна, вторачена в пламъците. Не можеше да отгатне какво иска Моригу, но не се съмняваше, че ще научи, когато му дойде времето. Стаята притихна, чуваше се пукането на горящи дърва и шумоленето на птичи пера. Накрая Ворна не издържа.

— Защо си тук?

— Ворна, съмнявам се да ми повярваш, ако ти кажа истината. Рекох си обаче, че не би искала да си сама, когато онзи човек потропа на вратата ти.

— Какъв човек?

— Салджия от юг. Ще дойде скоро. Иди пред вратата. Ще го видиш как минава по първия мост.

Щом отвори вратата, Ворна видя на лунната светлина мъж, който крачеше бавно с наведена глава, сякаш носеше тежка торба. Спря на третия мост, но щом я зърна, се затътри към нея. Ворна излезе пред прага да го посрещне.

— Аз съм Каласин... — започна той.

— Знам кой си. Помагах на съпругата ти да роди сина ти.

— Да, така беше. Да... — Възрастният мъж облиза устни. Не можеше да я погледне в очите. — Мъжът ти... Бануин... прекарах го през реката преди три месеца. А моят син... — Запъна се и въздъхна. — Моят син е крадец — заговори припряно. — Открадна нещо от Бануин. Намерих го само преди няколко дни. Не знаех какво да направя. Чудех се дали да почакам, докато Чужденеца се върне. А после...

— Късно е и съм уморена. Кажы каквото имаш да кажеш — подкани го Ворна.

Каласин развърза кесията на колана си и извади брошка. Синият опал блесна на лунните лъчи.

— Сенекал откъснал това от дисагите на Чужденеца. Щях да почакам, но нещо не ми даваше мира. Сън не ме ловеше. Трябваше да ти я донеса.

Подаде брошката на Ворна, а тя залитна, лицето ѝ стана пепеляво. Каласин пристъпи към нея и я хвана да не падне. Помогна ѝ да се завлече до стола и да седне. Ворна отвори очи, сълзите потекоха по лицето ѝ. Каласин се наведе над нея.

— Болна ли си?

— Твоят син е... погубил съпруга ми.

— Не, не! Кълна се, само е откраднал брошката. Бануин си продължи по пътя с Конавар. Кълна се!

— Върви си — изхълца Ворна. — Махни се!

Каласин се изправи. Причу му се пърхане на криле, извъртя се рязко. Нямахше птица в стаята.

— Съжалявам, госпожо.

Постоя, но тя не каза нищо. Той излезе посърнал и затвори вратата.

— И аз съжалявам, Ворна — каза Мorigу.

— Не ми додявай и ти!

— Има дар за тебе. Ще си върнеш силата, щом си отида. Но ще я загубиш отново с изгрева.

Ворна скочи.

— Не искам...

Но срещу нея не седеше никой. Тя се свлече на стола и заплака.

Хладният повей пак се плъзна по косата ѝ и този път тя позна чие е присъствието. Настани се удобно на стола и освободи духа си от тялото. До стола бе застанал светецният силует на Бануин.

— Върнах се — каза ѝ той.

9.

Валанус се отпусна в ароматната гореща вода и погледът му се плъзна из новата баня, по нейните мраморни колони и дървени скамейки в изкусно украсени ниши. Истинско възплащение на изтънченост и изящество. Гледка, която толкова му липсваше, докато обикаляше сред варварите. Потопи се до брадичката във водата и усети как мускулите му се отпускат. Наплиска си лицето, прокара пръсти по късата си бяла коса, после затвори очи и си представи, че отново е в града с театрите и парковете.

Внезапно оживление наблизо го лиши от това удоволствие. Седна и погледна към мраморната рамка на вратата. Там се бяха скупчили трима вождове от народа келтой. Офицерът от Каменната армия сдържа усмивката си, докато прислужникът насърчаваше гостите да влязат и да се отърват от дрехите си. „По-лесно е да научим маймунка да свири на флейта — каза си Валанус, — отколкото да приобщим тези варвари към елементарните удобства на цивилизацията.“ Гмурна се, плъзна се над плочките по дъното на басейна и подаде глава точно под тримата.

— Остаран, това е само покана — усмихна се престорено. — Не е задължително да се къпете. Доколкото знам, някои ваши сънародници се боят от топла вода.

Остаран му се усмихна още по-сдържано, свали ризата, ботушите и панталона си и ги даде на прислужника. Човечецът ги държеше, сякаш очакваше да го ухапят, но накрая отиде да ги сложи на предназначения за това рафт. Остаран седна на ръба и потопи краката си. Двата му спътници го наблюдаваха навъсено. Остаран вдиша дълбоко.

— Ухае на лавандула — каза им и се потопи във водата.

Изми си лицето и приглади русите си мустаци. Развърза двете плитки, разтръска косата си и се потопи целият.

— Не е толкова зле, нали? — подхвърли Валанус, щом главата на Остаран щръкна над повърхността. Ухили се на другите двама. — Ако

воин от гат може да се престаши, не е непосилно и за воини от остро, струва ми се?

— Зависи — сви рамене единият, мъж с яки мускули и двуостра червеникава брада. — Чувал съм за мъж от племето гат, който си напъхал главата в кравешки задник заради облог. И косата му позеленяла. Но не съм чувал за мъж от остро, който би направил същото.

Даде знак на другия и двамата излязоха от банята. Валанус видя, че Остаран се смее.

— На всяка обида ли се усмихваш?

— Той не се опитваше да обиди мен. Присмиваше се на тебе.

Валанус подвижна, че иска сапун, и друг прислужник му донесе малък стъклен съд. Валанус изсипа съдържанието му в шепата си и започна да го втрива в косата си. Наведе глава да се измие и попита:

— Какво мислиш за банята?

Вождът от гат огледа четирите басейна, каменните колони, високите прозорци, украсените скамейки и рафтове. Когато отвори уста, в очите му се мяркаха лукави искрици.

— Голямо хабене на труд и камък — каза той. — Ако човек поиска, може да се измие и в някой поток. Все пак признавам, че тук е приятно.

Валанус се премести до тръбата с гореща вода, за да се сгрее. Остаран седна наблизо.

— Какво научиха твоите съгледвачи за Конавар? — попита мъжът от Каменград.

— Потулил се е някъде. Преследвачите от пердиите се заблудили, че са го приклезили в хълмовете. Успели да докопат само конете му. Той убил двама и се измъкнал пеша.

— Още двама? Колко станаха убитите?

— Шестима... или седмина, ако броим търговеца, когото изтезавал до смърт в Алин. Заловил един от техните съгледвачи. Оставил им го вързан на едно дърво, за да предаде послание. Конавар се зарекъл, че ще се върне да заколи Карак и нямамо сила на този свят, която да го спаси.

— Момчето се е разлютило — поклати глава Валанус. — Признавам си, че не бих искал да намрази и мен. Ти си го срещал, нали?

Остаран кимна.

— Да, пътуваше с търговеца, чийто мед съм опитвал. Но не сме разговаряли.

Валанус се засмя.

— Остаран, ти си воин като мен. Кажи си направо, че ти настръхна косата от него.

— Настръхва ми косата от всеки мъж, готов да се нахвърли срещу мечок само с нож в ръка — уточни Остаран и вдигна пръсти пред очите си. — Кожата ми се набръчква — каза недоволно. — Стига ми толкова.

— Няма да си тръгнеш без масаж, надявам се? Тук имаме много добре обучени млади роби, които ще разтрият мускулите ти с топло масло. Повярвай ми, това не е за изпускане.

— Нямате ли и жени, обучени за тази работа?

— Момчетата са по-подходящи. Така се избягват неудобствата с възбудата. Впрочем... зависи от наклонностите. Ела поне да опиташ. След това ще ми разкажеш всичко, което си научил за войските на Карак.

Двамата излязоха от водата и веднага дотичаха прислужници със загрети хавлии. Щом ги избърсаха, Валанус заведе Остаран в дълга стая със седем плоски ложета. Там ги чакаха двама юноши. Валанус побърза да се изтегне по корем. Остаран направи като него на съседното ложе. Валанус се отпусна — сръчните пръсти на момчето избавяха мускулите му и от последните следи на напрежение. Въздъхна и затвори очи. Пак съжеляваше, че не е в Каменград, където можеше да се облече, да се качи в каляска до амфитеатъра и да гледа най-новата пиеса преди вечерята в Речната зала.

Робът размачка кръста и хълбоците му, после задната страна на бедрата и прасците. Валанус легна на гръб, та момчето да довърши масажа на бедрата му и да се заеме с гърдите и шията. Накрая робът взе заоблено стъргало от слонова кост и събра с него излишъка от масажно масло по кожата. Подаде му бял халат. Докато се обличаше, Валанус видя заспалия Остаран. Второто момче гледаше с безмълвен въпрос, но той му махна с ръка да излезе и побутна леко вожда на гат. Остаран отвори очи с прозявка.

— Хареса ли ти? — попита Валанус.

— Превъзходно е.

Остаран седна и Валанус видя на ключицата и рамото му стар белег.

— От копие ли е?

— Да. Отблъскахме набег на отряд пердии. Минаха месеци, докато зарасне напълно, и още ме мъчи в студени дни. — Размърда рамото си. — Но от това разтриване се отпусна много приятно. Валанус, благодаря ти, че ме убеди да опитам.

— Радвам се, че си доволен, приятелю. Сега ми разкажи какво научи.

— Ти беше прав за Гаршон. Доставя на пердиите желязна руда, за да правят мечове, върхове на копия и ризници. Забогатява от среброто на Карак. Едновременно с това се е споразумял от наше име с остро, които ще доставят на Джасарай каквото му е нужно за похода.

— Колко бойци ще ни изпратят гат?

— Две хиляди конници, както поискахте. Всеки ще тръгне със свой кон. Кога потегляме?

— Само Джасарай може да реши. Ще се срещнем с него тази вечер.

— Очаквам с нетърпение тази среща.

— Той не знае вашия език, но аз ще превеждам. Ти докъде стигна в изучаването на нашия? Когато се видяхме предишния път, можеше да кажеш само „Здравей“ на езика на Каменград. Трябва да напреднеш повече, щом ще си предводител.

— Мога да кажа „Довиждане“, „Как си?“ и „Внимавай къде стъпваш, варварски лайноядецо.“ Засега стига ли?

— Шегите са неуместни, приятелю. Започне ли битка, трябва да разбираш заповедите, които получаваш. Ако не можеш, Джасарай не би допуснал да предвождаш войска.

— Ще се науча — обеща Остаран.

— Не се съмнявам. Я ми кажи, според тебе Конавар ще се измъкне ли от земите на пердиите?

— Не мога да си представя как ще успее. Конници на Карак претърсват хълмовете.

— Мисля, че е възможно да грешиш. Да се обзаложим ли? Ще заложа коня си срещу златната огърлица, която обичаш да носиш.

Остаран се разсмя гръмогласно.

— Този накит струва колкото петдесет от вашите коне. Валанус, ние варварите не сме чак толкова тъпи.

Ловецът Паракс се бе прочул с уменията си надлъж и нашир дори извън земите на пердиите. Дарбата му граничеше с магия. Нямаше животински следи, които да не разгадае, нямаше твар, която да не издири. Забогатя от наградите, обявявани за главите на убийци и разбойници. На петдесет и една още имаше толкова остро зрение, че и от седлото забелязваше огънато стръкче трева. Беше кльоцав и жилав, с тъмни хлътнали очи и прошарена коса, която започваше да опада на слепоочията. Кожата му беше загрубяла от слънцето и вятъра, но около очите нямаше много бръчици от смях.

— Какво ще кажеш? — попита Бек, старшият от петимата бойци в потерята.

Паракс не отговори. Подкани с пета коня си да ускори крачка и изпревари останалите. Бек не му допаднаше, а към неговия крал Карак изпитваше само погнуса. След смъртта на предишния крал Алеа по време на лов Паракс отиде да огледа мястото сам. Бек и други разказваха, че Алеа паднал от коня си насред реката и се удавил. Паракс знаеше, че лъжат. По следите позна къде са смъкнали насила краля от седлото и са го завлекли до реката, за да напъхат главата му във водата. Десният ботуш на Алеа бе изровил пръстта по брега, докато го бяха давили.

Не би могъл да се опълчи срещу междуособиците сред владетелите, затова не сподели наученото с никого.

По времето, когато бе убит търговецът, Паракс не беше в столицата Алин, а при своите овце двайсет мили на север. Карак изпрати вестоносец при него и Паракс отиде в Алин ден по-късно. До края на сутринта откри следите на младежа и не след дълго намериха и самия него.

Така започна веселбата. Паракс ѝ се наслаждаваше с цялата си душа. Бек поведе хората си в лудешки галоп, момчето свърна на югозапад и навлезе в гъста гора. Конниците нахълтаха там след него. Двама го догониха. И умряха.

През седмицата оттогава още четирима ги последваха по Лебедовия път. Бек потискаше кипящия си гняв и това забавляваше

Паракс.

— Попитах те нещо! — изръмжа Бек, който го настигна. — Още веднъж ми се престори на глух, дърт мръсноко, и ще ти отрежа топките.

Паракс му се ухили.

— За да го направиш, синко, трябва да си мъж.

Бек посегна към меча си. Паракс завъртя коня си към него, ръката му се стрелна нагоре и върхът на остър нож опря в гърлото на боеца.

— Сега разбра ли?

Ловецът прибра ножа в канията. Бек опипа гърлото си и по пръстите му се размаза капка кръв.

— Та за какво говорехме? — невинно продължи Паракс. — А, да, за онзи младок. Твърде находчив е за годините си, няма спор по това. Оставил е лъжлива следа на изток, и то хитро измислена, после е завил на запад. Сече му умът на момчето.

— Той върви пеша. Трябваше да сме го догонили досега.

— Може би — не отрече Паракс. — Но момчето се провира само по места, където за конете е трудно да минат. Избира пътя си много умело.

— Какво мислиш за неговата магия?

Паракс се изкикоти презрително. Единственият оцелял от последната схватка с младежа се кълнеше, че той можел да се преобразява. Тримата излезли на поляна и храстът пред тях изведнъж се надигнал и се превърнал в човек. Момчето бе наръгало двама от преследвачите си. Третият се хвалеше, че отбил ударите и го принудил да се скрие нагоре към хълмовете.

Смехът на Паракс заглъхна.

— Бек, нима вярваш в това? Ако владееше магия, щеше ли да бяга от нас през долини и хълмове? Ето какво е направил — нацапал е с кал наметалото си, пробил е дупки в него и е напъхал в тях клонки и листа. После е приклепнал в шубраците и е причакал твоите хора. Онзи, който остана жив, не се е бил с него, а е офейкал. Видях следите там.

Бек изпсува и се огледа свирепо към един от язdecите зад него.

— Злодеят от риганте трябва да бъде намерен и върнат в Алин, за да бъде наказан — настоя той. — Това е заповед на краля.

Паракс не каза нищо. Беше чул достатъчно от мъжете в потерята, за да е наясно с истината. Дятка обрекъл подло на смърт приятел на това момче. И то отмъстило. Преследваха беглеца не от стремеж към справедливост. А от страх. Страх на Карак. Кралят бе повел лично голямата потеря през първия ден и бе чул със собствените си уши посланието от младежа.

„Няма сила на този свят, която ще ми попречи да те убия.“

Тлъстото лице на Карак стана алено и той заповяда на Бек:

— Донеси ми главата му.

И се върна в Алин с охрана от двайсет конници. Истински боец би продължил с потерята. Поне така смяташе Паракс.

Ловецът слезе от коня и огледа земята, по-точно голите камъни, по които не оставаха следи. До една стърчаща скала отляво бе паднало дъбово листо. Нямаше съмнение, че е от наметалото, „преобразено“ в храст. Паракс се почеса по темето. За него ловът беше подобен на ухажването — сливане на умовете и сърцата. Преследвачът опознава постепенно онзи, когото е подгонил. Или започва да изпитва симпатия към него, или го намразва. Паракс вече се настройваше благосклонно към това момче, което не се поддаваше на сляпа уплаха, обмисляше всяко свое действие и подбираше много разсъдливо пътя. Предишния ден младият боец бе убил заек с точно запратен камък, след това го бе одрал и беше изял месото сурово. Отделяше време да събере корени и горски плодове, за да не прегладнее. И не бягаше презглава. Понякога заобикаляше, за да наблюдава потерята, да предвиди какво ще направят и при сгоден случай — да унищожи някого от тях.

Паракс се покатери предпазливо на билото на близкия хълм, засенчи очите си с длан и огледа. На северозапад се простираше гората на талис. Момъкът дали знаеше достатъчно за нея, за да не я доближи? Ловецът се замисли. Младежът бе пътувал с Бануин, който познаваше добре тези земи. Нямаше как търговецът да не е споменал опасностите, притаили се в тъмните дебри. Но накъде би решил да тръгне, ако не към гората? Към земите на остро? Твърде вероятно. Нали оттам бе дошъл. Паракс се подсмихна и седна на билото.

Този коварен и непреклонен младок знаеше какво биха очаквали от него. Ловецът пак се загледа на северозапад. Щеше ли да му стигне дързостта да рискува в онази гора?

Подковани копита го доближиха с тътен по южния склон. Паракс прокле петимата тихичко. Що за слабоумие е да изтощават животните си в галоп нагоре по хълма? Всички бяха незрели млади мъже от рода на Бек. Обърна се да огледа изпитателно лицата им. Бяха уплашени. Шестима техни приятели бяха мъртви. Никой от оцелелите не се стремеше да стане следващия труп.

Бек дойде при ловеца.

— Минал ли е отгук?

— Да. Преди не повече от два часа. Присвил се е под този ръб.
— Паракс посочи място на десетина стъпки от камъка, където седеше.
— Храстът е прикривал главата му. Гледал ни е, докато е решавал къде може да се притаи.

— И къде е отишъл?

Паракс завъртя ръка към местността наоколо.

— Ти ми кажи. Пълно е с гънки, падини, безразборно струпани камъни, скупчени нагъсто дървета. Където и да е, той пак ни наблюдава и се опитва да отгатне способни ли сме да го надхитрим.

— А ние способни ли сме, старче?

— *Ние* не сме. Но аз съм. Знам точно мястото, където се е скрил. Май ще налучкам и дървото, зад което ни дебне.

— Значи е в ръцете ни! — тържествуващо възкликна Бек.

— Във *вашите* ръце. Аз не искам да го доближавам. Петима млади здрави бойци би трябвало да стигнат, за да го хванете.

— Достатъчно сме. Кажи ми къде е!

— Ще ти кажа, но ти се постарай да не поглеждаш в тази посока.

— Не съм глупак.

„Не само си глупак, а си и гнусен убиец на своя крал“ — възрази наум Паракс.

— Той е до гората на талис. Това е последният му шанс. Знае легендите, знае и че ние ги знаем. Рисува живота си с надеждата, че вие сте страхливци.

Бек пребледня.

— Гората на талис? Сигурен ли си?

— Няма как да съм по-сигурен.

— Значи вече е мъртъв.

— Може би да, може би не. Казах ти, че е в самия край. Не се знае дали талис ще го забележат. Нищо чудно да са в другия край на

гората. Бек, страх ли те е да отидеш при него?

— Да, страх ме е — призна охотно воинът. — Ти готов ли си да влезеш в тази гора?

— Не. Плащат ми само да го проследя.

— Опиши ми точното място.

Паракс не поглеждаше към гората.

— Тръгни с хората си на изток. После се върнете покрай гората. Гледайте към мен. Щом стигнете до мястото, където е той според мен, аз ще стана и ще яхна коня си.

Бек издиша шумно и се метна на седлото. Паракс го гледаше как доближава бойците си и им съобщава мрачната вест. Започна разгорещен спор. Никой нямаше желание да тръгне към гората на талис. Бек ги попита кой от тях предпочита да застане пред Карак и да се оправдава, че от страх не е изпълнил заповедта на краля. Другите млъкнаха, защото Карак не беше склонен да прощава никому.

— Чуйте ме — настоя Бек. — Ще го доближим и щом дам знак, препускаме и го убиваме. И се махаме. Всичко ще свърши за броени мигове.

Никой не изглеждаше спокоен, но Паракс знаеше, че ще тръгнат със своя предводител. Страхът от яростта на Карак беше прекалено силен. Бек подкара бавно коня си надолу по склона.

Умората се просмукваше и в костите на Кон. От три дни успяваше да подремне само на пресекулки, а от корените, плодовете и суровото заешко коремът го присвиваше и му се гадеше. Главата му туптеше мъчително, болка пронизваше слепоочията му. Сега се криеше зад едни гъсти храсти и гледаше ездачите на хълма.

Надяваше се да продължат на запад, за да се промъкне зад тях. Но те не се подлъгаха. Следотърсачът им беше по-умел и от Арбонакаст.

Кон се огледа тревожно. Виждаше само могъщи дъбове, но не чуваше нито птици, нито зверове. Нямаше дори жужащи мушици. Въпреки тази тишина гората преливаше от живот. Великанските дървета се извисяваха неподвижно, дори лек ветрец не поклащаше листата им. Все му се струваше, че те отвръщат на погледа му и чакат. Чувстваше се натрапник тук. Болката в корема го накара да се превие,

пак се напъна да повърне. В стомаха му не бе останало нищо, само усети отново вкуса на жлъч в устата си. Отпусна се изтощен на земята и погледна към хълма. Само един от ездачите бе останал там — седеше на билото, а конят му пасеше наблизко.

Потта се стичаше в очите му. Избърса я с ръкава на мръсната си риза. Раната на рамото му се отвори и струйка кръв пропълзя по гърдите му. На хиляда мили от дома, ранен и сам, нямаше добри изгледи да оцелее.

Но той не се боеше, гневът му разпалваше жаждата за възмездие.

„Няма да умра тук. Ще измисля как да остана жив и да убия Карак.“

Опита да стане, но десният му крак се подгъна. Кон се стовари на земята и остана безчувствен за малко. Когато отвори очи, вече чуваше конете. Петима конници язدهа покрай гората. Един от тях все извиваше глава към онзи на хълма. Устата на Кон пресъхна, виеше му се свят. Умърлуши се, когато проумя, че са решили да навлязат в гората. Нима Бануин се бе заблудил? Нямаше ли магия в това място?

Взря се в мъжа, останал на хълма. Другите явно чакаха знак от него. „Дали ме е открил?“

Завлече се малко по-навътре в гората, опря се на един дебел дъб и извади ножа. Преди два дена остана без меча си, който се заклеци в тялото на убит враг. Усети нещо да се отърква в лицето му и се пипна по кожата.

Разтрепери се и усети боцкане, неприятно и проникващо надълбоко — първо по лицето и шията, после по гърба и ръцете. Засилваше се, ставаше болезнено, все едно го жилеха пчели. След миг вече му се струваше, че някой забива нагорещени игли в него. Изстена и се стовари на тревата. Клоните на дървото над него се разлюляха с шумолене като зло мърморене. Трудно издържаше на болката, която достигна дясната китка, вкопчена в дръжката на оръжието, дарено му от сидите. Ножът блесна ослепително.

И болката изчезна незабавно.

„Ти си Детето със сърнето“ — прошепна глас в главата му.

Конниците нахлуха с тропот в гората. Кон се помъчи да напрегне волята си, за да застане срещу тях. Първият от бойците на племето пердии насочи копие си към него и конят му прескочи гниещ дънер. Другите бяха на няколко крачки по-назад.

Той вдигна ножа срещу тях.

Но скачащият кон не стъпи на земята. Застина във въздуха като статуя. Всички конници се смръзнаха. Въздухът в гората изстиваше, вледеняваше. Кон се тресеше, но не можеше да откъсне поглед от мъжете, дошли да го убият. Те се променяха пред очите му, косите и брадите им растяха, ноктите се удължаваха и изкривяваха, дрехите им овехтяваха, после косите на тези мъже побеляха, плътта им се съсухри, кожата почерня, смъкна се от костите. Миг-два по-късно те се стовариха от седлата. Костите им се разпаднаха на прах и вятърът го разпръсна. Конете бяха невредими и щом последните остатъци от ездачите им изчезнаха, се размърдаха и спряха. Нов тласък на вятъра накара четири коня да побегнат. Петият — кафяв — чакаше търпеливо.

Конавар опря колене в земята и чу гласа отново: „Докосни дървото, Дете със сърнето.“ Той се обърна, пропълзя към дъба и впи пръсти в кората. Престана да му се гади, вече не го мъчеше студ. Въздъхна. Слънцето просветна в пролука между облаците и всичко наоколо засия като златно. Кората на дъба зашава и оформи лице. Младо, привлекателно и намръщено. Кон проумя, че вижда собствените си черти.

„Ти си зле, Дете със сърнето. Легни. Ние ще се погрижим за тебе“ — обеща Дървесният лик.

Силата му се изцеждаше. Кон легна, лицето му опря в студената земя, по-приятна от всяка възглавница. И докато съзнанието му се скриваше в някакви тъмни дълбини, му се привидя, че тревата около него израсна и го придърпа в безопасното убежище на земята.

Опомни се от блажения мрак в болезнена светлина, толкова ослепителна, че сълзи бликнаха в очите му. Притисна длани към лицето си, за да се опази от това сияние, но то проникваше и през тях, лишаваше го от зрение.

„Не се плаши, Конавар — увещаваеше го друг глас. — Ще се опитам да създам по-удобно за тебе място.“

Светлината избледня. Кон свали ръцете си и отвори очи. Отначало не виждаше нищо. Беше в гора до бълбукащ ручей, проблясващ под следобедното слънце. Небето беше безоблачно, дърветата — окичени с листа във всевъзможни цветове, от кървавочервено до златото на залеза, от изумруденозелено до светложълто. Ухания на лавандула и роза насищаха въздуха. Най-

прекрасната гледка в живота на Кон. Но нещо не беше наред. Имаше какви ли не дървета — дъб, бряст, бор, клен, израснали от все същата пръст и проявили всички сезони накуп в листата си. И нямаше сенки. Кон протегна голата си ръка. Слънцето огряваше ярко кожата му, а на тревата отдолу не се появиха тъмните очертания на ръка.

Изправи се бавно. Не помнеше да е чувствал такава безметежност досега. Обърна се да огледа ливадата.

И видя мечока.

Стоеше напълно неподвижно като ездачите, лъскави вериги обвиваха огромните рамене и се омотаваха около могъщите лапи. В отворената уста се виждаха страховитите зъби. Кон доближи звяра, без да се уплаши. Този беше още по-голям от разяреното животно, което бе раздрало гърба му, и вдъхваше още по-силно страхопочитание. Кон обиколи мечока, чудеше се на размерите и силата му. Опита се да го докосне, но ръката му мина като през дим.

— Страшен звяр — изрече гласът и до него се появи светец силует.

Незнайно защо Кон не се стресна.

— Страшен, а е тъжно да го гледаш — промълви той.

— Защо?

— Защото е окован. Веригите не прилягат на такова гордо същество.

Сияещата фигура доближи, хвана ръката му и го поведе обратно към ручея. Кон се стараеше да види лицето, но чертите му все се разплуваха и проясняваха в неспирни промени на тази странна светлина. Ту с брада, ту без нея, ту дълга коса, ту никаква. Замая му се главата от усилието да види отчетлив образ и той се извърна.

— Кой от сидите си ти?

— Конавар, аз не съм от сидите. Аз съм отдавна умрял човек, чиято душа те приютиха в гората.

— Защо не мога да те виждам добре? Лицето ти все се променя.

— Твърде много време мина, откакто имах човешки облик за последен път. Потърпи още мъничко.

Силуетът замря, блещукащите светлилки около него бавно угаснаха и Кон вече седеше до тъмнокос млад мъж с кротки кафяви очи.

— Така по-добре ли е?

— Да. Това ли беше твоят облик приживе?

— На младини. Умрях след почти цял век земен живот.

— Защо сидите са съхранили душата ти?

— Имаха си свои причини. Сега ти ми кажи защо спаси сърнето.

Кон вдигна рамене.

— Беше се оплело в трънаците. Не можех да го оставя да умре.

— Както не можеше да изоставиш Риамфада ли?

Кон завъртя глава.

— Това е друго. Той беше мой приятел. Човек не изоставя приятелите си.

— Какво чувстваш сега?

Кон се усмихна.

— Благост. Толкова е приятно тук, но аз знам, че е само видение, а тялото ми още кърви в онази студена и мокра гора.

— Не — възрази събеседникът му. — То се изцелява, докато си тук. Ще намериш нови дрехи, оставени за тебе. И подарък от приятел.

— Моите приятели са мъртви — промълви Кон печално. Откри, че си представя трупа на Бануин със забитата в него кука, без да мрази убийците му. Въздъхна. — Какво ми отнехте?

— Нищо. Само те... отделихме от твоите по-човешки... подбуди. Иначе не би могъл да попаднеш тук.

— За кои подбуди говориш?

— Гняв, жестокост, омраза, жажда за мъст. Няма място тук.

— Но аз съм си човек — натърти Кон. — Каква част от мен сте пренесли?

— Най-добрата — увери го странната фигура. — Твоя дух, свободен от тъмата на плътта.

Кон седеше на слънце с увереността, че за пръв път изпитва такъв покой. Взираше се в окования мечок.

— Защо е тук? И защо във вериги? Бездруго не може да помръдне.

— Конавар, веригите не са сложени от нас. Това са *твоите* вериги.

— Моите ли? Не разбирам.

— Мечокът е онази част от тебе, която не може да се появи тук. Веригите са сложени доброволно — от чувството за дълг, за

отговорност, за чест. Без тях мечокът ще бъде само див и себичен убиец. Готов ли си да се върнеш в твоя свят?

Кон поумува. Тук всичко беше толкова мирно...

— Ако пожелаеш, мога ли да остана при сидите като тебе?

— Не — тъжно отговори фигурата. — Може би някой ден.

Кон не гореше от нетърпение да се озове отново в другия свят; поседя безмълвно, за да се наслади на умиротворението.

— Ако сидите наистина са свободни от омразата или гнева — попита накрая, — защо позволяват на Моригу да сее такава зло сред нас?

— Интересен въпрос, Конавар. Ето какво ще кажа в отговор — ти искаше слава и Моригу ти я даде. Ворна искаше да бъде обичана, да я приемат хората като една от тях. И това се случи. Защо смяташ стореното от Моригу за зло? Постъпките и на хората, и на сидите си имат последствия... които не винаги са желани от нас. Моригу предлага дарове. Ако някой мъж или жена реши да приеме дар от нея, нима трябва да си затваря очите за възможните последствия? Ти пожела слава. Но какво би се случило, ако бе поискал истинска и вярна любов или изцелението на Риамфада, или мир и разбирателство за твоето племе? Помисли за това. Онези, които жадуват за даровете на Моригу, винаги искат нещо за себе си — лична облага, известност, непобедимо майсторство с меч, красиви жени за постелята си. Винаги са себични. Не прибързвай да съдиш за онова, което не разбираш.

Гласът заглъхна. Светът се завъртя.

Събуди се и щом отвори очи, зърна наблизко кафявия кон, увисналата юзда опираше земята. Хармонията в душата му, споходила го в сякаш сънувания свят на сидите, изчезна тутакси. Спомни си преследвачите и дългите дни, през които бягаше от тях, схватките и убитите врагове. Спомни си и защо се случваше всичко това. Този път от мисълта за участието на Бануин яростта му се разгоря като пожар.

Подпря се да стане и видя, че на един плосък камък наистина има оставени нови дрехи за него. Риза от тъмна тънка кожа, мека като коприна, черен кожен панталон с колан от шарена змийска кожа, черни ботуши за езда, заздравени на няколко места със сребро. Смъкна своите съсипани дрехи и облече подарените му от сидите. Прилягаха

точно по тялото му, както и очакваше. Отиде при коня, който го гледаше недоверчиво, заговори му тихо, вдигна полека ръка и го погали по муцуната.

Чак тогава видя особеното оръжие, подпряно на едно дърво. Кавалерийски меч с яко и леко извито острие, направено от същия сребрист метал като ножа. Погледът му се впи в дръжката от злато, сребро и абанос. Черният предпазител бе излят като дъбови листа, златният ефес бе с украса като меча глава, сребърната топка на дръжката бе с гравирано сърне в трънаци. Кон взе оръжието — беше изненадващо леко и превъзходно балансирано.

„Подарък от приятел...“

Добре е да имаш такива приятели. Сети се за горкия Риамфада. И той щеше да изкове меч за него, ако бе живял по-дълго. И сигурно неговият меч щеше да се мери по красотата с този.

— Липсваш ми, рибке — призна на глас Кон.

Взе оставената до дървото ножница от здрава черна кожа. Имаше и ремък от същата кожа и той го праметна през рамо. Хвана юздата на коня и го яхна.

Излезе бавно от гората и с учудване видя, че самотният преследвач още чака с коня си на билото. Избягалите коне на мъртъвците пасяха недалеч от него. Конавар се насочи към мъжа. Той не понечи да избяга — седеше на тревата и го чакаше. Отблизо възрастта му личеше, очите на набръчканото лице бяха на опитен и преживял какво ли не човек.

Омразата кипеше в младия боец от риганте, искаше му се да убие и този преследвач. Той обаче не проявяваше намерение да се бие с него и любопитството на Конавар надделя.

— Всички ли са мъртви? — попита мъжът.

— Позна. Убиха ги сидите... вие ги наричате талис.

Мъжът въздъхна.

— Аз съм Паракс. Радвам се, че ти оцеля. Открай време се увеличам по всичко, свързано с талис. И много ми се иска да науча защо са те оставили жив.

Кон сви рамене.

— Не знам. Извади меча си и да свършваме с това.

— Няма да го бъде — завъртя глава Паракс. — Никога не ме е бивало с меча. Все пак ще направя всичко по силите си да ти попреча,

ако имаш намерение да ме убиеш. Надявам се обаче да размислиш.

Кон огледа местността. Не се виждаха други ездаци. Обърка се от нежеланието на врага да се бие. Седеше си преспокойно на хълма и говореше като на стар приятел. Кон не бе попадал в такова положение и въпреки омразата реши, че е грешно да съсече просто така този поне двойно по-възрастен от него мъж. Паракс се засмя.

— Аз те опознах, Конавар. Не само вървах по твоите следи, а и отгатвах какво има в главата ти. Ти си боец, а не убиец. И мисля, че те харесвам, което не бих казал за повечето хора.

— Все ми е едно дали ме харесваш — сопна се Кон. — Когато ме видя да излизам от гората, защо остана тук? Знаеше, че идвам да се бия с тебе.

— Всичко опира до гордостта, младежо. Аз съм ловец... и въпреки скромността си твърдя, че съм най-умелият ловец на хора, живял някога из тези земи. Поискаха от мен да те издиря. И аз го направих. Никой не може да каже, че Паракс се е провалил. Това е важно за мен.

— Твоите хора убиха моя приятел — натърти Кон; искаше да разпали отново гнева си.

— Знам. Гнусно дело на гнусни твари. И той не е първата жертва. Пердиите имаха свестен крал, от мен да знаеш. Под негова власт се живееше добре. Защото беше загрижен за народа си, делеше с хората и несгодите, и радостите. Убили са го по заповед на Карак — завлекли го при реката и напъхали главата му във водата. Така го възнаградиха за осемнайсет години справедливост и мъдрост на трона. Удушиха жена му, съсякоха сина му. Само за да докопа Карак короната, която Джасарай и Каменната армия ще изтръгнат от ръцете му.

— Ти каза: „Пердиите имаха свестен крал.“ Не си ли от това племе?

— Не съм. Аз съм от племето родеси. Но вече двајсет години живея сред пердиите. — Паракс стана пъргаво, отиде при коня си и бръкна в дисагите. — Гладен ли си? Имам пай с месо и лук. Вкусен е.

Кон съвсем се оплете в този разговор и сам си го признаваше. Паракс извади увития в плат пай, разчупи го и подаде половината на младия боец.

— Благодаря — каза Кон и го взе, без да се замисли.

— Няма за какво — засмя се ловецът.

Седна да изяде своето парче. Кон отхапа. Паракс не бе похвалил достатъчно този пай. Вкусен ли?... Храна, достойна за боговете! Наложил си да яде по-бавно, за да не се задави. Накрая си облиза пръстите.

— По-добро е от суровото заешко, а? — подхвърли ловецът.

— Нищо по-вкусно не съм опитвал — съгласи се Кон.

— Купих го вчера от жената на един стопанин. Да го беше опитал топъл... Нищо не може да те засити по-добре от телешко с лук. — Паракс преглътна и избърса устата си с длан. — Да знаеш, имах предчувствието, че ще оцелееш в гората на талис. Виждам, че дори си получил дарове от тях. Нови дрехи и меч. Те са своенравни същества, но май си им симпатичен. Ще ми кажеш ли как изглеждат?

— Видях лице да се подава от кората на дъб, после сънувах, че говоря с мъж, чиито черти отначало не виждах добре, макар да седеше до мен на слънце. — Кон си пое дъх и добави: — Ловецо, няма да те убия.

— И това знаех — каза Паракс и се изправи. — Още преди дни разбрах, че не си главорез. Искаш ли да предам послание на Карак?

Изражението на Кон стана сурово.

— Стига му и първото.

— И аз го чух. — Ловецът се метна на седлото. — На запад и на север има конници. На твоето място бих потеглил право на изток. Границата на пердиите е само на един ден път оттук. Там има град, край който се е разположила армията на Джасарай. Мисля, че при тях ще си в безопасност.

Обърна коня си и пое надолу по хълма. Кон го изпроводи с поглед.

После и той се качи на селото и тръгна на изток. Паракс беше прав. Кон не беше главорез. Но не това го бе подтикнало да остави жив възрастния мъж. Мразеше само пердиите. Хората, които бяха погубили приятеля му.

И щяха да платят с много кръв за това.

10.

Пълководецът Джасарай от Каменград обикаляше бавно по вътрешния периметър на бивака за тази нощ, очите му под тежките клепачи следяха всяко действие наоколо. Осем хиляди войници, разделени на групи, изпълняваха умело и привично предварително поставените им задачи. За няколко часа изграждаха укрепление, което би отнело на други няколко дни. Когато Джасарай минаваше наблизо, всички усещаха присъствието му и им се струваше, че погледът на светлосините очи се плъзга по тях като зимен ветреца, за да отсъди за бързината, точността и резултата от тяхната работа. Никой не рискуваше да погледне към генерала.

Вървеше, хванал ръце зад гърба си, слънцето се отразяваше в излъскания железен нагръдник на бронята му. Нямахте нищо внушително в осанката му. На ръст цяла педя под шест стъпки и по-скоро жилав, а не силен, Джасарай имаше слабото лице на аскет, късата му коса вече оредяваше на слепоочията и темето. Без броня приличаше на учител, какъвто си беше, преди да открие своето истинско призвание.

Всички негови войници знаеха историята на Книжника. На двайсет и осем години математикът и учител Джасарай бе призован в Трета армия по време на Първата гражданска война. Армията се командваше от Собиус. На Джасарай отредиха задълженията на интендант, защото вярваха, че неговите способности ще са най-полезни в сметките за броя каруци в обоза и количествата храна и припаси. Той не бе минал през военно обучение, но поиска да му дадат ранг на втори генерал, за да има нужната власт спрямо другите офицери. Изпълниха желанието му, та никой да не пренебрегва заповедите му. Джасарай се прояви блестящо на тази длъжност — Трета армия беше най-добре снабдената и въоръжената в цялата Република.

Уви, не беше най-добре командваната.

Враговете им надхитриха Собиус, разгромиха армията, унищожиха четиринайсет хиляди войници и само четири хиляди успяха да избягат. Повечето старши офицери загинаха и се наложи неопитният Джасарай да командва остатъците от армията. Войниците му отблъскваха успешно атаките на бунтовниците цели седемнайсет дни, докато пристигнат подкрепленията. Обърканите и наплашени управници на Републиката бяха готови да се предадат, но Джасарай тръгна начело на армията си в контраатака, разпиля войската на бунтовниците и плени двама от водачите им. Три хиляди бунтовници бяха разпънати на кръст, а водачите — обезглавени публично. На двайсет и девет години Джасарай вече беше неоспоримият герой на Републиката.

А на четирийсет и две — най-великият пълководец в цялата история на Каменград; почитаха го и се страхуваха от него навсякъде в техните земи, които си оставаха империя и под маската на република. Победоносните походи се редуваха един след друг с минимални загуби, имперските територии се разширяваха. А Джасарай ставаше все по-могъщ сред знатните хора на Републиката.

За своите войници Книжника беше бог, комуто се подчиняваха мигновено с преклонение и страх. Защото той беше пълководец, грижещ се неговите подчинени винаги да имат топла храна и да получават навреме заплатите си. Обмисляше всяко настъпление старателно и прозорливо и никога не излагаше армията си на ненужни опасности. Все достойнства, които обикновените войници ценят над всичко останало. Не се стряскаха много от суровата дисциплина в армията, въпреки че нерядко имаше бичувани и дори обесени. Почти всички наказания се налагаха за нехайство и леност, които можеха да струват живота на мнозина. Войниците разбираха добре това. Одобряваха и нежеланието на Книжника да се кичи с богато украсена броня и да носи оръжия, обсипани със скъпоценни камъни. Нагръдникът му беше железен, мечът — като на всеки войник, шлемът — от очукан бронз без пера. Рангът му личеше само по пурпурното наметало и по мозаечния под от каменни плочи, който слагаха в палатката му всяка вечер. Първата каруца от обоза пренасяше този сглобяем под в шест огромни сандъка.

Джасарай наблюдаваше как се изгражда укреплението, погледът му не пропускаше нищо, отбелязваше правилно ли са поставени

разноцветните флагчета за палатките и настаняването на животните. Зад него вървяха четирима младши офицери и шестима вестоносци с надеждата, че нищо няма да подразни генерала.

За шестте дни на похода бяха изградили шест укрепени бивака като този с дължина хиляда и двеста стъпки и ширина деветстотин. Щеше да има две порти — на източната и на западната страна, сковани от умело разцепени по дължина дънери. Конни впрягове вече влачеха отсечените дървета от горите на юг.

Армиите на Каменград отдавна се бяха убедили в ползата от укрепените биваци, но геният на Джасарай превърна създаването им в същинско изкуство.

След навлизането във вражески земи всеки ден три часа преди здрач двете предни Пантери от шест хиляди несломими ветерани се разгръщаха в отбранителен строй около мястото, което офицерите от предния отряд бяха избрали за бивака. Офицерите отбелязваха защитния периметър със зелени флагчета. След това в този огромен правоъгълник се появяваха флагчета с други цветове, показващи къде ще бъде щабната палатка на пълководеца, палатките на другите офицери и на войниците, къде ще бъдат разположени животните и каруците от обоза.

Пристигаше следващата Пантера, войниците сваляха броните си, разделяха се на работни групи, хващаха лопатите и започваха да копаят ров, а изхвърлената пръст трупаха в защитен вал. След час и половина и ровът, и валът със заострени колове в него бяха готови.

Докато ги догони обозът, укреплението беше почти завършено и всеки знаеше къде да отиде и какво да прави. Накрая копачите си слагаха броните и влизаха в укреплението заедно с двете Пантери, които ги бяха охранявали. Последни идваха конните отряди съгледвачи, които бяха претърсвали околността за криещи се врагове.

Само за три часа на вражеска територия се появяваше огромно укрепление. До свечеряване цялата армия заедно с обоза се настаняваше в относителна безопасност.

Джасарай обикаляше, а войниците издълбаваха големия ров и трупаха вала на бивака. Другаде офицери вече очертаваха мястото на неговата щабна палатка, шестимата му лични прислужници чакаха, за да подредят мозаечния под. Погледът му се стрелна към хълмовете на север, където се събираха вражеските войски. Виждаше някои от

своите конни отряди и за кой ли път съжали, че отпуснатите за армията пари го лишаваша от възможност да доведе кавалерия от Каменград. Не му допадаше да разчита на конници от народа келтой. Не се съмняваше, че Остаран от племето гат е храбър воин, но като повечето си сънародници имаше прекалено гореща кръв и нищо не разбираше от стратегия.

Тъкмо в този миг зърна боец от племената, който вървеше към укреплението. Водеше накуцващ кон. Нещо в този мъж накара пълководеца да го погледне по-втренчено. Но после видя обоза да се задава от билото на нисък хълм. Присви очи. Край обоза вървеше охраната от пешаци. Прекалено близо до каруците. При вражеска атака войниците щяха да бъдат изतिकани в обоза, преди да се строят в защитно каре. Джасарай щракна с пръсти и един млад вестonosец застана до него.

Генералът посочи войниците около каруците.

— Намери офицера, който ги командва, и му предай да разшири периметъра на правилното разстояние от обоза. Предай му и да се яви при мен, щом влязат в укреплението.

Ядосаният пълководец закрачи напред-назад. Четиримата адютанти и другите петима вестonosци се бяха изопнали напрегнато. Всеки от тях проклинаше в ума си небрежния командир на охраната, защото напираният гняв на Джасарай неминуемо щеше да намери върху кого да се излее. Генералът се извъртя към най-младия си адютант — седемнайсетгодишен момък, тръгнал на война за пръв път в живота си.

— Цитирай думите на Геций за походните биваци.

Младежът си облиза устните.

— Аз... не ги знам... точно, ваше превъзходителство. Но... основните положения на неговата теория са...

— Не те попитах за основните положения. — Джасарай впи поглед в лицето на адютанта. — Махни се от очите ми — заповяда тихо. — Утре ще ти задам друг въпрос. И ако не получа *точен, изчерпателен* отговор, ще те прогоня позорно от армията.

Младежът понечи да се обърне кръгом, но поне си спомни първо да отдаде чест. Джасарай го отпрати с презрителен жест и огледа останалите.

— Да се надявам ли, че някой от вас знае отговора? Например ти, Барус?

Друг от младите офицери пристъпи напред и отдаде чест безупречно.

— Цитатът е труден за съхраняване в паметта, тъй като подобно на всичко написано от Геций е многословен и с тромава граматична структура. И все пак според мен е написал по въпроса следното: „Значението на укрепените походни биваци произтича не само от опасността, на която са изложени войските, спиращи за нощувка без такива предпазни мерки, но и от твърде уязвимото положение на армията, която при сблъсък с враг не разполага със защитено място, където да се оттегли, и следователно може лесно да бъде разгромена.“

— Запомнил си го почти съвършено — кимна Джасарай. — Но точният цитат е „опасността, на която *постоянно* са изложени войските.“ Постоянно, Барус. Такава е войната. Сега намери онзи идиот, когото отпратих. Ще си запълниш времето през нощта с обучението му. Ако той се провали и утре, ще помисля дали да не изгоня и тебе от армията.

— Слушам, господин генерал! — Офицерът пак отдаде чест.

— Барус, отдели особено внимание в урока на изискванията към местността, където трябва да бъде разположен укрепеният бивак.

— Ще бъде изпълнено, господин генерал.

Барус се отдалечи и останалите двама младежи си отдъхнаха. Явно разчитаха, че две жертви са достатъчни Джасарай да се успокои. Той им позволи да тънат в блажена заблуда още малко, докато оглеждаше отново работата по рова и вала. Местният съгледвач, когото бе зърнал, влезе в укреплението с пострадалия си кон. Джасарай се взря в него и забеляза съвършеното му чувство за равновесие. След това видя и странните разноцветни очи — зелено и кафяво. На красивото лице имаше назъбен белег отляво.

— Говориш ли тургонски? — попита генералът.

— Не много добре — отговори съгледвачът.

— Какво се случи с коня ти?

— Стъпи в заешка дупка. Имаше късмет, че не си счупи крака.

Джасарай се обърна рязко към двамата младши офицери зад гърба му.

— Колко широк трябва да бъде ровът?

— Осем крачки — отвърнаха те в един глас.

— И дълбок три крачки — добави единият, а вторият го опари с поглед заради престараването.

Джасарай се ухили на смущението им. Връщаше си доброто настроение.

— Кой е най-скъпоценният и незаменим ресурс на пълководеца?

Те се сковаха, докато умовете им търсеха трескаво отговора. Джасарай не пропусна усмивката на съгледвача и го попита сопнато:

— Смяташ затруднението им за забавно ли?

— Не. Но на ваше място бих се разтревожил от тяхното невежество.

Младият боец дръпна поводите на коня и щеше да го отведе, но Джасарай го спря.

— Може би ти ще отговориш на въпроса вместо тях?

— Времето — натърти младежът. — Дано да ви цитирам точно, генерале: „Можете да замените хора и коне, мечове и стрели. Изгубеното време — никога.“

— Чел си моите трудове? — каза Джасарай безизразно, дори уж с досада, но погледът му не се отделяше от този племенен воин.

— Не, генерале, аз не мога да чета. Имах приятел, който ми разказваше за написаното от вас. Моля да ме извините, трябва да се погрижа за коня си.

Джасарай го остави да се отдалечи и погледна офицерите си.

— Научете кой е той и му предайте да се яви в палатката ми довечера след съвещанието с командирите.

— Господин генерал, аз мога да ви кажа кой е той — изпъчи се първият от младежите. — Името му е Конавар, а Валанус го наел на служба при нас. Не е от племената остро или гат, а от племе отвъд морето. Говори се, че е спасил живота на Валанус в Гориаса.

— И се е закълел да убие Карак — добави вторият, който не искаше да бъде засенчен. — Той е боецът, който си пробил път през земите на пердиите, след като те убили негов приятел — търговеца Бануин.

— Към кое племе принадлежи?

— Доколкото знам, е от риганте — отговори първият. — Все още ли желаете да се яви при вас, господин генерал?

— Казах ли нещо друго?

Джасарай продължи огледа на вала. Слънцето клонеше към западните хълмове, а откъм морето се трупаха буреносни облаци.

— Щом Книжника иска да отидеш при него, или ще те набият с камшик, или ще те повишат — каза развеселеният Валанус.

Кон се загърна в наметалото си. Дъждът се просмукваше в платнището на палатката. Пламъчето на догарящата свещ затрепка, но Валанус поднесе фитила на друга към него. От по-ярката светлина влажната палатка изглеждаше почти уютна за миг-два. Беше дълга шест стъпки, широка четири и висока пет в средата. Крепеше я рамка от летви, на които имаше куки с две окачени торби, пълни с дрехи. Имаше и четири сгъваеми платнени столчета, от които можеше да се подреди тясно легло. На едно от тях бе струпана неустойчива купчина от нагръдник, шлем и предпазители за ръце и крака.

— Нали уж си му любимец — промърмори Кон. — Защо са ти дали палатка, която протича?

— Лош късмет — отвърна невъзмутимо Валанус, който не обръщаше внимание на капките. — Аз съм войник по неволя. Не произхождам от богато семейство. Затова не получавам нищо повече от обичайното. В повечето палатки е сухо. Утре ще се опитам да си намеря по-добра от тази. — Усмихна се още по-широко. — За Джасарай ще е забавно да те види как влизаш при него като мокър плъх.

— А защо каза, че може и да ме набият с камшик?

Валанус вдигна рамене.

— Книжника вика при себе си бойци от племената само по две причини — да ги накаже или да ги възнагради. С нищо не си заслужил наказание, затова мисля, че си привлякъл вниманието му с нещо.

— Може би — промърмори Кон неуверено. — Но никой от нас още не е направил нищо особено, само вървим, яздим и строим огромни укрепления, които изоставяме на другата сутрин. Кога ли пердиите ще решат да се бият?

— Когато са готови. И тогава ще ги победим, а ти ще се наситиш на възмездието. Остаран ми каза, че си истинско страшилище. Три схватки с пердии и още петима врагове, които си прибавил към

разчистените сметки с тях. Знаеш ли как те наричат в конницата на гат? Демонския меч.

— Все ми е едно. Досега се натъкваме само на съгледвачите на пердиите. А сметките си с тях ще разчистя само когато заколя Карак.

Офицерът от Каменград вече не се усмихваше, в гласа му се промъкна печал.

— И очакваш, че със смъртта му ще се избавиш от скръбта?

— Или ще се избавя, или не — отвърна Кон и се вгледа в умисления Валанус.

— Някога имах приятел — каза накрая офицерът. — Много добър приятел. Плениха го, когато воювахме с трибанте. Те му извадиха очите, отрязаха му ръцете в китките и ходилата, после и топките. Когато го намерихме, още дишаше. Бяха запечатали раните му с врящ катран. — Валанус потръпна, овладя се и опита да се засмее. — Оттогава не се сприятелявам с никого. Особено с офицери и войници.

В бивака отекнаха четири удара по камбанка.

— Време е да отидеш при генерала — напомни Валанус. — Ако ти предложи награда, защо не поискаш нова палатка за мен? Или слуга.

— Имаш слуга. Видях го да разпъва тази палатка.

— Той е слуга на още седмина бедни офицери. Не мога да му давам бакшиши прекалено често. И затова...

Валанус посочи струйките, просмукващи се през платнището. Кон не каза нищо и се измъкна под дъжда. На запад блесна светкавица, скоро последва тътенът на гръмотевица. Оставаха три часа до полунощ. По това време на годината трябваше да е светло, но бурята покриваше земята като плътен воал. Кон тръгна през бивака, мина край конете, вързани в две редици муцуна до муцуна, после край каруците на обоза, след това се провря между кръглите палатки за войниците.

Палатката на Джасарай беше много по-голяма и светеше златисто от многото фенери вътре. Двама войници с копия пазеха отпред и почти не се мокреха под опънатия върху два пръта платнен навес. Щом Кон ги доближи, те кръстосаха копията си пред входа.

— Ти... какво... иска? — попита онзи отляво на келтско наречие.

— Поканен съм за разговор с генерала — отговори Кон на тургонски.

Стражът го изгледа учудено.

— Почакай тук.

Даде копие то си на другия войник, шмугна се в палатката, излезе съвсем скоро и заръча на Кон да чака.

Младежът стоеше под дъжда все по-недоволен. Чувахе гласове от палатката, но в този шум не успяваше да разбере всички думи. След малко започнаха да излизат офицери, пръскаха се забързано във всички посоки. Все още не го викаха да влезе. Ядоса се и вече мислеше дали да не се махне, когато чу нечий глас отвътре.

— Сега можеш да влезеш — каза му стражът отляво. — Има тръстикова изтривалка. Постарай се да почистиш калта от подметките си. Генералът не обича да му цапат мозайката. Остави меча и кинжала тук. Не пускаме вътре никого с оръжие.

Кон свали през глава ремъка и му даде оръжията си. Влезе и едва съдържа смеха си, щом видя разликата с палатката на Валанус. Мозаечният под беше подреден съвършено, състоеше се от малки бели квадрати около тъмната глава на пантера. Завеси скриваха задната част, където сигурно беше постелята на пълководеца. Седем ярки фенера осветяваха всичко, окачени на куки в рамката. Под тях имаше шест дървени стола с облегалки за ръце и кадифени възглавници и два богато бродирани дивана около дълга, красиво резбована маса от дъб. Имаше и голям железен мангал, пълен с жарава, и няколко дебели килима. Генералът, облякъл обикновена бяла туника до коленете, се подпираше на лакът върху единия диван. Изглеждаше най-неподходящият човек да предвожда армия.

— Ела по-наблизо — каза Джасарай.

Кон си изтри ботушите на тръстиката и отиде в средата на палатката. Свали подгизналото си наметало и го пусна на пода. Застана в приятната топлина до мангала с жаравата.

— Можеш да седнеш.

Пълководецът посочи отсрещния диван.

— Дрехите ми са мокри и опръскани с кал — каза Кон. — По-добре да стоя прав.

— Разумно решение — одобри Джасарай. — Разкажи ми за Бануин.

— Познавахте ли го? — отвърна с въпрос Кон, за да прикрие изненадата си и да спечели малко време.

— Той беше и мой учител, и мой ученик — каза пълководецът. — Прояви се блестящо и в двете роли.

— Не знаех — призна младежът. — Често говореше за вас, но не ми е казал, че сте приятели.

— Казах „учител“ и „ученик“ — напомни с досада Джасарай. — Не споменах приятелство. Отбягвай необоснованите предположения. Чух, че е живял сред твоите сънародници... и дори се оженил.

— Да, вярно е и едното, и другото.

— Според тебе какво го привличаше в земите на риганте?

— Той казваше, че обича планините и дивите гори, уханието на бор и пирен. На какво ви е учил?

Пълководецът пренебрегна въпроса.

— Защо Бануин е решил да ти преподава моите теории за войната?

— Искаше да разбере величието на вашия народ — уклончиво каза Кон.

— Едва ли. Доколкото си спомням, не беше почитател на нашите завоевателни стремежи. Известно ли ти е, че той беше генерал по време на гражданската война?

— Не, но се досещах, че е бил войник.

— Той беше умел пълководец, подчинените му го уважаваха, а враговете се страхуваха от него. Човек, напълно лишен от суетност. Макар че в началото бях негов ученик, когато станах негов командир, той изпълняваше моите заповеди безпрекословно. Рядко се срещат хора като Бануин. Но и той си имаше недостатъци. Умът му беше пълен с абстракции — чест, благородство, доблест, съвест. Обръщаше прекалено много внимание на незначителни неща. Човешката същност, загадката на душата, желанието за промяна и изкупление. Добро и зло, праведно и грешно — тези абстракции господстваха и в мислите, и в постъпките му.

Кон не разбра някои от думите. Говореше с лекота тургонски, но Бануин не го бе научил какво означават „абстракции“ или „изкупление“. Но щом са били ценни и важни за него, значи трябваше да са ценни и важни и за Кон. Подбра думите си много внимателно.

— Аз не знам вашия език... толкова добре, че да... — пак се запъна — ... да *обсъждам* такива въпроси. Знам обаче, че Бануин беше добър човек... може би велик човек. Обичаха го хора от народ, сред който не се бе родил. Винаги ще почитам паметта му.

В студените светли очи на Джасарай се мярна почти недоловимо раздразнение.

— Да, да, хората *обичаха* Бануин. И аз го харесвах посвоему. А вестта за неговата смърт ме изпълни с неочаквано силна скръб. Той каза ли ти защо напусна армията?

— Не. Никога не е говорил за това.

— Жалко. Отдавна недоумявам за причините толкова способен мъж да стане пътуващ търговец.

— Този живот му допаднаше — срещите с нови хора, пътешествията в нови земи.

— Да, той умееше да се погажда с хората. Никой не оспорва това.

Джасарай посочи голяма сребърна кана с вода. До нея имаше една-единствена чаша. Не продума, но с този жест показва недвусмислено какви са отношенията им. Въпреки че бе поканил Кон като гост, го смяташе за един от подчинените си. Младежът реши, че точно сега не е благоразумно да се репчи. Прекрачи веднага към масата, наля вода в чашата и я поднесе на генерала. Джасарай я взе, без да благодари, но се усмихна.

— Бануин имаше дарбата да открива способни хора. Затова се питам и какво се крие в тебе, Конавар. Какви заложби е видял в тебе, защо е решил да те обучава? Да не си син на вожд или крал?

— Не. Моят баща е бил ловец на коне, а пастрокът ми отглежда добитък.

— Но на седемнайсет години ти вече си се прочул във вашите земи. Така ми казаха. Бил си се с мечок, макар че си имал само нож. Освен това си влязъл в главния град на пердиите, отмъстил си на търговеца, заради когото убиха Бануин, а после си убил шестима от преследвачите. За бойците от племето гат си се превърнал в мрачна легенда. Всички мъже от твоето племе ли са такива бойци?

— Всички до един — заяви Кон.

— Съмнявам се.

Джасарай стана, отиде при завесите в дъното на палатката и ги дръпна. Зад тях имаше тясно легло и дървена поставка, над която беше окачена бронята на пълководеца.

— Помогни ми да си сложа бронята.

Кон взе железния нагръдник. Джасарай го придържаше до тялото си, докато Кон стягаше ремъците. Генералът добави широк кожен пояс с бронзови плочки, който му стигаше до коленете. Препаса меча на кръста си. Кон приклепна и нагласи кожените предпазници с бронзови ивици под коленете. Чудеше се защо пълководецът е решил да се приготви за бой късно вечерта, но не попита. Накрая Джасарай нагласи на главата си очукания шлем. Кон не сдържа усмивката си и пълководецът я забеляза.

— Да, не съм боец — каза, без да се разсърди. — Ясно ми е колко нелепо изглеждам в момента. Но въпреки това е необходимо.

Отиде при платнището, отмести го и заповяда нещо на единия страж. Мъжът му подаде оръжията на Кон и тръгна нанякъде под дъжда. Джасарай се върна в палатката, извади меча от ножницата и го разгледа в светлината на фенерите.

— Прекрасно оръжие. Само дръжката струва поне петстотин сребърника. Твоят пастрок трябва да е забогатял изумително от отглеждането на добитък.

— Този меч е подарък от мой приятел — каза Кон.

Пълководецът обръщаше меча на всички страни.

— Мечокът е изработен майсторски и разбирам, че е символ на важна случка в твоя живот. Но защо има и сърничка в трънаци? Виждам, че е изобразена и на брошката за наметалото ти.

— Като малък изпокъсах дрехите си, докато спасявах едно сърне. Тази история май стана любима шега за хората от моето племе.

Джасарай се взря в него.

— Безпощаден воин, който спасява сърнета? Такъв човек трябва да бъде държан под око.

Прибра меча в ножницата, подхвърли оръжията на Кон и му заповяда да се приготви за бой. Излязоха от палатката.

Бурята вече се разнасяше, но още валеше силно. Кон вървеше до генерала и виждаше, че войниците излизат от палатките си в пълно бойно снаряжение. Строи се безмълвно и зачакаха като статуи, мокрени от дъжда.

Облаците се разкъсаха и луната освети бивака.

В този миг закънтяха пронизителни бойни викове и над защитния вал се изсипа нов дъжд, но от копия. Палатките, каруците и животните бяха разположени на достатъчно разстояние от рова и повечето копия паднаха на ивицата празна земя. Острие прониза гърба на един впрегатен кон и той зацвили диво от болка и се свлече.

— Идват! — кресна часовой от северната стена. — Хиляди са!

Копие го улучи във врата и го събори.

Офицери дотичаха при Джасарай, който чакаше хладнокръвно, с ръце зад гърба.

— Една Пантера при северната стена — заповяда той. — Две остават в резерв. Основната атака ще бъде от друга посока, може би от запад. Стрелците с лък да заемат позиции зад каруците.

Офицерите се втурнаха към войниците си. Джасарай закрочи бавно към предната редица на строя.

— Моля за извинение, че ви вдигнах от сън толкова рано — каза на войниците, които се отдръпнаха, за да мине.

Кон вървеше с него. Тази невъзможност вдъхваше уважение. Но как пълководецът бе предусетил нападението? Да не би да владееше магия?

От северния вал се разнасяха крясъци и писъци на умиращи и ранени, бойците на пердиите налитаха като вълни, напиреха през рова и вала, сечаха и мушкаха.

— Струва ми се, че дъждът отслабва — каза Джасарай.

Раненият кон още цвилеше в предсмъртен ужас. Генералът тупна по рамото стоящия наблизо войник.

— Иди да отървеш горкото животно от мъките му. Не е лесно човек да мисли какво прави, когато го болят ушите.

— Слушам, господарю! — отвърна войникът, извади меча си и хукна към коня.

Звук на сигнална тръба проехтя от запад. Кон се обърна натам и видя двама мъже да размахват ръце.

— Ето я и основната атака — каза Джасарай.

Изпрати втората Пантера натам и три хиляди войници се прикриха зад вала. Кон видя върховете на може би стотици грубо стъкмени стълби и хвана дръжката на меча си.

— Още нямаш нужда от това — каза пълководецът. — Ще мине поне час, докато се намесим и ние. Чак когато онези разбият портата.

Кон се вгледа в портата — две широки по шест стъпки крила от окастрени дънери, сцепени на две по дължина и сковани сръчно с напречни греди. Не му се вярваше пердиите да ги разбият. „Може би ще ги подпалят...“

Стотици стрелци с кожени туники и конусовидни шлемове се подредиха пред каруците от обоза. Всеки носеше къс извит лък и голям колчан стрели с черни пера.

— Генерале, може ли да задам въпрос?

— Разбира се.

— Защо стрелците са под земния вал? Можеха да застанат на него и да убият стотици нападатели.

— Така и те щяха да се превърнат в мишени. Имам само шестстотин стрелци. Прекалено ценни са, за да прахосвам живота им. Наблюдавай ги и си извлечи поука.

Стрелците чакаха знак от Джасарай. Щом чуха заповедта, вдигнаха лъковете си и изстреляха първия залп, после втори, трети... Стрелите летяха във висока дъга и се стоварваха пагубно върху скупчените при рова племенни бойци. За Кон не беше трудно да си представи колко жертви дава врагът.

Битката на вала беше свирепа, но войниците от Каменната армия с брони, шлемове и щитове се оказаха страшно препятствие за противниците, чиито тела почти не бяха защитени. А и Кон вече знаеше от Бануин колко по-удобни и смъртоносни са в близка схватка късите мечове. Някои племенни бойци с боядисани в червено лица успяха да пробият през редиците на бранителите. Джасарай прати три отряда по шестдесет войника да ги унищожат и да подкрепят защитниците на северния вал.

Глух мощен удар проехтя откъм западната порта, която се разтресе. Кон се взираше в лицата на войниците наоколо. Чакаха напрегнато, но не личеше да са уплашени. Джасарай си оставаше спокоен. Свали шлема си и се почеса по оредяващата коса.

— Добре е, че бурята отмина. Мразя сраженията под дъжда. Е, да ги посрещнем.

Офицерите извикаха заповедите си, войниците притичаха в колони по четирима между каруците на обоза към откритата площадка

при портата. Там се разгърнаха в десет дълги редици, предната със стена от щитове. Кон и Джасарай стояха зад четвъртата редица.

Блъскането продължи и един дънер се пречупи. После и втори. След две-три минути таранът с бронзова глава разби портата и стотици червенолики бойци нахълтаха с диви вопли в бивака. Зад строените войници задумка тъпан и те тръгнаха към врага с отмерени крачки. Племенните воители се хвърлиха към настъпващия плътен строй и безпощадно мушкащите мечове на първата редица. Стотици умряха и войниците от Каменград прегазиха телата им. Онези във втората и третата редица също окървавиха мечовете си, като доубиваха ранените.

На мъжете от племето пердии не им липсваше храброст и сражението продължи още час, докато бронираният боен строй ги изтласка към разбитата порта. Тогава някой наду рог и племенните бойци отстъпиха в мрака.

Работници поправиха бързо портата, а войниците пренесоха трупове на враговете извън бивака — струпваха цели хълмчета от мъртъвци. Пердиите бяха загубили над две хиляди мъже в тази битка, а в Каменната армия имаше само шейсетина убити и стотина ранени, които се нуждаеха от шевове.

Призори Кон се качи на вала и погледна трите огромни купчини трупове. През нощта войниците, на които не се бе наложило да участват в сражението, бяха изкопали дълги трапове и сега ги настлаха с клони, върху които изляха масло и катран. Хвърлиха телата в траповете и ги покриха с още клони.

Слънцето вече се издигаше, когато метнаха върху клоните факли от снопове слама, натопени в мазнина. Пламъците се разгоряха и Кон гледаше как огънят обхваща трупове. Скоро погребалните клади бумтяха, в бивака се разнесе сладникавата миризма на препечена и овъглена плът.

„Моята първа голяма битка, в която изобщо не извадих меч си от ножницата...“

Враговете не бяха успели да стигнат до четвъртата редица на бойния строй.

Валанус застана до него. На едната му буза имаше малка рана, защита умело.

— Ти къде се дяна? — попита Валанус. — Очаквах да се биеш рамо до рамо при северния вал.

— Бях с генерала. Той как позна, че ще има сражение? Да не е някакъв гадател?

— Има усет за тези неща. Но той бездруго е свикнал да вдига по тревога войниците посред нощ, за да не се отпускат. Може просто да му е провървяло. Знаеш ли какво казва? „Колкото по-усърдно се подготвям, толкова по-голям късметлия съм.“ Това му е чувството за хумор. Защо искаше да говори с тебе?

— Още не знам. Поприказвахме си за Бануин. От него чух, че Бануин някога е бил пълководец.

Валанус подсвирна.

— Онзи Бануин... Не се бях сетил, че е същият. Това е често срещано име при нас. Значи твой наставник е бил Призрака. Командвал е кавалерийски отряд и винаги връхлитал там, където враговете не го очаквали. След Първата гражданска война напуснал армията. Изненадал мнозина. Очаквали да се захване с политика.

— Джасарай каза, че Бануин бил и негов учител, и негов ученик. Можеш ли да ми обясниш смисъла на думите му?

— Да, мога. Когато призовали Книжника на военна служба, той не знаел нищо за армията, макар че бил вещь в математиката и снабдяването на войските. Възложили на Бануин да му обясни устава, правилата на подчинението и подобни елементарни неща. Както сам си се убедил, умът на Джасарай е попил всичко това.

Утринният вятър се обърна и понесе дима от пламтящите изкопи към бивака.

— Две хиляди убити, а нищо не постигнаха — поклати глава Кон. — Напразно похабен живот.

— Тези племена на нищо не могат да се научат — потвърди Валанус. — Нападат с огромни сили, надяват се да ни смажат. Не знаят друг начин да воюват. Не са организирани, нямат истински офицери, не е ясно кой на кого заповядва. Планът им за битката е все един и същ — ей там са враговете, хайде да ги връхлетим, пък каквото ще да става. Напразно похабен живот, както каза ти.

— Ти какво би направил, ако беше на мястото на Карак?

Валанус се ухили.

— Щях да се предам и да се закълна във вярност на Каменград. Не може да ни победи. Никой не може. След нападението снощи и неговите бойци вече знаят тази истина. Сега ще си говорят колко сме

кораби, колко смъртоносни. Страхът им ще се засилва. Към края на лятото ние вече ще строим градове от камък в земите на пердиите, ще доведем хиляди преселници. Обещани са ми десет парцела от най-плодородната земя, които мога да задържа или да продам.

— Мисля си, че сега би ги заменил за една палатка, която не протича — подкачи го Кон.

— Сам не знаеш колко си прав... — въздъхна офицерът.

Остаран щеше да умре всеки момент. Не се съмняваше и за миг. А това го вбесяваше по две причини. Първо, това беше поредната схватка между малобройни отряди, а не величава битка. Второ, Демонския меч го бе предупредил да не напада безразсъдно.

Остаран съсече напирещ враг през лицето и прескочи мъртвия си кон в опит да стигне до малко по-просторно място за последния бой. Хвърлено копие разкъса плата на ризата му и одраска дълбоко рамото. Мъж с меч се втурна към него. Остаран отби яростния замах, пристъпи и заби чело в лицето на противника, който залитна назад слепешком.

Слънцето сияеше в ясното небе, подухваше освежаващ ветреца, понесъл уханието на трева и борове. Той вдиша с пълни гърди. „Ах, хубав е животът!“ Тези пердии поне знаеха колко е важно боецът да има чест, нападаха го един по един, за да подложат на изпитание и неговата смелост, и своята. Поредният враг хукна към него. Остаран скочи високо и го изрита в гърдите. Втори го доближи вихрено отляво. Остаран пое удара с малкия щит на лявата си ръка и удари косо със сабята. Онзи се метна назад, спъна се в убития кон и се стовари тежко на гръб.

Остаран дръпна рязко брошката си и остави черното наметало да се надипли на земята. Носеше заоблен бронзов шлем и плетена ризница до средата на бедрата, също и бронзови предпазители под коленете като офицерите от Каменград. Ризницата му тежеше, но го предпазваше от най-страшния кошмар — изкормващ удар в корема. По-големият му брат бе умрял от такава рана и Остаран бе решил, че няма да си навлече такива непоносими мъки.

Пак вдиша дълбоко. Прекрасен въздух. Към него тичаше боец с копие. Остаран изчака до последния миг, завъртя се встрани и го халоса с ефеса на сабята по брадичката. Воинът се свлече в несвяст.

Настроението му ставаше по-ведро. Нападението не изглеждаше чак толкова безразсъдно. Бе повел трийсет конници от своето племе срещу малка група пешаци пердии... и се натъкна на многоброен отряд, скрит в гората. Поне стотина врагове изскочиха с диви вопли, които подплашиха конете. Остаран извири с рога сигнала за отстъпление. Неговите хора обърнаха конете, за да се откъснат от противника, и тогава се намеси лошият късмет — стрела прониза коня на Остаран в гърдите. Вождът от гат скочи навреме от седлото и кресна:

— Елате да умрете, окаяни курвенски копеленца!

Отвсякъде дебнеха мъже с червена боя по лицата. Знаеха, че накрая ще се разправят с него.

Чу тропот на много копита. Отклони прав удар на меч и цапардоса с юмрук противника, който се олюля и падна. Чак тогава рискува да погледне наляво.

Двайсетина конници се носеха гръмовно към него и разпръскваха враговете. Яздещият отпред Демонски меч протегна надолу лявата си ръка. Остаран се хвърли натам, хвана китката на младежа и скочи на коня зад гърба му. Конавар тутакси завъртя животното в обратната посока, другите го наобиколиха, за да ги пазят, и отрядът се отдалечи в галоп от тичащите към тях пердии.

Един от бойците на Остаран ги доближи, хванал поводите на резервен кон. Вождът се прехвърли на празното седло, изрева диво и размаха сабята над главата си. Демонския меч му се смееше. Още четирийсетина конници се присъединиха към тях. Остаран вече имаше почти седемдесет ездачи и ги поведе във втора атака.

Пердиите се разпръснаха и побягнаха към гората. Остаран прегази двама и се върна в лек тръс към Конавар, който чакаше на своя висок кафяв кон.

— Благодаря ти, боецо от риганте — каза му Остаран. — Бях се примирил, че вече ще пирувам на трапезата на Таранис. Ех, колко хубав е животът!

— Ако не ме лъже паметта — отвърна Конавар, — Книжника настоя да избягваме тези схватки.

— А, да. Бях забравил.

Остаран се приближи до мъртвите и умиращите и слезе от коня. Довършиха набързо трима пердии, които бяха ранени твърде зле. На

леко ранените позволиха да си вземат оръжията и да се замъкнат към гората. Удареният с ефеса на сабята беше само зашеметен и тъкмо се освестяваше.

— Според мен Книжника би искал да му заведем жив пленник — обади се Конавар.

Остаран вече опираше ножа в гърлото на поваления враг, но изви глава към Демонския меч.

— И този е келтой. Вярно, не е от моето племе, но проклет да съм, ако го дам на платените мъчителите на Джасарай. Бездруго няма да научат нищо от него. — Вторачи се в безпомощния мъж.

— Няма да се разприказваш, нали? — Онзи само завъртя глава. — Видя ли? — натърти Остаран, хвана за ръката врага и го изправи. — Иди да намериш приятелите си.

Пощаденият мъж се огледа, намери падналия си меч, взе го и тръгна унило към гората.

Конавар клатеше глава, очите му блестяха ядосано.

— Странна война е тази — каза той. — Защо го остави жив?

— Така трябва да се воюва — поучително изрече Остаран. — Мъж срещу мъж. Наравно. Храбри сърца, свиреп сблъсък и милосърдие от победителя. А войниците на Каменград не воюват славно. Те са като свлачище по планински склон. Няма герои, само зли гибелни пълчища, които премазват всичко по пътя си. Те са ми противни, казвам ти го съвсем искрено.

— И защо воюваш на тяхна страна?

Остаран се ухили.

— Защото пердиите са ми още по-противни. Нагли мръсници.

— Имаш кръв по лицето — каза Конавар.

— Не е моя, слава на Даан.

Остаран се избърса с ръка. После вдигна края на ризницата си, бръкна в едно джобче на туниката, извади гребенче от кост и грижливо среса дългите си мустаци.

— Как изглеждам?

— Несравним хубавец. А сега ще потърсим ли някакви следи от вражеската армия?

Остаран отиде при него и сложи ръка на рамото му.

— Млади ми Конавар, от мен да знаеш, че си ненужно сериозен. И да научим къде са, и да не научим, нищичко няма да се промени.

Това е тяхната земя. Те ще ни намерят. Ще се сражават и ще умрат. Каменната армия е непобедима.

Конавар не продума. Яхна пъргаво коня си и го подкара покрай гората, но внимаваше да е извън обсега на притаили се стрелци. Остаран го изгледа, взе си наметалото, възседна своя кон и се върна при хората си. Дори буйната черна брада на брат му Арикс не можеше да прикрие смущението, изписано на лицето му.

— Как тъй младокът от риганте беше начело на атаката, с която ме спасихте? — обърна се вождът към още по-едрия от него мъжага.

Арикс сви рамене, не го поглеждаше в очите.

— Де да знам, братко. Просто ни поведе. Това е. — Изведнъж се усмихна. — Но поне всичко свърши добре, нали?

Неколцина от мъжете наоколо се разсмяха. Остаран не се смя с тях.

— Щом съм жив, да. Но щом аз не бях с вас, ти трябваше да ги предвождаш.

— Това не ми допада — възрази Арикс. — А и Демонския меч се справя по-добре.

— Справял се по-добре... — повтори Остаран ехидно. — Той не е един от нас. Той е чужденец. — Изви се на седлото и посочи друг ездач с черно наметало. — Даран, ти защо тръгна след него?

— Защото той ни заповяда — отговори червенокосият Даран. — Оста, ти не искаше ли да те спасим?

— Искан, тъпако. Просто се опитвам да разбера как един недорасъл младеж от риганте е наложил волята си на цял отряд бойци гат.

— Приляга му, както каза и Арикс — обясни Даран. — Нали и миналата седмица той ни заповяда да спрем пред брода? А на другия бряг ни чакаше засада. Щяхме да се натъкнем на тях като слепци.

Още двама-трима закимаха.

— Май ще ви хареса, ако прехвърля на него задълженията на Арикс? — присмя им се Остаран.

— Добре си го измислил — съгласи се Арикс.

— Млъкни, братко. Пошегувах се.

— Но наистина ще е по-добре — настоя Даран. — Тоест... да, Арикс ми е приятел, но не го бива за водач, нали?

— Благодаря, Дар — обади се Арикс.

— Че той да не те похвали бе, слабоумник! — избухна Остаран. Спорът не успя да стигне до кавга, защото Конавар се върна.

— Вражеската армия не се вижда никъде. А отрядът с флагчетата вече идва, за да обозначи мястото за бивака.

— Значи е време да се върнем и най-последно да хапнем нещо — отсъди Арикс.

Конавар спря до Остаран.

— Не ми се вярва армията на пердиите да е дошла толкова далеч на север. Върнали са се.

Вождът завъртя глава.

— Не, насочили са се към високите хълмове. Там земята е камениста, Книжника не би могъл да се крие в своето укрепление през нощта.

— Ако ти беше прав, щяхме да намерим поне някакви следи. Петдесет хиляди мъже не могат да минат незабелязано по земята. А следите бяха само от малкия отряд, с който се бихме. Искали са да ни заблудят, че армията отстъпва. Голямата им войска е поела обратно.

— И защо ще им хрумне такова нещо?

— За да ударят армията на Джасарай, докато се движи. Походната колона се е проточила на девет мили. Ако Карак ги нападне с всичките си бойци, може да ги разпилее или поне да унищожи обоза и да лиши армията от припаси.

Остаран се замисли. Като нищо можеше да е вярно...

— Ти какво предлагаш?

Бойците се бяха струпали около тях и слушаха напрегнато.

— Да съберем всички конни отряди и да потеглим на юг. Ако наистина започне битка, Джасарай ще се нуждае от нашата конница.

— Истинска битка — промълви Остаран. — Това звучи чудесно.

— Тръгнете на юг — настоя Демонския меч, — но не бързайте прекалено. Конете вече са уморени. Аз ще ви настигна.

После смуши коня си и пое на запад.

11.

На петдесет и една Апий беше най-опитният сред пълководците, подчинени на Джасарай. Въпреки твърде ограниченото си въображение имаше своите достойнства — на него можеше да се разчита в безукорното изпълнение на заповеди, без да се отклони нито веднъж от тях и без да се оплаква от трудностите. Служеше под командването на Книжника от цели деветнайсет години — пет войни срещу племена и две граждански войни. И през това време се бе връщал в Каменград точно осем пъти. Това радваше неописуемо младата Палия, за която се бе оженил преди няколко години. Тя се бе прочула с неутолимата си жажда за наслаждения. Никой не си позволяваше да говори открито за похожденията ѝ пред среброкосия Апий, но той знаеше много добре какво се случва. Затова се грижеше да я предупреждава навреме за всяко свое рядко идване в града и Палия можеше да се отърве от поредните любовници и да подреди прилично дома му, преди да се е появил на прага. Повечето офицери в неговата Пантера вярваха, че тази развратница му е напълно безразлична и че единствената цел на брака им е било укрепването на съюза между два могъщи рода. Заблуждаваха се, но Апий не споделяше с никого истината за чувствата си.

Сега беше при седемстотин и петдесетимата мъже от Трети нокът и наблюдаваше как отрядът с флагчетата бележи очертанията на бивака. Другите три Нокътя на Първа пантера бяха заели отбранителни позиции на север, на запад и на изток от това място и чакаха Втора пантера, чиято задача беше изкопаването на защитния ров около бивака. Тъмнокосият млад офицер Барус стоеше мълчаливо до него.

— Добро място си избрал — похвали го Апий. — С изобилие от трева за конете и дървета за бивака, а и наблизо има водоизточник.

— Благодаря, господин генерал.

— Доколкото знам, ще се върнеш у дома в края на този месец.

— Да. Трябва да довърша обучението си в университета.

— Ще бъдеш ли така добър да предадеш писмата, които ще ти дам?

— За мен ще е удоволствие, господин генерал.

Апий свали бронзовия си шлем и прокара пръсти по гребена от бели конски косми.

— Виждал ли си съпругата ми?

— Да, господин генерал. Миналата година по време на Игрите на равноденствието. Ако не ме подвежда паметта, един от вашите коне победи в Имперското надбягване. Сив жребец.

— Калиас. — Генералът кимна. — Изключително животно. Жребец със сърце като на лъв. От писмата, които получих наскоро, научих какви прекрасни кончета са родили заплодените от него кобили. — Усмивката му се стопи. — От тебе искам да съобщиш на Палия, че няма да се връщам в града тази година.

— Както наредите, господин генерал.

Апий вдигна глава да погледне високия младеж. Барус явно се чувстваше неловко. Апий въздъхна. И Барус знаеше какво става. Като всички останали, разбира се.

— Ще ѝ предадеш и подарък — пръстен, който поръчах за нея. Много ценно украшение.

— Слушам, господин генерал. Ще се погрижа да го получи.

— Добре. Добре... Радваш ли се, че скоро ще видиш Каменград?

На Барус видимо му олекна, престраши се да погледне пълководеца си в очите. Усмихна се.

— Да. Ще се сгодя. Ще се оженя за моето момиче на Празника на зимното слънце.

— Отдавна ли я познаваш?

— Да, господин генерал. Познаваме се от деца. Избрахме се взаимно.

— Казват, че така е най-добре — кимна Апий. — Пожелавам ви щастлив живот заедно.

Преди Барус да отвори уста, зърнаха боец в черно от племената — слизаше на кон по склона на изток от тях.

— Това е Конавар — каза младият офицер. — Конниците на гат го наричат Демонския меч. Според тях проявявал мистични сили в битките.

— Няма нищо мистично в изключителния боец — увери го Апий. — Силна десница и храбро сърце. И малко късмет, когато му е най-необходим.

Сложи си шлема и затегна ремъка под брадичката. Конникът яздеше бързо и това не предвещаваше нищо добро. Нападение ли предстоеше? Апий се надяваше да не е така. Трудно би отблъснал цялата варварска армия само с три хиляди войници, докато го подкрепи следващата Пантера.

Конавар спря пред двамата офицери и скочи от седлото. Апий погледна разноцветните му очи и веднага забеляза засъхналата кръв по туниката и панталона му.

— Къде беше сражението?

— На около миля отгук, генерале. Нищо повече от сблъсък между малки отряди.

— Колко далеч на север са отстъпили войските на пердиите?

— Според мен не са на север. Измамиха ни. Само стотина мъже от племето са дошли насам, за да оставят лъжливи следи. Мисля, че Карак се е промъкнал на изток и е скрил армията си. Освен това съм убеден, че днес ще нападне от засада походната колона на генерал Джасарай.

— Значи смяташ, че цялата армия на пердиите е *зад нас*?

— Да, генерале. Около петдесет хиляди бойци.

— И все пак е възможно да грешиш?

— Възможно е да не съм преценил правилно момента, когато ще нападнат — призна Конавар. — Но вече знам, че армията на Карак не е на север. И не се сещам за нито една друга причина да си послужи с тази хитрост. Той е намислил да изненада Джасарай.

Апий се замисли.

— Има обръч от съгледвачи около колоната. Невъзможно е да изненада Джасарай.

— Съгледвачи от *гат* — намеси се Барус. — Дори ако са на правилното разстояние от колоната, което ще е цяло чудо, генерал Джасарай ще има само няколко минути да престрои войниците за отбрана.

— Той се придвижва с две Пантери, третата е на един час път от тях — напомни Апий и погледна Конавар. — Къде е Остаран?

— Изпратих го да събере всичките си отряди и да тръгне с тях на юг. Пръснати са на голямо разстояние, но май ще имаме към хиляда конници. Зависи точно къде ще нападне Карак.

— Всичко това е похвално, младежо... ако си прав. Но ако бъркаш, ще оставиш моята Пантера без кавалерийско прикритие, значи ще бъдем уязвими при нападение на превъзхождащ по численост враг. Помисли ли за това?

— Генерале, тук няма да ви нападне никаква армия — твърдо каза Конавар. — Вече знам това. Според мен изборът пред вас е ясен — или довършвате укреплението, или отивате да помогнете на Книжника. Вие си знаете какво ще решите. Аз тръгвам на юг.

Племенният боец се метна на седлото и подкара коня си в галоп.

— Какво мислите, господин генерал? — попита Барус.

— Струва ми се, че той е способен младеж. И ако е прав, заплахата за Джасарай е много голяма.

— Какво ще правим?

Апий не отговори. Ако се придържаше към получените заповеди, трябваше да охранява избраното място и да чака следващата Пантера и Джасарай.

Ако тръгнеше с войниците си на юг и се окажеше, че Конавар се е заблудил, щеше да се превърне в посмешище.

Но ако Конавар беше прав...

Скрит зад дърветата в края на огромната Авелинска гора, Карак стоеше в кралската колесница и наблюдаваше отдалечения на половин миля път. Каруците напредваха бавно под охраната на много войници. Карак погледна наляво. Хиляди пешаци с боядисани в червено лица чакаха безмълвно. Вдясно се бе проточила почти на една миля конницата му — три хиляди ездачи. На тях бе заповядано да убият коларите и да лишат Каменната армия от припаси.

Кралят плъзна ръка по челото си, за да избърше потта. Наближаваше пладне и в гората ставаше непоносимо задушно. Карак се настани на извитата седалка до най-големия си син Аракар, който щеше да кара бойната колесница днес.

— Кога започваме, татко? — прошепна четиринайсетгодишното момче.

— След малко — обеща Карак и разроши русата му коса.

Кралят се чувстваше изтощен, очите му пареха. Не бе спал добре последните три нощи. След един ден щеше да завърши четвъртото десетилетие на живота си и думите на неговия *гиш* му тежаха като канара. Старицата дойде при него преди година. „Не проливай кралска кръв, Карак. Иначе няма да доживееш четирийсетия си рожден ден.“

Не бе пролята кралска кръв. Неговият брат бе удавен, съпругата му — удушена, момчето — отровено. Нито една червена капка нямаше по труповете. Той свали бронзовия шлем от главата си и го избърса отвътре. Не се чувстваше виновен за убийството на брат си. Изпитваше само гняв. Алеа — *добрият* крал. Алеа — *грижливият* крал. Всъщност беше предател, който заслужаваше такъв край. Малцина знаеха за неговите преговори с генерала на Каменната армия и споразумението им — племето пердии ще се подчинява на Каменград, а Джасарай ще прокарава своите каменни пътища и ще строи своите каменни крепости в техните земи.

— Няма друго спасение, братко — каза му Алеа. — Те са непобедими, живеем във времената на тяхното господство. А като техни съюзници ще им помогнем да покорят другите племена. Пердиите ще останат най-видното племе в целия народ келтой.

— Имаме силата да ги смажем — възрази Карак.

— Аз видях как воюват, Карак. Те промениха войната неузнаваемо. Идват като потоп, неумолим и гибелен. Повярвай ми.

„Като потоп...“ Карак се усмихна на спомена как бе умрял брат му, удавен в придошлата река. Но смъртта на кралицата помрачи душата му. Открай време желаше Алина, която притежаваше загадъчни дарби. Нямаше никакво намерение да я убива, напротив — искаше да ѝ предложи брак. Но когато отиде при нея, я завари побесняла. Тя извади кинжал от ръкава на роклята си и замахна към гърлото му. Карак отскочи назад и върхът на оръжието само го одраска. И той се разяри, повали я с юмрук и взе ножа.

— Убиец! — разкрещя се Алина. — Имах видение. Ти и Бек смъкнахте Алеа от коня. Убиец!

Гласът ѝ ехтеше в двореца и Карак я стисна за гърлото, за да млъкне. Тя наистина млъкна — завинаги, защото неусетно бе лишил от живот крехкото ѝ тяло.

На хората съобщиха, че се е самоубила от скръб, а синът ѝ е сложил край на живота си с отрова. Нямаше значение, че мнозинството пердии не повярваха дори за миг. Племената винаги са доволни да имат силни водачи. А Карак беше силен.

Много по-лоши бяха последствията от първото нападение срещу бивака на Каменната армия. След напразната загуба на толкова мъже се разбягаха още хиляди бойци. Но и в този ден Карак разполагаше с армия от петдесет и шест хиляди. Днес щеше да се свърши с легендите за непобедимата мощ на Каменград. Карак пак се надигна в колесницата и погледна към враговете.

Идваха двете Пантери с Джасарай, в походни колони по четирима. Карак бе заповядал да пленят генерала жив, предвкусваше унижението на вражеския пълководец, когато бъде повален на колене пред него, за да измоли живота си.

Кралят на пердиите извади меча си и даде знак на тръбача, който чакаше до колесницата. Сигналът се разнесе надалеч.

Конницата изскочи от укрытията си в гората и препусна към каруците. Петдесет хиляди пешаци се понесоха надолу към тънките колони на враговете.

Карак изви глава към сина си.

— Днес ще видиш как нашето племе извоюва невиждана слава.

Аракар се ухили, хвана юздите и колесницата излезе от гората, следвана от две хиляди кралски гвардейци на коне.

Под бездънната синева на лятото нямаше и най-слаб ветреца. Карак гледаше със затаен дъх как огромната тълпа негови бойци напират към шестте хиляди войници на Каменната армия. Остана обаче излъган в надеждата си да види бягството на враговете. Те се престоиха бързо и точно в защитно каре, пред което от всички страни имаше събрани в стена щитове.

Карак взе юздите от ръцете на сина си и подкара колесницата надолу по склона, за да вижда и да чува битката отблизо. Гъмжилото от бойци стигна до строените врагове, хвърляше се срещу щитовете. Карето не се огъна, но атакуващите го заляха като море от проблясващи мечове, сред което стърчеше бронзов остров.

На север неговите конници изклаха десетки колари, после стотици ездачи се понесоха към основното сражение.

Карак гледаше обкръжения Джасарай. Генералът стоеше в средата на карето, сплел пръсти зад гърба си. Не изглеждаше разтревожен. Раздразнението на Карак избуя в ярост. Той не виждаше ли, че ще бъде разгромен? Отчаянието не гнетеше ли душата му?

Взе окачения на кука мях с вода и отпи няколко големи глътки.

— Татко, побеждаваме ли? — попита Аракар.

Карак не отговори. Около карето имаше твърде много тела на мъже от пердиите, но малцина вражески войници бяха умрели. Карак си облиза устните. И тогава чу грохота на копита и погледна на север.

Поне хиляда вражески конници връхлитаха към него, водени от онзи главорез в черни одежди, който се бе зарекъл да го убие. В първия миг Карак не повярва на очите си. Нали бяха подмамили конницата на гат да се отдалечи на север? Как се бяха озовали тук? Кресна заповед към предводителя на своята гвардия и той завъртя коня си и поведе бойците си срещу неочаквания противник.

Карак усети студените пръсти на страха да се впиват в сърцето му. Потта прокапа в очите му.

— Не пролях кръв... — прошепна той.

Ездачите от гат с развяващи се черни наметала не забавиха ход въпреки пресрещналата ги гвардия. Конавар се устреми към първия враг с меч на сидите в дясната си ръка и малък бронзов щит на лявата. Конникът опита да го проние с копието си, Конавар се отклони на седлото и докато го подминаваше, замахна встрани и нагоре. Острието се вряза в гърлото на мъжа и го обезглави.

Двете конници се сблъскаха. Бойците на пердиите и гат сечаха и мушкаха, коне се изправяха на задните си крака и падаха, цвилеха от болка и ужас. Конавар се биеше като безумец, поваляше противниците един след друг, воден от неудържимото желание да стигне до колесницата на Карак. Врѣх на копие се заби в шията на коня му. Той скочи тутакси, хукна към един ездач от пердиите на сив кон, нарѣга го в корема, смѣкна го от седлото, вкопчи се в гривата и яхна коня. Конят нямаше седло, а само покривало от кожата на планински лѣв. Конавар сграбчи юздите и завъртя животното. Хвърлено копие профуча край главата му и Конавар уби тутакси онзи, който го бе метнал.

Друг го блъсна с коня си и замахна с меча си. Конавар пое удара с щита и изби оръжието от ръката му. Мъжът посегна трескаво към кинжала на колана си. Мечът на Конавар разсече гърлото му и го запрати на земята. А следващият конник на пердиите вече нападаше. Конавар се опита да го прободне и не улучи. Врагът скочи от седлото към него и го събори. Конавар успя да се надигне пръв, ритна го в главата, докопа падналия си меч и заби върха в сърцето му. Предните копита на кон го блъснаха в рамото и Конавар се стовари по лице. Конят го прескочи. Конавар се изправи мигновено. Успя да яхне коня си преди да налетят още двама пердии. Той пресрещна първия, мечовете им се сблъскаха с трясък. Врѣх на копие се отклони от щита на Конавар и одра рамото му. Остаран се провря до него и съсече копиеносеца. Конавар се наведе под свирепия удар на втория ездач и срита с пети сивия кон към пролука между враговете. Препречиха му пътя, но той уби първия, свърна наляво и препусна по празната ивица на склона.

Сякаш летеше към колесницата. Чуваше тропота на още копита зад себе си. Рисува да се озърне — враг с копие в ръка го настигаше с могъщия си кафяв жребец. Гонеше го и още един с меч. Конавар хвана оръжието си с лявата ръка, дръпна брошката и разкопча наметалото. Изпъна дясната си ръка встрани и пушна дрехата, после накара коня да завие рязко надясно. Голямото черно парче плат полетя към муцуната на кафявия жребец и го стресна. Кон се завъртя и нападна мъжа с копието, който се оказа опитен ездач — вдигна коня си на задни крака точно навреме, за да изрита сивия, който се стовари на хълбок. Конавар падна тежко и изтърва меча на сидите. Извади ножа си и го метна. Острието потъна в гърлото на врага преди да е вдигнал копието си за смъртоносен удар. Но и вторият конник връхлиташе. Конавар хукна към меча и противникът му препречи пътя с коня си. Конавар изрева и размаха ръце към главата на животното, което отскочи диво, а той се търкулна по земята и хвана дръжката на меча. Едва успя да се изправи, за да пресрещне в последния миг мощния съсичащ удар на врага. Мечовете им се сблъскаха три пъти, но на четвъртия сътвореното от сидите оръжие разпори бедрото на конника и той изкрещя и неволно завъртя коня. Конавар скочи към него и мечът проникна дълбоко в ребрата на врага. Умиращият се килна върху

шията на коня и тупна на земята. Конавар се огледа. Още ездаци от гвардията на Карак препускаха към него.

Той яхна коня на убития и го смуши да побърза. Доближаваше колесницата и видя как момчето тръсна юздите и подкара двата коня в галоп. Кралят на пердиите стоеше до него. Имаше три копия. Извади първото от калъфа и вдигна ръка. Конавар настигаше колесницата. Първото копие прелетя на една педя от него, второто също го подмина. Третото литна право към него. Той го отби нагоре с меча, лявата му ръка се стрелна и хвана дръжката. Конят под него се задъхваше, но доближи колесницата толкова, че да различава добре лицето на Карак. Омразата се разгоря и сякаш цялото му тяло пламна. Той запрата копието с лявата ръка, не прониза краля, но върхът потъна в гърба на момчето и то се свлече и изтърва юздите. Двата коня кривнаха, колесницата се наклони на едно колело, след миг се катурна и кралят се просна на земята.

Конавар скочи в движение от седлото и се втурна към него. Карак стана и извади меча си.

Конавар веднага разбра, че е срещнал силен и бърз противник. Остриетата се блъскаха свирепо, наложи се да отстъпи пред неудържимия натиск на Карак. Но в главата му витаеше споменът за трупа на Бануин, повесен на кука наред столицата на пердиите. Двайсетина гвардейци ги наобиколиха в кръг.

— Мой е! — кресна Карак. — Оставете ми го да му изтръгна сърцето!

Нападна отново, Кон отби и с насрещен удар го рани в рамото. Кралят изсумтя и се отдръпна. Този път Конавар започна да го изтласква назад, мечът на сидите проблясваше под следобедното слънце. Карак посрещаше умело всеки удар, но годините и умората вече му тежаха. А Конавар усещаше нов прилив на жестоко въодушевление; притисна отново краля, за да го довърши. Карак обаче го изненада с бясна атака. Остриетата застъргаха, притиснати едно в друго, лявата ръка на краля халоса с все сила Конавар по бузата и го запрата крачка назад. Мечът на Карак профуча в дъга към шията му. Конавар приклегна пъргаво и оръжието на сидите прониза краля в корема. Конавар се изправи, заби меча до дръжката и върхът щръкна от гърба на Карак.

— Това ти обещах, жалко курвенско изчадие! — изсъска Конавар в лицето му. — Дано духът ти гори в езера от огън!

Карак се отпусна безсилно, Конавар го блъсна и издърпа меч. Кралят падна на колене. Конавар замахна с такава ярост, че срязва дебелия врат на Карак и главата се търкулна в тревата.

Конавар се завъртя да огледа кръга от конници и извика:

— Кой е следващият?

Един обърна коня си и се отдалечи. Другите го последваха.

И тогава той погледна към битката на пътя. Бойците на пердиите бягаха към гората. От север настъпваше Пантерата на Апий в боен строй. От юг настъпваше последната Пантера от походната колона.

Чу тих стон. Кочияшът още беше жив. Кон извади кинжала си, измъкна копието от гърба му и обърна с крак тялото по гръб. Вдигна ножа за удара на милосърдието... но видя уплашените очи на момчето, което попита:

— Къде е баща ми?

Кон прибра оръжието в канията. Имаше кръв и по гърдите на момчето, където бе излязъл върхът на копието. Този хлапак приличаше малко на Брефар...

— Къде е баща ми? — повтори раненото момче.

Закашля се и по устните му изби кървава пяна.

— Кралят ли е твой баща?

— Да. Най-великият воин на пердиите. Къде е той?

— Ей там — махна с ръка Кон и седна до умиращото момче.

— Може ли да го повикаш?

— Не ми се вярва да чуе. Как се казваш?

— Аракар. Свечерява ли се?

Кон плъзна длан над очите му. Зениците не помръднаха, клепачите не примигнаха.

— Да, вече се свечери. Почини си, Аракар. Поспи.

Момчето затвори очи. Туниката му беше подгизнала в червено, но от раната вече не изтичаше кръв. Лицето белееше, главата се килна немощно. Кон опипа пулса на шията му. Усети няколко слабеещи удара. После те спряха.

Валанус дойде да седне от другата страна на трупа.

— Ти извоюва своето отмъщение, Демонски меч.

— Да, отмъстих.

— Не личи това да те радва, приятелю.

Кон се изправи тронаво и огледа бойното поле. Хиляди тела покриваха земята около мястото, където се бе строило защитното каре, а по средата се виждаха и стотици убити войници от Каменната армия.

Гарваните вече кръжаха над пътя. Кон се отнесе в мислите си към зелените хълмове на риганте, към величавите заснежени върхове на Кайр Друаг, към спокойния и отмерен ритъм на живота в Три потока.

— Наситих се на клане — въздъхна той.

— Жалко — въздъхна Валанус. — Истинското клане ще започне тепърва.

Неспокойни сънища измъчваха Кон през тази нощ. Видя Бануин седнал до поток, говореше с някакъв юноша. И двамата се усмихваха, радваха се, че седят заедно до водата. Кон се опита да изтича при тях, но краката му натежаха, само се тътреше мудно. Бануин го видя, стана, хвана момчето за ръка и се отдалечи. „Аз съм — Конавар. Отмъстих за тебе!“ — кресна Кон. Бануин само се озърна печално. Не каза нищо. Хлапето също се огледа и Кон видя, че е твърде младият кочияш на бойната колесница, когото бе убил с копието. Около тях се сгъсти мъгла и двамата изчезнаха от погледа му.

Събуди се облян в студена пот. Гадната миризма на изгаряща плът сякаш лепнеше по палатката. Джасарай знаеше, че заради гниещите трупове плъзват болести, и винаги заповядваше да бъдат изгорени след битката. Този път имаше толкова мъртъвци, че се наложи да изкопаят цяла дузина големи трапове. Щяха да поддържат огньовете в тях цяла нощ.

Кон отметна одеялото, обу ботушите и излезе от палатката. Сигурно минаваше полунощ, а стотици войници още се трудеха в светлината на безброй факли, влачеха труповете към изкопите и ги хвърляха да изгорят.

Чувстваше се много потиснат, макар да си внушаваше, че всичко е било само сън. Бануин не би му обърнал гръб. Но устата му пресъхна, когато си спомни за разговора в пещерата с рисунките. И гласът на Бануин зашепна от залата на спомените: „Не ти казвам да не се сражаваш. Казвам ти да не мразиш. Не самата война води до

страшни кланета, а омразата. Цели села, градове, народи — изтрети от лицето на земята. Омразата е като чумата. Унищожавя всичко, пренася се от човек на човек. Превръща нашите врагове в демони, жените им — в майки на още демони, децата им — в демончета. Разбра ли? Разказваме за нашите врагове, че ядат малки деца. Както се говори за Древните хора. Душите ни се изпълват с мрак и ние на свой ред стоварваме ужасно възмездие върху онези, които сме намразили. Но омразата не умира, Кон. Пръскаме семената ѝ в плодородна почва с всяка постъпка, подтиквана от нея. Убий омразния мъж и неговият син ще порасне с омраза, за да ти отмъсти. И ако успее, твоят син ще го намрази. Не проумя ли за какво говоря?”

Бануин щеше да се погнуши от такова кърваво възмездие. Не би пожелал Кон да отмъсти така за него. Хладен вятър повя между палатките и Кон усети тръпки по гърба си.

— Не го направих заради тебе, Бануин. Сега знам. Направих го за себе си. Опитах се да удавя в кръв мъката.

— Това ти е присъщо — чу познат глас.

Кон се обърна бавно — Моригу стоеше до него, силуетът ѝ открит от пламъците в траповете.

— Конавар, ти пусна мечока на свобода — добави тя. — И ще го направиш отново.

— Няма. Поучих се.

— Мечокът е част от тебе. Ще си вземе своето, като му дойде времето.

— Не искам да споря с теб — отказа се Кон. — Надявах се отмъщението да има вкуса на мед по езика. Така беше, но само за миг, когато забих меча. А когато видях момчето...

— И вместо мед по езика имаше само киселини в стомаха. — Моригу кимна. — Но ти не си избил всички тези пердии с двете си ръце. Ти беше обикновен боец в тази война. Да, поведе конницата обратно и спаси живота на стотици войници от Каменната армия, но в края на краищата не наклони с това везните на другата страна.

— Как ми се иска двамата с Бануин да не бяхме идвали тук...

— Безплодните желания са храната на бедняците — укори го старицата. — Ела да се поразходим из хълмовете, където въздухът е чист и мога да помириша свежите листа.

Кон с изненада откри, че иска да тръгне с нея. А после проумя, че колкото и зло да върши Мorigу, тя поне си остава същество от родната му земя, което бе видял за последен път сред планините на риганте, където му беше мястото.

Изкачиха се до място, където дърветата свършваха. Мorigу намери закътана падинка и тупна с крак по един корен, който се измъкна от пръстта, та тя да може да седне. Старицата се облегна на дървото.

— Така е по-добре...

Кон седна на земята. Оттук виждаше обърнатата колесница. Трупът на Карак бе отнесен отдавна.

— Той наруши своята геша — промълви Мorigу.

— За кого говориш?

— За Карак. Казах му, че ако се пролее кралска кръв, няма да доживее четирийсетия си рожден ден... който щеше да е днес, между другото. Затова удави своя брат, удуши жена му и отрови сина му. Въобразяваше си, че е надхитрил съдбата. Но вдовицата на брат му го нападна с нож и го поряза. Карак вече бе убил брат си, за да му отнеме короната. Значи беше повелителят на племето пердии, а кръвта му — кралска. Собствената му кръв го обрече на гибел.

— И да не го беше порязала, аз щях да се разправа с него — натърти Кон.

— Не. Ти беше убит при атаката на конницата.

— Не съм убит.

— Прости ми — сепна се Мorigу, — забравих за миг, че говоря с човек. За тебе времето минава както за листо — от пъпката напролет до съсухрянето наесен.

— А за тебе е различно, така ли?

— Толкова различно, че умът ти няма да го побере. Виждала съм раждането ти стотина пъти, смъртта ти — също. В един живот се простуди лошо и живя по-малко от година. В друг мечокът те уби.

— И къде протичат другите ми животи?

— В сянката на Кайр Друаг.

— Защо не съм виждал тези свои двойници?

Мorigу затвори очи.

— Ако не бях толкова уморена, щях сама да си зашлевя плесница, че изобщо подхванах този разговор. Нека оставим настрана

главоблъсканицата с оплетените нишки на света и се върнем към обичайното. — Тя го погледна. — Защо излезе посред нощ?

— Сънувах... — запъна се Кон. — Поне ми се стори, че е сън.

Разказа ѝ за Бануин и момчето, което бе убил.

— Нищо повече от сън — увери го старицата. — Не е било видение.

— Уверена ли си в това? Много тъжно ще е да знам, че Бануин ми е обърнал гръб.

— Уверена съм. Духът на Бануин се пренесе над водите и напусна света на хората.

— Значи не е видял моето отмъщение?

— Не го е видял. А ти би ли искал да го види?

Кон завъртя глава.

— Това щеше да го наскърби.

— Предстоят случки, които биха го наскърбили много по-силно.

— За какво намекваш?

— Ворна носи детето му в утробата си. И двамата ще умрат. Плодът се е обърнал напреки в корема ѝ и никой наблизко няма вещината да ги спаси.

— Не! — възкликна Кон. — Не бива да е така! Толкова е несправедливо...

— Несправедливо ли? — засмя се Моригу. — Къде си виждал справедливост в този жалък човешки свят? На бойното поле, където са натъркаляни трийсетина хиляди трупа? В домовете на техните вдовици? В очите на техните сираци?

Кон млъкна, после се взря в древното лице.

— Ти можеш да я спасиш. И нея, и детето. Ти си от сидите.

— А защо ще ми хрумне такава прищявка?

— Веднъж ми каза, че мога да поискам дар от тебе.

Моригу се усмихваше.

— Обмисли това по-добре, дете. Да, казах. Можеш да поискаш богатство или здраве до дълбоки старини. Можеш да поискаш силни синове или любяща съпруга. Бих могла дори да ти даря Ариан. Ето и още нещо, над което да умуваш — мога да ти даря победа над Каменната армия. Можеш да спасиш живота на хиляди хора, Конавар. На цяло племе. Ами ако без този дар труповете на риганте също изгорят в такива трапове?

— И дотам може да се стигне — каза Кон. — Сега ми отговори — ще помогнеш ли на Ворна и на нейното бебе?

— Преди да чуеш „да“ или „не“ от мен, имам още въпроси към тебе. Ами ако детето се роди болнаво и умре след броени дни? Ами ако заразна болест отнесе Ворна след броени седмици? И тогава ли ще смяташ, че си е струвало да поискаш този дар?

— Знам отдавна, че твоите дарове са като двуостър кинжал. И когато хората те молят за радост, ти им даряваш горест. Но ако ми обещаеш, че няма да постъпиш лукаво с Ворна и детето, те моля отново да им помогнеш.

— Нали знаеш и че някой ден ще дойда при тебе, за да си платиш за моята помощ?

— Ще си платя, каквато и да е цената.

— Щом е тъй, желанието ти ще бъде изпълнено, Меч в бурята.

Руатан дръпна юздите и спря на билото. Пред погледа му се откриваше Сияйна вода — селище на паноните, построено по западния бряг на Дългото езеро. Оттук виждаше седем корабчета с високи носове, повлекли след себе си рибарските мрежи, и високите черни пещи за опушване на риба, стърчащи като стражници на брега. Арбон чакаше до него.

— Твърде късно е да се връщаме — изсумтя той и приглади прошарената си коса.

— Не ми е хрумвало да се връщам.

Поведоха дванайсетте коня по склона. Нямаше стени около Сияйна вода, десетките къщи бяха пръснати нарядко сред ниви и зеленчукови градини. Въпреки горещината Руатан взе сгънатото зад седлото наметало на сини и зелени карета и го сложи на раменете си. Арбон поклати глава навъсено и последва господаря си към селището, което за него си беше вражеско.

Хора излизаха от къщите или спираха работата си, вторачваха се в тях, после тръгваха подире им към Големия дом на местния леърд.

В ясният ден нямаше дори повей да вдигне прахоляка под копитата на конете. Руатан гледеше право напред чак докато спря пред Големия дом — едноетажна постройка с мрачен вид, дълга петдесетина стъпки, със затворени капаци на прозорците под дебелия

сламен покрив. Двойната врата изскърца и излезе мъж на средна възраст. Зад него застанаха петима по-млади мъже. За Арбон беше очевидно, че са синове на първия — все същите тежки чела, все същите плоски грубовати лица. Пастирът бе чувал много истории за Рибарския леърд и не намираше нищо добро в тях.

— Аз съм Руатан от племето риганте — представи се неговият господар.

Тълпата замърмори и Арбон усети още по-тягостно, че е с гръб към всички тези хора. По гърба му се стичаше пот, ръката му сама припълзля към дръжката на ножа.

— Чувал съм това име — отвърна Рибарския леърд и опипа черната си брада. — Руатан Бясното куче. Руатан Убиеца.

— Не се е случвало да убия мъж, който не държи меч — безстрастно изрече Руатан. — Но както и да тълкуваме стореното от мен, дойдох да предложа кръвнина на опечалените.

— Значи признаваш, че си убиец?

Руатан не отговори веднага. Арбон знаеше, че му е трудно да се овладее.

— Признавам, че умряха мъже, които не беше нужно да умират. Признавам охотно и че при първия опит на хора от вашето племе да откраднат мой добитък можех да се отнеса не чак толкова сурово с тях. Но не го направих. Умряха още четирима от вашите младежи и аз искам да се сложи край на тази вражда. Не желая да убивам още мъже от племето панони.

— И не желаеш да бъдеш убит — вметна Рибарския леърд.

— През живота ми мнозина са се опитвали да ме убият. Както виждаш, днес стоя пред тебе. Смъртта не ме плаши, рибарю. Не дойдох да спася своя живот. Дойдох да спася живота на вашите младежи, които досега не показаха, че са умели бойци. Не ги укорявам за това, не ми се нрави да хуля мъртвите. Само казвам истината, потвърдена от тяхната смърт. Аз съм Руатан, Пръв воин на племето риганте. Не намирам радост в клането на неопитни момчета. — Вдиша бавно и дълбоко, за да се успокои. — Доведох дванайсет породисти коня и ги предлагам като кръвнина за семействата на убитите. Ще разрешиш ли да говоря с тях?

Рибарския леърд се усмихна неприязнено.

— Ако ще да си убиец, Руатан, поне личи, че зачиташ обичаите. Давам ти разрешението си. Слез от коня и ела в моя дом. Ще изпратя човек да доведе семействата.

Руатан стъпи на земята, свали меча си от колана и го подаде на Арбон.

— Чакай тук с конете.

— Добре, господарю — още по-намръщено каза Арбон.

Руатан отиде при Рибарския леърд и се поклони. Местният владетел се дръпна, за да влезе той в Големия дом, и го последва със синовете си. Устата на Арбон съхнеше, сърцето му биеше ускорено, но лицето му изразяваше само лека скука. Излезе вестоносец и се промуши през гъмжилото. След малко дойдоха три жени в черно, придружени от петима младежи.

Арбон почака на седлото, накрая слезе и си разкърши гърба. Възрастна жена му донесе чаша вода, която той взе с поклон и изпи водата на един дъх.

— Сърдечни благодарности, майко.

— Не съм ти майка, прасе такова! — сопна се старицата. — Но гостоприемството е свещено.

Арбон се поклони отново и върна чашата.

— Така си е.

Друга жена му даде къшей хляб и парче пушена риба. Времето минаваше бавно и слънцето вече клонеше към залез, когато вратата се отвори. Първо излязоха жените с черни дрехи, после младежите, накрая Руатан, Рибарския леърд и синовете му.

Руатан доближи Арбон и каза:

— Споразумяхме се. Но трябваше да обещаеш на техния владетел един разплоден бик и десет телета за клане.

Откъм брега тичаше още един младеж, висок и строен, с черна коса и светли очи.

— Какво става тук? — извика той невъздържано.

— Твърде незрял си, за да изслушаме и тебе — грубо отвърна Рибарския леърд. — Приехме почтено предложение. Край на кръвната вражда.

— Край ли?! — кресна младежът. — Никакъв край! Този касапин закла братята ми. — Извъртя се към петимата до жените. — Как можяхте да се съгласите? Кръвта на шестима попи в земята. Ваши

близки. Ваша кръв! Никога няма да се оженят, никога няма да отгледат синове. Нима струват няколко жалки кончета? Кръвта зове за кръв. Техните души жадуват справедливо възмездие.

— Затвори си устата! — изръмжа Рибарския леърд. — Нищо ли не разбираш? Твоите братя умряха в битка. Никой не ги е издебнал в тъмното, никой не им е прерязал гърлата, докато са спали. Изправиха се срещу враг, който ги победи. Този враг прояви похвална смелост, като дойде тук. Прояви и уважение към нас, спази обичаите на народа келтой. Но има и нещо по-важно, момченце. Аз съм твой повелител и ти казвам, че с тази кръвна вражда е свършено.

Младежът постоя смълчан, после се втурна към лодката си. Рибарския леърд пристъпи към двамата мъже от риганте.

— Изпрати ми добитъка, но не идвай повече, Убиецо Руатан. Вече не си добре дошъл в земите на паноните.

Руатан кимна и не каза нищо. Яхна коня си и пое по обратния път. Тълпата се дръпна, за да мине. Арбон му върна меча и Руатан окачи ножницата на колана си.

— Свърши ли се? — промърмори старшият пастир.

— Не и докато е живо онова момче. Някой ден ще дойде да отмъщава и аз ще го убия. И всичко ще започне отначало.

— Значи жалко за конете.

— Не — възрази Руатан невесело. — Те са отплата за кръвта. Аз сложих началото на враждата, когато убих онези двамата. Позволих на гнева да се наложи над разсъдъка. Каквото засях, приятелю, това жъна.

12.

Едната от трите лампи в спалнята в къщата на Бануин изсъска и угасна.

Родилните мъки на Ворна продължаваха от четиринайсет часа. Два пъти загуби съзнание през последния час. Мерия и Ериата започваха да се отчайват. Мерия бе помагала при четири раждания, но за пръв път виждаше изпаднала в такова затруднение жена. Помоли да повикат Ериата, която знаеше за билките почти колкото Ворна. Земната жена коленичи до постелята, огледа и опипа внимателно родилката.

— Няма да ѝ помогна с лавандула и жасмин — въздъхна Ериата. — Бебето е накриво в утробата ѝ. Не може да излезе.

— Какво да направим?

— Аз не мога да го извадя. Чувала съм за вещици, които разрязват корема и спасяват бебето, но майките почти винаги умират.

— Все нещо можем да измислим — настоя Мерия.

Ериата завъртя глава.

— Нуждаем се от вещица, друид или стара жена, опитна в бабуването. И пак не се знае...

Мерия стана и отиде при прозореца, загледа се в осветените от луната земи наоколо.

— Брат Слънцеднев беше тук само преди три дни, но не знам накъде тръгна. Толкова е несправедливо. Първо срещна любовта и я загуби съвсем скоро. А сега детето на Бануин я погубва.

Ворна изохка, после извика от болка. Мерия стисна ръката ѝ, докато Ериата бършеше челото ѝ с влажна кърпа.

— Детето... лежи странично — изпъшка Ворна и вдиша рязко. — Срежете ми корема. Спасете го!

Пак извика, гърбът ѝ се изви и тя се отпусна безчувствена.

— Умира — прошепна Ериата.

Някой потропа силно на входната врата и Мерия изтича да отвори. Отвън стоеше старица, която виждаше за пръв път. Носеше избледняла дълга сива рокля, рехав черен шал покриваше раменете ѝ.

— Какво искаш? — попита Мерия.

— Чух, че тук има родилка, която е зле.

— Веща ли си в бабуването?

— И в това, и в други неща — отвърна старицата, подмина я и влезе в къщата.

Мерия долови горски дъх по роклята ѝ, гниеци листа и мокра дървесна кора. Потръпна и отиде след нея в спалнята.

— И двете ще излезете веднага — заповяда старицата. — Чакайте при огнището. Ще ви повикам, ако имам нужда от вас.

— Детето е накриво в утробата — каза ѝ Ериата.

— Благодаря ти — заядливо отвърна старицата. — По-късно може би ще ме научиш и как се ядат сурови яйца.

Огромен гарван кацна на прозореца, разпери криле и изграчи гръмко. Мерия и Ериата отскочиха стреснати, но старицата изобщо не погледна гарвана, а седна до изнемощялата Ворна.

— Я да се пръждосвате! — сопна им се и размаха тънката си ръка към тях.

Подчиниха се с нежелание. Мерия затвори вратата и седна до Ериата при огнището. Огънят щеше да угасне скоро и тя добави няколко цепеници.

— Познаваш ли я? — обърна се към Земната жена.

— Не.

— Може би не трябваше да я оставяме насаме с Ворна.

— Може би, но колкото и да ме е срам, си признавам, че предпочитам тя да е там, а не аз.

Мерия кимна безмълвно. И на нея ѝ олекна. Раменете ѝ се превиха от умора.

— Благодаря ти, че дойде.

— Поне да имаше някаква полза от мен... — промърмори Ериата и се облегна на другия стол.

Мерия се загледа в нея. Земната жена беше ниска и стройна, изглеждаше много по-млада от годините си. Лицето ѝ си оставаше хубаво, кожата — гладка.

— Красива си — промълви Мерия. — А щастлива ли си?

— Защо пък да не съм щастлива? — отвърна Ериата, сякаш се оправдаваше. — Изхранвам се, имам дом. Или смяташ, че една Земна жена не заслужава радост?

— Дори не ми е хрумвало — увери я Мерия. — Питам се имаш ли приятели, или си самотна. Това е.

Ериата се успокои и дори се усмихна стеснително.

— Да, самотна съм. И нямам приятели. Нали това казват за Земните жени: „Сто любовника и нито един приятел.“

Мерия се приведе напред и протегна ръка.

— Смятай ме за своя приятелка.

По-младата жена стисна леко пръстите ѝ.

— Благодаря ти, но не се нуждая от съжаление. Аз съм млада, жива и здрава. Радвам се, че Руатан оздравя толкова бързо от раните си.

— Добре ли познаваш съпруга ми? — не се сдържа Мерия.

Ериата се засмя.

— Сега знаеш защо Земните жени нямат приятелки.

Мерия се изчерви, но след миг също се усмихна.

— Да, знам. Е, ще ми кажеш ли дали Руатан идваше при тебе, докато с него бяхме разделени?

Ериата помълча, вперила изпитателен поглед в Мерия. Накрая сви рамене.

— Да, идваше.

— А след като се любехте хъркаше ли като бик?

Изненадана от думите ѝ, Ериата прихна.

— Дори стените се тресяха.

— Ето, значи можем да бъдем приятелки — неочаквано каза Мерия.

— Да, можем. Ти си необикновена жена. Руатан е голям късметлия.

Преди Мерия да отговори, чуха пискливия плач на новородено. Втурнаха се към спалнята и Мерия бутна вратата. Ворна спеше, обгърнала с едната си ръка бебето, увито в мек червен плат.

Ериата направи с пръсти Знака на рогата, който пазеше от зло. Мерия доближи прозореца и огледа навън. Старицата не се виждаше никъде.

— Коя беше тази? — прошепна Мерия уплашено.

Ериата не каза нищо, напипваше пулса на Ворна. Сърцето биеше бавно, но силно. Дръпна завивката. Нямаше и следа от кръв по постелята, нито рана на корема. Тя зави грижливо спящата жена.

— Тя беше от сидите — каза тихо Ериата. — Детето се е родило с магия.

Мерия потрепери, взе бебето и предпазливо разгърна тънкото червено одеялце. Чудесно момченце. И по него нямаше кръв. Пъпната връв беше махната без рана, имаше хубаво розово пъпче. Бебето се събуди и изписка. Мерия го уви и го прегърна.

Ворна отвори очи и се прозя. Видя детето си в ръцете на Мерия и се усмихна.

— Как спасихте и мен, и бебето?

— Случи се чудо — отговори Ериата.

Мерия подаде момченцето на майката. Ворна смъкна нощницата от раменете си и поднесе детето към големите си гърди. И то започна да суче гладнишки.

Какъвто изглеждаше Ферол, такъв си беше — сърдит и озлобен, себичен и мислещ само за удоволствията си. Човек, който е убеден, че има зима само за да му е студено. Мразеше богатшите заради богатството им, а бедняците — заради бедността им. Кръглото му лице бе застинало в недоволна гримаса, но широката уста сякаш бе създадена за гадна усмивчица. Той беше крадец, но не се гнусеше и от други злодеяния. Оправдаваше се за зверствата си с увереността, че и другите биха постъпвали като него, ако имаха безогледната му решителност.

Огромният, приличащ на неодялана скала мъжага израсна в северните земи на племето панони, в малко стопанство с камениста почва, отнасяна неспирно от бурни ветрове и упорити дъждове. Баща му беше работлив и безукорно честен човек. Ферол го презираше. Баща му го принуждаваше да се труди, та ако ще времето да е лошо. Ферол тъй и не можа да надмогне страха си от този мъж. Но един ден отидоха да секат дървета, дъртакът се подхлъзна, тежък дънер се стовари и премаза краката му.

Ферол изтича при него. Баща му едва мърдаше, сбръчканото му от грижи лице сивееше.

— Махни това от мен... — изпъшка дъртакът.

В този миг деветнайсетгодишният Ферол откри свободата.

— Махни си го сам — каза на баща си, обърна му гръб и тръгна бавно към къщата.

Прерови всичко, за да намери усърдно спестяваните сребърници. И се сдоби само с жалки девет монети. Пъхна ги в джоба си, оседла единствения стар кон и се отправи на юг.

Колко съжаляваше за това по-късно. Защо не бе поседял при стария гадник, за да го гледа как издъхва?...

Стоеше леко прегърбен до сала и гледаше втренчено двамата конници, които идваха към брега. Единият беше червенобрад млад боец с лъскава плетена ризница, другият — по-възрастен, с оредяваща на челото коса. Водеха грамадни бойни коне и имаха още три, тежко натоварени. Ферол изви глава наляво към братовчед си Рока, който се облягаше на сала.

— Бъди нащрек.

Рока кимна, обърна се и размаха ръка към четиримата на отсрещния бряг, а Ферол пристъпи към конниците.

— Добре дошли. Дълго ли пътувахте?

Боецът не отговори веднага, а засенчи очите си с длан и огледа другия бряг.

— Къде е Каласин?

— В къщата. Не е добре.

— Жалко.

— Така си е — съгласи се Ферол. — Синът му Сенекал помоли мен и приятелите ми да помагаме със сала.

— Ти не си риганте.

— Да. Панони съм. — Ферол даде знак на Рока, който откачи и спусна предната преграда. — Вкарайте конете. В къщата ще можете да хапнете.

Боецът и спътникът му качиха конете на сала. Рока вдигна преградата и двамата с Ферол започнаха да издърпват сала по въжето към другия бряг.

— Откъде идвате? — попита Ферол младежа, за да го предразположи.

— От юг. От какво се разболя Каласин?

— Питай сина му. Ето го, чака на пристана.

Ферол посочи ниския набит Сенекал сред четиримата. Стигнаха до брега, Рока спусна другата преграда и Ферол подкани с жест боеца

да изведе конете на брега.

— Мини пръв — каза му невъзмутимо младежът.

Ферол го послуша, колкото и да му беше неприятно. Боецът тръгна след него, но първо кимна на спътника си да почака на сала и попита Сенекал:

— Какво му е на баща ти?

Сенекал мълчеше неловко. Погледна смутено Ферол, който се сопна:

— Нали ти казах, че е болен? Хайде, изведете животните на брега и си платете за превоза.

Младежът оставаше невъзмутим.

— Не познавам нито тебе, нито приятелите ти. Познавам само Сенекал. Но за сала не са нужни шестима, а и толкова хора не можете да се прехранвате от парите, които ви плащат пътниците. Питам ви отново — къде е Каласин?

Рока отиде встрани, вдигна едно старо одеяло и подхвърли меч на Ферол. Раздаде припряно оръжия и на останалите.

Ферол се ухили противно.

— Каласин умря. Ако не мислиш, че ти и онзи застаряващ дребосък на сала можете да се опрете на шестима, защо не ни подарите конете си?

Мечът на младежа изсъска от ножницата и острието засия под слънцето. Гласът на младежа остана спокоен, но вече смразяваше.

— През последната година видях как бяха погубени хиляди келтои. Някои от тях убих със собствените си ръце. Не ми се иска да проливам още кръв от племената, но ако упорствате, ще ви избия и шестимата.

На Ферол му се стори, че го лъхна зимен вятър. Той беше жесток човек, но не и тъпанар. Този младок стоеше срещу шестима въоръжени мъже и у него нямаше дори следа от страх. Значи или беше слабоумен, или беше непобедим, както подсказваха думите му. Ферол вече се досещаше, че по-скоро е вярна втората му догадка. Умуваше как да се измъкне, но Рока кресна:

— Нагло копеленце! Убийте го!

Ферол не помръдна, но останалите петима се нахвърлиха. Младежът ги пресрещна, блестящият меч се стрелна наляво и надясно в недоловими за очите дъги. Рока умря пръв и докато Ферол се

опомни, още трима се натъркаляха по земята. Той успя да отскочи и върхът на меча прелетя на косъм от гърлото му. Сенекал хвърли ножа и побягна към гората зад къщата.

Страховитият младок пристъпи към Ферол, който пусна меча си на земята.

— Видях достатъчно. Ти беше прав — защо да се пролива още кръв?

Онзи прибра меча си в ножницата и тръгна към къщата. Ферол пъкна дясната си ръка в левия ръкав и измъкна метателен нож. Само че бе забравил за втория пътник на сала, който извика рязко. Боецът се извъртя в крачка, нещо ярко излетя от пръстите му и се вряза в гърлото на Ферол. Грамадният мъж залитна назад. Стисна дръжката на кинжала, мъчеше се да го извади. Пред очите му притъмняваше и последната гледка в живота му беше острието на блестящия меч, стрелнало се към шията му.

Когато трупът се стовари на земята, Кон продължи към къщата и бутна вратата. Стаята беше празна, но по стените и пода имаше кървави пръски. Паракс дойде при него.

— Искаш ли да огледам за следи?

Конавар кимна.

— Май се досещам какво ще намериш...

Ловецът тръгна по поляната и закрачи покрай дърветата. Конавар изведе конете от сала. Паракс се върна след малко.

— Салджията и жена му са заровени в плитка дупка. И двамата са наръгани на няколко места, мъжът има рана в гърба. — Поклати глава. — Значи страхливецът, който избяга, е техен син? — промърмори изумено.

— Да, същият — потвърди Конавар.

— Не е за вярване.

— След всичко, на което се нагледах, мога да повярвам на каквото и да е. — Конавар плъзна поглед по труповете. — Мислех си, че се връщам към мирен живот. Не към още кървища и смърт.

— Значи няма да преследваме сина?

— Няма. Ще съобщя за убийствата на Дългия леърд. Нека той прати потеря да го издири.

— Жалко. С удоволствие бих му изтръгнал сърцето.

— Ако намериш сърце в тялото му — изсумтя Конавар.

Ворна седеше на сянка с тримесечния си син на ръце, радваше се на топлия летен ден. Гори и поля сякаш сияеха под слънцето, светлината искреше по водата в потоците. Ситото бебе спеше и Ворна също потъваше в сънливо спокойствие.

Не видя двамата ездачи, показали се на билото южно от селото, но чу гълчавата, когато доближиха. Облегна се удобно на стола, гушна малкия Бануин и затвори очи. Задрямваше. Ветрецьт лъхна лицето ѝ, носеше ухание на трева.

Кон изцвили наблизко и тя отвори очи и видя млад мъж с червена брада, носеше доспехи. Яздеше бавно през полето към нейната къща. Не позна веднага Конавар, защото се бе променил. Стори ѝ се, че е още по-едър, а с тази ризница раменете му изглеждаха много широки. Червената брада имаше златист оттенък, но се набиваше на очи и бяла ивица в нея. По-отблизо Ворна забеляза, че по белега, оставен му от мечока, няма поникнали косми. Кафявият му кон беше висок почти човешки бой.

Тя не се надигна от стола, за да не събуди бебето.

Конавар слезе от коня и се поклони. Постоя безмълвно, пое си дъх и каза:

— Съжалявам. Нищо не можех да направя.

— Вземи си стол и седни до мен — покани го тя.

Той свали ножницата с меча, остави я до стената и си донесе стол. Щом се настани до Ворна, тя хвана ръката му.

— Конавар, отдавна ти казах, че някои неща са непосилни дори за герой. Няма да опазиш живота му. Не бива да виниш себе си за това.

— Няма сила под звездите, която ще ме избави от угризенията — призна той. — Не само за смъртта на Бануин, а и за гибелта на хиляди хора след това.

Млъкна и двамата поседяха в сянката, без да говорят повече.

Детето се размърда и заспа отново. Ворна стана, влезе в къщата и сложи сина си в люлката. Изпъна схванатия си гръб. Върна се при Конавар и забеляза, че е зареял поглед към южните хълмове. Изглеждаше твърде зрял за своите осемнайсет години.

— Един търговец ни разказа как си се бил със злия крал.

Конавар кимна.

— Сякаш мина много време, а беше само преди няколко месеца. — Засмя се, но в смеха му нямаше нищо весело. — Злият крал... — повтори и поклати глава.

— Нима не беше зъл? — попита Ворна.

— Той уби брат си, снаха си и техния син, уби и Бануин. Но стореното от него бледнее пред гнусните дела, които последваха смъртта му. — Конавар въздъхна. — Хайде да не говорим за това сега. Олекна ми, че се прибрах у дома.

— Липсваше ни. Кой дойде с тебе?

— Паракс. Един от пленниците на Джасарай. Сега служи на мен.

— Служи ли?

— Думата сама се изплъзна от устата ми. Твърде дълго бях сред хората от Каменград. Той сам реши да тръгне с мен и го смятам за свой приятел. Ще ми помогне.

— В какво?

— Да се подготвим, Ворна. Онези хора ще дойдат и тук. Може би няма да е догодина. Но ще дойдат.

— Знам. Видях това още когато имах силите си. Хората от Каменград са ненаситни. А ти ще се сражаваш срещу тях. Видях и това.

Сянката се местеше и слънцето огря дръжката на меча до стената. Ворна се вторачи в оръжието.

— Този меч е сътворен от сидите... Как се сдобих с него?

Конавар ѝ разказа за бягството си от Алин и за случилото се в гората на талис.

— Ликът на дървото е бил на Тагда, Горския старец — натърти Ворна. — Ти наистина си техен любимец. Покажи ми меча.

Конавар ѝ даде оръжието в ножницата и Ворна се взря напрегнато в дръжката, в главата на мечока и оплетеното в трънаци сърне. Усмихна се.

— Знаеш ли кой е направил този меч?

— Откъде да знам? — вдигна рамене Конавар.

— Риамфада. В нощта на неговата смърт зърнах духа му да отива в гората на сидите.

Кон взе меча и сякаш го видя за пръв път.

— Той ми обеща меч...

— Изпълнил е обещанието си. Сега той е един от тях.

Бебето заплака в къщата. Ворна влезе, взе го от люлката, седна до огнището и развърза блузата си. Синът ѝ започна да суче веднага. Кон застана на прага.

— Момче ли е?

— Да. Момчето на Бануин.

Кон се чудеше какво да каже и Ворна прихна. Той чуваше за пръв път смеха ѝ и също се засмя.

— Какво смешно има?

— Искаше ти се да кажеш, че има очите или носа на Бануин, но не ти е по сърце да излъжеш, защото за тебе всички бебета изглеждат еднакво.

Кон се ухили.

— Твоите сили да не са се върнали?

— Не са ми нужни, за да знам какво си мислят мъжете. Видя ли се с майка си?

Лицето му грейна.

— Да, то се знае. Събрали са се отново с Големия мъж. Какво по-добро от това.

— Така е. Щастливи са. — Ворна го погледна. — Уморен си. Отиди при семейството си. Отдъхни. Ела да ни видиш, когато пожелаеш.

— Ще идвам с радост.

Влезе в стаята, погали бебето и я целуна по бузата.

Докато се отдалечаваше на коня си, Ворна долавяше как тъгата го притиска като оловно наметало.

И Руатан забеляза промяната у Конавар. Това го гнетеше и реши да попита направо, докато стояха в ограждението и гледаха жребците.

— Какво не е наред, момко?

— Няма как да ми помогнеш. Сам ще го преодоля. Но имам молба към тебе. Мисля, че нашето бъдеще зависи и от тези жребци. Имаш две хергелета. Моята надежда е от жребците да се родят подобри бойни коне, по-бързи и по-силни от нашите. Ако конникът язди по-могъщо животно, може да носи по-тежка броня.

Руатан издиша рязко.

— Да, бива си ги жребците. Ще ги използвам за разплод, щом искаш. За тебе съм загрижен, Кон, не за тях. Какво те промени? Смъртта на Бануин ли? Или срещата с хората от Каменград? Какво стана?

Изражението на Кон се смекчи.

— Прав си. Промених се. Но засега не искам да говоря за това. Спомените още смъдят. Пак ще поговорим.

И тръгна към старата къща на Руатан, където се бяха настанили с Паракс. Руатан го изгледа и отиде при Паракс, който хранеше жребците със зърно. Ловецът се обърна към огромния воин и погали дългата шия на кафявия жребец.

— Прекрасни са, нали?

— Превъзходни коне, няма спор. Свикна ли с новото място?

— Къщата ти е уютна.

Паракс седна на оградата, Руатан се намести до него.

— Чух от сина си, че сте се срещнали в земите на пердиите.

— Да. Карак ми заръча да го издирия. Синът ти е хитроумен момък и непреклонен боец.

Руатан погледна в тъмните очи на жилавия възрастен мъж.

— Какво му е на Конавар?

Паракс вдигна рамене.

— Руатан, той е твой син. По-добре питай него.

— Но сега питам тебе.

— Говорили сме много за тебе. Той те обича искрено. Доверието му в тебе е непоклатимо. Разбери, че нещо му тежи на душата и трябва сам да ти го каже, ако желае. Не подобава аз да говоря за това. Когато е готов, ще сподели с тебе. Дай му време, Руатан. Въздухът тук ухае на свежест, планините са великолепни. Конавар е сред хора, които го обичат. Някой ден, надявам се да е скоро, ще му олекне поне малко. И може би тогава ще видиш отново сина, когото познаваш.

— Може би?

Паракс вдигна рамене отново.

— Няма как да позная отсега. Никога не се знае. Но вече ти казах — той е боец. Дай му време.

Кон изнесе от къщата тежък чувал. Мина през ливадата покрай родния си дом, после по първия мост към ковачницата на Нанкумал. Завари плешивия як ковач до наковалнята. Нанкумал му се усмихна за миг, но продължи да удря с чука по подковата. Накрая я пъкна в бъчвата с вода. Изсъска малко облаче пара. Ковачът остави на тезгяха чука и клещите и избърса с кърпа широкото си лице. После попита:

— Какво те води насам?

Кон отвори чувала и извади дълга лъскава ризница, сплетена от стотици малки халки. Ковачът я изнесе на светло, за да я разгледа по-внимателно. Седна на широката дъбова скамейка до вратата и заобръща мълчаливо ризницата. Халките бяха толкова фини, че все едно държеше дебел плат.

— Смайващо — промълви накрая. — И прекрасно изработено. Конавар, в тази ризница са вложени месеци усърден труд. И майсторство. Благодаря ти, че ми я показва.

— Можеш ли да направиш същата ризница?

— Откровен отговор ли искаш? Не ми се вярва, че мога. Ех, ако имах време поне да опитам...

— Имаш двама синове, които си научил на занаята. Те могат да се занимават с подковите, пантите, плуговете, гвоздеите и мечовете.

— Така е, но работа има предостатъчно и за трима ни. Ще минат седмици, докато проумея точно как е направено всичко, ще минат месеци, докато се поуча от грешките си и стигна до такова майсторство. А трябва да мисля за прехраната на семейството си.

Кон отвори кесията на колана си, извади три златни монети и ги сложи на голямата корава длан на ковача.

— О, небеса! — опули се Нанкумал. — Момко, тези истински ли са?

— Истински са.

Ковачът се взря придирчиво в мъжкия профил на монетите и лавровите венци, изобразени на обратната им страна.

— Кой е този?

— Карак от племето пердии.

— Кралят, когото си убил ли?

— Същият. Е, ще правиш ли ризници за мен?

— Ризници? Колко искаш?

— Сто.

— Какво?! Кон, това е невъзможно! За цял живот няма да изработя толкова.

— Не е нужно. Оставих шест такива ризници при ковачи от нашето племе, които живеят в земите отвъд реката. Ще занеса още три на ковачите в Старите дъбове.

— Забогатял си от пътешествията си.

— Не ме е еня за богатството — отвърна Кон. — Искам да добавим нещо към ризниците. Качулка от същите халки, която пази врата и шията.

— Така ще е по-добре — съгласи се Нанкумал. — А аз ти предлагам да скъсим ръкавите. Тези са направени по мярка за някой боец. Ще спестим време, усилия и пари, ако са дълги само до лактите.

— Прав си. Ще се заемеш ли?

— За продажба ли ги искаш?

— Няма да ги продавам. Ще ги раздавам.

— Не те разбирам. С каква цел?

— Да оцелеем. Как е Гованан?

— Пращи от здраве. Сега е в Далечните дъбове с другите младежи, отидоха за Игрите. Ще се радва да те види... — Ковачът се запъна. — Както се радвам и аз — добави тихо. — Нашите семейства... не се погаждаха понякога. Аз бях несправедлив към тебе. Дано оставим всичко това в миналото.

Кон се усмихна.

— Не съм отмъквал гвоздеи, но се опитах да отмъкна дъщеря ти.

Протегна ръка и ковачът я стисна.

— Щеше да имаш повече полза от гвоздеите — промърмори Нанкумал и поклати глава. — Остави ризницата тук. До утре ще измисля какво трябва да се прави и ще започна работа идната седмица.

Величав в своята белоснежна роба до глезените и с венец от дъбови листа на главата, брат Слънцеднев обикаляше и гледаше онези, които бягаха или се бореха, хвърляха копие или се биеха с юмруци. Открай време харесваше тези Игри и таеше надежда, макар да знаеше колко е безплодна, някой ден тези развлечения на младите мъже да заменят битките и насиетието. Спомни си как и той бе заслужил веднъж Сребърния жезъл на Игрите. Беше повалил най-непобедимия боец на

племето панони в свирепа юмручна схватка, проточила се повече от час. За жалост все още изпитваше гордост от този миг и си знаеше, че това е признак колко дълъг път има да извърви към извисяването на духа.

Зърна в тълпата младия Конавар, който наблюдаваше отстрани бегачите, подготвящи се за надпреварата на шест мили, и се взря изпитателно в него. Конавар се бе променил след онзи разговор помежду им в Старите дъбове. Сега беше по-висок, по-плещест, имаше и брада, макар че тя все още не покриваше съвсем плътно лицето му. Личеше бялата ивица на белега. Златисточервената му коса стигаше до раменете. Друидът отиде при него и протегна ръка. Конавар я стисна и брат Слънцеднев погледна разноцветните му очи.

— Как си?

— Добре съм — отвърна момъкът. — А ти?

Друидът му каза по-тихо:

— Разговор между стари приятели не бива да започва с лъжа.

Устните на Конавар се извиха в усмивка, която не стигна до очите му.

— Нали знаеш какво казват хората, братко Слънцеднев: „Споделената с друг тегиба става двойна.“ Затова те моля да приемеш лъжата.

— Както желаяш, друже. — Друидът кимна към бегачите. — И брат ти Брефар ли ще участва?

— Да. Според мен ще се прояви добре. Винаги е бил бърз.

Разпоредителят на надпреварата вдигна ръка. Трийсетината бегачи застанаха в неравна редица.

— Тръгвайте! — провикна се разпоредителят.

Те се втурнаха надолу по склона, а Конавар и брат Слънцеднев отидоха при сергиите с храна. Друидът купи каничка пиво, младежът не пожела да пие нищо.

— Зарадвах се, че Руатан и Мерия се събраха — сподели брат Слънцеднев. — Добре им е заедно.

— Да, най-после виждам Големия мъж щастлив... А къде е Дългия леърд днес? Надявах се да говоря с него.

Друидът посочи благородниците, събрали се под широк черен навес в отсрещния край на полето.

— Виждаш ли жената в зелено, онази с дългата червена коса, която вече побелява?

— Да.

— Тя е Лизона, съпругата на нашия леърд. Те се... отчуждиха. Това е *нейният* ден. Имат си споразумение. Затова Дългия леърд няма да се появи. Не са се виждали от... колко станаха... да, от осем години. Сега тя живее на източния бряг.

Конавар мълчеше вторачен в хората под навеса.

— А коя е високата млада жена с бялата рокля до нея?

— Тей, нейната дъщеря.

— Прелестна е.

— О, да. А могъщият воин, който се навърта около нея, е Фялок. Някои казват, че тя ще се омъжи за него идната пролет.

— Мъжagата с червената риза ли? — попита Кон.

Брат Слънцеднев кимна, вторачен във великана до стройната Тей. Фялок надвишаваше шест стъпки и половина и имаше огромни мускули, грамаден гръден кош и стъписващо широки рамене. Русата му коса беше вързана на опашка и той нямаше нито брада, нито мустаци, което беше рядка гледка сред мъжете от племето риганте. Големи очи на широко лице без изпъкващо чело или скули. „И затова юмруците на противник по-трудно ще му сцепят кожата“ — каза си друидът.

— Ще го видиш по-късно в последния юмручен бой — подхвърли на Конавар. — Ще победи и този път.

— Старичък ми се вижда.

Брат Слънцеднев се разсмя.

— Навършил е трийсет. Да, едва крета, горкият.

Кон се ухили.

— Искah да кажа, че е стар за момичето. Тя на колко е — на шестнайсет?

— На седемнайсет. Искah ли да те запозная с нея?

Младежът завъртя глава.

Паракс дойде при тях и Конавар го представи на брат Слънцеднев. Друидът още в първия миг забеляза колко бдителни са очите на този човек. Паракс също го гледаше преценяващо. Брат Слънцеднев се усмихна.

— Несломим като стар дъб. Добър човек е — каза на Кон.

— Знам, братко Слънцеднев.

— Аз още съм тук — изсумтя Паракс. — Да бяхте почакали да се махна, преди да ме обсъждате.

— Освен това е докачлив — добави Кон. — Сигурно защото остарява. — Паракс изтърси ругатня и Кон се ококори пресилено. — И нехае за добрите обноски. Да изрече такива думи пред друид? Същински позор...

Брат Слънцеднев потупа Паракс по рамото.

— Моля те да ми простиш. Не исках да проявя неуважение. Радвам се, че Кон има достоен приятел.

Друидът отиде да гледа състезанието по хвърляне на копие. Победи младеж от племето панони.

След малко беше в гъмжилото, което посрещна с шумни приветствия бегачите. Брефар стигна втори до билото на хълма, но накрая изпревари с крачка водача, който беше от южните земи на риганте.

Накрая започна и последният юмручен бой. Фялок победи с грубо надмощие, юмруците му често се връзваха в лицето на противника. Ръцете му бяха бързи, мощта на ударите — страшна. Брат Слънцеднев не хареса двубоя. Стори му се, че русият гигант се наслаждава прекомерно на болката, която причинява. Можеше да омаломощи съперника си много по-бързо, а вместо това си играеше с него, за да го унижи в поражението. Друидът внезапно съжали, че вече не участва в такива единоборства. С радост би застанал в кръга срещу Фялок, за да го научи какво е да бъде жертва на такава жестокост, а не само да я проявява. Затвори очи и прошепна молитва, за да укроти духа си.

Щом поднесоха Сребърния жезъл на Фялок, той отиде при стройната висока Тей, обгърна раменете ѝ с ръка и я целуна по челото. Друидът забеляза, че момичето леко се отдръпна. Въпреки усмивката ѝ изглеждаше, че Фялок ѝ се натрапва.

Навсякъде се разнасяше миризмата на печено телешко. Брат Слънцеднев копнееше да го вкуси отново, устата му се напълни със слюнка. Пропъди това желание от главата си и опита да си внуши колко вкусна е горещата солена овесена каша, с която щеше да се засити тази вечер. Не е лесно да си друид.

— Даан да те благослови, братко Слънцеднев — поздрави го Тей.

Беше висока за жена, само два-три пръста под шест стъпки.

Друидът я гледаше само в тъмнокафявите очи и старателно не забелязваше извивките под бялата вълнена рокля. Съсредоточи се върху сребърната диадема на челото ѝ, която прикрепяше дългата ѝ кестенява коса.

— Духовете да благословят и тебе, дете — отвърна той. — Забавляваш ли се на Игрите?

— По-забавно щеше да е, ако можех да се състезавам.

Брат Слънцеднев призна пред себе си, че това хрумване заслужава възхищение. Жени, които бягат или хвърлят копие... Въображението му услужливо му предложи такива гледки, че той неволно се върна в мислите си към лишенията, на които го подлагаше призиванието му.

— Добре ли е майка ти? — попита друидът.

— Да. За нея Игрите винаги са били удоволствие. Може би тъгува и по планините. Аз пък харесвам морето. Седя и го гледам часове наред... особено ако е бурно и небето сивее.

Брат Слънцеднев се усмихваше учтиво и я чакаше да стигне до причината, заради която го беше заговорила.

— Ще ми кажеш ли — подхвана момичето с уж нехайно любопитство — с кого говореше преди надбягването?

— Уважаема Тей, аз разговарях с мнозина. Как изглеждаше този мой събеседник?

— Висок младеж с бяла ивица в брадата.

— Аха... Значи питаш за Конавар от село Три потока.

— Онзи, който е убил злия крал?

— И се е бил с мечока. Същият. Да ви запозная ли?

— О, нямам такова желание. Просто ми стана интересно кой е.

— Помълча неловко и попита: — Жена му дошла ли е с него?

— Доколкото знам, той не е женен. Дори не е сгоден.

Фялок дойде при тях. Могъщото му тяло пак беше покрито с червената коприна на ризата.

— Здравей, братко Слънцеднев. Гледа ли двубоя?

— Гледах, Фялок. Поздравявам те за победата.

— Приятно ми е да го чуя от бивш победител в Игрите. Как мислиш, би ли могъл да се справиш с мен, когато беше в разцвета на силите си?

Друидът се усмихна.

— По-млад си от мен, затова ще споделя с тебе една неприятна истина, която важи за всички бойци... включително и за мен. Всеки вярва, че е над останалите. Всъщност тази самоувереност е необходима, за да поддържа духа им. Но някъде винаги има някой, който те превъзхожда. Такъв е светът. Аз имах изключителния късмет да не се натъкна на такъв противник, докато участвах в двубоите. Да се надяваме, че и на тебе ще ти провърви така.

Докато говореше, докосна небрежно рамото на Фялок. И усети гнева и горчивината в душата на този великан... а много по-надълбоко бяха притаени печал и копнеж, които го изненадаха.

По-късно продължаваше да мисли за откритието си. На пръв поглед Фялок беше прекалено жесток и не пропускаше да унижи онези, които смяташе за по-недостойни от себе си. Но имаше и друг Фялок, скрит от околните под бушуващата враждебност, вечно недоволство и избухливост. Като златно семенце в локва помия.

Щеше ли да поникне то, или щеше да умре?

Брат Слънцеднев не знаеше отговора.

Тей вдигна глава да погледне луната, която едва се различаваше през дима от огньовете, на които готвеха угощенията. Музикантите засвириха отново, танцьорите пак подскачаха и се въртяха. Тя погледна с облекчение към Фялок, който бе отишъл да си вземе нещо за пиене, но се увлече в разговор с търговец от земите отвъд морето. Докато той беше наблизо, никой не я канеше да танцува. Тей изви очи към Конавар, който пък говореше с неколцина младежи. Където и да отидеше той, някой бързаше да го заприказва.

Тя си знаеше, че и Конавар бе поглеждал към нея, но дори когато беше наблизо, не пожела да каже нищо. Погледите им се срещнаха веднъж и той не се усмихна. И Конавар ли се боеше от Фялок?

Неизменното присъствие на навъсения боец ставаше досадно. Всички май очакваха, че те ще се оженят през пролетта. Дори майка й. Фялок вече си позволяваше да подхваща разговори с думите „Когато се оженим...“.

Не можеше да твърди, че й е неприятен. Откакто се помнеше, Фялок беше част от нейния живот. В детството си го боготвореше. Той

изглеждаше толкова силен, толкова непоклатим. Но щом помислеше за сватба, за първа нощ с мъж, изобщо не можеше да го види до себе си. Да лежи гола до него... Настръхна от уплаха.

„Когато се оженим...“

Още по-вбесяваща беше самонадеяността му — той дори не я бе попитал, уверен в покорното ѝ съгласие. Тей се загледа в онези, които прескачаха огъня. Поредният се засили по дъската, прелетя над пламъците, стъпи ловко от другата страна и се обърна към стоящите наоколо жени. Тей разпозна в русия жилав младеж победителя от дългото надбягване. Не помнеше името му, но вече знаеше, че е брат на Конавар. Спогледаха се и тя се усмихна. Той се поклони и застана пред нея.

— Младата дама желае ли да танцува?

— Не желае — изръмжа Фялок зад нея.

— Желая, и още как — възрази Тей и се изправи на мига.

Младежът като че ли се обърка и все пак ѝ протегна ръка. Фялок пристъпи между тях и бутна ръката му настрана. Тея се вторачи ядосано в него. Лицето му беше зачервено, погледът — свиреп.

Братът на Конавар не помръдваше и Тей долови страха му. Фялок го блъсна в гърдите с такава злоба, че го просна по гръб до огъня, и Тей за миг се уплаши, че може да се търкулне в трапа с жаравата. Фялок тръгна към него.

Музиката секна, танцуващите се отдръпваха.

— Престани веднага! — кресна Тей.

Младежът се изправи пъргаво, но Фялок вече бе надвиснал над него, вдигнал юмрук.

— Ако го удариш, ще те убия — чу се глас.

Думите не бяха изречени с гняв и тъкмо заради това смразяваха. Братът на Конавар побърза да се отдалечи от Фялок. Великанът бавно се обърна и Конавар спря пред него. Макар че и неговият ръст беше над шест стъпки, изглеждаше някак дребен до Фялок, който изръмжа:

— Осмеляваш се да ме заплашваш?

— С какво моят брат е заслужил побой от тебе? — отвърна с въпрос Конавар все така сдържано, едва ли не стоворчиво.

Не се държеше наежено и това озадачи по-високия мъж. Преди да отговори, другият младеж извика:

— Кон, аз само поканих младата дама да танцуваме. Това беше. И той ме блъсна.

Друидът излезе от струпалата се тълпа.

— Каква е тази неразбория?

— Нищо сериозно — увери го Конавар с добродушна усмивка.

— Малко недоразумение. — Обърна се към Тей с поклон. — Ще танцуваме ли?

— С удоволствие — отговори тя.

Той я поведе към кръга и подвижна на гайдарите. Те засвириха незабавно. И други дойдоха да танцуват. Тей все поглеждаше към стоящия от другата страна на огъня Фялок, който ги наблюдаваше навъсено. Конавар се оказа добър танцьор и поне за малко тя успя да се отърве от всякакви мисли за Фялок. И когато музиката спря, хвана Конавар под ръка.

— Той няма да забрави.

— За кого говориш?

— За Фялок. Той е злопаметен и отмъстителен.

— Виж ти... Не се тревожи за това. Чух, че живееш на брега.

Стана й приятно, че е разпитвал за нея.

— Да. Там е много красиво. Ти харесваш ли морето?

— Предпочитам да го гледам, вместо да пътувам по него.

Отидоха при сергиите и Конавар й взе чаша ябълков сок. Седнаха встрани от тълпата.

— Наистина ли не се безпокоиш заради Фялок? — попита Тей.

Той сви рамене.

— Или ще търси разpravия с мен, или няма. Каквото и да направя, той сам ще си реши. Защо да ме е грижа? Какво ще се промени?

— Наумил си е да се ожени за мен — сподели тя. — И това ме безпокои, ако ще нищо да не се промени от страховете ми.

— А какво ще е твоето решение?

— Не знам. Веднъж карах колесницата на баща ми, конете пощуряха и препуснаха. Просто ги оставих да се уморят, за да спрат.

Конавар се усмихна.

— Да не очакваш, че Фялок ще се откаже?

— Кой знае? Наистина ли искаше да танцуваш с мен, или го направи, за да ядосаш Фялок?

— По малко и от двете — призна си Конавар.

— Щеше ли да ме поканиш, ако той не беше блъснал брат ти?

— Не.

Тей се разсърди.

— Е, постигна целта си. Значи мога да ти пожелаая лека нощ.

— Чакай! — Конавар също стана. — Завърнах се току-що от война... гнусна и грозна война. — Взря се в очите й. — Нямам време за свои радости. Някой ден тази война ще ни застигне през морето. Трябва да се подготвя.

— *Ти* ли трябва да се подготвиш? Прости ми съмненията, дори аз знам, че си герой. Всички говорят за тебе. Но ти не си вожд. Защо да е важно, че *тъкмо ти* ще си готов за тази война?

— Защото ще се постарая да е важно — каза Конавар със същия спокоен глас, който бе озадачил Фялок, без капка самонадеяност или гордост.

— Значи мога да спя спокойно — ще знам, че ти си *готов* — натърти Тей. — Също като Фялок. И той все говори за битки. Мисля, че гори от нетърпение да се бие.

Настроението й се разведри, защото най-после бе успяла да го смути.

— По-глупав е, отколкото очаквах — поклати глава Конавар. — Аз не говоря за битки, а за война. Битките са твърде малка част от този звяр.

— Звяр ли? Нима за тебе войната е като живо същество?

— Да. Видях как убива. Видях как помрачава човешките души. Видях неща, от които сърцето се вледенява. — Потрепери. — И няма да позволя на този звяр да оскверни Кайр Друаг. — Хвана ръката й и целуна дланта й. — Радвам се, че Фялок бутна брат ми. От разговора с тебе ми олекна.

Придружи я до мястото, откъдето я бе отвел, поклони й се ниско и тръгна нанякъде. Фялок застана до нея.

— Ти ме посрами. На сгодена жена не подобава да се държи така.

— Не съм сгодена! Нито за тебе, нито за никой.

Светлите му очи се присвиха.

— Имаме уговорка.

— Не. Ти имаш уговорка със себе си. Изобщо не ти е хрумвало досега да ме попиташ искам ли да се омъжа за тебе.

Той се усмихна.

— А-а... Просто си ми сърдита. Разбирам. Аз... не помислих, преди да се скарам с онова момче. Ще поговорим и ще се разберем, докато се прибираме у дома.

Дългия леърд вдигна глава да погледне листата над пътя, по който се връщаше на коня си след екзекуцията. Те пожълтяваха, а въздухът ставаше все по-прохладен. Болката туптеше в рамото му, в безполезните пръсти на лявата му ръка сякаш се забиваха нажежени иглички. До него яздеше брат Слънцеднев. Двамата водеха мълчаливо тълпата обратно към Старите дъбове.

Щом спряха пред Големия дом, млад придворен хвана юздите на конете. Дългия леърд тръгна направо към дневната и се тръшна на широкото кресло до наскоро напаленото огнище. Друидът взе кана *uisge* от една лавица, махна капака и наля две щедри порции в пъстри гледжосани чаши. Дългия леърд отпи от кехлибарената течност и въздъхна.

— Трябваше просто да го затрием — каза накрая. — Тихо и без церемонии.

Брат Слънцеднев не отговори. И за него съдът и удавянето на Сенекал бяха потискащо преживяване. Познаваше този млад мъж още от раждането му. Не беше зъл, а само глупав и мекушав. Сам никога не би решил да отнеме живота на родителите си. Но Ферол го бе подтикнал към истинско зло.

Сенекал не можа да каже в своя защита друго, освен че Ферол убил баща му и майка му, а той много се уплашил от главореза, затова не избягал и не съобщил за престъплението. Друидът му повярва, но в такива случаи законът беше безмилостен. Когато чу присъдата, Сенекал се примоли плачливо за пощада и не пожела да върви сам към лобното си място. Извлякоха го от залата, той се отскубна и се вкопчи в един стълб на оградата. Двама стражници го дръпнаха насила оттам, вързаха му ръцете и стегнаха краката му с тежка верига, после го хвърлиха в една каруца. Сенекал ридаеше и пищеше по целия път.

По едно време Дългия леърд завъртя коня си към каруцата и гласът му изгърмя:

— В името на Таранис, не можеш ли да бъдеш мъж поне в предсмъртния си час?

— Не ме убивайте. Моля ви, не ме убивайте — продължи да скимти обреченият.

Владетелят нареди на стражниците да му запушат устата.

Хвърлиха го в блатото и веригата бързо го повлече надолу в мътната вода към останките на осъдените преди него.

Друидът допи чашата си. Дългия леърд гледаше умислено пламъците. Брат Слънцеднев виждаше колко е изнурено старото му лице.

— Кълна се в боговете, това може да пробуди съмнения у всекиго — промърмори навъсено владетелят. — През целия си живот вярвах, че ние, риганте, сме особени хора, не като кръвожадните чужденци. Само че сме си същите, нали?

— Не сме — настоя друидът. — Пътувал съм чак до Каменград. Навсякъде има всевъзможни злодеи — убийци, насилници, разбойници. Навсякъде! В големите градове се извършват злодеяния едва ли не всеки час. А в нашите планини такава убийство все още е рядкост. За щастие. Присъщо ни е да се грижим един за друг, да се погаждаме сравнително добре със съседите си. Малцина сред риганте пропадат на дъното.

Дългия леърд вдигна глава да погледне стария си приятел.

— Нима можеш да кажеш това, след като умъртвихме мъж, осъден за убийството на собствените си родители?

— Червеи има дори в някои плодове на най-здравото дърво.

Пак млъкнаха. Брат Слънцеднев вече се съмняваше доколко правдиви са думите му. Да, още вярваше, че риганте са особени, но доколко тяхната самобитност бе породена от суровия живот в планините, където съседите нямаше как да не се подкрепят взаимно, а всеки мъж и всяка жена имаха своя роля в живота на племето? И доколко това се дължеше на сидите? Друидите вярваха, че в тези земи има магия, сътворена от Духа. И че сидите са пазители на Духа. Брат Слънцеднев бе усещал силата много пъти, когато изкачваше върховете

и оглеждаше земите отвисоко. Собствената му душа се възвисяваше от нахлуващата в него магия.

Загледа се повторно в седящия срещу него старец. Дългия леърд беше управник на северните риганте от почти четирийсет години, властваше над тях с мъдрост, любов, хитрост и проникателност, а в дни като този и с непреклонно зачитане на законите. Но натрупаните години не щадяха и него. Плътта вече се съсухряше по някога могъщото му тяло, ставите му скърцаха и го измъчваха, сърцето му отброяваше последните си удари.

— Идва още една зима — прошепна Дългия леърд. — Годините се изнизват толкова бързо...

Разтърка лявото си рамо.

— Пий повече отвара от коприва... и по-малко *уиске* — посъветва го друидът. — Това ще облекчи болките.

— Но няма да ме подмлади — ухили се владетелят.

— Това ли искаш? За да правиш отново същите глупави грешки?

Дългия леърд приглади посребрената си брада.

— Приятелю, живях и се радвах на дадения ми веднъж живот. Не съжалявам за това. Повечето от враговете ми са мъртви. Впрочем и повечето ми приятели са мъртви. Но аз крачех гордо през живота. Не искам всичко да се повтори, но ми липсва главозамайващото веселие на младостта с нейните схватки и похотливост.

— Ти беше със Земна жена три пъти само тази седмица — напомни друидът. — До ден-днешен не си се избавил от похотливостта.

Старецът се засмя.

— Прав си. Но вече я каня преди всичко за компания, да има кой да ми топли постелята. Липсва ми и моята съпруга. Понякога ми се причува, че Лизона изрича името ми.

Потръпна и протегна здравата си ръка към огнището.

— Говориш като за мъртвец...

— Аз съм мъртвецът в нейните очи. Няма съмнение в това. — Дългия леърд погледна друида в очите. — Според тебе ако отида при нея, ще ми прости ли? Ще се върне ли тук?

— Немислимо — завъртя глава брат Слънцеднев. — А ти щеше ли да ѝ простиш, ако ролите ви бяха разменени в тази история?

Владетелят също завъртя глава унило.

— Не бих ѝ простил. — Изведнъж се разсмя от сърце. — Ако ролите ни бяха разменени, а? Ако аз бях заварил Лизона в леглото с *моята* сестра, просто щях да умра от потрес.

— За да бъдат ролите ви наистина разменени, трябваше да я завариш със своя *брат* — поправи го назидателно друидът.

— Знам, знам. Просто опитах да се пошегувам. Проклет да съм, но дори не си струваше. Сестра ѝ обещаваше много, а получих малко. Колко тъжно е, че Лизона не е тук... и не виждам как малката расте.

— Малката вече е на седемнайсет години и може би напролет ще се омъжи.

— Нали за това говорех! Годините изчезват като прелетни птици. — Този път мълчанието не натежа толкова, двамата отпиваха от напълнените отново чаши. Дългия леърд проточи замислено: — Дали Морските вълци ще нападнат с големи сили през пролетта?

— Няма как да предвидим — призна брат Слънцеднев. — През последните години имаше набези тук-там, но не и по нашите брегове. Защо подозираш, че може да ни нападнат с многобройни пълчища?

— Може и да не го направят. Но късметът ни все някога ще свърши. Ако имах син... Няма кой да поеме властта от мен. Поне няма мъж, на когото да се доверя.

— Винаги си разчитал на Макус. Той е добър човек.

— Прав си. Но душата му посърна след смъртта на съпругата му. Какво да кажа за останалите? На Фялок не му достига мъдрост, а и мнозина се отнасят с неприязън към него. Другите са дребнави завистници. Ако някой от тях стане леърд, ще започнат безкрайни ежби. Може да се стигне и до размирици. И до междуособици в най-лошия случай. И тогава ако Морските вълци нападнат с всичките си кораби, може да ни разгромят. Непоносимо е да си мисля за това, приятелю.

— Какво ще правиш? — попита друидът.

— Чудя се. Усетът ми подсказва, че младият Конавар има заложби. Виждам у него семето на бъдещо величие. Прозорлив е, щом се е сетил да докара тук онези жребци. След няколко години ще имаме по-едри, по-силни, по-бързи бойни коне. Но е твърде млад. Ако имах пет години да го подготвя...

— Дай му задача и виж как ще се справи — предложи друидът.

— Задача ли? — Дългия леърд го изгледа с недоумение. — Каква задача да му измисля?

— Изпрати го на брега при Лизона.

— И какво ще прави там?

— Нали се питаш дали Морските вълци ще нападнат? Ако ударят нас, ще навлязат от устието към Седемте върби. Затова изпращаш воин да подготви отбраната и да бъде съветник на Лизона. Нека проверим как Конавар умее да се разбира с хората.

— Фялок е при нея. Той е неотстъпчив и горд. Няма да слуша съветите на момче.

— Конавар вече не е момче, приятелю. Ти си бил само с няколко месеца по-възрастен от него, когато баща ти е починал. А и в това се състои отчасти целта, скрита в тази задача. Ако Конавар не е способен да се... наложи, не е подходящ за леърд.

— Ти откога си започнал да измъдряш тези замисли?

— От известно време — призна брат Слънцеднев с многозначителна усмивка.

— Откакто е танцувал с моята дъщеря в Нощта на огньовете, нали? Може да съм стар, но още не съм оглушал. Макус ми разказа как Конавар принудил Фялок да отстъпи. Пред многолюдна тълпа. На тези двамата няма да им е лесно да се разберат за нищо.

— Струва ми се, че Тей се увлече по момъка — подхвърли друидът.

Дългия леърд се подхилваше и клатеше глава.

— Вече си и сватовник, както виждам. — Лицето му стана сериозно. — А не се ли сецаш, че Фялок може да го предизвика и да го убие?

— Знам. Може да го премаже отсечено дърво, може да го хвърли подплашен кон, може да се разболе. Ти търсиш наследник. Аз се надявам, че Конавар е подходящ. И ако съм познал, той ще докаже правотата ми в Седемте върби.

Дългия леърд се подсмихна кисело.

— Ще ми повярваш ли, че Лизона си избра Седемте върби само заради Морските вълци? Знаеше, че ще се притеснявам за нея и дъщеря ни. Сигурно е било много досадно за нея през годините, откакто разбойниците спряха да нападат земите ни. Дали не е защото са научили, че и тя е там? Кълна се в Таранис, лично аз предпочитам

да се изправя срещу вражеска войска, отколкото да ме гълчи с този неин остър език.

— Какво ще решиш за Конавар?

— Ще го попитам иска ли да се заеме с тази задача. Може би ще откаже.

— Залагам бъчонка пиво срещу чаша вино, че ще се съгласи още преди ти да си довършил въпроса.

— Добре, приемам облога.

Младежите от Три потока търсеха приятелството на Конавар, защото виждаха в него само високия силен герой. Майчините очи на Мерия проникваха през маската и долавяха страшния смут в душата му. И тя също като Руатан се опита първо да говори с Паракс. Със същия резултат — той отклони любезно въпросите ѝ.

Знаеше, че е безполезно да подпитва самия Конавар. Ако искаше да сподели какво го измъчва, щеше вече да го е направил. Тревогата за него не ѝ даваше мира. Конавар не бе престанал да се усмихва, само че това изражение изчезваше твърде бързо от лицето му. Тя забеляза и как се променя настроението му, когато е с единайсетгодишния Бендегит Бран. Омекваше и братски прегръщаше момчето, но мракът скоро го обгръщаше и той млъкваше. А после често тръгваше нанякъде сам, връщаше се в предишната къща на Руатан или яхваше кон и обикаляше из горите. Тези постъпки съвсем объркваха майка му.

Още по-стъписващо стана, когато Бран се поряза при игра със стар нож. Раната не беше дълбока, стигнаха два шева, но лицето на Конавар направо посивя, ръцете му затрепераха.

Мерия се луташе в догадки.

Реши да отиде при Ериата. Бездруго се виждаха и бърбреха всяка седмица в малкия дом на Земната жена в самия край на Три потока. Ериата я изслуша внимателно.

— Странно е, че не иска да сподели грижите си — каза тя накрая. — Ако съдя по своя опит, мъжете с голямо удоволствие говорят за себе си. Ти попита ли какво го мъчи?

— Не — призна Мерия. — Руатан го е питал. Открай време знае по-добре от мен как да подхване разговор с него. Нещо се е случило

отвъд морето. Не е заради някоя битка. Нещо друго. Не може да се отърве от мислите за това. Не е предишният Конавар.

— Такава война би променила всекиго. Толкова кръв и смърт...

Мерия завъртя глава уверено.

— Преди две седмици Руатан бе ранен в рамото. Един от биковете го закачил с рог. Кон му зашил раната още там. Не му мигнало окото. Но когато Бран се поряза, се уплаших, че Кон ще припадне. — Мерия въздъхна. — Сън не ме лови вече. По-скъп ми е от моя живот, а съм безсилна да му помогна.

— Ще отида при него — предложи Ериата. — Може би ще поиска да говори с мен.

Майката се усмихна.

— Надявах се да го кажеш. Няма да споменаваш, че съм идвала при тебе, нали?

— Разбира се.

Вечерта на другия ден Ериата мина по първия мост и прекоси ливадата към дома на Конавар. Потропа на вратата. Отвори ѝ застаряващ мъж с посребрена от годините брада. Дръпна се и я покани с жест да влезе.

— При Конавар ли идваш?

— Да — отвърна тя.

— Той ще се върне скоро. Отиде в ковачницата да обсъди нещо с Нанкумал. Искаш ли нещо за пиене?

— Не.

— Ти си Ериата, Земната жена, нали?

— Аз съм.

— По желание на Конавар ли идваш?

— Не.

— Добре, госпожо, настани се до огнището. Аз тъкмо се канех да отида в кръчмата на Пелейн, за да се порадвам на една-две кани пиво. Дано не ме сметнеш за нелюбезен, че те оставям сама тук.

Ериата виждаше, че не си е доял вечерята, а нямаше нито ботуши, нито обувки на краката си. Беше му благодарна за лъжата и за скритата в нея проницателна учтивост.

Паракс си обу ботушите, взе си наметалото и излезе в тъмнината. Ериата седеше до огнището и оглеждаше стаята. Нямаше никаква украса по стените, а на пода бе проснато едно-единствено протъркано

килимче. На отъпкания пръстен под бяха очертани пресичащи се кръгове. Предположи, че фигурата е направена от Руатан.

Мина повече от час, докато Конавар влезе в къщата. Пусна наметалото си на един стол и тръгна към кухнята. Чак тогава видя Ериата. Не пролича да е изненадан.

— Къде е Паракс?

— В новата кръчма на Пелейн.

— Яла ли си?

— Не съм гладна, Кон. Искрах да те видя. Не ти ли е приятно?

— Напротив. Мислех да те навестя.

Ериата се изправи. Носеше обикновена синя рокля. Пристъпи към него и смъкна роклята от раменете си. Кон я заведе в едната спалня на къщата.

Час по-късно Ериата лежеше будна, Кон спеше до нея. Бяха се любили почти неистово, но имаше и нежност. После той се унесе бързо и сега дишаше дълбоко.

„Мерия е права — променил се е.“

Чу как Паракс се промъкна тихо в къщата, влезе в другата спалня и затвори вратата.

Ставаше много късно и тя тъкмо щеше да се надигне от леглото, но Кон се разтрепери. Ръката му над завивката се напрегна, пръстите се свиха в юмрук. От гърлото му се изтръгна стон на безмерно отчаяние. Тялото му се разтресе и той извика. Ериата се притисна до него и го погали по дългата коса.

— Успокой се — зашепна му, — това е само сън.

Кон се събуди и престана да трепери. Обърна се на гръб и изтри с длан потта от лицето си.

— Не е сън. Аз бях там. Видях.

— Разкажи ми.

— Повярвай ми, не исках да научиш това.

— Изречи го на глас — тихо настоя Ериата. — Не го задържай в себе си.

Той като че ли пренебрегна молбата ѝ, лежеше неподвижно със затворени очи. След малко заговори.

— След превземането на Алин и пълния разгром на пердиите войниците на Каменград събраха хиляди от племето, за да бъдат продадени в робство. Хиляди, които щяха да вървят оковани чак до

Каменград. Други бяха... погубени, приковани към отсечени и забити в земята колове. Стотици умряха така.

Млъкна. Ериата не казваше нищо. Долавяше, че най-лошото предстои тепърва.

— Намерих Паракс сред пленниците. Познавах го и помолих да го освободят, за да тръгне с мен. Джасарай се съгласи. В последния ден, когато с Паракс вече се приготвихме да напуснем онези земи, видяхме... видяхме... — Той седна в леглото и закри лицето си с ръце. — Не мога...

— Кажи ми, Конавар. Нужно е да го кажеш.

Кон въздъхна.

— Щом излязохме от портата на Алин, видяхме около петстотин малки деца на хълма, пазеха ги войници. Подминахме ги и тръгнахме нагоре по склона. Скоро чухме писъци. Продължихме към мястото, откъдето се чуваха. На една поляна в гората войници от Каменград убиваха деца. Имаше стотици тела — на пеленачета и току-що проходили дечица. Бяха изкопали огромна яма. Видях един войник, който хвана бебе за крачетата и го завъртя с все сила към едно дърво... — Кон се задави. — Искях да извадя меча си, да препусна към войниците и да съсека колкото може повече от тях. Трябваше да го направя. До последния си ден ще съжалявам, че се въздържах.

— Просто щяха да убият и тебе заедно с децата.

— Знам. Както знам, че надделя стремежът да се върна при Кайр Друаг и да направя всичко по силите си, за да не се стовари този ужас и върху моя народ. Но няма да забравя, че обърнах гръб на тези обречени деца. Един герой не би постъпил така. Има и още нещо... Убих един мъж в Алин преди началото на войната. Той предаде Бануин. Преди да го довърша, навън претичаха деца. И аз му казах, че дните на смях за неговото племе са свършили, че ще направя всичко, за да ги изтрия от лицето на земята. Това и направих.

— Кон, ти си воювал. Не си убивал деца. И не би могъл да ги спасиш.

— Поне можеш да умра за тях.

— Някой ден и това може да се случи — прошепна Ериата. — Но не разбирам защо са ги убили...

Кон се изсмя рязко.

— Малцина купуват невръстни деца. Затова отделиха похубавите и изстребиха останалите. Повече от хиляда само в Алин. Където и да отида, хората казват: „Това е Конавар, който уби злия крал.“ Злия крал ли... — Той потърка челото си с пръсти. — Доколкото знам, Карак бе убил четирима — брат си, снаха си, сина им и Бануин. Джасарай, героичният завоевател от Каменград, е виновен за смъртта на хиляди. А аз му помогнах да победи. Той ме възнагради с породисти жребци и шест ковчезета злато. И сега всяка нощ виждам насън лицата на тези деца. Молят ме да ги спася. И аз не правя нищо. Конавар героят... По-скоро Конавар страхливецът.

— Не си страхливец и го знаеш — твърдо заяви Ериата. — Ти ще защитиш децата на риганте. Чух какво си казвал на Руатан и другите мъже в селото. Армиите на Каменград ще преплуват морето някой ден. И ти ще им се опълчиш. Миналото си е отишло безвъзвратно. Няма да го промениш. Но бъдещето предстои. Ако бе препуснал към войниците, за да убиеш неколцина от тях, щеше да умреш. И още хиляди неродени деца нямаше да се появят на бял свят. Помисли за това.

— Мисля. Както мисля и за едно момченце, което позна по дрехите, че съм от племената. Побягна към мен с вик за помощ. Един войник го намушка с копие. Това момче ще остане в мислите ми до смъртта ми.

— И може би така трябва да бъде — тихо каза Ериата. — Въпреки това ще живееш достойно. Ти не си убил онези деца и не е било по силите ти да ги спасиш. Никой не е всемогъщ, дори героите. Ти беше момчето, което се би с мечока. Сега си мъжът, който уби краля. И все пак си оставащ обикновен човек. Не си виновен за всички горести на този свят, нито за злините на други хора. Разбираш ли? Ако миналото ще те измъчва, възползвай се мъдро от това. Няма да промениш миналото... но можеш да го използваш, за да промениш бъдещето. Този ужас те е направил по-непреклонен. Дал ти е цел. Благослови мъртвите за този дар. И продължи напред.

Кон се облегна на възглавницата и затвори очи. Ериата се взираше в него и накрая си отдъхна — думите ѝ му бяха повлияли. Изглеждаше по-умиротворен. Той отвори очи и се усмихна.

— Ти си много мъдра жена. Ще се вслушам в съветите ти. — Целуна ръката ѝ. — Признателен съм ти, че дойде при мен тази вечер.

Правя си, че беше нужно да разкажа всичко. Вече не ми тежи чак толкова.

— Добре. Сега ще тръгвам, защото собственото ми легло ме зове.

— Остани — кротко помоли той.

И тя остана.

13.

Хълмистите земи в края на пътя до Седемте върби бяха прекрасни, склоновете бяха покрити със сините цветчета на пирена и жълтите на прещипа, засияли като злато под слънцето. Кон спря на последното било и се загледа в широката долина и далечното искрящо море.

Насред зелената долина изпъкваше голямото укрепено селище с около триста къщи, а наоколо бяха пръснати двайсетина стопанства. По склоновете пасяха говеда, овце и кози, а по-нататък жътвари се трудеха в златистите ниви.

— Хубаво място е това — каза Паракс до него.

— Хубаво и уязвимо. — Конавар посочи устието. — Ей там е удобно за разбойниците да слязат от дългите си кораби. За бранителите няма никакво прикритие. Само дървената стена на твърдината ще спре нападателите за малко. Ако са повече от петстотин-шестстотин, могат да превземат селището още първия ден. — Погледът му се плъзгаше по долината. — Трябвало е да го построят по̀ на запад, на някое от онези плоски възвишения. Така наклонът би затруднил нашествениците и стрелците с лък биха имали повече време да намалят броя им.

— Може и да си прав — съгласи се ловецът. — Само че тук не е имало нападение от десет години. Значи може и да не са сбъркали чак толкова. Няма ли да се спуснем в долината? От този вятър ми мръзнат ушите.

Младият боец му се ухили и подкара коня надолу.

— Остаряваш! — подвикна през рамо.

— Ха, тепърва ли? Аз си бях стар и в деня, когато ти си се родил, сополанко. А сега съм на преклонна възраст и заслужавам по-почтително отношение.

Когато слязоха в долината, слънцето бе се издигнало и напичаше жежко. Паракс свали бледозеленото си наметало и го сгъна на седлото

зад себе си. Подминаваха жътвари. Няколко деца спряха работата, за да ги позяпат. Кон им махаше с ръка, но никой не отвърна на поздрава.

На отворената порта нямаше стражници и двамата влязоха в Седемте върби. Насочиха се към Големия дом, който беше само на стотина крачки от източната порта.

— Обикновено домът на управника е по-близо до средата на селището — каза Кон и поклати глава.

— Да, но това място се е разраснало с годините. Погледни там — ето ти останки от старата стена до потока. Съборили са западната половина и са я преместили по-нататък.

Кон се засмя.

— Твоите очи май нищо не пропускат!

Слязоха от конете до ограждението при Големия дом, разседлаха ги и ги вкараха вътре.

При тях излезе млад воин — не особено висок, но плещест и с въздълги мускулести ръце.

— Ти трябва да си Конавар. Господарят Фялок те очаква.

— Не искаше ли да кажеш господарката Лизона?

— Все тая — троснато отвърна боецът. — Елате с мен.

— Много дружелюбно ни посрещат — прошепна Паракс.

Кон вдигна рамене и тръгна след мъжа.

Залата беше осветена добре през отворените високи прозорци. Лизона седеше в челото на маса с формата на подкова. Вдясно от нея беше великанът Фялок, а вляво — красавицата Тей. Двайсетина благородници заемаха останалите столове.

— Добре си ни дошъл, Конавар — каза Лизона.

Пременена в зелена копринена рокля, тя си оставаше смайващо хубава, макар да бе навършила четирийсетте преди две-три години. В прошарената ѝ червена коса бяха вплетени златни нишки, имаше и тежък златен накит на стройната си шия.

Конавар се поклони.

— Благодаря ви, господарке. Радвам се, че дойдох тук. Нося ви най-добрите пожелания на Дългия леърд, който се надява, че всичко при вас е наред. Той ме помоли да ви предложи съветите си в защитата срещу набези откъм морето.

— Не се нуждаем от твоите съвети — обади се Фялок.

Кон не му обърна внимание.

— Господарке, аз се завърнах наскоро от война в отвъдморските земи, където можех да наблюдавам обсадата на различни селища. Седемте върби няма много предимства срещу нашественици. Ще мога да дам по-подробни препоръки, след като проуча местността.

— Много мило, че си отделил време да дойдеш при нас — каза Лизона. — Но Фялок е изтъкнат воин и той носи отговорността за отбраната на Седемте върби. Доверявам му се напълно. Можеш да се върнеш незабавно в Старите дъбове.

Конавар се поклони отново.

— Господарке, не се съмнявам, че вашето доверие към Фялок е заслужено. Но Дългия леърд, мой господар и повелител, а също и собственик на тези земи, ми заповяда да проуча положението тук. Желаете ли да се върна при него с вестта, че неговите заповеди вече не се изпълняват в Седемте върби?

Тя се усмихна със стиснати устни.

— Никой не бива да бъде скланян към неподчинение спрямо висшестоящите. Само казвам, че няма причини нашият повелител да се безпокои за нас. Може би трябва да му предадеш това от мен.

— Ще повторя думите ви пред него, господарке. Щом изпълня възложената ми задача.

— Ти глух ли си, или тъп? — избухна Фялок. — Нежелан си тук, не проумя ли?

Погледът на Кон не се отмести нито за миг от лицето на Лизона, гласът му оставаше безстрастен.

— Господарке, в Три потока не пускаме лаещи кучета при масата, за да не досаждат на гостите. Но ако ме уверите, че достойният Фялок вече се разпорежда в Седемте върби, ще говоря с него.

Този път тя дори не се усмихна.

— Аз властвам над Седемте върби, но Фялок е най-довереният ми съветник. И искам да те предупредя, че не е благоразумно да го ядосваш.

— Не съм дошъл с намерението да ядосвам когото и да било, а с единствената цел да предложа добронамерени съвети. Дали ще има полза от тези съвети, решавате вие... и вашите съветници. Както и да завърши моята задача, ще обясня на своя господар какво съм направил и ще се върна в дома си.

— Колко време ти е нужно?

— Три-четири дни за първия оглед. След това... не знам, господарке. Зависи дали ще се вслушате в съветите ми.

— Значи четири дни — отсече тя. — Фарар ще те настани.

И посочи мъжа с твърде дългите ръце, който стана и ги изведе навън. Минаха през празния в този ден пазарен площад и стигнаха до малка нескопосано направена кръгла къща. Разсърналата се дървения беше крива и зеяха пролуки, сламеният покрив не бе сменян незнайно от колко години. Вътре имаше два паянтови нара. Кон пристъпи в къщата и един плъх се шумугна между краката му.

— Дано гостуването ви при нас е приятно — каза Фарар с подигравателна усмивка.

— Стига ми и твоето сияйно присъствие, за да се радвам на живота — подхвърли Паракс.

Дългоръкият мъж почервения от гняв.

— Твоят слуга да не ми се присмива? — обърна се троснато към Конавар.

— Какво друго да прави? — студено отвърна младежът. — Защото ако трябва да избирам между тебе и гадинките, които вече обитават къщата, ще предпочета плъховете. Сега ми се махни от погледа.

— Няма да търпя обиди от... — наежи се изуменият Фарар.

Кон го награби за туниката.

— Искам да ти втълпя нещо, кучешко лайно такова. Нямах нито ума, нито силата, нито властта да ме засегнеш. Но ако желаеш да ме предизвикаш, направи го. Няма да се радвам на смъртта ти, но принудиш ли ме, ще те убия.

Пусна уплашения мъж, избута го от къщата и каза ядосано на Паракс:

— Ще спим на открито.

— Бива си ги твоите обноски, момко — засмя се ловецът. — Не съм срещал досега друг, който да се сприятелява толкова лесно с хората. Трябва да вземам уроци от тебе. — Кон също се усмихна и Паракс продължи: — Все пак можем да направим това място поносимо.

По одеялата имаше въшки и Кон не ги пипна. Тръгнаха из селището, Кон купи нови одеяла, метла, няколко дървени паници, меден тиган, бекон, торба овес и малко сол. Върнаха се в къщата,

издърпаха изгнилите нарове навън и хвърлиха мръсните одеяла върху тях. Паракс измете вмирисаната слама от пода и напали огън.

Кон излезе и застана до купчината боклуци. Видя Тей да идва откъм Големия дом. Тя погледна отвратителните вехтории и каза:

— Съжалявам, това е гадно. Но майка ми се разгневи, че баща ми е пратил човек да ни натрапва волята си, а Фялок не е забравил как го посрами.

— Дано не си навлечеш неприятности, като говориш с нас — сдържано отвърна Кон.

— Все ми е едно. Искаш ли утре да ти покажа земите наоколо?

— Това ще ме зарадва много.

Тей му се усмихна.

— Ще ми е приятно да чуя, че си приел задачата, за да ме видиш отново.

— Мога да ти го кажа, защото е самата истина. Винаги си в мислите ми след Нощта на огньовете.

— И аз мисля за тебе — отвърна момичето, врътна се и изтича към Големия дом.

Паракс излезе от къщата.

— Прелестна е. Фялок ще си има чудесна съпруга.

Кон настръхна, но забеляза навреме, че Паракс се е ухилил до ушите.

— Всичко виждаш ти...

— Не само аз. — Ловецът кимна към входа на Големия дом, където стоеше Фялок, вторачен в тях двамата. — Дръж го под око този, момко. Той е убиец.

Привечер Кон и Паракс седяха в къщата до огън в кръг от наредени камъни. Това беше и единственият източник на светлина, защото нямаха фенери или лампи.

— Защо се държат толкова враждебно? — недоумяваше ловецът. — От едно племе сте в края на краищата.

— Изправени сме пред двойно затруднение — обясни Кон. — Първото е раздорът между господарката Лизона и Дългия леърд. Говори се, че той ѝ изневерявал, а тя решила да се премести в Седемте върби. Можела да сложи край на брака им, но така би загубила

всякаква власт, а и почти всичките си доходи. Затова е готова да проваля всички замисли на владетеля. Второто препятствие е Фялок. Този мъж е жесток грубиян. Гледах го в юмручни двубои. Стремеше се да измъчва противника. А аз съм му омразен. Оказва се, че той е старши сред съветниците на Лизона, значи не можем да очакваме помощ от никого.

— И защо да си губим времето?

— Приятелю, аз съм свикнал да си довършвам работата — подсмихна се Кон.

— Има и друга причина.

— Не крия, че има. Значи смяташ, че тя е красива?

— За мен всички жени са хубавици... особено дебелите. Но не чак тлъсти, да не ме разбереш криво. Само да са пухкави. О, да — също така да имат тъмни очи и сочни устни. И да са приветливо настроени. Непременно. В Алин се ожених за една дебелица. Тя беше радост за душата и тялото ми. — Паракс въздъхна. — Някаква болест плъзна из града и я отнесе в гроба две години по-късно. Не намерих друга по сърце.

— Отказа ли се да търсиш?

— Никога не се отказвам, момко! — отвърна старият ловец. — Но не ми се вярва младичките дори да ме погледнат. Освен ако не забогатее, разбира се. За някои жени богатите не могат да са прекалено стари. Но и това едва ли ще се случи.

Добави дърва в огъня и се загледа в спиралата пушек, която се виеше към тесния отвор в покрива. Бълха го ухапа по ръката, той я стисна ловко с палец и показалец и я хвърли в пламъците. После каза:

— Трябва да си намерим по-уютен подслон утре.

— Ще го направя. Моят покоен приятел Бануин ми споменаваше за свой отдавнашен познайник тук. Фейтън. Търговец. Ще го потърся утре.

Кон легна до огъня и се зави с одеялото. Все му се привиждаше лицето на Тей и спа неспокойно.

Паракс го събуди малко след зазоряване. Беше угрижен.

— Какво има? — попита Кон.

— Откраднали са ни конете.

Кон седна и изръмжа:

— Тези дивотии ще приключат още днес.

— Да не се връщаме в Трите потока?

— Друго съм намислил.

Кон запаса колана с меч и кинжала и излезе от схлупената къщурка. През нощта бе валяло малко, колкото да освежи въздуха и да лъснат постройките наоколо. Паракс излезе след него.

— Къде са?

— Тръгнах по следите. Сега са на една ливада на половин миля оттук. С трима мъже. Вържени.

— Заведи ме.

Тъкмо тръгнаха и срещнаха Тей на кон, облечена в тъмнокафяви кожени туника, панталон и ботуши.

— Къде са конете ви? — попита тя невинно.

— Отиваме да ги приберем — осведоми я Конавар и се усмихна насила. — Ще се видим тук след час.

Тей отведе припряно коня си в ограждението и се върна тичешком при тях.

— Това явно е някаква глупава шега. Съжалявам.

— Ти не си виновна — отвърна Конавар. — Все пак е по-добре да не си наблизко, когато срещнем онези, които са ни взели конете.

— Кажете ми къде са ги отвели и аз ще отида и ще ги върна тук — предложи тя. — И всичко ще мине без разправии.

— Твърде късно е да стане така — отказа той. Забави крачка, спря и се обърна към нея. — Сгодена ли си за Фялок?

— Не.

— Добре. Това ме радва. А сега ни остави да си вземем конете, моля те.

— Няма да убиеш никого, нали?

— За такъв дивак ли ме смяташ?

— Конавар, у тебе има и нещо диво.

— Не отричам. Но иначе съм благ човек. Надявам се да те убедя в това.

Стигнаха до ливадата. Конете бяха вързани за забит в земята стълб, а трима мъже, сред тях и Фарар, седяха на одеяло и играеха със зарове от кост.

Станаха, когато Кон и Паракс ги доближиха, и Фарар тръгна към Кон.

— Вашите коне май...

Кон заби в лицето му прав удар с лявата ръка, смаза устните му и го опръска с кръв. Тежък замах отстрани с дясната ръка просна наглеца в тревата. Друг от мъжете извади нож, но Кон блъсна ръката му встрани и го халоса с такава сила отдолу по брадичката, че го вдигна във въздуха. Третият заотстъпва.

— Ей сега дойдох тук. Не знам защо си освирепял така, но аз не съм замесен в нищо.

— Тогава да те няма! — изръмжа Конавар.

Мъжът се обърна послушно и избяга.

Наблизо имаше плевня и Кон влезе в нея и се върна с две въжета. Обърна по корем повалените в несвяст мъже и върза ръцете им зад гърба.

— И сега какво? — попита Паракс.

— Сега ще се повеселим. — Фарар изохка и Кон го вдигна от земята. — Събуди другия.

Ловецът приклепна до втория и го побутна няколко пъти.

— Този май ще спи цяла седмица. И като гледам, си му счупил челюстта.

— Зад плевнята има кладенец. Извади вода и го полей.

— Фялок ще те убие за това — изфъфли Фарар с подутите си устни.

Кон чакаше мълчаливо. Когато ловецът изля цяла кофа вода върху безчувствения мъж, той най-последно се размърда. Паракс му помогна да стане. Мъжът се олюляваше като пиан, но се задържа на крака.

— А сега да отидем в Големия дом — каза Конавар и яхна коня си.

Движеха се бавно, защото двамата вързани мъже се мъкнеха замаяно след конете. Зад тях се събираше тълпа, някой бе изтичал да съобщи на Лизона и Фялок, които чакаха на площада.

— Какво означава това? — попита господарката ледено.

Конавар слезе от коня и се поклони ниско.

— Съжалявам, че идвам с такава лоша вест при вас. Тези мъже откраднаха нашите коне и аз ги залових. Както ви е известно,

наказанието за такова престъпление е смърт чрез обесване. Но като свободен мъж от племето риганте имам право да поискам двубой до смърт с тях. Ще ги убия и ще сложа край на тази неприятна история!

— Никого няма да убиеш, копеленце! — извика разяреният Фялок.

— О, ще ги убия — невъзмутимо настоя Конавар, — защото такъв е законът на народа келтой. И никой, дори ти, нагло прасе, нито твоята господарка, не може да го престъпи.

— Кълна се в Таранис, аз пък ще убия тебе! — разбесня се великанът.

— Приемам предизвикателството — даде воля на гнева си и Конавар. — Щом убия тях, ще изляза срещу тебе. Дано си по-сръчен с меча, отколкото с юмруците, защото видях, че си стар и муден. Ще те накълцам на мръвки!

Яростта му блъсна като ураганен вятър всички наоколо и настана тишина. Кон свали наметалото си, сгъна го и го подхвърли на Паракс. Извади меча, подарен му от сидите, дръпна се назад и го размаха със свистене в объркващи очите дъги и осморки, за да загрее мускулите на раменете и ръцете си. Бързината му беше смайваща и нямаше мъж в тълпата, който да не проумее колко опасен противник е този младеж. Паракс изви очи към Фялок и забеляза мярналата се в очите му неувереност. Този великан беше изкусен в юмручния бой, но при такова тежко туловище нямаше как да е много пъргав с меч в ръката.

— Паракс, развържи първия — заповяда Конавар.

— Не! — намеси се тутакси Лизона, гласът ѝ бе изтънял от паника. — Не е нужно никой да умира. Всички прекалихме. Конавар, не би ли се съгласил, че... отвеждането на твоите коне не е кражба, а само твърде глупава шега?

— Разбирам — промълви той неприязнено. — От същите шеги като настаняването на пратеници на Дългия леърд във възлясала съборетина, обитавана от плъхове?

— Да, от същите — призна господарката. — Конавар, нека започнем на чисто. Виждам, че те подцених. Сбърках. Може ли да забравим станалото?

Кон прибра меча в ножницата, взе си наметалото и пак се поклони.

— Да, може.

Погледна за миг Фялок, чието лице бе потъмняло от усилията да потисне гнева си, после извади кинжала си и срязва въжетата на двамата пленници.

— Закусвали ли сте? — попита Лизона.

— Още не, господарке.

— Тогава ела в залата със слугата си.

Тя се върна в Големия дом, а Фялок дойде при Кон и изсъска:

— Не си мисли, че си се отървал. Ще те докопам. Кълна се във всички богове!

И също тръгна към залата.

— Може да не те бива много в сприятеляването — подметна Паракс, — но се кълна в небесата, че нямаш равен в намирането на врагове.

Тей яздеше прекрасно; белият ѝ кон откликваше незабавно на всяко леко подръпване на юздата или нейно движение.

— Обучен е с вещина — призна Конавар, когато изкачиха последния склон и доближиха ръба на скалите над морето. — Ти ли се занимаваше с него?

— Не. Братовчед ми Легат опитомява всичките ни коне. Има дарба да се погажда с тях. Дори съм сигурна, че знае езика им. Никога не съм виждала камшик или пръчка в ръцете му. Говори им и те сякаш го разбират.

— Казват, че и моят баща имал тази дарба.

Той запомни името на братовчед ѝ. Щеше да се нуждае от най-способните коняри за новата порода коне. Вятърът откъм морето се засили, носеше хлад и свежест. Тъмната коса на Тей се развя като знаме и откри дългата ѝ шия. „Тя е като прекрасен лебед...“

— Да отидем при дърветата на завет — каза той. — Ще вържем конете и ще огледаме.

Оставиха животните при горичката, Конавар се върна при ръба и седна на един камък. Оттук виждаше реката и далечното устие. По брега имаше много удобни места за дългите кораби на разбойниците. Тей дойде при него; той се наслаждаваше на походката ѝ, на гордата осанка, на естественото изящество.

— Тук е хубаво. Винаги съм харесвала тази гледка.

— Да, хубаво е.

Кон се загледа надолу към блещукащата вода.

— За какво мислиш? — попита Тей.

— Представям си дългите кораби, идващи откъм морето, които могат да спрат на този бряг. Наклонът е на запад, хората в Седемте върби ще видят нашествениците чак когато изкачат онзи хълм само на миля от селището.

Върнаха се при конете и продължиха на юг. Крайбрежните скали ставаха все по-високи. Накрая се добраха до място, откъдето в далечината се виждаше селището.

— Тук трябва да се вдигне наблюдателна кула, в която винаги да има съгледвач. И подредени за сигнален огън дърва. Денем може да бъдат залети с масло за лампи. Пушекът ще се вижда от укреплението. Така хората в Трите върби ще имат три пъти повече време да се подготвят за отбрана.

— Прав си — съгласи се Тей. — Но разбойниците не са идвали тук от десет години. Ако имаше кула, мъжете щяха да чакат напразно в нея — добави засмяна.

— Да, същинска загадка — промърмори Кон. — На север има по-малко удобни места за корабите, а и селата са малки. Но те бяха нападнати няколко пъти през последните две години. Не мога да разбера какво става.

— Може да сме любимци на сидите — подхвърли Тей.

— Очевидно.

Стигнаха до горичка, откъдето се виждаше укреплението.

— Аз бих изградил кули в четирите ъгъла с опитни стрелци на всяка. И трябва да има широк ров около стените, със заострени колове в него.

— Имам един въпрос...

— Питай.

— Щеше ли да убиеш Фарар и другия, или само си послужи с хитрина, за да вразумиш майка ми?

Конавар се смути. Вече знаеше, че Тей е милосърдна по душа, и не искаше да я настрои срещу себе си. Самият въпрос му даваше възможност да отговори уклончиво, но не искаше и да я лъже.

— Щях да ги убия. Но разчитах майка ти да се намеси. — Долови разочарованието ѝ и наведе глава. — Съжалявам, Тей.

— Толкова лесно ли е да убиваш? Животът би трябвало да е скъпоценност. Фарар има съпруга и две малки деца. Обича ги безкрайно, и те него също. Да, често прилича на надут пуяк и става непоносим. Но иначе е добър човек. А животът му можеше да бъде отнет, защото отведе конете ви за малко.

— Разбирам, че за нечии очи постъпката ми може да изглежда и така — призна Кон.

— За очите на жена ли?

— За всеки човек с добра и състрадателна душа. Още съм млад и тепърва ще се уча на много неща. Ако бях по-мъдър, може би щях да преодоля тази неразбория без заплахи. Все пак никой не умря, а аз мога да изпълня задачата си. Не съм зъл, Тей. Не би ме зарадвала смъртта на мои братя от риганте.

Тя като че ли си отдъхна.

— Хайде да не говорим само за война — помоли Тей. — Да се порадваме на красивото небе, на бушуващото море, на великолепия изгрев. Да си говорим като хора, които са доволни, че са излезли заедно. Конавар, ти ми обеща да видя в тебе и благодет. Кога ли ще се случи...

— Тей, ласкателства ли очакваш от мен?

— Всяка жена се радва да ги чуе. Стига да са искрени.

Той помълча, погледът му още се плъзгаше по околните хълмове.

— Пак мислиш за война — меко го укори тя.

— О, не. Мислех си за тебе. Истината е, че почти не мога да мисля за друго, откакто се срещнахме. Когато затворя очи нощем, си представям лицето ти. Щом се събудя, веднага се сецам за тебе. Това ме... разсейва.

Обърна се към нея и я доближи. Тей не се отдръпна, а вдигна глава, като че очакваше целувка. Тогава чуха, че някой ги доближава на кон. Конавар тръгна натам и след няколко крачки видя Паракс, който изкачваше хълма. Щом го видя, ловецът размаха ръка и смуши коня си да побърза.

— Трябва да поговорим — каза Паракс.

— Не може ли по-късно?

Възрастният мъж погледна стоящата до дърветата Тей и слезе от седлото.

— Може. И все пак чуй с какви вести дойдох. Нали е всеизвестно, че селището не е нападано от десет години?

— Да.

— А защо намирам следи от разбойнически кораб, който е спирал на този бряг преди не повече от два дена?

— Сигурен ли си, че не са били рибари?

— Ти ще сбъркаш ли миши барабонки с конски фъшкии? — наежи се ловецът.

— Днес си много докачлив, старче.

— Ами да, днес не съм се разхождал сред природата с млада красавица. Изслушай ме, не съм свършил. От кораба са слизали мъже. Не по-малко от двайсетина. Следите са замазани, трудно е да ги преброя. Срецнали са се с човек от Седемте върби, който е отишъл там на кон. От едната подкова на коня е отчупено парченце. А след това са отплавали.

— Покажи ми мястото.

След няколко минути тримата язدهа покрай водата. Кон видя дълбоката канавка, прорязана в брега от острия кил на разбойническия кораб, и калта, изровена от краката на много мъже, които бяха издърпали кораба по-навътре на сушата. Малко по-далеч от водата видяха и пепелта на угаснал огън.

— Какво означава това? — попита Тей.

Конавар сви рамене.

— Дълъг кораб е спирал тук преди две-три ноци. Само това знаем. Може да са били съгледвачи. Трудно е да се прецени.

Не бяха настроени разговорливо, докато се връщаха към укрепеното селище. Кон попита Тей как да стигне до къщата на Фейтън.

Търговецът си беше вкъщи. Оказа се висок мъж на средна възраст с посивяваща светла коса и сърдечна усмивка.

— Бануин ми е говорил неведнъж за тебе — каза той на Конавар. — Приятно ми е, че най-последно се срещаме. Влезте. Ще помоля готвачката да приготви нещо. Трябва да внимавам как й говоря, защото е със суров характер и управлява домакинството ми с твърда ръка.

— Не ти ли е съпруга? — попита Паракс.

— Не. Наех я преди пет години. Готви чудесно, разтребва и подрежда къщата. Но сега ми е ядосана, защото продавам всичко. Ще се преселя на юг.

Влязоха в къщата, която отвън не изпъкваше с нищо сред постройките наоколо. Но вътре дървените стени бяха измазани с глина и белосани, подът — украсен с мозайки от зелени и черни плочки. Личеше, че докараната от други земи покъщнина е скъпа, особено покритите с кожи дивани вместо столове, както и килимите с изящни шарки на цветя и виещи се златни дракони. Едра жена към края на четвъртото си десетилетие излезе от кухнята и се вторачи в тях.

— Не ми каза, че ще има още хора.

— Мила моя Дара, нямах представа, че ще ме навестят гости. Този е Конавар, а другият — Паракс. Те са приятели на мой приятел.

— И сигурно ще искат храна?

— Ще е много любезно, ако ги нагостиш.

Дара вирна брадичка и се върна в кухнята. На Фейтън като че ли му олекна.

— По-добре се събуйте. Ще ни сгълчи, ако види и бучица кал на пода.

Дара ги нагости щедро с пържени яйца и шунка и вкусен пай със сладки ябълки. После загърна раменете си с връхната си дреха и им пожела лека нощ.

Фейтън си отдъхна.

— Нали ви казах, че готви добре?

— Внушителна жена... — промълви Паракс замечтано. — Омъжена ли е?

— Съпругът ѝ почина преди две години. Беше доста по-стар от нея. Сърцето му не издържа.

— Не се учудвам — подметна Паракс. — Не му е било лесно да я задоволи.

Фейтън прихна.

— Ох, това не искам дори да си го представям. Как ли ще спя тази нощ... Имам още една стая. Добре дошли сте да отседнете при мен за няколко дни. После новият собственик ще се настани в къщата.

— Защо напускаш Седемте върби? — попита Кон.

— Тук ми харесва, но заради войните на Каменград пострадаха продажбите на добитък и зърно. На юг търговията върви по-добре.

Столицата на племето норвии вече е процъфтяващо пристанище. Откакто рудата в мините на Разбитата планина започна да се изчерпва, повече кораби се отбиват при норвиите. Тръгвам след четири дни.

— Да си кажа честно, мога да легна и веднага — сподели с въздишка Паракс.

Фейтън го заведе в голямата спалня с три легла, ловецът му благодари и търговецът се върна в голямата стая с огнището.

— Наскърбих се, когато чух за смъртта на Бануин — каза, докато наливаше вино за себе си и за Конавар. — Беше много свестен човек.

— Такъв си беше.

— Помогна ми, за да започна тук. Даде ми заем от сто сребърника. Едва миналата година му се изплатих докрай. Не се сърдеше дори през годините, когато търговията не вървеше добре и закъснявах, защото не можех да събера парите. Рядко се срещат хора като него. За съжаление хора като Дятка не са рядкост. Научих, че си го убил много мъчително.

Конавар се престори, че не е чул последните думи, и попита:

— Какво можеш да ми кажеш за Седемте върби?

— Зависи какво искаш да научиш.

— Богато ли е селището?

Фейтън вдигна рамене.

— И това зависи от смисъла, който влагаш в думата „богатство“. Земята е плодородна. Има изобилие на зърно, говеда и овце. Парите тук са малко освен около празниците, когато се продава най-много добитък. На север има стара мина за сребро, но откарват рудата в топилнята до Разбитата планина на около осемдесет мили оттук. Нищожна част от това сребро стига до Седемте върби.

— Знаеш ли защо дойдох?

— Дара ми каза, че си тук, за да провериш колко добре можем да се браним от набезите на морските разбойници. Вярно ли е?

— Да.

— Не е имало набег от...

— ... от десет години. Знам. Същинска загадка, нали?

— Млади приятелю, на подарен кон зъбите не се гледат. А и какво биха се надявали да отмъкнат? Не могат да пренасят жито или добитък с техните бойни кораби. Поне досега можеха да се надяват на

по-ценна плячка, ако нападнат съкровищницата при Разбитата планина или търговските средища на юг.

— Вероятно си прав — съгласи се Кон. — Но Морските вълци отвличат и жени при набезите, а в Седемте върби има предостатъчно млади жени.

— Да, много са. Има и пет Земни жени, които биха продали с приказна печалба на пазарите за роби в Каменград. Да не забравяме, че могат да поискат и откуп... — Фейтън неочаквано се ухили. — Но ти имаш и друг неприятел много по-наблизо, млади Конавар. Говори се, че си озлобил Фялок.

Кон сви рамене.

— Той е груб и жесток човек, трудно го понасям.

— Да, не си поплюва и е много силен. Не бих искал да стане и мой враг. Може би ако се ожени за Тей, тази свирепост ще се смекчи донякъде.

— Едва ли — отвърна Кон. — И аз искам да се оженя за нея.

— Виж ти... Предстоят интересни времена. Жалко, че няма да съм тук, за да видя какво ще се случи.

Още три дни Кон обикаляше околността. Съвсем рядко успяваше да зърне Тей. Видя я веднъж да отива някъде с Фялок, друг път я забеляза да язди в далечината на запад от селището. Тя не го доближаваше. Кон недоумяваше защо се държи така. В онази сутрин сякаш се бяха сблизили, но вече го обземаха съмнения, че се е заблудил.

Фейтън напусна Седемте върби, повел керван от над двайсет товарни коня с вещи и стока. Конавар му пожела сполука и отиде в Големия дом да говори с господарката Лизона. В залата бяха сложени три кресла. Лизона бе облякла дълга тъмносиня рокля и седеше на средното. От двете ѝ страни бяха Фялок и Тей с дрехи за езда. Великанът изглеждаше спокоен и дори се усмихна на Конавар. Тей заби поглед в скута си. Конавар се поклони на Лизона и обясни какво е видял и какво препоръчва.

Слушаха, без да го прекъсват. Когато млъкна, господарката му благодари за усърдието и обеща да обмисли всеки негов съвет. Фялок не продумваше, а Тей все така не искаше да срещне погледа му.

Странен край на задачата, който не му донесе никакво удовлетворение.

— Значи ще ни напуснеш днес? — подхвърли Лизона.

— Да, господарке. Щом се върне Паракс.

— Дано боговете бдят над вас по пътя към дома.

Кон се поклони още веднъж и излезе навън в слънчевия ден. Тей се държеше все едно не го забелязва и той трудно сдържаше яда си. Настроението му не се подобри от бавенето на Паракс, който бе излязъл рано сутринта, за да търси следи от коня с нащърбената подкова. В предишните дни не бе успял да го проследи до Седемте върби, защото бе минало цяло стадо добитък. Кон разбираше колко дразнещ е този неуспех за опитния ловец, но това вече нямаше значение и той искаше час по-скоро да се махне от селището.

По пладне досадата надделя и Кон заръча на Дара да предаде на Паракс, че е тръгнал на изток. Ловецът да го последва както и когато иска. Тей дори не пожела да се сбогува и Кон реши, че няма да търпи повече пренебрежението ѝ. Не успяваше да се отърве от мислите за нея, надяваше се разстоянието да му помогне поне малко. Но когато след час бе спрял на горист хълм високо над далечното укрепление, още умуваше за последната им среща. Нима я бе обидил с нещо? Не си спомняше да е казал нищо обидно.

Вятърът пронизваше и Кон запали огън. В името на Таранис, къде се беше запилял Паракс?

В следобедното небе се трупаха буреносни облаци, носеха тъмнина и студ. Пламъците хвърляха играещи сенки по кората на дебелия стар дъб, до който беше напалил огъня. Кон примигна. Трепкащата светлина го подлъгваше, че кората се гърчи и се надига.

В дървото се появиха очертания, превърнаха се в старческо лице с дълга брада и бухлати вежди.

— В душата ти няма покой, Конавар — изрече дълбок, леко кънтящ глас.

Кон прозря в миг, че пред него е Тагда, Горския старец, най-могъщият сред сидите. Уж нямаше от какво да се плаши — нали Тагда го беше спасил в земите на пердиите? Нали му бе дал ножа? Въпреки това сърцето му биеше забързано, а желанието да избяга напираше все по-силно.

Дънерът се изду. Първо се подаде дървена ръка, после и крак, отделиха се от кората. Цялата фигура се показа с пъшкане. Брадата беше от мъх, наметалото — от бръшлян с широки листа, панталонът и туниката — от кора. Лицето сякаш бе изваяно от полиран дъб, зеленината на очите напомняше за пролетни листа.

— Някога тези гори бяха на сидите — каза Тагда. — Целият свят беше на сидите. Ние го хранехме и се хранехме от него. После се появи Човекът. Сега магията на горите почти се е изгубила. Само дъбовете помнят. Дълга е паметта им, дете. Накъде си се запътил, Меч в бурята?

— Към дома.

— Дом — проехтя бумтящият глас. — Винаги съм харесвал тази дума. Има магия в нея. И ти я почувства, когато стоеше на бойното поле и мислеше за Кайр Друаг. Душата намира покой в Дома. — Горският старец замря, само вятърът шумолеше в листата на наметалото му. — Конавар, усещаш ли какво носи този вятър?

— Какво трябва да усетя?

— Съсредоточи се. Остави духа си да вкуси вятъра.

Кон вдиша дълбоко, напълни дробовете си докрай. Надушваше гората — влажна кора, гниещи листа. Нищо друго. Тъкмо да повтори въпроса си към Тагда, долови соления дъх на море, на съхнещи по брега водорасли. Стори му се, че чува писъците на чайките, проскърцване на дървен корпус и плющене на платно. Странно усещане...

— Тук сме далеч от морето — измънка той.

— Човек никога не е далеч от морето — каза Тагда. — Къде е твоята любима?

Въпросът изненада Кон.

— Нямам любима.

— Вгледай се в сърцето си. Конавар, любовта е сред твърде малкото добродетели на вашата кръвожадна раса. Тя не идва и не си отива с няколко удара на сърцето. Любовта постоянства. Питам те отново — къде е твоята любима?

— Остана в Седемте върби — призна Кон. — И дори не се сбогува с мен.

— Колко озадачаващо — готов си да се биеш с мечок и да се опълчиш на цяла армия, но не ти стига смелост да попиташ любимата

си ще обиколи ли дървото с тебе.

— Щях да я попитам... ако бях получил поне някакъв знак, че и тя желае същото като мен.

Смехът на Тагда беше гръмовен.

— Колко знаци ти трябват, момче?

Искриците на гнева вече тлееха в душата на Кон.

— Нима си дошъл да ме тормозиш?

— В никакъв случай. Дните ми са запълнени докрай, нямам време за дребнави развлечения. Просто те наблюдавам още от деня в детството ти, когато дойде в гората и извика името ми. Не съм забравил, че искаше на баща ти и майка ти да бъде наложено заклинание.

— Но ти не го направи — сопна се Кон.

— Защо си мислиш, че не съм? Не се ли събраха? По-влюбени един в друг от всякога? Хората сте толкова нетърпеливи... И може би това е естествено за раса, отмерваща живота си с мимолетните удари на сърцата.

Вятърът пак зашепна в наметалото.

— Защо дойде при мен? — попита Кон.

— По-скоро ти дойде при мен. Изостави любимата си в Седемте върби, спря на това уединено място и наруши моето сливане с дъба. Сърцето ти избра мястото, Конавар. Защото знаеше, че съм тук. Свързани сме чрез Духа, откакто ти спаси сърнето. Въпросът е защо твоето сърце те доведе тук. Какво търсиш?

— Не знаех, че съм търсил нещо.

— Дали не е защото още си ядосан на Тей, че не ти проговори? Понякога и от гнева има полза, но по-често той обгръща ума в мъгла, която заслепява за истината. Какъв въпрос те измъчваше през последните дни?

— Питях се с каква цел дългият кораб е спрял на брега и кой е отишъл там. И защо?

— И до какви отговори стигна?

— Никакви. Морските вълци нападат заради плячка, която могат да отнесат. Злато и сребро. Понякога жени. В Седемте върби няма злато.

— Но има голямо богатство, поне както си го представяте вие хората.

— Не те разбирам.

— Кой е най-богатият леърд на риганте?

— Моят господар. Той притежава три рудника — два със залежи на сребро и един със злато.

— И какво е най-ценно за него?

— Как да знам?

— Ами помисли.

— Не може ли да ми кажеш направо?

— Дъбът ме зове — отвърна Тагда.

Обърна се тежко и проникна обратно в дървото. Докато изчезваше, гласът му стигна до ушите на Кон:

— В нощта на Самиан ела в гората с Дървото на желанията. Пак ще поговорим.

Кон седеше загледан в огъня и се напрягаше да разгадае чутото. Морски разбойници. Злато. Плячка. Разговорът витаеше подобно на дим в ума му — дразнеше го, но си оставаше неуловим. Изведнъж чу тропот на кон, препускащ в галоп. Паракс. Надигна се и го извика. Ловецът доближи вихрено огъня, дръпна юздите и скочи в движение от коня.

— Защо се забави?

— Заради коня с отчупената подкова. Намерих го! — задъхано каза Паракс.

— Разкажи.

— Язди го онзи търговец — Фейтън.

— Значи той се е срещал с разбойниците?

— Тъкмо той. Ето ти и разковничето. Набезите срещу Седемте върби са спрели в годината, когато той се заселил там. Щом научих чий е конят, отидох в къщата да си поприказвам с Дара. Фейтън винаги поддържал връзка с миньорското селище в Разбитата планина, а и с още няколко рудника на юг. Всяко от тези места е нападано повече от веднъж.

— Той е давал сведения на Морските вълци — процеди Конавар.

— Така изглежда. Знаел е кога превозват сребро и къде ще почиват коларите. И всичко останало. Но рудата е на привършване и не е имало смисъл да се застоява повече тук.

— Това ми е ясно, но за какво е била последната им тайна среща? Какво са намислили?

— Не чакай отговор от следотърсач — изсумтя Паракс. — В Седемте върби няма злато.

На Кон му се стори, че мравки го полазиха по гърба, защото си спомни какво му бе казал търговецът: „Да не забравяме, че могат да поискат и откуп...“ Тогава не беше обърнал внимание на думите му.

— Има богатство, и то какво — прошепна втрещен. — Съпругата и дъщерята на Дългия леърд. Ще поискат за тях десет пъти повече злато, отколкото тежат. Колко разбойници плават на такъв кораб?

— Четирийсет, може би петдесет. Никога не съм доближавал техен кораб, за да ги преброя. Ако съдя по улея, който е издълбал корабът в брега, по-скоро са петдесет.

— Корабът не е отплавал в открито море — каза Конавар. — Чакали са само Фейтън да отпътува.

— Защо?

Младежът яхна припряно коня си.

— Да се връщаме!

Бързаха колкото им позволяваше стръмната пътека, но конете бяха уморени и стигнаха до последното било преди Седемте върби чак по здрач. Огромен стълб дим се издигаше над укреплението, Кон видя бягащи към северните хълмове хора. На юг едва различи разбойниците, които се тътреха мудро, понесли тежък товар.

— И сега какво? — изпъшка Паракс.

— Аз тръгвам към залива, където беше спрял техният кораб. Ти слез в селището. Ако Фялок е оцелял, кажи му къде съм.

— И той ще дотича да те спасява ли? — изсумтя Паракс. — И да го видя, няма да повярвам.

— Ще дойде, ако онези са хванали Тей.

— Да, сигурно. Но ако е избягала?

— Не е успяла. Ако не са я намерили, още щяха да тършуват из Седемте върби. Тръгвай де!

Конавар препусна на юг.

Исполинът Шард от племето варс стоеше до портата на укреплението, за да се порадва още малко на пожарите. Отначало набегът бе потръгнал добре. Стигнаха брега по пладне на кораба си „Кървавото цвете“ и той заповяда на воините си да се промъкнат в

горите над селището. Вотан ги благослови за победа — изпрати им буря. Нямаше нито един страж на дървените стени, когато петдесетимата нападатели излязоха от гората и затичаха към отворената порта.

Шард бе запомнил добре скицата, нарисувана с въглен, която му бе дал търговецът Фейтън. Изпрати трийсет мъже да убиват, да палят и да всяват ужас, другите двайсет поведе право към Големия дом. И там неуспехът изскочи като цирей на иначе здраво тяло. Тъпакът Кидрик се опита да сграбчи по-възрастната жена, но тя измъкна кинжал и го намушка. От болка и бяс Кидрик замахна с меч и ѝ разреже гърлото. Е, той нямаше да получи от този набег дори пукнат петак. Що за празноглавец! А по-младата побягна, но налетя в ръцете на Джарик, брата на Шард. Той я повали в несвоят с един удар и я метна на рамо.

Така загубиха половината печалба, на която се надяваха. Шард се дразнеше, че пак може да не му стигнат парите, за да купи втори кораб. Само с един, който побираше не повече от петдесет воители, не можеше да напада по-многолюдни селища, където имаше повече плячка. С втори кораб би могъл и да пренесе повече припаси, та хората му да проникват по-навътре в земите на келтоите.

Пламъците бумтяха високо над дървените постройки. Наблизо се срутиха овъглените останки от къща. Шард се наслади на гледката и тръгна към портата. Млад местен боец се втурна към него с копие. Шард отби небрежно мушкането и със светкавичен обратен удар на дългия си меч преряза ключицата и заби острието дълбоко в гърдния кош. Врагът изкрепя и падна. Шард опря ботуш в тялото и издърпа меч. После изтича през портата. Въпреки огромния си ръст бягаше добре, макар че не беше бърз.

Някакво движение вдясно привлече погледа му — един ездач доближаваше укреплението, друг бе тръгнал на юг. Не беше важно и той забрави за тях и продължи да тича с равномерни крачки през високата трева.

Не за пръв път си каза, че тук земята е добра. Земя, в която посевите раждат изобилна реколта. А не като бедната камениста почва в неговата родина при фиордите, където и добитъкът оставаше кльощав заради оскъдната трева. През последната година се бе опитал на два пъти да убеди баща си — краля на техния народ, — че трябва да

се подготвят за продължителна война и да завладеят тези земи. Аралд обаче не се вслуша в доводите му.

— От набези печелим добре — каза му. — Участвах в последното голямо нашествие, предвождано от дядо ти преди осемнайсет години. Келтоите не само бяха повече от нас на бойното поле, но и се сражаваха като лъвове. Три хиляди от нашите сънародници загинаха тогава, трупът на дядо ти също остана там. Малцина бяхме онези, които си пробихме с бой път до брега. Не ни стигаха хора и се наложи да подпалим двајсет и седем кораба, за да не ги оставим на враговете. Изгорихме ги! Шард, можеш ли да си представиш как понесохме това? Ти си мечтаеш за втори кораб от цели три години. А ние изгорихме двајсет и седем...

— Татко, времената са други. Ако стъпим там с десет хиляди воители, можем да завоюваме обширни земи и да ги задържим. След това ще докараме още припаси и войски, ще използваме стопанствата и работилниците на келтоите. Ще вдигнем голямо укрепление и ще можем да разширим земите си... както правят хората от Каменград на юг.

Аралд се усмихна.

— Синко, смелите мечти радват душата.

И не пожела да слуша повече. Може би нямаше да упорства така, ако Джарик, любимият му син, бе подкрепил брат си. Но и той като баща им не искаше да е завоевател. Ламтеше само за лесна плячка.

Шард тичаше и си мислеше, че въпреки досадния провал със смъртта на Лизона можеше да смята този набег за успешен. Никой от неговите воители не бе загинал, въпреки че някои бяха ранени. Старшият боец на селището Фялок бе тръгнал с трийсет мъже на северозапад да търси огромния планински лъв, за който го бе излъгал Фейтън. Фялок обичаше лова и не бе могъл да устои на такова изкушение.

Стигна до гората. Търговецът го беше уверил, че Дългия леърд ще плати поне шестстотин жълтици за свободата на съпругата си и дъщеря си. Сто жълтици трябваше да пратят тайно на Фейтън за помощта му. Но сега търговецът щеше да получи петдесет по-малко. Половината от остатъка трябваше да се разпредели между воините. Оставаха сто двајсет и пет, но пък половината от тях бяха обещани на Джарик. Както и да пресмяташе Шард, все още не му стигаха петдесет жълтици за втория кораб. Хрумна му да забави отплатата за търговеца,

но се отказа веднага. Фейтън им беше много полезен, може би със следващите сведения от него щяха да наваксат загубеното днес. Ако убедеше Джарик да се откаже от своя дял...

Не. Тогава брат му щеше да поиска да стане съсобственик на кораба. Шард не би се примирил с това.

Обърна се назад. Пожарите се разгаряха, с вятъра пламъците обхващаха и северната част на селището.

Навлезе в мрачната гора.

На по-малко от една миля пред него Джарик не издържа и стовари мятаната се Тей на земята. Тя понечи да стане, но тежкия шамар я повали.

— Кротувай, кучко, и нищо лошо няма да те сполети. Пленихме те за откуп, не за забавление.

Момичето мълчеше. Джарик прилекна до нея и я погледна в очите. Нямаше страх, откриваше в погледа ѝ само омраза и ярост. Той се ухили.

— Но ако направиш още някоя глупост, *непременно* ще се позабавлявам с тебе. Разбра ли?

Тя кимна. Той я вдигна да се изправи и продължиха с другите трима воини към брега. Момичето залитна, сякаш се спъна. Джарик протегна ръка да я хване. Тя се завъртя внезапно, заби чело в лицето му и хукна през гората. Джарик изпсува и четиримата се втурнаха след нея.

Момичето беше пъргаво, но той беше още по-бърз и много по-силен. Тя прескочи едно паднало дърво и свърна надясно. Джарик я догонваше, оставаха само няколко стъпки. Тъкмо да я докопа и тя пак кривна на другата страна. Не знаеше, че сега бяга право към кораба на брега. Зад плътните храсти имаше огряна от луната поляна. Тей се провря през шубраците. Джарик се метна напред. Тя едва не му се изплъзна, но пръстите му я стиснаха за глезена. Тей се стовари тежко на тревата.

— Не запомни ли какво ти казах, кучко?! — изрева той.

Тя скочи преди да я хване здраво за раменете. Лакътят ѝ го халоса по ухото. Джарик се вбеси толкова, че чак му причерня. Завъртя я към себе си и юмрукът му я удари с все сила. Тя тупна на колене

зашеметена. Тримата му воини дотичаха на поляната. Джарик вече разхлабваше колана си.

— Никой няма да я пипне! — кресна един от воините. — Такава е заповедта.

— Кидрик, ти ли ще ми дърдориш за заповеди? Заповедта беше да хванем и двете жени живи, нали? Тази кучка трябва да си научи урока.

— А ти трябва да умреш — каза някой.

Джарик отскочи и се обърна. До храстите стоеше един-единствен боец риганте с лъскав меч в едната ръка и нож в другата. Намесата му беше съвсем безсмислена. Ако Джарик се провикнеше, щяха да го чуят мъжете при кораба, а целият отряд идваше насам през гората. Той побърза да стегне колана си и викна на тримата си воини.

— Какво зяпате бе? Убийте тая гадина.

Те извадиха мечовете си и нападнаха. А непознатият скочи към тях. Оръжията му искряха като сребро в лунните лъчи. Един от воините на Джарик падна, после вторият. Третият се просна по гръб с прерязано гърло, кръвта шурна по ризницата му.

Джарик налетя, хванал дръжката на меча с две ръце, за да стовари острието върху главата на врага, който в последния миг се наведе. Джарик загуби равновесие и залитна. Ужасна, непоносима горещина прониза гърдите му като мълния. Видя смътно, че между ребрата му стърчи дръжката на нож. Прекрасно изработена дръжка...

Лицето му опря в тревата. Каква приятна хладина. Погледът му се спря на близкия храст, където чакаше скрита лисица. Болката го прогори повторно, когато врагът издърпа ножа си. Джарик изстена и опита да се надигне. Нямаше никаква сила в ръцете. Успя само да се обърне по гръб. Главата му се килна встрани. Непознатият помагаше на момичето да стане.

Облак закри луната.

И всичко потъмня.

Тей още беше зашеметена от ударите, но се препъваше след Конавар през гората. Чуваше в далечината гласовете и смеха на разбойниците. Звуците разпръсваха мъглата в главата ѝ, изпълваха я със страх. Мислеше колко е странно, че не се боеше, докато беше

тяхна пленница, а уплахата връхлетя след като Конавар я освободи. Реши, че ще умува за това по-късно. Конавар спря зад един дебел дъб. Тя се притаи до него и прошепна:

— Какво ще правим?

— Трябва да се промъкнем между тях. Още не знаят, че си се изплъзнала. Вървят заедно. Оттук няма как да се върнем при коня ми.

Поведе я наляво. Над тях облаците се разкъсваха, луната пак засия ярко. Конавар изсъска проклятие, приклекна и я дръпна да се сниши.

— Вече знам защо те наричат Демонски меч — прошепна Тей.

— Нямаме време за приказки. — Конавар пропълзя към храстите, Тей се промъкна до него. — Ще чакаме, докато отминат.

Някой наду боен рог. Яростни вопли се разнесоха в гората. Не беше нужно Тей да разбира думите, за да знае, че са намерили трупове. Изви очи към Конавар — той беше напрегнат, лицето му бе сковано от гняв. Тя чу тропота на тичащи мъже и щеше да побегне, но Конавар я притисна с ръка към земята.

— Не се надигай! — прошепна до ухото ѝ. — Ще дебнат за всяко движение.

Не пускаше рамото ѝ, а Тей осъзнаваше мъчително колко редки са клонките на храстите, под които лежах. Всеки, който минеше наблизо, щеше да ги види.

Бореше се с желанието си да скочи и да побегне. Конавар пак зашепна:

— Те очакват да бягаме, затова гледат нависоко, не към земята. Не мърдай. Щом се струпат облаци, ще рискуваме. Отпусни се, събери сили.

Да се отпусне? Докато ги търсят убийци? Не каза нищо. Вятърът стана по-рязък и тя се разтрепери. Не знаеше дали е от студ, или от страшния ден. Конавар се премести съвсем близо до нея, за да я топли, загърна я с наметалото си. Тей затвори очи и пак видя безмилостния удар, който бе отнел живота на майка ѝ. Не си позволи да пролива сълзи. Още не биваше да скърби.

Шумът от кръстосващите из гората разбойници стихваше. Конавар се надигна на колене и се огледа. После се изправи и помогна на Тей да стане.

— Трябва да тръгнем на запад. Те ще очакват да отидем на север към Седемте върби.

Тя кимна. Тръгнаха забързано, но след малко Конавар пак я дръпна зад един дъб. Извади ножа си и ѝ го подаде. Тей смаяна откри, че дръжката приляга съвършено на дланта ѝ. Но Конавар имаше много по-големи ръце от нея! Как ли боравеше с ножа, щом дръжката е толкова малка?...

Той пак започна да притичва от дърво на дърво, въртеше глава на всички страни, за да не ги изненадат.

И въпреки това двама разбойници се появиха ненадейно пред него. Те също се стъписаха, но единият кресна:

— Ето ги!

Конавар се хвърли към него и го прободде в корема. Другият замахна с бойната си брадва, но Конавар се изви встрани и го повали с прав удар на левия си юмрук. Завъртя меча си косо надолу и го довърши.

Неусетно за Тей трети разбойник се измъкна от храстите.

— Зад тебе! — извика Конавар.

Тя се извъртя и наръга мъжа, който посягаше към гърлото ѝ. Острието разсече ризницата, сякаш беше изплетена от вълна, и потъна в плътта до дръжката. Разбойникът умря още преди тялото му да се свлече.

Тей изтръгна ножа и побягна към Конавар. Навсякъде около тях се чуваше тропот и пращане на съчки.

Облаците обаче се събраха и закриха луната. Конавар я хвана за ръка и най-сетне стигнаха до гъсти трънливи храсти. Легнаха по корем и се скриха в шубраците. Сърцето на Тей биеше толкова силно, че тя се страхуваше да не чуят враговете. От небето се посипаха капки, на юг блесна мълния. След два-три мига тежка гръмотевица разтърси гората и дъждът се превърна в порой.

Стараеха се да не мърдат. Тей задряма и когато се събуди, Конавар също бе заспал до нея. Той отвори очи и се усмихна.

— Дали са се махнали? — попита тя едва чуто.

— Не ми се вярва. Но трябва вече да са премръзнали и подгизнали, а и доста разтревожени. Не говори.

След малко бурята се укроти и чуха шума на отряда, тръгнал към кораба. Някой се провикна:

— Ще науча кой си, риганте! И тогава ще дойда да си разчистя сметките с тебе. Кълна се в кръвта на Вотан, че няма да намеря покой, докато не забуча главата ти на копие пред дома на моя брат!

Конавар се ухили и Тей го попита:

— Какво смешно има?

— Мъжът трябва да се радва на свирепите врагове. Те го карат да поддържа силата си.

Останаха в храстите още час. Измъкнаха се, когато небето на изток порозовя. В гората беше тихо.

На склона ги пресрещна Фялок с петдесетина конници. И Паракс беше с тях. Фялок скочи от седлото и дотича при Тей.

— Невредима си!

— Нямаха време да ми сторят зло. Конавар дойде и уби онези, които ме бяха пленили.

— Конавар — каза великанът, — признателен съм ти, че си спасил моята бъдеща съпруга.

— Няма да бъда твоя съпруга, Фялок — меко, но непреклонно каза Тей. — Уважавам те като свой приятел и наставник. Но няма да обиколя дървото с тебе.

Фялок си облиза устните, в първия миг не намираше думи.

— Но аз те обичам... — промълви накрая.

В гласа на Тей сякаш не остана нищо от момичето, което беше до вчера. Говореше властно, но и състрадателно.

— И аз те обичам, приятелю. Ако можех да се заставя да те обикна както ти желаеш, щях да го направя. Но това е невъзможно. Сега трябва да се върнем в Седемте върби. Предстои ни тежък труд.

Един от ездачите ѝ предложи своя кон, тя се качи на седлото и пое надолу по склона.

Фялок се обърна към Конавар и въздъхна.

— Да те бяхме послушали...

— Нищо не можеше да се промени — отвърна Кон. — Кули на укрепление не се строят за един ден. Всичко това се случи заради Фейтън.

Разказа как Паракс бе открил следите от кораба и от коня с нащърбената подкова. Лицето на великана пребледня от ярост.

— Той ни излъга за лъва, за да изведа хората си далеч от Седемте върби.

— Ако имате отпочинали коне, ще го догоните — подсказа Конавар.

— Ще го спипам! — зарече се Фялок, но не тръгна веднага, а се вторачи в него. — Каж ми, че няма нищо между тебе и Тей, и ще ти подам ръка като на приятел.

— Аз ще я попитам иска ли да обиколи дървото с мен — натърти Кон и макар че Фялок му беше неприятен, се натъжи от болката, която му причини.

След като бе загубил Ариан, разбираше твърде добре какво преживява мъжът срещу него.

— Да... Досещах се, че ти си причината за моите несгоди. Ти ми отне единствената радост в живота. Някой ден ще потърся разплата. Но не днес. Ще намеря Фейтън и ще го върна, за да бъде съден.

— Просто го убий — изсумтя Кон. — Не искам да виждам повече тази твар.

Разбойниците бяха погубили двайсет и двама мъже, пет жени и четири деца. Телата им бяха наредени едно до друго, лицата покрити с наметала и одеяла. Силният дъжд през нощта бе спрял пожара, преди да изгори цялото селище. Хора ровеха в мокрите пепелища с надеждата да намерят поне някоя вещ, която да могат да използват.

Кон стоеше до главната порта и се взираше в тях. Всички като че носеха маски на отчаяно примирение. Разбойниците нападат и си отиват, а животът продължава, макар и обременен с горест. Видя, че Тей обикаля и нарежда какво трябва да се свърши.

— По-добре си почини поне малко — каза ѝ Кон.

— Ще си почина, когато остане време. Конавар, сега отговорността за това селище се пада на мен.

— Знам.

Той забеляза как тя стрелна с поглед наредените тела. Първото беше на господарката Лизона, поръбена със златна нишка кърпа покриваше лицето ѝ. Тей преглътна тежко и му се стори, че ще заплаче. Но тя отиде при неколцина мъже, които чакаха наблизко.

— Ще трябва много дървен материал. Орас, събери достатъчно хора и започвайте да сечете.

— Да, господарке.

Тя погледна друг.

— Гарон, от тебе искам да се погрижиш всички останали без дом да бъдат подслонени някъде тази вечер.

— Както заповядате, господарке.

— Как да помогна? — попита Кон.

— Сред хълмовете на север живее един друид. В пещера близо до дъбова горичка. Доведи го, за да благослови душите на покойниците.

Кон се поклони и тръгна към портата, през която тъкмо влизаха Паракс и неколцина от хората на Фялок. Конавар попита един от тях може ли да вземе коня му. Мъжът кимна разсеяно, слезе и тръгна унило към една от изгорените къщи. Но преди да стигне до овъглените останки, спря при труповите. Извика пронизително, падна на колене до тялото на млада жена, дръпна наметалото от лицето ѝ и зарови глава в рамото ѝ.

Кон яхна коня и даде знак на Паракс да тръгне с него. Обясни му къде отиват.

— Лесно ще го намерим — каза следотърсачът и въздъхна. — Конавар, черен ден е този.

— Прав си. Но можеше да е и много по-зле.

— Какво стана в гората?

— Намерих я и я изведох оттам — пестеливо отговори Конавар.

— Едва ли е било толкова просто.

— Другото е кръв, Паракс. И смърт. Как е възможно човек като Фейтън да обрече с такова равнодушие на смърт и разруха хората, сред които е живял толкова години? Ти прозря ли злото в него?

— Не. Кой би могъл? Държа се с нас приветливо и гостоприемно. Веднъж видях златна чаша, купена от стария крал на пердиите. Така се случи, че той изгърва чашата и тя се удари в ръба на масата. Под одрания тънък слой злато имаше олово. Всъщност чашата не струваше почти нищо. Май Фейтън е като онази чаша. Жалко. Харесах го.

— И аз.

След малко видяха друида, който слизаше по склона към тях, бялата му роба сияеше на слънцето. Оказа се старец с дълга побеляла коса и увиснали мустаци.

— Видях пожарите — каза друидът. — Мнозина ли умряха?

— Трийсет — отвърна Кон. — Разбойниците убиха господарката Лизона.

Старецът кимна.

— Несговорчива жена беше. Не се погаждахме. Дъщеря ѝ жива и здрава ли е?

— Да, зае се с възстановяването на селището.

— Върнете се и предайте на Тей, че идвам.

— Защо да не яздиш зад мен? — предложи Кон.

— Ще вървя. Така ще имам повече време да се моля за мъртвите.

През целия дълъг ден Кон се трудеше с местните хора, измъкваше обгорели греди от развалините, влачеше окастри дънери от гората на север. По пладне седна за малко да си поеме дъх при двайсетина мъже от Седемте върби. Мълчеше и ги слушаше. Най-честият въпрос беше „Защо се случи точно на нас?“. Кон беше достатъчно разсъдлив да знае, че сега не е времето да им предлага отговор. Десет години в относителна безопасност ги бяха направили немарливи и нехайни. При нападението не бе имало човек на крепостната стена, а портата била широко отворена.

Щяха ли да се поучат?

Да. А после щяха да минат години...

Реши да не мисли за това.

Спомни си последния разговор с Остаран. След разгрома на пердиите за това племе вече нямаше бъдеще.

— Ами ако и гат ги сполети същата участ? — каза Кон на Остаран.

— Немислимо. Ние сме съюзници на хората от Каменград.

— Пердиите не бяха ли съюзници на Джасарай миналата година?

— Приятелю, ти можеш да развалиш настроението на всеки. За какво ѝ е на Каменната армия да ни напада?

Остаран не можеше да види истината, макар че беше пред очите му като просмукана с кръв карта. Народът на Каменград искаше да притежава всичко. Нямаше да се укротят, докато не завладеят всички обитаеми земи.

— Я погледни. — Кон взе пръчка и надраска линия по мократа пръст. — Ето тук са земите на гат и остро. Много отдалечени са от

пределите, до които е стигнала Каменната армия. Нашествениците не могат да настъпят чак до морския бряг, защото биха останали без припаси. Но ето ги земите на пердиите, забити като връх на стрела между вашите. Плодородни земи с хилядни стада говеда и коне. Хората от Каменград ще се настанят в тях, ще построят градове и крепости. И тогава ще могат да нанесат удар накъдето пожелаят.

— И защо да го правят? — не разбра Остаран.

— Защото не могат да не го направят. Така живеят, такава е тяхното стопанство. Имат огромна редовна армия, на която трябва да плащат. Чрез завоевания се сдобиват с плячката, която прави генералите богати, а войниците — предани. В земите на гат имате... колко бяха?... десетина рудника за злато, нали?

— Вече са четиринайсет — поправи го Остаран. — Имаме и пет сребърни рудника.

— Значи хората от Каменград ще ви ги отнемат. И сега кой ще ви се притече на помощ, оста? Адуите бяха унищожени, с пердиите също е свършено.

— Не ни е нужна помощ — заинати се Остаран. — Ще стъпчем в земята всеки нашественик. Ние не сме като пердиите. Нашата войска е двойно по-могъща.

— Още ли вярваш в това след всичко, което видя? Пантерите на Джасарай имат толкова добро оръжие и броня, колкото им е необходимо, те са дисциплинирани и несломими. Няма да се огънат дори при нападение от засада, колкото ще да са храбри вашите бойци.

— Днес си твърде мрачен — укори го Остаран и неочаквано се засмя. — Участвахме в славна победа. Джасарай те дари с ковчежета злато и жребците, които ти искаше. Аз и моите хора си получихме щедрото възнаграждение, а слънцето грее приятно. Да ти кажа още нещо, преди да подхванеш отново пророчества за гибел и разруха. Джасарай ме увери лично, че не обмисля нови походи. Искал да се върне към заниманията си на книжник в Каменград. Липсвали му тихите безгрижни дни в техния университет. Е, сега какво ще кажеш?

— Имам само една заръка към тебе — когато краят настъпи и за вас, отведи колкото може повече бойци в Гориаса. Потърси Гаршон, най-влиятелния търговец. И му напомни, че ми е обещал услуга. Възползвайте се от помощта му, за да прекосите морето и да дойдете в северните земи на риганте.

— Аз пък имам обещание за тебе, приятелю. Ако Джасарай ни нападне, ще ти изпратя главата му...

Кон се върна в настоящето — мъжете около него ставаха, за да се захванат пак с работата, която нямаше да приключи скоро. Той им помагаше до здрач, после потърси Паракс. Следотърсачът бе отишъл следобед в бившата къща на Фейтън да си отспи. Кон не го укоряваше — годините вече му тежаха, а и предишната нощ не беше лека за него.

Завари го да пържи две големи парчета месо.

— Къде е онази едра жена?

— И тя е сред мъртвите — отвърна намусено ловецът.

Смълчаха се; не разговаряха и докато се хранеха. Месото бе останало жилаво.

Кон отиде зад къщата и се изми в ручей, който се стичаше от северните хълмове. Студената вода го освежи. Остави оръжията си в къщата и тръгна към останките от Големия дом. Голяма част от покрива бе рухнала, но бурята бе угасила пламъците, преди да обхванат западната половина на залата. Тей седеше до каменното огнище. Придържаше одеяло на раменете си и гледаше втречено пламъците.

Кон седна срещу нея. Засъхналите сълзи бяха оставили следи в саждите по лицето ѝ.

— Тей, съжалявам за мъката, която те сполетя.

Тя кимна безмълвно. Той сложи още дърва в огнището.

— Ще си тръгнеш ли утре? — попита Тей.

— Да. Трябва да отида при баща ти. Той ще изпрати тук каруци със сух дървен материал, за да построите здрави къщи.

— Пожелавам ти лек път — прошепна момичето.

— Обичам те, Тей — каза той неочаквано и сам се стъписа колко лесно излязоха думите от устата му.

— Знам — отвърна тя. — Но сега не е добро време да говорим за това.

— Да те оставя ли сама? — попита Кон.

Тя завъртя глава и се усмихна изнурено.

— И да си тук, и да не си, пак съм сама. Всички сме сами. Раждаме се сами и умираме сами. А между раждането и смъртта понякога ни докосва любовта, но и с нея оставаме сами.

— Има истина в това — съгласи се той. — Но не е цялата истина. — Хвана ръката ѝ и я стисна леко. — Аз съм тук и това докосване ни свързва. — Премести се до нея и я прегърна. — Никое същество с кръв във вените не може да избегне смъртта. Тя стои на пътя пред всеки от нас и накрая ни отнася. Неотлъчно е с нас като черна сянка. Но ако живеем в ужас от смъртта, все едно не сме живи. Да, раждаме се сами. Да, умираме сами. Но през отреденото ни време *живеем*. И срещаме радостта. И аз съм самотен човек. Може винаги да съм бил такъв. Но сега не съм сам. Не и в този миг.

Тей не каза нищо, но той усети как се сгуши в него. Седеше безмълвно до нея и я галеше по косата. Тей се унесе, опряла глава на рамото му. Кон не помръдваше. Накрая, когато от огъня остана само жаравата, я сложи много предпазливо на пода, сгъна наметалото си вместо възглавница и я зави с одеялото. Засипа жаравата с пепел и се обърна към рамката на избитата врата.

Там се извисяваше огромният силует на Фялок, лицето му не издаваше нищо.

Кон отиде при него и двамата излязоха пред развалините на Големия дом.

— Намери ли го?

— О, да, намерих го.

Показа окървавена кесия и я отвори. Опита да изсипе съдържанието ѝ в шепата си, но то бе залепнало за кожата. Бръкна и извади очите на Фейтън — вече бяха започнали да се свиват и сбръчкват.

— Този мръсник ще остане сляп във вечността.

— Заслужава си го — одобри Кон.

Фялок пушна очите в кесията и избърса длан в панталона си.

— Как е Тей?

— Страда. Но тя е силна.

— Тя е прекрасна жена, Конавар. Може би най-прекрасната. И заслужава най-добрия мъж. Дали си ти?

— Как да знам? — отвърна Кон.

— Хайде да проверим — предложи Фялок.

14.

Фялок се взираше в лицето на своя съперник и не откриваше страх. Само изненада.

— Искаш да се биеш с мен? Сега?

— Ако не си прекалено уплашен — отвърна Фялок.

Още от последния ден на Игрите си мечтаеше как ще просне в несвяст наглия младок. Всичко бе потръгнало зле оттогава. Тей се бе настроила срещу него, а сега селището, което трябваше да опази, беше опустошено от набега на разбойниците. Не можеше да забрави онези мигове, когато чу смразяващия глас: „Ако го удариш, ще те убия.“ Трябваше да се обърне и да цапардоса Конавар, да го повали на колене. А вместо това се бе вцепенил и само гледаше как младокът отиде да танцува с Тей.

Тогава го споходи жестокото предчувствие, че я е загубил. Спомни си как настръхна, сякаш бе премръзнал, как покрусата натежа в душата му. В твърде бурния живот на душата му любовта към Тей оставаше единствената неизменна опора. Отначало просто се радваше да вижда очарователното дете, отнасяше се съвсем бащински към нея. Научи я да язди, да стреля с лък, дори да се бие с меч. Силна ли? Разбира се, че Тей беше силна. Нали и Фялок ѝ бе помогнал да стане силна. А когато започна да се преобразява в жена, обичта му също разцъфтя. Тя се радваше на времето, прекарано с него в езда и лов, и той се надяваше, че и нейните чувства са се променили в съзвучие с неговите.

Но след Игрите стана опърничава и несговорчива. Фялок научи от своите бойци, че е разпитвала за Конавар. За Момчето, което се би с мечока. За Мъжа, който уби злия крал. За Конавар Воина.

Конавар... Все този Конавар...

Какво бе извършил, което Фялок не би могъл да постигне? Отговорът се изчерпваше с една дума — нищо.

Заблуждаваше се, че всичко това няма значение. Конавар беше далеч от Седемте върби. След време Тей щеше да го забрави. Напразни

надежди. На Дългия леърд му бе скимнало да изпрати новия си любимец при тях и Фялок веднага забеляза каква светлина озари очите на Тей. Зърна и призрака на своето поражение. На трийсет и една почти можеше да е баща на Тей и полека проумяваше, че тя вижда в него само по-възрастен приятел и закрилник. Мъж, на когото може да разчита. Но не мъж, с когото би легнала. Прозрението беше почти непоносимо. Вкопчи се в него като злобно куче, впило зъби в сърцето му.

И ето, че Конавар бе спасил Тей в гората. Фялок знаеше, че това е краят. Никога не бе обичал друга жена. Без онази лъжа, с която бе подмамен да търси планински лъв, тъкмо той — Фялок, щеше да брани Тей от разбойниците, щеше да я защити от злото. И може би тя щеше да се отнася съвсем различно към него след този ден.

Как пък не. Дори боговете не бяха на негова страна, а само му пращаха лош късмет на всяка крачка.

Върна се в Седемте върби, след като уби Фейтън, отиде при порутения Голям дом и в светлината на гаснещия огън зърна Тей заспала в прегръдката на Конавар. Поне беше искрен пред себе си и призна, че изглеждат родени един за друг. Почувства се съкрушен. Стоя безмълвно почти час, гледаше ги, видя как Конавар я настани нежно да спи и сложи наметалото си под главата ѝ.

Знаеше, че не може да убие Конавар. Бездруго бе загубил Тей.

Но у него бушуваше изгарящото желание да стовари юмрука си в лицето на съперника си, да го събори на земята и да застане над безчувственото тяло, да си докаже, че превъзхожда мъжа, който му бе откраднал любимата.

Ръцете му потръпваха от нуждата да удря. И чу гласа си сякаш отстрани:

— Ако не си прекалено уплашен.

Конавар се усмихна. И в следващия миг го удари с юмрук. Силата и бързината му изненадаха Фялок, но той понесе болката с лекота, пристъпи и левият му юмрук натресе като боздуган бузата на Конавар. По-дребният младок не отстъпи и боят започна.

Фялок се чудеше на мощта, скрита в тялото на противника му. Конавар беше малко по-висок от шест стъпки, тоест с половин стъпка по-нисък от него, и доста по-лек. Но юмруците му разтърсваха неочаквано и винаги с безукорна точност. Обмисляше светкавично

какво прави и оставаше хладнокръвен. Не допускаше свирепостта да го направи опасно безразсъден. Фялок му се възхити.

Конавар заблъска като с чукове по корема му. Фялок го хвана за косата с лявата ръка, бутна главата му назад и го раздруса с къс прав удар на дясната. Коленете на младежа като че се подгънаха. Фялок пусна косата му и се канеше да удари по-силно с дясната ръка, но Конавар скочи напред и го халоса с чело в лицето. Главата на Фялок сякаш избухна и той се дръпна. С два безмилостни удара на лявата ръка Конавар го принуди да отстъпи още малко, но Фялок пресрещна третия с дясната си ръка, замахна в дъга с лявата и сцепи кожата на скулата му.

Двубоят се проточваше. Срещу всяко попадение в главата и тялото на противника Фялок понасяше две. Но долавяше как силата на Конавар се изцежда почти незабележимо. Знаеше, че неговите страховити удари я смачкват. По бузата на младежа пълзеше струйка кръв, едното му подутото око почти се затвори. Фялок вече дебнеше за довършващия удар, но прибърза, не се предпази и десният юмрук на Конавар му счупи носа. Кръв опръска мустаците на великана и той също започна да се поддава полека на болката.

Сега и двамата се движеха по-бавно, търсеха пролуки в защитата на противника. Кон улучи още два пъти строшения нос на Фялок, който пък упорстваше с ударите по насиненото му око. Великанът не се съмняваше как ще завърши двубоят. Умел огромен боец винаги успява да се справи с умел по-дребен боец. Никога не бе виждал да се случва обратното. Още имаше предостатъчно сила в грамадните си мускули и вече усещаше ударите на младока, сякаш го жилеха пчели, нищо повече. Фялок имаше нужда само от един по-могъщ удар с дясната ръка. Конавар пак се нахвърли с мълниеносна поредица от прави удари с лявата ръка в тялото и тежък замах отстрани с дясната към главата на Фялок. Така Фялок получи шанса, който търсеше. Десният му юмрук запрати Конавар назад. Конавар се просна по гръб, скочи, олюля се и нападна отново. Фялок го пресрещна повторно с юмрук в главата. Очакваше всичко да приключи, но Конавар се насили да стане и тръгна към него, макар че се задържаше с мъка на крака.

Фялок го остави да доближи, цапардоса го с ляво кроше, с дясната ръка улучи брадичката му отдолу нагоре. Конавар пак се

стовари на гръб, изсумтя, обърна се по корем, подпря се на колене, изправи се, стисна юмруци и затътри крака към Фялок.

Колкото и враждебно да беше настроен към него, великанът уважаваше смелостта. Може би в друг ден щеше да пребие наглеца, но вече бе излял яростта си в мъченията, на които бе подложил предателя Фейтън, преди да му отнеме живота. Не успяваше да събере достатъчно гняв и с изненада откри, че двубоят му омръзва. Протегна ръце, за да задържи младежа на разстояние от себе си.

— Стига ти толкова, дребосък. Край.

— Удряш силничко — изфъфли Конавар през подутите си устни.
— По някое време се заблудих, че може и да победиш — добави ухилен.

Фялок се подсмихна.

— Признавам, че ти си най-добрият за нея. — Усмивката му изчезна. — Грижи се за Тей. Отнасяй се почтено с нея. Ще те държа под око. Ако ѝ измениш някога, ще те намеря където ще да си и ще те гледам как умираш бавно в страшни мъки.

— Много приятно е след бяхтенето с юмруци да чуеш такива мили думи — каза Конавар.

Отидоха при общия кладенец на Седемте върби. Фялок извади кофа студена вода и изми кръвта от носа си, а Конавар се плискаше упорито, за да охлади поне малко отоците.

— Ако ще ме държиш под око, трябва да си наблизко — подхвърли младежът. — Ела в Трите потока за празника Самиан.

— Няма какво да правя във вашето село.

— Може би ще откриеш, че не е така. Имам подарък за тебе, Фялок.

— Що за подарък?

— Ела в Трите потока и ще научиш.

Огньовете горяха, месото се печеше, буйните мелодии на гайди и тъпани се разнасяха надалеч, слънцето залезе в пишно озареното небе и нощта на Самиан започна. Стотици риганте от околните села се бяха събрали в Трите потока, за да присъстват на сватбата и да се натъпчат до пръсване с вкусното телешко, за което се бе погрижил Руатан.

Идваше зимата, на племето отново предстояха тежки месеци в оскъдица. Тази нощ щяха да се веселят и да пируват до насита, щяха да танцуват и да пеят. Време за пиянство и смях, за радост преди мрачната суровост на зимата.

Дългия леърд седеше в челото на почетната маса с Конавар от дясната си страна и Тей от лявата. Руатан и Мерия се настаниха наблизко. До Мерия седна Макус, старшият съветник на владетеля, невъзмутим мълчалив мъж на средна възраст с оредяваща прошарена коса и зорки будни очи. Предпочиташе да слуша, вместо да говори. Мерия си казваше, че е симпатичен човек, защото охотно признаваше пред себе си, че тя пък е твърде приказлива и цени търпеливия слушател.

Руатан ѝ бе разказвал за Макус, който сред свои беше кротък човек, но на бойното поле се превръщаше в корав предводител, сражаващ се със свирепостта на вълк единак. Нямахше съмнение, че Руатан му се възхищава.

— Говори се — тихо каза Мерия, — че Дългия леърд ще обяви нещо пред всички тази вечер.

— Така е, госпожо — кимна Макус.

— Какво ще каже?

— Не е редно аз да говоря преди него — усмихна се съветникът. — Имаш прекрасна рокля. Рядко съм виждал толкова омайващ оттенък на зеленото.

— Бануин... един наш приятел ми я донесе при последното си завръщане. Ушита е от коприна, която пък е пренесена от място на две хиляди мили оттук. Любимата ми рокля, макар че ми отесня мъничко напоследък.

— И най-хубавият плат се свива с времето — отвърна той с безупречна любезност.

Брефар беше до Гованан в другия край на масата. Затова пък дванайсетгодишният Бендегит Бран седеше до Кон. Тази подредба дразнеше Брефар. Нали беше втори по възраст след Кон? Защо глезеха така най-малкия? Не че завиждаше на Бран. Момчето преливаше от щастие и Брефар се радваше за него, но си рече, че това пренебрежение към самия него е ненужно. Погледна към Тей. Тя беше пленително красива в бялата рокля, украсена с перли. На челото си

имаше сребърна диадема с три опала. Тей се озърташе често към Кон, който говореше с баща ѝ.

Непобедимият герой! Брефар си втъпяваше, че брат му трябва да е бил благословен още при раждането си. Момчето, което се би с мечока, Мъжът, който уби злия крал. А отскоро — Спасителят на прекрасната Тей. Десет години спокойствие в Седемте върби, но щом брат му се появява там, разбойниците нападат и легендата за Кон се разнася чак до небето.

— Измисли ли какво трябва да се направи? — попита Гованан.

— Какво?

— Нали ще правиш по-добро седло за новите бойни коне?

— О, това ли... Засега обмислям разни хрумвания — измъкна се Брефар. — Може би седлото трябва да е по-високо и отпред, и отзад.

— Може и да има полза — намръщи се Гованан, — но ездачът пак ще бъде принуден да се държи за седлото, значи щитът ще му пречи.

Брефар се чудеше би ли могъл да изпълни молбата на Кон — да измисли как конниците да са по-устойчиви на седлата. Седлата на племенните бойци бяха съвсем прости. Ездачът се задържаше на седлото по време на битка, като стискаше с бедра тялото на коня. Затова беше толкова лесно да го съборят с тежък удар по щита или с ритник, както и да бъде смъкнат на земята от пешак. На Брефар му идеше да откаже. Седлата изобщо не му бяха интересни. Но само докато не чу думите на Конавар — че той е единственият находчив човек, който ще открие решението, изплъзнало се на всички други досега. Брефар толкова се въодушеви от това признание за дарбите си, че се съгласи веднага.

От месец и половина умуваше за това и все не можеше да измисли нищо. Изведнъж се усъмни, че тъкмо това е била целта на Кон — дали не предвкушваше деня, когато Брефар ще си признае, че не му стига ум да преодолее затруднението?

Пак се поддаде на досадата.

Отяде му се, стана и тръгна между празнуващите. Видя Гуидия до огромния Фялок. Тя играеше с кичури от косата си, наклонила съблазнително глава. Кръгът се затваряше потискащо — след унижението онази нощ, когато Фялок го блъсна, Гуидия му каза, че не иска да обиколи дървото с него. Брефар се помъчи да ѝ обясни, че ако

не беше намесата на Конавар, щеше да се опълчи на Фялок, защото изобщо не се страхува от него. Гуидия пък го увери, че не се съмнява в това и че решението ѝ нямало нищо общо с неприятната случка. За нея той бил добър приятел, а не любим.

Лъжлива крава! Смяташе го за страхливец. Затова бе развалила годежа.

На ливадата деца се забавляваха на въртящата се люлка. Нанкумал я бе измислил преди няколко години. Хитроумно изобретение. На върха на стълб бяха здраво закрепени въжета, шест деца можеха да се настанят в примките на въжетата, които висяха малко над земята. Нанкумал хващаше ръчките, които бе забил в стълба, и започваше да го върти. Въжетата се опъваха и се издигаха все по-високо встрани от стълба, децата пищяха от удоволствие, вкопчени с все сила във въжетата. Брефар се усмихна, спомняше си своето невинно детство, когато светът изглеждаше толкова хубав. Тогава за него баща му беше крал, а по-големият брат — принц. Обожаваше и двамата.

Осени го вдъхновението и той се почувства опиянен. Въжета... Примки... Въжета с примки в краищата от двете страни на седлото. Така ездачът ще бъде много по-устойчив. Не... Примките не са подходящи. Ще се стягат около ботушите и ще пречат при слизането от коня. Пръстен от корава кожа ще свърши работа. Почти му се замая главата от вълнение. Седна на тревата и се замисли още какво трябва да усъвършенства. Конниците са с различен ръст, значи въжетата трябва да се нагласяват според дължината на краката. По-добре да използва кожени ремъци с подвижна катарамка като на колан.

Още седеше там, когато Дългия леърд потропа с чашата си по масата, за да призове към тишина. Брефар се втурна към мястото си.

— Приятели мои — разнесе се дълбокият гърлен глас на владетеля, — събрахме се тази вечер да отпразнуваме още нещо освен Самиан. Моята дъщеря Тей се омъжва за Конавар. Благославям ги. Те са прекрасни, силни и горди. Намирам само една причина за тъга — майката на Тей не доживя да се радва на щастието ѝ... — Той сведе глава и въздъхна. — Аз остарявам и умората натежава на раменете ми. — Мнозина се развикаха насърчително: „Не е вярно!“, но той вдигна ръка, за да млъкнат. — Истина е, макар да съм ви благодарен за подкрепата. След половин година ще се оттегля. Ще се върна в

бащините си земи на западния бряг. Посочвам Конавар за свой наследник. Разбира се, вие също ще изразите волята си на церемонията по избора. Приемам Конавар за свой син и в него виждам надежда за бъдещото добруване на нашето племе. А сега нека приветстваме моите деца, които ще обиколят дървото.

И поведе дъщеря си към Старшето дърво. Там Конавар хвана ръката ѝ и двамата тръгнаха бавно около прастария дъб, за да изрекат обетите си. Щом завършиха кръга, Конавар прегърна Тей и я целуна под одобрителните възгласи на тълпата.

Брефар стоеше по-назад и не викаше. Кон щеше да бъде новият леърд... защото бе намушкал два пъти някакъв си мечок.

Избърса припряно сълзите на безсилна ярост, защото Кон и Тей идваха към него. Усмихна се с голямо усилие. Тей го целуна по бузата, Кон го прегърна.

— Каква чудесна нощ, Крило! — каза брат му.

— Да, чудесна е. Надявам се да сте много щастливи. Уверен съм в щастието ви.

— Ще танцуваш ли с мен, Крило? — помоли Тей.

Под звуците на музиката, които сякаш ехтяха сред звездите, Брефар танцуваше с Тей в кръг от стотици хора. Той беше добър танцьор и се зарадва на ръкопляскането накрая.

— Надявам се и за мен да бъдеш добър брат, какъвто си за Конавар — каза му Тей. — Той все говори за тебе.

Брефар целуна ръката ѝ, преди да се усети какво прави, и обеща:

— Ще бъда.

Тя отиде да танцува с Кон, десетки двойки се присъединиха към тях, а Брефар се изниза в мрака.

Празненството беше в разгара си, шумно, буйно и весело. Кон и Тей се отдалечиха незабелязано към къщата, където щяха да живеят. Поседяха пред огъня прегърнати, после тя стана и започна да съблича бялата си рокля. Движенията ѝ издаваха колко е неуверена. Кон лежеше на килима пред огнището и се наслаждаваше на красотата ѝ. Трите опала на сребърната диадема отразяваха пламъците. Тей смъкна роклята от раменете си към кръста и я изхлузи на пода. На Кон му

беше трудно да вдиша. Кожата ѝ беше млечнобяла, гърдите ѝ — големи, отколкото изглеждаха под плата.

— Мисля, че е време и ти да махнеш тези дрехи — каза му Тей с престорена строгост.

Той я послуша и когато я прегърна отново, ръцете му трепереха. Плъзна пръсти по кожата на гърба ѝ, изумен от съвършенството на притисналото се до него тяло. Не помнеше да е преживявал такава безгранична радост.

Въпреки уроците на Ериата отначало се любиха свенливо и недодялано. В един миг Тей се изкикоти и Кон се разсмя неволно. Най-после си отдъхнаха и се отпуснаха.

Лежаха на широкото легло, говореха си, прегръщаха се, радваха се на омайното сливане.

Посред нощ Кон стана и започна да се облича.

— Къде отиваш? — сепна се Тей.

— В гората с Дървото на желанията.

— Гората на сидите ли?

— Да. Не се тревожи. Поканен съм. Ще говоря с Тагда.

— Но той е Демонът на сидите. Ще те убие!

— Не ме уби при предишната ни среща.

— Да не ми се присмиваш? — усъмни се Тей. — Наистина ли си говорил с Тагда?

— Яви ми се в гората недалеч от Седемте върби. И дори ме сгълча, че още не съм обиколил дървото с тебе.

— Заклеваш ли се, че казваш истината?

— Не те лъжа. Той пожела да отида при Дървото на желанията именно в нощта на Самиан.

— Ще дойда с тебе.

— Няма да е благоразумно. Не знам почти нищо за нрава на боговете, но се уверих, че човек не бива да се отнася лекомислено към тях. Той поиска да отида аз. Не спомена никой друг. Ще се върна скоро.

Целуна я, сложи си наметалото и тръгна през поляната покрай малцината будни, после продължи нагоре по ливадите към далечните дървета.

Лъхаше ветрец, въздухът беше хладен и чист, наситен с миризма на трева и листа, съвсем леко се усещаше димът от огньовете, които

останаха далече зад него. Кон поглеждаше нагоре към назъбените очертания на планината Друаг и почувства гордостта да напират като прилив в душата му. Тази земя беше прекрасна, а той бе благословен от съдбата да живее на нея.

Щом доближи дърветата, забеляза Горския старец, брадата от мъх зеленееше чудато на лунната светлина. Без да продума, Тагда се обърна и влезе в гората, наметалото от листа шумолеше с вятъра. Кон го следваше и накрая видя, че са стигнали до трънливия гъсталак, където бе зърнал сърнето.

— Колко близо до смъртта беше тогава... — промълви Горския старец.

— Но вместо да умра, ти ме възнагради с нож.

— Склонен съм да призная, че харесах онова дете, особено след като ме изнесе от шубраците. Носеше ме много внимателно. Помниш ли как огледа раните по тялото ми, а после заръча да потърся майка си?

— Помня. Има ли истински сърни в тази гора?

— Няма. Риамфада ти изпраца поздрави с много обич. Щастлив е тук.

— Сега един от сидите ли е? — учуди се Кон.

— Не можеш да се превърнеш в сид, Конавар. Както не можеш да станеш куче или кон. Ние сме различни същества. Все пак дарихме духа му с някои от нашите сили.

— Може ли да ходи?

От Тагда се разнесе бучащ ритмичен звук, в който Конавар разпозна смях. Горския старец не отговори на въпроса, а попита:

— Как е младата ти невеста?

— Неописуемо красива е. Благодаря ти, че ми помогна да я спася.

— Нищо особено не направих.

— Може ли да помоля за още една услуга?

— Да, но не обещавам, че ще изпълня молбата ти.

— Би ли върнал на Ворна силите, които имаше?

Тагда мълча дълго, Кон не смееше да прекъсва размислите му. Накрая гласът на Горския старец се смекчи още повече.

— Харесвах детето, харесвам и мъжа, в когото се превърна. Ти помниш обещанията си. Срещал съм твърде малко хора, които не

забравят. А аз живея отдавна на тази земя. Така да бъде. Ще изпълним молбата ти. Конавар, а как ще отговориш ти, ако аз поискам нещо от тебе?

— Ще се съглася.

— Каквото и да поискам ли?

— Не и ако сметна, че ме подтикваш към зло. С всичко друго ще се съглася.

— „Зло“ е интересна дума. Ако си бродил по света десет хилядолетия, започваш да виждаш всичко с друг поглед. Лисицата яде пиленцата на яребицата. За лисицата това е вкусна закуска. За яребицата — ужасно нещастие. Всичко зависи от гледната точка. На лисицата или на яребицата.

— Повече от хиляда деца бяха убити в долините на пердиите, защото не можеха да бъдат продадени на робските пазари в Каменград — напomini Конавар.

— Виждам съм смъртта на десетки милиони. Ще видя и твоята смърт, и смъртта на твоите синове и внуци. Колко мъже уби досега и лиши света от техните деца? Твоят меч колко деца остави сираци? Добър или зъл си за тези деца, как мислиш? По своя опит съдя, че човешкият род рядко върши добро, много по-често е себичен или зъл. Но не те повиках тук, за да спорим. Ела с мен, още някой иска да говори с тебе.

Отидоха навътре в гората. Там до едно дърво седеше увитият в дебели дрехи Риамфада, какъвто Кон го бе видял за последен път — с бледо изпито лице и огромни очи. Сърцето му щеше да изскочи. Втурна се и коленичи до своя приятел.

— Ох, колко се радвам да те видя, рибке. Как си?

Риамфада се засмя щастливо и хвана ръката му. Кон усети слисан топла плът като своята.

— По-добре от всякога съм.

— Нали уж можеше да ходиш тук?

— Мога. Да ходя, да тичам, да танцувам. Мога да се зарея под облаците и да видя планините отгоре. Помислих, че ще бъде... по-привично за тебе да ме видиш какъвто бях.

— Липсваш ми — призна Кон и се настани до него. — Липсваш на всички ни.

— Ти не ми липсваш — усмихна се малко виновно Риамфада, — защото те гледам често. И аз бях в земите на пердиите, когато те изцелихме, макар че ти не можеше да ме зърнеш.

— Защо не се показва?

Риамфада се засмя.

— Мислех, че си се досетил — нали ти оставих направения от мен меч? Хареса ли го? Никога няма да ръждяса, нито ще се нуждае от заточване. Ще бъде ярък и остър, докато си жив.

— Оръжието е несравнимо с всяко друго. Но защо не поиска да говориш с мен?

— Приятелю, сега съм при сидите. Те имат строги правила за срещите със... смъртните. Нарушаваме ги съвсем рядко. Но аз помолих да говоря с тебе за последен път.

— Радвам се.

— И аз. Жалко, че не мога да ти кажа всичко, което научих. Щеше да ти олекне и щях да ти спестя много страдания. Но не мога. Позволено ми е да ти кажа само тези думи: „Спазвай обещанията си, дори най-незначителните.“ Понякога, досущ както с преместено камъче започва огромно свличане, нищожна дреболия може да придобие страховито значение.

— Рибке, аз винаги спазвам обещанията си.

— Запомни, Кон — и най-незначителните.

Кон се разсмя.

— Добре, ще запомня.

— Какъв е замисълът ти?

— Поръчах на мнозина ковачи в земите на риганте да изработват ризници. Ще ги дам на бойците, които ще събера в малък, но важен отряд. Доведох и едри бойни жребци, за да развъдим нови, по-силни коне. Знаеш ли, че вече съм наследник на Дългия леърд?

— Знам. Видях и конете. Хубави животни.

— Само хубави? — прихна Кон. — Великолепни са! Ако се възползваме добре от тях, ще ни помогнат срещу армията на Каменград.

— Нужни са ти не само силни жребци...

— Да, прав си. Ще се нуждаем от дисциплинирана и добре снабдена войска.

— Няма да ги победиш само с мъжете от риганте. Трябва да се съюзиш с норвиите, с паноните и всички останали по-малки племена.

Кон кимна.

— Това ме безпокои отдавна. Нито един леърд не желае да се подчинява никому.

— Трябва да ги убедиш, да ги привлечеш — настоя Риамфада. — Някои с ласкателства, други с обещания за плячка, трети... с война.

— Изобщо не съм убеден, че ще се съгласят да изпълняват моите заповеди.

Риамфада въздъхна.

— Няма да се подчинят на тебе, Кон. Но ще се подчинят на краля.

— Крал ли? Знаеш, че нямаме крале на нашия остров. Последният е бил свален от трона преди столетия.

— Ако искаш, наречи се боен вожд или каквато титла ще ти послужи най-добре, за да обединиш племената. Но всъщност ще бъдеш крал. Повярвай ми, това е предначертано.

Кон се облегна и обгърна с ръка крехките рамене на Риамфада.

— Това ли искаше да ми кажеш?

— Спазвай обещанията си, Конавар — прошепна приятелят му, надигна се плавно и разпери ръце. — Сбогом, приятелю.

Последните думи прозвучаха като спомен за далечно ехо и Кон остана сам. Озърна се. Тагда стоеше в края на поляната.

— Конавар, време е да се върнеш в човешкия свят.

Ворна се събуди и настръхна от студа в спалнята. Чувстваше се странно, главата ѝ сякаш беше олекнала. Зачуди се дали не е някаква простуда. Седна в леглото и отмести завивката. Капакът на прозореца беше затворен, но съвсем тесните пролуки отстрани светеха ярко. Малкият Бануин още спеше, чуваше тихото му дишане. Тя стана, отиде при огнището и разръчка въглените с надеждата да изрови малко жарава, за да сложи подпалки. Но огънят беше угаснал. Ядоса се, че не бе покрила жаравата с пепел вечерта.

Не бе останала дълго на пиршеството. Времето ѝ през последните дни беше запълнено с приготвяне на билкови отвари за семейства, в които малки деца имаха треска. Едно бебе умря, но тя

успя да помогне на пет други. Наметна се с дебел шал, клекна пред огнището, сложи трески и дървени стърготини върху пепелта и започна да чатка огнището в кремъка. Изтръпналите ѝ пръсти бяха непохватни и все не успяваше да изтръгне искра върху подпалките. За миг я обзе гняв. Преди щеше само да изрече една дума и пламъците щяха да забумтят...

Подпалките пламнаха и тя се стресна. Може пък да беше имало жарава отдолу... Добави още трески и почака да се разгорят, преди да сложи по-големи цепеници. Бануин се размърда и изписка. Ворна отиде до люлката и го погали по челото — горещо и лепкаво от пот. Без да се замисли, тя затвори очи и потърси заразата. Откри мигновено, че е започнала в лигавиците на носа и е слязла в мъничките бели дробове, където се размножаваше бясно. Сърцето биеше забързано, лимфата не успяваше да унищожи могъщия враг. Ворна се съсредоточи, насити тялото му със своята сила и почувства как заразата изчезва.

Когато отвори очи, той вече нямаше треска. Тя го вдигна от люлката и го прегърна нежно.

— Всичко е наред, мъничкият ми. Мама е при тебе. Всичко е наред.

И изведнъж се вцепени. Беше го изцелила!

Отново имаше силите си. Притиснала детето до гърдите си, седна на стола пред огнището. И прошепна Словото. Огънят угасна в недоловим миг. Тя изрече Словото повторно. Пламъците подскочиха тутакси.

Бануин примляскваше и тя отгърна нощницата и му даде да суче. Усети веднага колко е гладен, но и доволен. Щом се нахрани, го занесе в кухнята, махна изцапаната пелена и го изми. Уморен от болестта, която го мъчеше допреди малко, той заспа и Ворна го върна в люлката.

Какво бе станало?

Влезе в голямата стая и щракна с пръсти пред угасналото огнище. И тук пламъците забумтяха. В кухнята сипа овес в едно котле, добави сол и мляко и окачи котлето над огъня. И през цялото време си мислеше за това стъписващо възраждане на силите ѝ. Усещаше ги съвсем естествено в себе си, но имаше и някаква промяна, която все ѝ се изплъзваше. Дали не беше заради промяната у самата нея?

Долови нечие присъствие и не се изненада, когато чу тропането по вратата.

— Влез!

Моригу се появи на стол до огнището и протегна сбръчканите си ръце към пламъците.

— Студено утро... Как си днес, Ворна?

— Добре съм. Искаш ли овесена каша с мед?

Моригу завъртя прастарата си глава.

— Не, благодаря. Но е добре, че те заварих в приветливо настроение.

Ворна се усмихна и застана до огнището да разбърква овесената каша с дълга дървена лъжица. Подхвърли през рамо:

— Чак сега мога да ти благодаря, че помогна на детето ми да се роди. Ти прояви милосърдие.

Моригу пхна пръст във врящата каша и го облиза.

— Солта е малко.

Ворна добави още една щипка сол и продължи да разбърква.

— Защо ме спаси? — попита накрая.

— А защо не? — отвърна старицата. — Мога да правя каквото ми щукне. Мога да спасявам, да убивам, да проклинам или да благославям. Може да е било прищявка.

— Прищявка ли те накара да ми върнеш силата?

— Това беше услуга. Размислих. Ще закуся с тебе. Отдавна не съм хапвала. Отпреди ти да се родиш.

Ворна се засмя.

— Значи си прегладняла.

Моригу изпъна ръка с дланта нагоре и там се появи гледжосано гърненце с пресен мед.

— Обичам сладкото — сподели тя.

Закусиха в мълчание до огнището, после Моригу махна с ръка и съдовете изчезнаха. Ворна се взираше в старицата — сиво лице, суха кожа, замъглени очи.

— Добре ли си? — попита неочаквано.

— Добре съм си! — троснато я увери Моригу.

— Спомена услуга...

Старицата се облегна и затвори очи.

— Конавар помоли Тагда да ти върне силите. И Тагда се съгласи. Това дете несъмнено помни обещанията си. Твърде необичайно за човек.

— Какво искате от него? — попита Ворна.

— Защо пък да искаме нещо от него?

— Хайде де — сви вежди Ворна, — не съм глупава, дори ако нямам силите си. Сидите отбягват хората. Но не и Конавар. Вие му дадохте първия нож, вие го изцелихте в земите на пердиите. Вие го предупредихте, че любимата му е в опасност. Приехте при себе си духа на неговия приятел, вместо да го оставите да се скита в мрака. Защо е толкова важен за вас?

— Пратих и мечок да разкъса плътта му — напомни Моригу.

— Да, това също го имаше и аз дълго недоумявах защо постъпи така. През онези първи дни и нощи в моята пещера правех всичко по силите си, за да го спася. И въпреки това не би могъл да оцелее. Вие сте задържали душата му в тялото. Сега знам. Както знам, че ти ме накара нарочно да се откажа от силите си, за да живее Конавар. Не искахте да умре. Нуждаете се от него. За какво?

— Ех, че схватливо момиче си ти, Ворна. Затова си ми симпатична открай време. Да, Конавар е важен за нас. Не само защото е такъв, какъвто е, но и заради онова, което въплъщава. Повече няма да кажа. Но имам и един съвет за тебе. Ако държиш на новите си приятели, не допускай да научат, че пак си вещица. Продължавай да ги изцеляваш с билки и другите обичайни лекове... поне привидно. Хората са много непостоянни в дружбата...

— Ти май изобщо не ни обичаш, а?

— О, мила, аз харесвам някои от вас. И това е самата истина.

С тези думи Моригу изчезна.

Фялок стана рано в ясното студено утро, очите му лепнеха и смъдяха от прекалената веселба снощи. Спомни си пиршеството и тъмнокосата Гуидия, с която му беше толкова приятно да си говори. Тя щеше да навърши осемнайсет съвсем скоро и той даде воля на любопитството си защо още не се е омъжила. А тя отговори, че още не се било случило подходящият мъж да я помоли. Фялок потръпна от спомена. Сети се и колко хубава беше Тей вечерта. Въздъхна, излезе от

къщата за гости и извади кофа ледена вода от кладенеца отзад. Небето просветляваше, скоро щеше да се зазори. Наплиска лицето си и прокара мокри пръсти през дългата си руса коса. Погледа планината Друаг, извисила се гордо под небето. „Хубава земя...“

Малцина се бяха разсънили толкова рано. Той обу ботушите и тръгна през селото към поляната, където бяха пирували. Там не бе оставен нито един залък. В селото живееха разумни хора — ако имаше остатъци от храна, щяха да поощрят вълци и мечки да ги навестяват.

— Добро утро.

Гуидия се показва иззад ковачницата. Фялок се обърна. Сега тъмната ѝ коса беше вързана, бе облякла небесносиня рокля, раменете ѝ бяха заметнати с вълнен шал с цвета на сметана. Също като него не бе спала повече от два часа, а изглеждаше свежа, очите ѝ блестяха.

— Рано си станала — каза Фялок.

— Винаги ставам рано. Харесвам началото на деня. Гледам как слънцето се издига над планината.

— И на мен ми е приятно — каза Фялок. — Ще повървиш ли с мен?

Тя се усмихна и го хвана за ръка, без да се притеснява. Минаха по близкия мост, излязоха от селото и тръгнаха нагоре по една ливада. В далечината Фялок виждаше два орела, които се рееха над планината.

— Сигурно е приятно да си орел, как мислиш? — каза момичето.

— Не ми е хрумвало — призна си той.

Представи си с удоволствие, че разперва криле и лети нависоко. Спряха да погледат как изгревът осветява земята.

Фялок стоеше смълчан и усещаше малката ръка на Гуидия в пръстите си. Почувства се някак странно и изведнъж откри слисан, че е намерил покой.

— За какво мислиш? — попита тя внезапно.

— Мисля си, че съм твърде гневлив човек — отвърна той с неочаквана за себе си откровеност.

— Но защо се гневиш?

Фялок се засмя.

— Точно сега не знам, защото гнева го няма.

— Трудно е да се ядосваш, когато гледаш изгрева.

— Май е вярно — призна той, — но се чудя защо е така...

— Защото ни кара да се чувстваме мънички и нищожни. Светилото изгрява от цяла вечност и ще продължи да изгрява цяла вечност, каквото ще да правим или да не правим. Слънцето нехае за нашите грижи.

— Да, разбирам. Не бях прозрял това досега.

Гуидия се усмихна.

— Нима виждаш изгрева за пръв път?

— Виждам го за пръв път заедно с тебе.

Тя се изчерви, а Фялок вдигна ръката ѝ към устните си и целуна пръстите ѝ. За миг двамата сякаш се вцепениха, после момичето го хвана под ръка.

— Ела вкъщи. Мама вече е приготвила закуска.

— Възможно ли е аз да съм подходящият мъж за тебе? — попита Фялок.

Тъмните ѝ очи се взряха в неговите.

— По-добре ще е да поговориш с баща ми.

— Ще поговоря — уверено кимна той. — Но искам първо да чуя отговора от тебе.

— Да, ти си този мъж. Разбрах снощи.

— Знаеш, че скоро ще навърша трийсет и една. Не съм ли стар за тебе?

— Глупчо — засмя се Гуидия. — Ела да говориш с баща ми.

Ковачът Нанкумал не беше веселяк, но се усмихна лъчезарно, когато Фялок сподели с него желанието си да се ожени за дъщеря му. Гуидия беше в къщата и помагаше на майка си да подреди масата, а двамата отидоха в ковачницата. Нанкумал разпали огнището и добави дърва.

— Тя е чудесно момиче — похвали дъщеря си ковачът. — Силна е, вярна е... но може би твърде умна за жена.

— Не ми се виждаш изненадан, почитаеми — каза Фялок.

— Тя сподели с нас снощи. Само се тревожех надеждите ѝ да не останат излъгани.

— Снощи ли?

— Младежо, не е по силите на мъжа да проумее тайните на женската душа. Не помня да е била толкова развълнувана досега. Каза ни, че е срещнала най-добрия мъж на света. Когато станах през нощта, я заварих да седи до прозореца. Попитах я какво прави. Тя ми

отговори, че няма търпение да те зърне. Никога не я бях виждал такава. Да ти призная, отдъхнах си, че най-после се случи. Тя отказа на неколцина достойни младежи. Все чакаше да срещне подходящия мъж. Отнасяй се добре с нея, моля те.

— Имаш думата ми.

— Значи не е нужно да говорим повече за това.

Огънят в ковачницата пламтеше буйно и Нанкумал отиде при една лавица в дъното и взе медна стомна с тънко гърло. Отпуши я и я подаде на Фялок.

— Раничко е за това, но имаме повод за наздравица.

Фялок надигна стомната и отпи голяма глътка *уиске*.

— Двайсетгодишно е — каза ковачът. — Пазех го за такъв случай. Пия за тебе и Гуидия. — И той надигна стомната, после сложи тапата и върна стомната на мястото ѝ. — Щом си дошъл, нека проверя нещо. — Подсмихна се, взе кълбо връв и премери грамадните рамене на Фялок.

— Какво правиш? — учуди се великанът.

— Ще научиш съвсем скоро. — Нанкумал погледна къде е отбелязал с нокът дължината на връвта. — Да, така ще е горе-долу по мярка. Притеснявах се да не е възтясно...

— Това да не е някакъв сватбен обичай на вашето село?

— Не. Потърпи още малко, младежо. Ще научиш, когато се видим с Конавар по-късно сутринта. А сега нека закусим.

След два часа Фялок, Нанкумал и неговият син Гованан отидоха в къщата на Конавар. Тей не беше там — гостуваше на Мерия, майката на Конавар. Фялок завари вътре Конавар, неговия пастрок Руатан и друида брат Слънцеднев. Щом погледът му спря на Руатан, усети как ударите на сърцето му се ускориха. Този мъж също беше огромен и могъщ и духът на съперничество сякаш се пробуди изведнъж у Фялок. Руатан го изгледа и се усмихна. Знаеше за какво мисли Фялок. Все едно се срещнаха два горди бика, които щяха да си оспорват стадото.

Стиснаха си ръцете. Фялок знаеше добре каква е славата на Руатан. Смятаха го за Пръв воин от почти две десетилетия. Питаше се какви ли са уменията му в юмручния бой. Погледите им се срещнаха отново.

— Моят син говори с възхищение за тебе — каза Руатан и застана до Кон.

В тишината Конавар отвори сандък при задната стена на стаята и извади лъскава плетена ризница. Фялок се вторачи в нея с нескрит копнеж. Ризницата беше изработена превъзходно, с малки, съвършено оформени халки. Приличаше на дреха от тежък плат. Конавар сложи ризницата в ръцете на Руатан. Извади втора и я даде на Гованан. Накрая взе третата ризница и я предложи на Фялок.

— Сложете си ризниците, опитайте как ви стоят — подкани ги Конавар.

— Сега знаеш защо се съмнявах — каза Нанкумал на Фялок. — Много си широк в раменете. Кон ми каза, че си едър горе-долу колкото баща му. Всъщност си малко по-голям, но според мен ризницата ти е по мярка.

Фялок вдигна тежката ризница над главата си, провря ръце в ръкавите и я нагласи по тялото си. Стигаше почти до коленете му. Отпред и отзад имаше процепи, за да му е по-лесно да яхне кон. Късите ръкави свършваха над лактите, имаше и качулка, която Фялок нагласи на главата си. Дори не бе мечтал до този ден, че ще носи такава ризница. Грамадните му пръсти се плъзгаха по халките, опипваха ги. Щяха да спрат стрела, да го опазят от мушкащи ножове и копия. Само тежка и остра брадва в ръцете на як мъж можеше да разреже такава ризница. Погледна към Руатан и Гованан, които също изглеждаха страховито с ризниците си.

— Намислил съм — започна Конавар — да създам отряд за защита на нашите земи. Всеки ще се закълне да изпълнява безпрекословно моите заповеди. Накрая ще бъдем петстотин бойци, всеки ще има силен боен кон. Когато този ден настъпи, вие ще бъдете тримата предводители в отряда. Ако се съгласите да положите клетвата.

— Срецу кого ще се бием? — попита Фялок. — Засега сме в мир с всичките си съседи.

— Врагът идва, повярвай ми. Армията на Каменград ще прекоси морето и тогава в нашите земи също ще започне невиджано клане. Трябва да се подготвим. Иначе ще ни разгромят, както се случва с племената отвъд морето. Видях ги, Фялок. Те носят гибел с почти непобедимата си армия. Когато са в боен строй, щитовете им образуват

бронзова стена. Гледах как племенни бойци от келтой се хвърлят срещу тази стена, а войниците намушкват хиляди от тях с късите си мечове през пролуките в нея... — В очите на Конавар се мярна призракт на тягостен спомен. — А когато убият и разпилеят войските на племето, отвеждат хиляди в робство. Освен малките деца, които изстребват. Щом прочистят завладените земи, довеждат нови заселници от своята страна, строят градове от камък. За да ги победим, трябва да воюваме по нов начин.

Пръв реши да говори Гованан. Той се бе променил през последната година, лицето му вече не изглеждаше закръглено. И той като Фялок се бръснеше, а не пускаше брада.

— Ако дойдат, както казваш, как петстотин конници ще се бият успешно с тях, щом хилядни войски са претърпели жалък провал?

— Няма да успеем, ако сме сами. Трябва ни истинска армия — пешаци, лека кавалерия, стрелци с лък. Шест отряда войници на Каменград образуват една Пантера. Начело са най-добрите сред тях. После са Ноктите, накрая — Коремът. Този последен отряд защитава обозите. И когато е на вражеска територия, тази армия се нуждае от храна — зърно, сол, месо, сушени плодове. — Конавар се усмихна зло. — Ето в какво ще бъде най-полезна нашата конница. Ще им пречим да се снабдяват, ще нападаме обозите. Те се наричат Пантери. Ние ще се наречем Железните вълци, ще ги връхлитаме като задружна глутница. Ще вдъхваме ужас и у онези, които им пращат тези припаси. Не се съмнявайте нито за миг, че ще получават каквото им е необходимо от вождове на народа келтой. Така постъпват винаги. Когато се сражаваха срещу пердите, им помагаша гат и остро. Същото ще се случи и тук. Ще стъпят на сушата в далечния юг и вероятно ще нападнат норвиите. Но първо ще опитат да се сприятелят със сени и другите по-малки племена. И тези племена, които отдавна имат зъб на норвиите, ще продават своето зърно на Каменната армия. Щом превземат достатъчно обширни земи, ще започнат и доставки с кораби през морето. — Конавар ги изгледа един по един. — Ще положите ли тази кръвна клетва?

— Имаш моята — каза Руатан.

— И моята — добави Гованан.

Фялок помълча. В друг ден може би щеше да откаже. Но днес Гуидия го бе направила щастлив мъж. И той се усмихна.

— Ще те следвам, Конавар. До смърт.

Макус беше уморен. От седмици яздеше из северните земи на риганте с Конавар, гостуваше на вождове на отделни родове, обикаляше стопанства и махали, отбиваше се в рудници за сребро и мед и в рибарски селища. Гърбът го болеше от прекараните на седлото часове всеки ден, умът му се замъгляваше от изтощението. А у Конавар преливаше неизчерпаема жизненост. Макус приближаваше края на петото десетилетие в живота си и щеше да напусне охотно поста на старши съветник, щом Конавар поеме задълженията на леърд. Не се съмняваше, че младежът ще избере друг съветник, може би баща си Руатан.

Макус бе решил да се премести в малката къща високо в планината Друаг. Беше я построил с жена си преди двайсетина години. Преживяха много щастливи дни там, но накрая Дългия леърд го повика в Старите дъбове и го помоли да стане старши съветник. Жена му Лия не хареса оживлението и шума в Старите дъбове, затова се настаниха на няколко мили от голямото селище в купеното стопанство, с което Лия се зае. С годините започнаха да се трупат добри печалби, защото Лия развъждаше свине. По високите предпланини пушената шунка беше рядко лакомство, а покойната съпруга на Макус правеше най-вкусната.

Надигна се от постелята и болката прониза възпаленото му рамо. Това легло беше твърде меко за него. Чуваше навън гласове, надушваше миризмата на пържен бекон. Конавар каза нещо и няколко жени се засмяха.

Макус отвори широко прозореца и се загледа в каменистата околност и ширналите се води на Змийското езеро. Рибарите вече бяха излезли да хвърлят мрежите, малките лодки се клатушкаха по сивите вълни. Макус потръпна — северният вятър беше студен. Бяха яздили девет часа, за да дойдат тук, а Конавар седя до късно, увлечен в разговор с местния вожд.

Макус облече туниката и панталона си, обу си ботушите и отиде в Големия дом. Двайсетина души бяха насядали на скамейките около дългата правоъгълна маса, сред тях и Конавар.

— Как спа? — попита Арна, едноокият вожд.

— Като бебе — отговори Макус и седна до него.

И Макус бе участвал в схватката преди двайсетина години, когато Арна загуби едното си око. Сражаваха се свирепо срещу голяма шайка Морски разбойници. Макус лично бе убил главатаря — великан с дълга чаталеста брадва.

— Я ми кажи — подхвана Арна добродушно, — това дете способно ли е да предвожда риганте?

Конавар се разсмя от сърце, Макус само се усмихна.

— Младо тяло с мъдра глава — каза той. — И по-добре да е той, отколкото изкуфял старец като тебе.

Арна се ухили.

— Макус, ти също не младееш. Помниш ли оня мръсник с брадвата?

— Как да не го помня.

— Е, сега можеш ли да се изправиш срещу него?

Макус се замисли за исполинската сила на главатаря и купчината мъртви бойци риганте около него.

— Не бих могъл.

Вождът като че ли посърна, но настоя:

— О, можеш. Не си стар, ако не усещаш годините.

Макус видя страха в единственото здраво око. „Старостта прави всички ни глупци.“ Усмихна се насила.

— Прав си, то се знае. Но сигурно щяхме да се бием повече време.

Арна кимаше.

— Никога не се предавай, Макус. В това е разковничето. — Вождът помълча неловко и Макус се напрегна в очакване на неизбежното. — Много се нажалих, когато чух за смъртта на Лия. Тя беше достойна жена.

Болката сякаш се разгоря в корема на Макус и скочи да стегне гърлото му.

— Благодаря ти — тихо каза той.

Млада жена сложи пред него паница с гъста рибена чорба и блюдо с още топъл хляб. Макус отчупи къшей и започна да се храни.

Тръгнаха от Змийското езеро към дома в средата на утрото. Конете още бяха уморени от дългия път предишния ден и напредваха бавно по планинските пътеки.

По пладне спряха за по-дълго, та конете да си починат. Накладоха огън на завет зад един голям камък.

— Арна не спря да те хвали — каза Конавар. — Нямало друг като тебе.

— Открай време е склонен да преувеличава.

— Разказа ми как си извоювал победата в онова сражение, като си убил главатаря.

— Конавар, не беше сражение, а схватка с шайка бандити.

Макус се загърна с наметалото и вдигна качулката на късо остриганата си глава.

— Защо не искаш да бъдеш леърд? — внезапно попита младежът.

Макус очакваше, че ще стигнат и до този въпрос, но сам не знаеше отговора. Сви рамене.

— Мислех си за това. Може би преди десетина години щях да се боря за титлата. Просто не знам, Конавар. Това е истината. Лия често ми натякваше, че съм свит човек, че не ми е много приятно да бъда сред другите. Не беше съвсем права. Аз просто предпочитах да бъда с нея. — Вдигна глава и погледна младия мъж. — А ти? *Защо* поиска да бъдеш леърд?

— Видях злото, което ще се стовари върху нас. Длъжен съм да му се опълча.

— Имаш велика цел пред себе си. Ясно... Може би това е отговорът на твоя въпрос. Аз нямам стремежи. Предвкусявам разходките из планините, щом се преместя в къщата, която построихме с Лия.

— Какво искаш да кажеш?

— Говоря за времето след като избереш своя старши съветник.

Конавар се разсмя.

— Макус, не искам друг съветник. Нуждая се от твоите напътствия.

Макус се втрещи и от думите му, и от собственото си въодушевление. Не бе проумял напълно до този миг какво щастие е да знаеш, че си необходим.

— Защо не Руатан?

— Прекалено много си приличаме с него в някои неща. Поривисти сме. Няма да е той. Е, ще останеш ли на поста?

— Не знам. Трябва да помисля.

— И това ми стига засега.

— Това лято навършвам петдесет. И костите вече започнаха да ме наболяват.

Конавар сложи още сухи клони в огъня и каза:

— Ти се държа благо с Арна. Старостта го плаши.

Макус кимна.

— Той беше неукротим боец и като всички младежи не можеше да повярва, че тези времена все някога ще свършат. За нас старците сякаш бяха някакъв друг вид същества. Май дори бяхме склонни да повярваме, че човек се *съгласява* да остарее. Ние бяхме млади и могъщи, а глупостта ни беше още по-могъща. Идните години се простираха в безкрая пред нас, пълни с примамливи обещания. Често се заседяхме вечер, за да се оплакваме от старците, които имаха власт над нас. Те бяха уморени, похабени, кротки. Говорехме си за всички неща, които ще направим, когато дойде нашето време. — В смеха на Макус имаше искрено веселие. — Днес гледам младежите около огньовете в бивака и знам за какво приказват. Арна може би нямаше да е толкова потиснат, ако имаше деца. Бездетният човек чувства, че със смъртта всичко наистина свършва за него.

— Ти имаш ли деца?

— Не. Лия пометна три пъти. Затова знам какво му тежи.

— Приятелю, ти ми обясни какво е да си млад. А какво е да си стар?

Макус се замисли.

— Преди два дена конят те ритна неволно по крака. Как е синината?

— Спадна и не боли.

— Ако бе ритнал мен, щях да нося тази синина поне две седмици. Когато времето е влажно, едното рамо ме наболява и ръката ми става по-мудна. Зиме мръзна при силен вятър и обличам две ризи една върху друга. Накратко казано, сега съм по-бавен и по-крехък. И си мисля, че тъкмо тази уязвимост ме гнети. Подяжда самочувствието. Да, говорих благо с Арна. Защото истината е, че ако днес се бях изправил срещу онзи главатар на Морските вълци, щеше да ме съсече, преди да съм се опомнил. Не ми е леко да си го призная, защото и аз като Руатан бях Пръв воин.

— Но сега си старши съветник.

— И не крия, че това ми допада.

Шум отляво накара Макус да се обърне рязко и болката в рамото му пламна отново. Черна мечка слизаше бавно по склона към близкия поток. Спря и изви глава към тях. Кон се изправи с едно гъвкаво движение и извади мечата си. Закрачи бавно и спря на десетина крачки пред огъня. Макус също извади мечата си и отиде при него.

Мечката ги погледа още малко и продължи към потока.

Макус погледна Конавар — лицето му беше бледо, но не бе отстъпил.

— Добре, че не е гладна — подхвърли Макус. — Иначе можеше да ни нападне.

— И това щеше да е последната ѝ грешка — каза Конавар.

Тей не можеше да свикне с укреплението в Старите дъбове. Кон беше далеч от нея повечето време, говореше с вождовете на петдесет и шестте рода, които след оттеглянето на Дългия леърд щяха да участват в церемонията Литинг. Обичаят беше древен — вождовете имаха правото да дадат своя глас при избора на нов леърд. Спазваха го вече четири века след свалянето от трона на последния крал, останал в легендите с името Галис Жестокия. Кон се съмняваше всички те да го подкрепят и се стараяше да убеди онези, които още се колебаеха.

Нямаше го толкова често и за дълго, че животът за Тей ставаше сив и унил. Не ѝ олекваше от ездата почти всеки ден по стръмните пътеки и тесните проходи на планината Друаг. Тези земи бяха прекрасни и тя се наслаждаваше на суровата им прелест, на назъбените канари и могъщите върхове. Но Тей беше млада, омъжена отскоро и съпругът ѝ ѝ липсваше ужасно. Боеше се, че тя не му липсва чак толкова.

Не се съмняваше в любовта му, но Кон беше обсебен от стремежите си и това малко я плашеше. Също като завръщането в мястото, където майка ѝ бе преживяла такова разочарование. Тей имаше чудесни детски спомени от Старите дъбове — яздеше конче до баща си, играеше с другите деца на склоновете под дървените стени. В последния ѝ спомен обаче майка ѝ крещеше от гняв и мъка, излизаше тичешком от Големия дом с обляно в сълзи лице. Тей също не можеше

да прости на Дългия леърд страданията, които бе причинил на майка ѝ, и не понасяше лесно присъствието му.

Още в първото ѝ утро тук той помоли да я поканят в покоите му. Тя остана права и изслуша безмълвно думите му колко скърбял и как обичал Лизона. Тези думи не пробудиха никакъв отклик в душата ѝ, тя гледаше изнемощелия старец и чакаше търпеливо признанието му да свърши, за да се върне при Кон.

— Винаги съм те обичал, момиче. И тебе, и майка ти.

Идеше ѝ да го попита дали е обичал безмерно Лизона и когато се е въргала с курвата си, но се сдържа.

— Ще ми олекне, ако знам, че си ми простила — каза той.

Това преля чашата и решимостта ѝ да се държи учтиво изчезна в миг.

— Но аз не съм ти простила. Ти разби сърцето на майка ми, а после я отпрати. Ако всичко това не се бе случило, тя щеше да е жива и днес. Имаме ли друго да си кажем? Искам да отида на разходка със съпруга си.

— Нямаме — промълви той печално.

Тя се поклони и излезе припряно. Оттогава не бяха говорили насаме.

Дните, седмиците, месеците се трупаха, а тя ту се чувстваше потискащо самотна, ту се захласваше от щастие, когато Кон се връщаше.

Той бе обещал, че ще излязат да яздят днес. С пролетта времето омекваше, Руатан бе докарал добитък за продан в Старите дъбове и им каза за езеро високо в планината, пътят до който не бил прекалено дълъг. Гледките там били несравними. Тей си мечтаеше да отидат при езерото, да е с Кон до края на деня.

Облече зелена вълнена туника, поръбена с черна кожа, панталон за езда и високи ботуши. Сега ходеше по крепостната стена и напрягаше очите си, за да зърне по-рано идващия от юг Кон. Той бе излязъл призори с Арбонакаст, Паракс и нейния братовчед Легат, който се занимаваше с новите хергелета. Започваше разплодният сезон и съпругът ѝ мислеше непрекъснато за бойните коне, които искаше да развъди за армията.

Видя, че брат Слънцеднев се качва на стената. Чернобрадият друид ѝ помахаше с ръка и се усмихна.

— Как е животът, прелестна госпожо?

— Добър, братко Слънцеднев. А ти как си?

— Радвам се, че слънцето най-последно ни топли. Тежка зима беше.

— Така е. Научих от Руатан, че в селата е измрял много добитък.

Друидът кимна.

— За всички беше зле, но в северните земи на паноните е било страшно. Езерата замръзнали и те не можели да ловят риба. Чух, че имало и умрели от глад. Дългия леърд изпрати три каруци зърно в Сияйна вода. Той е добър човек.

Тъмните му очи се опитаха да задържат погледа ѝ, но Тей не беше риба, за да ухапе кукичката. Изобщо не беше склонна да прости на баща си и нямаше намерение да обсъжда достойнствата му.

— Братко Слънцеднев, говори се, че ще пътуваш на юг. Завинаги ли ни напускаш?

— Не... или поне се надявам, че не е завинаги. Съборът на друидите е на брега на река Гат тази година. Трябва да поговорим за много неща. Минаха немалко години, откакто прекосих морето за последен път. Помня, че хората от племето гат са дружелюбни.

— Ще ни липсваш — каза Тей.

— Много мило, че го казваш. Опасявам се, че още повече ще липсвам на Дългия леърд. Той има малцина приятели.

Тя си пое дъх.

— Има каквото е заслужил. Той измени на майка ми. Не виждам нито една причина да му простя.

— Тей, за прошката не е нужна причина. Само баща ти и майка ти можеха да преодолеят или да задълбочат раздора помежду си. Ти не би трябвало да се намесваш в това. Хората вършат глупости. Такива сме си. Той никога не е искал да стори зло на Лизона, камо ли пък на тебе. А Лизона остана толкова дълго в Седемте върби по свое желание, а не защото Дългия леърд я е отпратил. Не си права, ако смяташ, че нейната смърт трябва да тежи на неговата съвест.

— Той ли те изпрати да говориш с мен?

— Не. Дори ще го приеме като оскърбление, ако научи, че говоря от негово име.

— Не изпитвам към него нищо освен погнуса — отсече тя. — И това няма да се промени. — Загледа се на юг, сякаш желанието ѝ би

накарало Кон да се появи по-скоро. — Той е обиколил дървото с майка ми. А после е нарушил обетите. Тя не можа да му прости. И аз не мога.

— Майка ти не прощаваше никому. И това беше недостатък.

— Ще съм ти признателна, ако не очерняш паметта на майка ми!
— сопна се Тей.

Побърза да слезе от крепостната стена и тръгна вбесена към Големия дом.

15.

Страхове измъчваха Ворна. Сънищата ѝ бяха ярки и зловещи. Видя тъмнокок светлоок младеж, до когото стояха шестима мъже. Дадоха му меч и лък. От оръжията се стичаше кръв. Щом паднеше на пода, всяка капка се превръщаше в лъскава златна монета.

Със събуждането се почувства уморена и вяла. Препови Бануин и го нахрани, после го занесе при Мерия — тя се грижеше за него, докато Ворна обикаляше селото и поеше с билкови отвари болните от треска деца. Беше се вслушала в съвета на Моригу и не спомена пред никого, че отново има силите на вещица, макар че ги използваше през цялото време.

Накрая отиде в дома на старец със силни болки в корема. Откри, че той умира от рак, разпъзъл се в изнуреното му тяло. Твърде късно беше да го изцели, но поне го отърва от болката. След това дръпна настрана жена му и ѝ каза, че той ще умре скоро. Старицата запази спокойствие и благодари за помощта, макар скръбта да напираше в очите ѝ.

Докато вървеше към къщата на Мерия, я осени видение. Отначало ѝ се стори, че изведнъж ослепа. Залитна под товара на непрогледния мрак. Миг по-късно в непоносимо ярка светлина видя кървящо дърво. Млад лъв с люспеста сребриста броня по гърба нападаше стар мечок. И докато се биеха, прелетя бяла гълъбица. Лъвът замахна с разперени нокти и птицата падна на земята. В шубраците наблизо дебнеха шест вълка — огромни, със светещи червени очи. И те имаха сребристи люспи по гърбовете. Кървящото дърво потъваше в земята, която започна да се издува и да се гърчи. Разцепи се, новородени телета опитваха немошно да се измъкнат от просмуканата с кръв пръст, да застанат на треперещите си крака. Ворна виждаше как вълците гледат втренчено телетата и се облизват. Всичко свърши внезапно и зрението ѝ се възстанови.

Отиде да седне под Старшето дърво, напрягаше се да разбере видението. Смразяваше я увереността, че това е пророчество и че

трябва по-скоро да разгадае тайната. Мечокът беше символ, свързан с Конавар. Но не можеше да е самият той, защото Конавар не беше стар. Спомни си съня през нощта. Кръв, превърнала се в монети. Пари от кръв. Кръвнина. Отплатата, с която виновникът за нечия смърт слага край на кръвната вражда със семейството му.

Все още не проумяваше скрития смисъл. Не отиде при Мерия, а се върна в дома си и седна до огнището.

Стар мечок.

Дали беше Дългия леърд? Не й се вярваше. По-вероятно беше да й се яви във видение като бик, като водач на стадо. А кои бяха тези вълци с брони? Войници на Каменград? Или Морски вълци? Може би мечокът беше вълпение на земята, която ще бъде нападната? Отхвърли и тази догадка. Имаше някаква връзка между двете видения и тя се съсредоточи върху първото — младежа с окървавения лък. Не го познаваше; лицата на шестимата по-възрастни от него мъже също бяха непознати.

Шестима мъже. Шест вълка. Знаеше, че доближава полека отговора. Не помръдваше, докато се опитваше да освободи съзнанието си. От лъка капеше кръв, която се превръщаше в кръвнина. Ворна си спомни как Руатан бе отишъл при племето панони, за да спре кръвната вражда.

Руатан. Старият мечок.

Тогава прозря, че вълците изобщо не са имали броня, а люспи като риби. Рибарите от Сияйна вода. И всичко се проясни в ума й. Зимата беше много сурова в онези земи. Значи са насъскали млад воин да се бие с Руатан. Така би започнала нова кръвна вражда и те се надяваха Руатан отново да им закара добитък и коне, за да я прекрати. Това обясняваше и телетата, измъкващи се от кървавата пръст.

Спомни си, че Рибарския леърд има петима синове. Той и синовете му бяха шестте вълка във видението. Те бяха пратили някого от своето племе да умре не за слава или справедливост, а за тяхна изгода. Изтръпна.

Руатан не беше в Трите потока. Беше отишъл в укреплението на Дългия леърд, за да продаде добитък. Нямаше как да го предупреди.

Тази чудатост в пророчеството я озадачи. Тя знаеше, че всичко ще се случи не в далечно бъдеще, а съвсем скоро. Каква полза от видението, щом беше безсилна да промени предстоящото?

Пророчествата не спохождат ясновидеца само за да се измъчва напразно. От опит знаеше, че в тях винаги има някакъв смисъл.

Въздъхна. Нямаше да се радва на дългия път до Старите дъбове.

Конавар яздеше през възвишенията по прекия път към Старите дъбове. Беше доволен. Кобилите се разгонваха и той се надяваше, че ще заченат чудесни кончета от неговите жребци. Сега оставаше да е търпелив. Арбон, Паракс и Легат — братовчедът на Тей, се грижеха за три хергелета, в които можеха да очакват първите кончета след единайсет месеца. Още две години щяха да минат след това, докато започнат да обучават за сражения конете от новата порода. А той вече бе изпратил търговци отвъд морето да купят още коне от племето гат.

Радваше се на слънцето, което напичаше гърба му. Днес животът беше хубав, особено очакването да се разходи с Тей до езерото, за което им бе казал Руатан. Беше обещал да се върне малко след пладне и по този път, посочен му от Арбон, нямаше как да закъснее.

Мислеше за церемонията Литинг, която приближаваше. Мнозина от вождовете се бяха зарекли, че ще го следват вярно. Знаеше, че дължи това почти само на славата си. Ако ще според самия него да не бе извършил нищо особено, подвизите му го превръщаха в легенда за хората от племето. И той вече разбираше колко полезно средство са легендите за постигането и укрепването на властта. Надяваше се, че ще го подкрепят поне трийсет от петдесет и шестимата. А досега никой друг не бе заявил на всеослушание, че желае да стане новия леърд на риганте.

Смуши коня да побърза по билото на хълма. До дърветата отдясно имаше няколко къщи, а зад тях — долина, в която още белееха стари преспи. Там пасяха около двеста от прочутите черно-бели говеда на Дългия леърд. Кон спря да ги погледа. Скоро щеше да отговаря и за тези стада. Реши, че е добре да се запознае с пастирите, които живееха тук. Погледна слънцето и прецени, че има време за кратък разговор.

Тъкмо доближаваше къщите и от първата излезе жена. Дъхът му спря, щом косата ѝ грейна като злато.

Ариан.

Устата му пресъхна, сърцето му се разтуптя. Тя вдигна глава и го видя, от усмивката лицето ѝ сякаш стана още по-прекрасно. Той се

сети да спре коня чак когато муцуната му почти опря в нея.

— Изглеждаш много добре — каза Ариан.

— Ти също — успя да каже Конавар. — Кой живее тук?

— Аз и Каста с още три семейства.

— Къде е Каста? Щеше ми се да поговоря с него.

— Двете по-големи момчета наглеждат стадото. Каста и другите мъже отидоха в Старите дъбове да купят храна и разни други неща. Няма ли да слезеш от седлото за малко? Останал ни е малко сайдер.

Кон слезе от коня и я последва в малката къща. Имаше грубо сковано чамово легло и маса със скамейки, около която можеха да седнат четирима. Протрита кравешка кожа бе просната пред малкото огнище, прогорена тук-там от паднали въглени. Ариан му поднесе пълна чаша и ръцете им за миг се докоснаха. Кон усети, че се изчервява.

— Щастлив ли си? — попита Ариан.

— Да. А ти?

Тя се усмихна и се наведе да сложи дърва в огнището. Той я гледаше и си спомняше за времето, която любовта към нея го поглъщаше. Беше си въобразявал, че вече не изпитва нищо към нея. Разбра, че се е залъгвал. Обичаше Тей с цялата си душа, но тялото му се разтрепери, щом се озова толкова близо до Ариан. Опита се да потисне възбудата.

— Трябва да тръгвам — каза ѝ и тръгна към вратата.

Тя дойде при него и той усети уханието на косата ѝ.

— Съжалявам за страданията, които ти причиних — каза Ариан.
— Често мисля за това.

— Това е минало — чу се той да отговаря.

Видя сълзи в очите ѝ и я прегърна, преди да проумее какво прави.

— Толкова се уплаших, когато ми казаха, че ще умреш. И бях толкова глупава. Никога не съм преставала да те обичам. Никога.

Кон затвори очи и я целуна по косата. В къщата беше топло, сенките играеха по голите стени. Ръцете ѝ обвиха врата му. Желанието му да се отскубне изтрая само миг, после той се наведе към нея и я целуна по устните. Сякаш пропадна в миналото и отново беше на петнайсет, прегърнал първата жена, в която се бе влюбил.

Мислите за света отвън избледнях.

Съществуваше само тази стая, този огън и примамливото легло в ъгъла.

Руатан беше огромен и тежък мъж, затова винаги се отнасяше грижливо с конете, които яздеше. Слезе от седлото в подножието на каменистия склон и поведе коня нагоре. Тей последва примера му, макар той да я уверяваше, че не е нужно — тя беше достатъчно лека, за да не измъчи своя кон, докато се изкачват. Тей му се усмихна... и не го послуша.

Руатан кипеше от яд към Конавар. Гледките, които щеше да покаже на Тей, щяха да я зарадват истински само ако можеше да ги сподели с любимия си. Чувстваше се много неловко. Веднъж бе довел Мерия тук и се любиха до езерото. А днес Кон закъсна, следобедът се изнизваше и накрая Тей помоли него да ѝ покаже езерото. Той се опита да ѝ откаже любезно, но тя не отстъпваше...

Погледна снаха си. Никой не можеше да оспори, че е красавица, вятърът развяваше косата ѝ, усмивката ѝ омайваше. Руатан разбираше с какви грижи се е нагърбил Конавар, но всеки мъж, който си губи времето да *наблюдава* жребците и кобилите, вместо да им *подражава*, заслужава да му загрееш врата с шамар, за да се опомни.

Изкачиха склона и излязоха на равното. Гърдите го стягаха от катеренето, прободете го слаба болка. Тей застана до него и двамата се загледаха очаровани. Дългото езеро под тях искреше като острие на меч. Жълти цветчета бяха обсипали хълмовете наоколо, а покритите с гъста гора възвишения отсреща приличаха на гигантски бизон, който пасе мирно под заснежените върхове. Хладният въздух беше кристално прозрачен, небесната синева сияеше.

— Толкова е хубаво... — прошепна Тей.

От другата страна на езерото имаше кръг от златисти побити камъни. Руатан ги посочи.

— Има легенда, че някога били великани, но оскърбили Таранис. Една нощ се събрали да говорят за война срещу боговете, а Таранис им се явил ненадейно и ги вкаменил.

— Вярваш ли в това?

Той вдигна рамене.

— Не, но историята си я бива. Преди нас тук са живели други същества. Според мен те са издигнали този кръг.

— За Грозния народ ли говориш? — засмя се Тей.

— Не, за времето преди тях. Има една долина на север. Стопанин разоравал нова нива и намерил стена под пръстта. Двамата със сина му се опитали да откъртят камъните, но не успели. Всеки каменен къс тежал колкото двайсетина мъже. И все пак някой е иззидал стена с тях.

— Колко дълга е тази стена?

— Никой не знае. Стопанинът се опитал да проследи докъде стига, но накрая се отказал да сее жито на това поле.

— Друг не е ли отивал да рови там?

— Какъв смисъл има? — отвърна Руатан. — Кому е притрябвала затрупана с пръст стена?

— Може да са останали и някакви вещи, които ще ни подсказат що за същества са построили стената. Ще наема хора да копаят там, за да видим цялата стена — зарече се Тей.

Слязоха към езерото. Руатан накладе огън и хапнаха печена шунка и варени яйца. Пиха от много студената вода на езерото.

— Толкова се радвам, че дойдохме — каза Тей. — Идвал ли си тук с Мерия?

— Да.

Руатан се изчерви леко при спомена. Тей се оказа достатъчно досетлива да не го разпитва и той й беше благодарен за това.

— Разкажи ми нещо за Кон — помоли тя. — Винаги ли е бил толкова сериозен?

Той завъртя глава.

— Той беше палаво момче, много си падаше по беличките. Но има добро сърце. Нито веднъж не го видях да тормози друго дете или да се присмее на нечия несполука. Но тогава имаше нещо, което му тежеше. Може би всички деца са по-уязвими. Смяташе баща си за страхливец и не беше прав. Това го подтикваше да докаже смелостта си. Още беше малък, когато избяга в гората с нож в ръка, за да убие вълк. Намерих го да дебне в храстите с ножа, нахлупил стара медна тенджерка вместо шлем. Притъмняваше и той се беше уплашил, но не искаше да му проличи. Добро момче беше. И сега си е такъв.

— А после се е бил с мечока... — промълви тя.

— Да, не би изоставил приятел. Прояви се като герой, но ми се иска да не се бе случвало.

— Защо? — учуди се Тей. — Останал е жив, прочул се е.

— Така си е. Но това едва не съсипа Брефар. И двете момчета се промениха след онзи ден. Кон се превърна в герой. А Крилото... — Руатан въздъхна тежко. — Никой никога не го обвини, че не се е бил с мечока. Той беше твърде млад, нямаше оръжие. Видя как звярът разкъсва брат му. И оттогава си науми, че хората го смятат за слабак. Никой не е казал, че е страхлив, но тази мисъл почерни живота му. Струва ми се, че обвинява Кон за несгодите си. Опитах се да поговоря с него... — Руатан сви рамене и не довърши. — Сега пък е ядосан и оскърбен, защото Гуидия се омъжи за Фялок. И Брефар я обичаше и дори си мислех, че ще се оженят. Научих обаче от Мерия, че на Гуидия ѝ дотегнало да слуша мрънкането на Брефар — всички били срещу него, никой не го разбирал. И нейният отказ го засегна много зле, но да се омъжи след това за човека, който го унижи по време на Игрите... Това вече беше непоносимо. — Руатан се усмихна невесело. — Както и да е, не си дошла тук да слушаш как дърдоря за моето семейство.

— Напротив. И аз вече съм част от това семейство. Крилото ще се промени към добро, когато срещне истинската любов.

Руатан поклати глава.

— Не ми се вярва.

— А защо почти никога не споменаваш Бран?

— Не смея — призна Руатан с глас на заговорник. — Той е моята гордост и радост. Но не бива да се издавам, защото ще нараня Крилото още повече. Чудесно момче е Бран. Безстрашно. И все пак е пакостник. Момичетата го обожават и се боя, че ще свикне да ги води за носа.

— Ти не си ли правил същото на младини?

— Не. — Руатан се облегна на камъка, гледаше блестящата вода. — Влюбих се съвсем млад в Мерия. И моят приятел Варакон се влюби в нея. Тя се омъжи за него. Събра ги истинската любов. Не ми се вярва, че тя успя да се опомни напълно след смъртта му. Може да ти прозвучи странно, но и аз май не успях да се опомня. Той беше най-близкият ми приятел. Много ми е тъжно, че Кон не можа да бъде отгледан от баща си. Хората хвалят или хулят с такава лекота... Аз се бия умело с меч. Значи съм герой. Смятат ме за храбрец. Но що за смелост е тази, в която няма и страх? Никога не съм се плашил от битките. Варакон

обаче се боеше. Тресеше се от страх. Но винаги беше до мен в сражението. Побеждаваше страха. Ето какво смятам за най-великата храброст. — Озърна се към Тей и прихна. — Ох, момиче, наистина съм станал много бърз. Слънцето клони към залез, време е да се връщаме.

Тя го целуна по бузата.

— Руатан, ти си добър човек. Радвам се, че сега си и мой баща.

— И аз се радвам — каза той.

Яхнаха конете и тръгнаха мълчаливо. Тей разгъна наметалото си и се загърна, защото застудяваше.

Руатан също усещаше студа, особено с лявата ръка. Свиваше и изпъваше пръстите си, за да облекчи болката. Имаше киселини от шунката и сякаш обръч бе стегнал гърдите му. Вдиша дълбоко и бавно няколко пъти и от това като че ли му олекна.

— Има някакви хора пред нас — каза Тей и посочи.

Руатан се взря в здрача. Четирима мъже бяха спрели до дърветата. Един от тях държеше лък.

— Може да са ловци, но сега не могат да се надяват на дивеч. Слънцето скоро ще се скрие.

Когато ги доближиха, Руатан забеляза в лицето на мъжа с лъка нещо познато. Но зрението му не беше остро както на младини и във все по-гъстия сумрак не успяваше го разгледа добре.

Оставаха петнайсетина крачки. Онзи сложи стрела на тетивата и Руатан най-сетне го позна. Беше младежът от рибарското селище на племето панони. Същият, който не искаше да се примири с края на кръвната вражда.

Извади меча си мигновено, а младият мъж опъна лъка. Друг стоеше твърде близо до него и май го бутна точно когато пускаше стрелата. Тя профуча покрай главата на Руатан, който срита коня си да препусне и след миг скочи от седлото. Младежът опъваше лъка със следващата стрела, когато Руатан надвисна над него. Стрелецът отметна глава назад и с неописуем ужас видя острието на меча миг преди то да му разцепи черепа. Руатан се извъртя към останалите, но те бяха избягали в гората.

Вторачи се в мъртвеца.

— Слабоумен нещастник! — избухна и ритна трупа. — Защо си прахоса живота?!

Обърна се... и кръвта му се смръзна.

Тей лежеше на земята до спрелите коне. Руатан се втурна и падна на колене до нея. Лицето ѝ беше застинало, все едно спеше... ако не беше стрелата с черни пера, щръкнала от гърдите ѝ. Около раната почти нямаше кръв. С трепереща ръка Руатан опипа шията, молеше се сърцето ѝ да бие. Не усети пулс.

Подпря я на гърдите си, крепеше главата ѝ на рамото си, говореше ѝ, а умът му се размътваше от страшната увереност, че е мъртва. Животът на тази прекрасна, влюбена млада жена бе откраднат от жадуващ отмъщение мръсник, който дори не я познаваше.

И най-ужасният кошмар не можеше да се сравни с това. Руатан стисна клепачи, галеше я по косата, още няколко пъти се опита да долови пулс в тялото ѝ, макар да знаеше, че сърцето е спряло.

Отчаяният му вопъл отекна в гората.

Слънцето залезе.

Малко след като видя укреплението, открило се на хълма под притъмняващото небе, Конавар забеляза и самотна ездачка по-надолу. Качулката на наметалото ѝ се бе смъкнала и откриваше прошарената дълга черна коса. Кон подкара коня в тръс и извика. Тя не го чу първия път, после се изви на седлото и го забеляза.

Той я догони и продължи до нея.

— Ворна, знаех, че си ти. Какво те води в Старите дъбове?

— Баща ти е застрашен.

И му разказа за видението, докато се изкачваха към укреплението.

— Значи смяташ, че Руатан е старият мечок и онзи... Рибарския леърд е пратил хора да го убият?

— Така тълкувам видението си.

Кон осъзна, че не бе чул приятелски поздрав от Ворна, не бе видял и да му се усмихва.

— Такива ли са виденията всеки път? — попита той. — Със символи — вълци, мечки, гълъби?

— Не всеки път. Понякога виждам съвсем ясно какво се случва.

Тъмните ѝ очи го пронизаха и сърцето му се сви. Тя знаеше.

— Ворна, това няма да се повтори — измънка младежът, навел глава от срам.

— Конавар, животът си е твой. Аз не съм ти съдник.

— И все пак ме осъждаш за стореното.

— Да — въздъхна тя. — Имаш прелестна съпруга, която заслужава мъжът на живота ѝ да се държи по-достойно. Може би и в този миг тя чака да...

Изведнъж се задави и дръпна юздите. Конят ѝ спря като закован. Кон се вторачи във вещицата, защото раменете ѝ се превиха, тя се олюляваше на седлото. Той протегна ръка към нея.

— Не! — сопна му се тя. — Не ме докосвай! О, не!...

— Какво има?

Тя се обърна към него и безграничната печал в очите ѝ го уплаши.

— Не съм... разбрала видението... докрай.

Смъкна се от седлото, залитна и седна тежко до пътя. Кон изтича при нея и хвана ръката ѝ.

— Недей да мълчиш! Големия мъж да не е пострадал?

— Не. Но гълъбицата умря.

— Знам, нали ми каза. Лъвът я ударил с лапа. Какво се случи с Руатан?

Ворна мълчеше и той долови, че тя напруга волята си, за да каже нещо. Търпението не му беше присъщо, но той седеше неподвижно и я гледаше. Ворна впи поглед в него и този път тя хвана ръката му.

— Конавар, няма думи, с които да смекча някак тази вест. Гълъбицата беше Тей. Излязла е с Руатан и са ги нападнали. Стрела я е пронизала в сърцето.

Той чуваше думите ѝ, но те не означаваха нищо за него.

— Тей е яздила с Руатан и са я ранили? — попита зашеметено.

— Тя е мъртва, Кон. Убиха я.

— Не може да бъде! Грещиш. Аз ѝ обещах, че ще излезем на разходка. Тя ми е сърдита. Това е. Не говори така. — Ръцете му се тресяха от паника. — Тормозиш ме заради Ариан ли?

Тя тръсна глава и се изправи с мъка.

— Кон, понякога съм била и жестока. Но не мога да съм чак толкова жестока. Руатан се връща с трупа ѝ към Старите дъбове.

Кон се надигна, краката не го държаха. Ушите му бучаха, нямаше никаква сила. В дебрите на паметта му някой шепнеше:

„Спазвай обещанията си, дори най-незначителните. Понякога, досущ както с преместено камъче започва огромно свличане, нищожна дреболия може да придобие страховито значение.“

„Рибке, аз винаги спазвам обещанията си.“

„Запомни, Кон — и най-незначителните.“

— И най-незначителните... — прошепна Конавар.

Отпусна се на колене и закри лицето си с длани. Ворна коленичи до него и хвана раменете му с тънките си ръце.

— Хайде, Кон, да ги посрещнем.

— Наруших обещанието си, Ворна. Наруших го.

— Ела.

И го дръпна да стане.

Рибарския леърд и синовете му седяха около дългата маса. Не бяха настроени приказливо, а той се наливаше със силно пиво, опразваше чаша след чаша.

— Няма да получим кръвнина — изсумтя Вор, най-големият син.

Рибарския леърд се вторачи в чашата си и настръхна. След малко вдигна глава да погледне Вор. Едрият младеж не криеше разочарованието си, плоското му грозно лице беше начумерено. Баща му потръпна още веднъж и огледа останалите. Неговите синове. Толкова надежди таеше за тях доскоро — да израснат силни, да прославят племето панони. Но те не бяха силни. Да, пращяха от мускули, обаче още живееха в неговата сянка. Той допи чашата на един дъх. От толкова пиво се чувстваше още по-потиснат. Пак се вторачи във Вор.

— Как можа да го бутнеш толкова недодялано, че да убие момичето?

— Малко си несправедлив — намръщи се синът му. — Той имаше твърде голяма мишена право пред себе си. Трябваше да му попреча. Нали не искаше Руатан да умре? Искаше да ти докара още говеда и коне. Стрелата трябваше да отлети встрани и да не улучи. Просто лош късмет.

— Само че е улучила! — озъби се Рибарския леърд.

Ръцете му стискаха чашата. Фитилът в един от трите фенера изсъска и угасна, в залата стана по-сумрачно. Друг от синовете му стана и свали фенера от скобата в стената.

Бащата пък хвана каната пред себе си, но тя беше празна. Подпря се на масата, за да стане.

— Само онзи глупак трябваше да умре — изръмжа той.

Изпсува и запрати чашата си към отсрещната стена. Взе празната кана и отиде да я напълни от бъчвата в дъното на залата. Започна да пие направо от нея, кехлибарената течност се стичаше по посивялата му брада и мокреше туниката. В унието му напираше и страх. Дали бе нарушил своята геша? Не знаеше. А ясновидката Магрия бе напуснала селото същата сутрин, когато глупакът с лъка бе тръгнал да си отмъщава. Никой не знаеше къде е отишла. „Нека нито едно от твоите дела не разбие женско сърце.“ Почти през целия му живот неговата геша си оставаше само повод за кисели шеги. И в детството си, и в младостта си той беше грозник. Не беше от мъжете, по които жените се прехласват. Съпругата му се омъжи за него заради властта и богатството. Той си знаеше, че никога не го е обичала. Впрочем и той не я обичаше. Роди му петима синове и накрая каза, че иска къща на хълмовете. Рибарския леърд ѝ построи къща и тя се премести там. Изобщо не му липсваше.

А сега една млада жена бе умряла, сърцето ѝ пронизано от стрела. И тъкмо той бе пратил стрелеца.

Нарушил ли беше своята теша?

Пламъчетата на фенерите се разлюляха от студен повей. Вратата се затръшна. Рибарския леърд се взря в сумрака. Висок мъж стоеше до вратата, хванал лъскав меч.

Четирима от синовете му си говореха и не поглеждаха натрапника.

— В името на Таранис, кой си ти? — извика бащата, остави каната и тръгна към новодошлия.

Най-младият му син Алар се връщаше с фенера, в който бе сипал масло.

— Аз съм гибелта на твоя род — отговори непознатият.

Алар пристъпи към него и вдигна запаления фенер към скобата на стената. Воинът с меча направи три пъргави крачки, острието блесна и отсече главата на момъка.

Другите синове на Рибарския леърд наскочаха и се втурнаха към отсрещната стена, за да грабнат оръжия. Трима взеха мечове, четвъртият — копие. А баща им не шавна. Тялото на най-малкия му син падна зад масата, но главата се търкулна по посипания със стърготини под, очите се пулеха към него. Падналият фенер разсипа масло по дъските и запросветваха пламъчета.

Непознатият изрева и се хвърли към синовете му. Рибарския леърд, на когото му се виеше свят от изпитото, се затътри към малкото запалено петно на пода и се опита да стъпче огъня. Но пламъците плъзнаха по стърготините. Той се обърна тромаво и видя още двама от синовете си на опръскания с кръв под. Вор се опита да намушка врага с копието. Онзи отскочи встрани и заби отдолу меча дълбоко в корема на Вор, към сърцето. Вор изпищя ужасно.

След като бащата видя смъртта на синовете си, боецът тръгна към него.

— Не те познавам — ломотеше Рибарския леърд. — Не те познавам...

Отблизо различи, че жестоките очи са разноцветни — едното тъмно, другото светло. Мъжът спря пред него. Рибарския леърд чуваше зад гърба си все по-силното бумтене на огъня и пукота на запалени греди. В трепкащата светлина сякаш виждаше демон.

— Кой си ти?

Не дочака отговор. Острието разпори корема му и той се свлече на колене, а вътрешностите му се изсипаха на пода. Но яркият меч милостиво профуча към шията му.

Конавар взе фенер от стената и излезе в нощта. Огледа спящото село. Отиде до най-близката къща, плисна масло и го подпали. Вятърът тутакси раздуха пламъците, разнасяше ги към близките сламени покриви. Скоро лумнаха нови пожари. Хората започнаха да бягат от домовете си. Конавар сечеше наляво и надясно. Зад него огънят блъвна през отворената врата на Големия дом, после изскочи и през покрива.

Неудържим ужас обхвана селото — Кон бродеше между пожарите и убиваше всеки, когото можеше да достигне с меча.

Нападнаха го двама младежи със сатъри. Закла ги. Мнозина бягаха от селото накъдето им видят очите.

Оплескан с кръв от главата до петите, Конавар избърса меча, прибра го в ножницата, взе една вила и метна горяща слама към покрив, който още не беше подпален. Дългата нощ се изнизваше, а той отиваше от една къща към друга, докато не опожари всички. Кожата му беше изгорена тук-там, накрая и наметалото му се подпали. Той го захвърли и хукна към малкия кей със седемте рибарски лодки. Мина цял час, докато подпали и тях — връщаше се да вземе с вилата още горящи парчета дърво, за да ги изсипе в тях.

Призори седеше до водата, лицето му почерняло от саждите, ръцете му целите в мехури. Големият дом се бе срутил, стърчеше само каменният комин. Накрая и той се килна и се стовари с трясък на земята. Пет лодки потънаха, една беше съсипана непоправимо, седмата бе угаснала и вълните още я клатушкаха. Всичко друго беше унищожено — къщите, бараките с мрежите, складовете.

Кон гледаше опустошението.

Чувстваше се изцеден. Дивия бяс го нямаше. Успя да стане и тръгна по довчерашната улица. Навсякъде имаше трупове, някои овъглени, други недокоснати от огъня. Видя, че не е подбирал жертвите си през нощта. Жени бяха паднали до мъжете си, в другия край на улицата имаше и две съсечени деца. Кървава диря показваше, че едното бе пропъзляло крачка-две, преди да умре.

Стоеше и оглеждаше мрачните свидетелства на своята ярост. Знаеше, че тя се е развихрила само отчасти заради алчността на Рибарския леърд.

Откакто се помнеше, искаше да е герой, за да заличи страхливостта на Варакон. Взираше се във въглените, в сивата пепел, носена от вятъра. Всичко се бе превърнало в пепел. Намерил бе истинска любима и я беше оставил да умре. Не само ѝ бе изменил, а се беше превърнал и в убиец на жени и деца.

Сълзите пропъзляваха надолу по саждите; той се свлече на колене и закрепя името на Тей.

По околните хълмове оцелелите слушаха тези звуци, които сякаш не се изтръгваха от човешко гърло, звуци, кънтящи от скръб и безумие. Оцелелите се гушеха един в друг, молеха се този демон най-послед да ги остави на мира.

От две седмици Конавар не се мяркаше никъде. Макар че го видяха да язди към Трите потока, той не отиде в селото. Руатан помоли Арбонакаст да го проследи, но накрая дирята прекъсна. Оставаше само надеждата да го открие хитроумният Паракс. Старият ловец разпита за любимите места на Конавар в детството му и за околните пещери. После тръгна на кон по хълмовете да търси следи. Вече познаваше навиците на младия мъж от предишното издирване. Той не искаше да бъде намерен, но трябваше да яде и да се топли.

А Паракс беше търпелив човек и зорките му очи не пропускаха нито една дреболия. На петнайсетия ден след изчезването на Конавар се натъкна на простичък капан за зайци и едва забележима диря. По нея стигна до пещерата, където бе живяла вещицата Ворна. Конавар цепеше дърва със стар сатър. Вдигна глава, когато ловецът слезе от коня, но не каза нищо. Взе наръч дърва и се върна в пещерата. И Паракс мълчеше. Той също събра дърва и последва господаря си в пещерата.

Кухината беше дълбока. Той огледа неприветливото място. Вода се стичаше по задната стена и се събираше в плитка вдлъбнатина, имаше грубо огнище и стар нар. Лавиците на западната стена бяха празни и покрити с паяжини. Двамата оставиха безмълвно дървата и Конавар седна до огъня. Беше отслабнал, очите хлътнали, лицето измършавяло. Паракс отиде при коня си и донесе торба с храна. Извади хляб и сирене и ги подаде на Кон, който завъртя глава и сложи две цепеници в огъня. Ловецът остави храната на лавицата над огнището и легна на нара. Дни наред бе издирвал Кон и умората му тежеше. Поспа около час. Когато се събуди, беше сам в пещерата. Стана, прозя се, протегна се и погледна към лавицата. Поне храната я нямаше.

Излезе, яхна коня си и потегли към Трите потока, за да съобщи на Руатан какво се е случило.

На следващия ден и Руатан отиде в пещерата. Седя там няколко часа. Кон не се появи. Той реши, че синът му знае, че е дошъл, но не иска да говорят, и това го натъжи. И той като Паракс остави храна, преди да се върне в селото.

Вечерта на седемнайсетия ден, докато Кон дереше един заек, на входа на пещерата спря стройна фигура. Ериата. Кон си пое дъх, отвори уста да каже нещо, размисли и продължи да дере заека.

— Колко дълго ще останеш тук? — попита тя.

— Не знам. Не ми додявай.

— Защо? За да продължиш да се изтезаваш сам ли? Не си първият мъж, загубил любимата си. И няма да си последният.

— Нищо не разбираш! — изсъска той.

— Обясни ми — настоя Ериата. — Обясни ми защо новият леърд седи в пещера, докато други изпълняват задълженията му.

Ериата влезе. Нямахте свещи или лампи, светлината от огъня беше оскъдна. Кон ѝ се стори безчувствен, сякаш душата му бе опустяла.

— На церемонията Литинг хората те избраха. Сега си леърд. И защо се свиращ тук? Съпругата ти е мъртва, ти отмъсти за нея. — Никакво изражение не се мяркаше в очите му. Тя въздъхна и продължи: — Какъв смисъл намиращ в това... изгнание, което си наложи сам?

— Няма смисъл. — По бузите му се застичаха сълзи. — Махни се!

Тя се застави да вложи колкото може по-силно презрение в смеха си.

— Не ми е хрумвало, че ще видя това някога. Великият Конавар — съсипан. Циврещ като бебе.

Той се вбеси в миг и надвисна над нея.

— Да те няма! — процеди, награби я за раменете и я метна към отвора на пещерата.

Ериата падна тежко и извика не толкова от болка, колкото от изненада. Кон я загърби и се върна при огнището.

Тя седна и разтърка ударената си ръка.

— Няма да си тръгна.

— Прави каквото искаш.

Ериата беше доволна, че поне го изтръгна от вцепенението. Сега оставаше да го накара да говори.

— Искам да разбере — започна тя тихо и отиде да седне до него. — Каж ми защо си тук. Каж ми и ще си отида. Ще имаш покой, какъвто искаш.

Отначало изглеждаше, че той не ѝ обръща внимание. Доодра заека и остави месото настрана. Когато заговори, почти шепнеше.

— Бях предупреден да спазвам всички свои обещания. Отнесох се лекомислено към това. И защо не? Нали съм *Конавар*? — Изрече името си като проклятие. — Знае се, че *Конавар* държи на думата си. — Впи поглед в огъня. — Казах на Тей, че ще се разходим с коне. *Обещах* да се върна по пладне. Наруших обещанието си ѝ тя отиде при езерото с Руатан. Отиде да умре. И защо закъснях? Защото бях с друга жена. Сношавахме се като разгонени животни.

— Какво очакваш да ти кажа? — Ериата поклати глава. — Че не си съвършеният мъж ли? Ха... Все едно някога е имало такъв. Нарушил си дребно обещание, а последствията са били ужасни. Не бих се опитала да те разубеждавам за това, приятелю. Това нарушено обещание ще тегне над тебе до края на живота ти. И още дълго споменът ще бъде непоносим. Може би винаги. Всички носим рани в душите си. Веднъж ми каза, че си решен никога да не приличаш на баща си... да не бъдеш страхливец. А сега помисли — как би нарекъл човека, който е направил грешка и после е избягал от последствията? Поне аз наричам такъв човек страхливец. Ти също ми каза и че някой ден армията на Каменград ще навлезе в нашите земи, а ти си решен да ги възпреш. Е, изчезна ли тази опасност? Или вече си равнодушен към тази земя и своя народ?

— Не съм — призна Кон.

— Ако е така, какво правиш тук?

— Опитвам се да проумея защо се обърка моят живот. Ти ми помогна преди, когато споделих как оставих онези деца да умрат. Приех твоите думи. Повярвах ти. Може би защото копнеех да повярвам. Но случилото се сега наистина ме съсипа. Тей беше прекрасна, животът беше пред нея. В нея намерих сродна душа. Знаех го още в деня, когато я срещнах. И днес съм още по-уверен в това. Не седя тук, затънал в съжаление към себе си. Не се наслаждавам извратно на скръбта. Смазват ме угризенията. Разяждат духа ми, защото вече не мога да променя стореното. Не мога да изкупя вината си.

— Не можеш — потвърди Ериата. — Тей е мъртва. Духът ѝ отлетя.

Кон я погледна стреснат.

— Мислиш, че е само заради Тей ли? Не знаеш ли какво се случи в Сияйна вода?

— Убил си виновниците. Всеизвестно е.

— О, ако това беше цялата истина... Каж ми защо дойде тук. Но бъди искрена.

— Майка ти ме помоли. Тя вярва, че с тебе сме... — Ериата се усмихна смутено — ... близки.

— Права е — натърти Кон. — Ти си сред най-близките ми приятели. Но дори пред тебе ми е трудно да изрека истината. Не искам да ме намразиш.

Ериата се смръзна.

— Кон, най-добре ще е, ако ми кажеш какво ти тежи.

— Изгорих селото. Има и по-лошо. Трудно ми е да си спомня как отидох в Големия дом на Рибарския леърд. Гневът, скръбта, срамът сякаш ме превърнаха в буца лед. Влязох, убих и него, и синовете му. Навсякъде имаше пламъци. Залата гореше. Не помня как започна пожарът. Но аз излязох с фенер и подпалих къщите до Големия дом. В главата ми все едно вилнееше буря, около мен тичаха и пищяха хора. И аз ги съсичах. Избих ги, Ериата. Когато се зазори, тръгнах из пепелищата. И видях труповете. Имаше две мъртви деца. Имаше и жени.

— Убил си жени и деца?! Кон... това е гнусно злодеяние.

— Знам. — Той се извърна. — Не знаех какво да правя, затова дойдох тук, опитвах се да помисля. Да, извърших страшно зло и няма оправдание за мен, макар че тогава дори не разбирах какво правя. Когато видях труповете, все едно някой заби копие в сърцето ми. Ако можех да им върна живота, като дам своя, щях да го направя без миг колебание.

— Само че не можеш да им върнеш живота — каза неприязнено Ериата. — Никой не може. И няма как да изкупиш вината си. Опетнил си душата си завинаги. Тяхната смърт ще те измъчва до последния ти дъх. Заслужаваш го. Заблудих се, че си извлякъл поука от сраженията срещу пердите. Мислех, че си прозрял как омразата винаги води към поквара и зло. За доброто на всички ни се надявам поне сега да си разбрал това.

— Разбрах. Тази поука е като дамгосана в душата ми. — Кон погледна суровото ѝ лице, видя студения ѝ поглед. — Още ли сме

приятели?

— Няма да те лъжа, Кон. Ти падна в очите ми. Мислех, че си посилен. Открай време разбирах, че насилието се е затаило в душата ти, но се залъгвах глупаво, че можеш да го обуздаеш.

— Значи не сме приятели...

— Винаги ще сме приятели — поправи го тя по-кратко. — В тебе има много доброта, още има на какво да се възхищавам. И като твоя приятелка мога само с безмерна печал да кажа колко съжалявам, че загуби Тей. Недоумявам обаче как си могъл да легнеш с непозната, щом толкова обичаше Тей?

— Не беше непозната. Срецнах Ариан. Не знаех, че живее близо до Старите дъбове. Отбих се да говоря с пастирите, които се грижат за добитъка на Дългия леърд. И тя беше там. Сама. Вярвах, че всичко това е останало в миналото. Аз не я обичам! Но когато я доближих...

— Виж ти... — ехидно промълви Ериата. — Това поне го разбирам. И ти знаеш, че се нарича похот. За повечето мъже е като проклятие по рождение. — Изражението ѝ се смекчи. — Но ти обичаше Ариан до полуда. Помня нощта, когато ми говореше за нея. Очите ти сияеха от любов. — Погледна кървясалите му очи, в които сякаш витаеха призраци. — Откога не си спал?

— Май от няколко дни. Щом заспя, сънувам Тей. Събуждам се и в първия миг си мисля, че е жива. И ме чака. — Кон потрепери. — Предпочитам да не спя.

— Е, значи е време да си отспиш. Хайде — подкани го тя.

Той се изправи немощно.

— Не заслужавам твоето приятелство.

— Прав си, не го заслужаваш. И въпреки това съм твоя приятелка.

Помогна му да се съблече. Дрехите му бяха мръсни, на ръцете му засъхваше кръв. Ериата го крепеше до леглото, сложи го да легне, смъкна дрехите си, притисна се до него и го зави. Опря главата му на рамото си.

Кон заспа.

Тя лежа до него поне час. Измъкна се полека, облече роклята си, яхна коня му и отиде до селото. Върна се преди изгрев. Той още спеше. Събуди се от миризмата на пържен бекон. Слънцето огряваше входа на

пещерата и той виждаше късче от ярката синева на небето. Седна и видя, че наблизко са сложени чисти дрехи за него.

— Иди да се измиеш в потока — каза Ериата. — После ела да ядеш.

Той стана и излезе на слънце. Ериата счупи две яйца, разбърка ги в тигана с бекон и препече няколко филии хляб. Кон се върна, избърса се и облече новите дрехи. Закусиха, без да говорят. Тя го наблюдаваше изпитателно. Погледът му не беше толкова изтерзан, започваше да прилича на младежа, когото познаваше.

— Готов ли си да излезеш от тази пещера?

— Да. Ще се върна в света. Но няма да съм същият.

— Бъди по-добър, скъпи приятелю.

Паракс го чакаше пред пещерата с втори кон. Усмихна се и вдигна ръка за поздрав.

— По-добре ли си, момко?

— Горе-долу, старче. Как ме намери?

Ловецът се ухили.

— По твоите следи и слепец би те намерил. Едва ли си струваше да губят времето на велик следотърсач като мен. Готов ли си да тръгнем?

Конавар кимна.

— Готов съм.

16.

Цяла пролет и цяло лято Кон се трудеше неуморно, потопи се в задълженията си с неуморимостта на обсебен човек. Обикаляше навсякъде, ръководеше построяването на мелници, хамбари и складове, заповяда да бъдат преброени и записани всички хора, живеещи в северните земи на риганте. Изпрати Фялок в Седемте върби като господар на селището със заръката да построи наблюдателни кули по брега и истинско укрепление. Назначи Брефар за втори съветник, подчинен на Макус, защото по-възрастният мъж започна да се изтощава бързо под товара на работата, която нямаше край.

— За какво са ни толкова хамбари? — попита Макус един ден, докато отиваха да видят какво става в наскоро открития златен рудник в планината Друаг.

— Победата във войната вече зависи не само от храбростта на всеки боец и от хитроумната тактика на предводителите — отговори Кон. — Припасите на армията станаха твърде важни. Колкото и да са доблестни, войниците не могат се сражават, ако не ги храним. Жизненоважно за оцеляването ни е да снабдяваме голяма армия, без да разчитаме на околните племена.

— Може и да е така — съгласи се Макус, — но за някакви си четири месеца ти почти опразни хазната, която ти остави Дългия леърд. Да се надяваме, че в тези нови залежи има много злато.

Но добитото от рудника попари надеждите им. Управителят Ликус — нисък пълен мъж, който управляваше и двата сребърни рудника, се кълнеше, че след време златото ще бъде в изобилие. Кон имаше подозрения към този човек и изпрати Гованан в рудника да се представи за бродещ работник, който търси нов източник на прехрана. След месец Гованан откри, че над две трети от златото се превозват тайно на североизток до пристанището Скалната кралица, където Ликус притежаваше няколко къщи и много земи.

Кон, Руатан, Макус, Гованан и още двайсет от Железните вълци се появиха ненадейно в селото до рудника през есента, претършуваха

всяка педя в три склада и намериха скривалищата за злато и сребро. Отведоха Ликус в Старите дъбове, съдиха го пред всички и го обесиха на площада.

Брефар се зае и с рудниците и доходът от тях нарасна изумително.

С първия сняг в Старите дъбове се разнесе вестта, че Дългия леърд е починал. Съкрушен от смъртта на дъщеря си, старецът напоследък боледуваше непрекъснато. Умрял в съня си до прозореца, през който виждал извисяващите се върхове на Кайр Друаг.

Кон не можа да се върне за погребението. Беше в Седемте върби, за да говори с Фялок и да види докъде е стигнало строителството на укреплението.

През следващата пролет се роди първото жребче от новата порода — бяло, с дълго черно петно на челото. Кон го нарече Черно острие.

До двайсет и първия рожден ден на Кон неговите Железни вълци вече наброяваха двеста и двайсет бойци, които се събираха често за подготовка със своите едри коне, купени от племето гат. Измислените от Брефар стремени се оказаха много полезни и наистина помагаша на ездачите да се крепят добре на седлото. Кон поръча и двеста олекотени щита вместо съвсем малките кръгли щитове, носени дотогава от конниците на левите ръце. Всеки от Железните вълци имаше два меча — един кавалерийски с лека извивка и един по-къс за мушкане в битката, каквито имаха и войниците на Каменград.

Същата година през есента Кон започна да създава нов вид войска — конните стрелци. С лека броня, яхнали бързи коне, те се обучаваха да стрелят точно в галоп. Проведе няколко състезания по стрелба с щедри награди за победителите, после убеди тези мъже да станат ядрото на новата конница. Сред тях беше и петнайсетгодишният Бендегит Бран, който май нямаше равен на себе си като ездач и стрелец.

Това разгневи Мерия и при първото си гостуване в Старите дъбове след новината тя сгълча невъздържано Конавар.

— Той е още дете!

— През пролетта ще стане мъж според нашите обичаи — сдържано отвърна най-големият й син. — Не е невръстно момченце... дори ако ти се иска да остане такава.

Слънцето клонеше към планината и в стаята притъмняваше. Мерия отиде да запали свещ от огъня, а с нея запали двете лампи на стената. Двамата поседяха загледани в залеза.

— Всичко сякаш се случи твърде бързо — каза по едно време тя. — Все ми се струва, че минаха само месеци, откакто бяхте деца. И сега ми се иска пак да има деца наоколо. От време на време наглеждам малкия Бануин. Той е същинска радост за душата. Все се смее, много обича да го гушкат. За разлика от тебе като малък. Ти пък напираше да се откопчиш. Само в ръцете на Руатан се укротяваше и заспиваше.

— Как е Големия мъж? Не сме се виждали от няколко седмици.

Майка му сви рамене и се засмя.

— Сега е добре. Простуди се, кашляше и сумтеше из къщата, мърмореше неспирно. Не е от хората, които понасят търпеливо болестите. Още не е оздравял напълно и трябва да почива често. — Засмя се. — Но откакто прехвърли четирийсетте, дори той признава, че вече не е млад бик.

И двамата се радваха, че могат да си поприказват на спокойствие, но накрая Мерия реши да подхване разговор за онова, което я глождеше неуморно.

— Кон, трябва да се ожениш. От цяла вечност не съм те виждала да се усмихваш.

Кон очакваше това и бе намислил да се измъкне с уклончиви думи, но седнал с майка си в топлината на тази стая пред небесното зарево в края на деня, реши да не увърта.

— Знаеш ли, обичта ми към нея проличаваше оскъдно и в думите, и в постъпките ми. И това също ми тежи заедно с угризенията за всичко останало. Тя беше прекрасна и заслужаваше по-добро отношение, както веднъж ми натякна и Ворна. Да, обичах я. Но когато срещнах Ариан отново... — Погледна майка си в очите и се усмихна печално. — Няма да се оженя, мамо. Поне засега. В сърцето ми май има място само за една голяма любов.

— Ама че си глупав. Пак ще се влюбиш. Почакай и ще видиш.

— Както и ти се влюби повторно след смъртта на Варакон ли?

— Ще ми се да казваш „баща ми“. Говориш за него като за далечен сродник.

— Добре, нека да е след смъртта на моя баща. Сега ми отговори.

Тя въздъхна, облегна се на стола и покри краката си с широк шал.

— Става студено. Ще затвориш ли прозореца?

— Ей сега... но след това чакам отговор.

Той стана, затвори двата капака и ги закрепил с резето. Върна се на мястото си и се вторачил в зелените ѝ очи.

— Не беше така за мен — призна Мерия. — Не се влюбих отново както във Варакон. Но не искам да помислиш, че принизявам с нещо Руатан. Той е изключителен човек и аз го обичам с цялата си душа. Дори сама не очаквах, че обичта ми към него ще се окаже толкова силна. Но с Варакон бяхме сродни души.

— Познавах това чувство.

— Ех, Кон, мъчно ми е да те виждам толкова нещастен. Сега си леърд на риганте, знатен мъж, който вдъхва почит, възхищение и дори страх. Приживе ставаш легенда за племето си. Повечето младежи биха дали десет години от живота си, за да са на твоето място.

— Знам. Те виждат мъжа на коня, слушат историите за мечока и за злия крал. Това не съм аз, мамо. Това е само част от мен. Израснах уязвен от заблудата, че Вара... че баща ми е бил страхливец. После видях как ти и Руатан се разделихте заради нещо, което направих аз...

— Ти не... — започна Мерия, но той я прекъсна с жест.

— И това знам. Но тогава не разбирах. А като споменахме мечока... той пък ми показа, че съм смъртен, като почти съдра плътта от костите ми. Загубих приятели — Риамфада, макар че духът му намери щастие, и Бануин. Видях как се надига страшно зло и дори се бих на негова страна, за да помогна на възхода му. А накрая, след като измених на съпругата си и причиних неволно смъртта ѝ, унищожих цяло село, избих мъже, жени и деца. Не съм героят, за когото ме смятат.

— Кон, ти си бил подвластен на скръбта. Не го е направило моето любимо момче. Тогава си бил обезумял. Не си знаел какво вършиш.

Той се подсмихна.

— Майчината обич не може да се сравни с нищо... Аз бях, мамо. Звярът в мен, който разкъса веригите. Аз нося вината за това и не си търся оправдания. Сега паноните ме наричат Демонския леърд. И кой може да ги укори? Всяка година на празника Самиан им предлагам

кръвнина — все по-голямо богатство. Но Планинския леърд дори отказва да говори с моите пратеници.

— Ти не си демон. Ти си мой син и имаш добро сърце. Защо виждаш само лошата страна в живота си? Работиш неуморно, за да опазиш своето племе. Ти спаси Риамфада от мечока. И пак ти отмъсти за Бануин. Руатан толкова се гордее с тебе. Това не сгръва ли душата ти, Кон?

— Не мога да отрека.

— А твоят приятел Бануин... Да, умрял е страшно, но живя добре и имаше близки приятели. И част от живота му продължава в неговия син. Скоро ще навърши четири години. Такова мило момченце. Само че му липсва Бран. Както и на мен. Цяла зима ли ще го задържиш тук?

— Не, може да се върне у дома. И аз ще дойда за Самиан. — Някой потропа на вратата, чу се гласът на Макус и Кон се изправи. — Мамо, трябва да се сбогуваме. С Макус ще си говорим за нещо много весело — приходите в хазната.

Тя го прегърна и го целуна по брадатата буза.

— Обичам те повече от живота. — Плъзна пръсти по дългата му червеникава коса и се усмихна неловко. — Понякога майките са много досадни...

— Не ме притесняваш, мамо — излъга той и прекрачи към вратата.

— Кон — спря го Мерия. — Трябва да ти кажа нещо, щом си решил да дойдеш в селото за Самиан.

— Какво? — сви вежди той.

— Ариан напусна Каста. Върна се при баща си.

— Защо се разделиха?

— Тя роди. Не си ли чул? Момче с разноцветни очи — зелено и кафяво. Според мен трябва да знаеш това.

Кон не отиде в Трите потока за празника Самиан, а прекара и тези дни с брат Слънцеднев в Старите дъбове. През цялата зима друидът учеше него, Брефар, Макус и Гованан на четмо и писмо. Кон се престраши, след като поиска пълен списък на племето. Все повече му дотягаше да зависи от писари и книжници в работата със

свитьците. Брефар учеше с лекота и изпреварваше останалите. Ликуваше от похвалите на друида. Гованан се занимаваше упорито и до пролетта вече умееше да чете, макар и да сричаше. Кон беше равнодушен към тънкостите на стила, искаше само да разбира какво е написано и се застави да научи достатъчно, за да вникне в тайната на малките чудати знаци по свитьците.

Щом времето омекна и наближи двайсет и вторият му рожден ден, в Старите дъбове започнаха да пристигат търговци с вести за случващото се отвъд морето.

Армията на Каменград настъпила в земите на гат. Имало три големи сражения — първото без победител, последвано от две страшни поражения за гат. Някои твърдяха, че загинали поне трийсет хиляди бойци от племето.

Армията на Каменград вече доближаваше Гориаса, последната твърдина на гат.

А на изток кралят на Морските разбойници загинал при набег. На трона се възкачил синът му Шард. Кон не знаеше нищо за него и се допита до брат Слънцеднев.

— Друидите още ли навестяват земите на Морските вълци?

— Не. Варс се прекланят пред кървавите си богове и убиват всеки заловен друид.

— Чувал ли си нещо за този Шард?

— Твърде малко. Но можеш да не се съмняваш, че не обича мира.

Кон се погрижи всички търговци да научат, че иска да знае повече за краля на варс. Само след няколко седмици един възрастен търговец на кожи помоли за разговор с него. Срецнаха се в някогашните покои на Дългия леърд. Кон бе махнал повечето покъщнина и бе оставил само дългата овална маса и десет стола. Търговецът влезе, поклони се и Кон го покани да седне. Мъжът беше висок и слаб, със закръглени рамене и лъскаво плешиво теме. На сбръчканото му лице се открояваха будните хитри очи.

Вляво от Кон седеше Макус, вдясно — Брефар. Кон си каза, че човекът срещу него изглежда твърде пресметлив.

— Благодаря, че ме приехте, господарю — започна търговецът от племето остро с глас мазен като зехтин. — Доколкото разбрах, желаете да се осведомите за крал Шард?

— Да, искам да науча подробности за него.

— Имам някои сведения, които може би ще удовлетворят желанието ви. Мога да събера и още. Стига да разполагам с повече кожи за продан. Варсите харесват туниките и ботушите, изработени от кожата на вашите черно-бели говеда.

Макус се наведе към Кон и му прошепна нещо. Кон кимна.

— Вече имаме уговорки с двама търговци за продажбите на тези кожи, но ще увеличи и твоя дял... ако сведенията ти се окажат полезни.

— Господарю, вие сте любезен и сговорчив владетел. — Старецът се усмихна. — Не съм изненадан от вашия интерес към краля на варсите. Защото и той мисли за вас.

— Каква е причината?

— Както научих, господарю, вие сте убили неговия брат по време на набега им срещу Седемте върби преди няколко години. Шард се е заклел в кръвта на брат си, че ще побие главата ви пред неговата къща.

Кон се разсмя, но Макус се намръщи.

— Приятелю, какво друго продаваш на варсите? — попита Кон.

— Много обичат вашето *уисге*.

— Ще имаш трийсет бурета за следващото си пътуване до техните земи. Искам да знам неговите замисли. Събира ли войски, строи ли още кораби? Всичко свързано с войната. Разбираш ли?

— Не се съмнявайте, господарю. За мен ще е удоволствие да ви служа.

Кон благодари на търговеца, който се поклони отново и излезе.

— Нали се досещаш — каза Макус, — че това подло копеле ще продава и сведения за нас на Шард?

— Разбира се. Той цени в този живот само печалбите и се стреми да измъкне още пари при всеки сгоден случай. От кое пристанище ще отплава?

— От Скалната кралица. Повечето търговци, които отиват при варсите, тръгват оттам.

— Имаш ли приятели в пристанището?

— Да, и то мнозина.

— Още утре замини за Скалната кралица. Дано някой от твоите приятели склони да отплава със същия кораб. Добре ще е да имаме свой човек сред моряците.

— Трябва да споделиш с Мерия — каза му строго Ворна.

Руатан сви рамене и се извърна неловко. Бануин нахълта в стаята, изпищя щастливо, щом видя Големия мъж, и се покатери в скута му.

— Намерих диамант! — похвали се момчето, протегна изкаляната си ръчичка и показа обикновено лъскаво камъче.

— Браво на тебе. Но на твое място бих се измил, преди да оплескам с кал всичко. Я иди се умий. Аз ще ти пазя диаманта. — Бануин изтича послушно да се мие. — Чудесно момче е той.

Ворна не се остави да я залъже.

— Руатан, сърцето ти става все по-слабо. Сушеното напръстниче ще помогне заедно с другите билки, които ти дадох. Но и ти трябва да се укротиш. Не си позволявай да стигаш до преумора, не напрягай сърцето си излишно.

— Няма ли как да го засиля поне малко?

— Ако беше дошъл по-рано, щеше да е по-добре. Но сега... Няма как сърцето ти да укрепне отново. Можеш само да забавиш похабяването му. Трябва да кажеш на Мерия. Тя има право да знае.

— Има право да се тревожи до полуда ли? Още колко ще бие това коварно сърце?

— Не говори така — скастри го вещицата. — То не те е предало. Смятай го за болен приятел, който ти е помагал дълги години и сега се нуждае от помощта ти. Не го претоварвай. Пий повече вода и по-малко *уиске*. И яж повече овесена каша... но без сол.

— Ворна, попитах те колко ми остава.

— Ако внимаваш, може би имаш десет години живот. Не ми се вярва да са повече.

— Значи ще избутам до петдесет. Стига ми толкова.

— Ще избуташ до петдесет и три, суетен празноглавецо — усмихна се тя. — Искам да пиеш отварите от билки точно както ти обясних. И винаги да внимаваш с напръстничето. Запомни, че с тази билка повече не означава по-добре. Ако прекалиш, може да те убие. Не се изкушавай да добавиш още една щипка прах в чашата.

Бануин се върна тичешком и показа ръцете си на Руатан, за да го похвали.

— О, много хубаво си ги измил. Браво.

Подхвърли момчето до тавана и го хвана ловко. Бануин се разкикоти радостно и Ворна едва сдържа смеха си.

— Две деца — едното малко, другото пораснало.

— Може ли да поюзда с тебе днес? — помоли момчето.

— Днес ще цепя дърва. Можеш да ми помагаш, ако искаш. Но за търкалянето на дървата трябва сила.

— Аз съм силен. Нали, мамо?

Ворна кимна и погледна втренчено Руатан.

— Ще цепиш дърва? Спирай по-често да си поемеш дъх. — Наведе се към Бануин. — Ако видиш, че лицето на Големия мъж се зачервява, кажи му да седне и да си почине.

— Добре, мамо.

— Тогава да тръгваме — каза Руатан, пъкна торбичката с билки в джоба на туниката си и излезе на слънце.

Бануин го хвана за ръката, но Големия мъж вдигна момчето на раменете си.

— Виж колко съм висок! — развика се Бануин. — Мамо, погледни де!

— Гледам те — каза Ворна от прага.

Гледаше ги и докато вървяха през ливадата, слушаше смеха на сина си. Слънцето ги огряваше ярко и сякаш нейното сърце щеше да се пръсне.

Зимата беше мека. И този път Кон не отиде за празника Самиан в Трите потока, а остана в Старите дъбове. Не за да се весели с хората в селището — тази вечер при него се събраха Макус, Брефар, Гованан и Фялок.

Огромният воин пристигна от Седемте върби с новината, че в морето е забелязан флот от двеста дълги кораба, които плавали на север. Той събрал своите петстотин бойци, но нито един кораб не доближил техния бряг.

Тази вест беше и тревожна, и озадачаваща. Двеста кораба побираха десет хиляди бойци. Морските вълци не нападаха през зимата, когато храната беше оскъдна. Как щяха да се изхранят десет хиляди от тях? И накъде се бяха насочили?

— Както изглежда, ще нахлуят в земите на паноните — предположи Макус. — Но това е налудничаво. Дори да разгромят войската на Планинския леърд, храната няма да им стигне.

Кон вече бе изпратил вестоносец при Планинския леърд с предложение да го подкрепи. Вестоносецът се върна и предаде на Кон кратко и грубо послание: „Нито сте нужни, нито сте добре дошли.“

— Колко бойци може да събере той срещу разбойниците? — попита Кон.

— Не повече от дванайсет хиляди — отвърна Макус.

— А колко можем да съберем ние за... да речем, за десет дни?

— Щом Планинския леърд не ни иска — намеси се Фялок, — оставете го да се вари в собствен сос.

— И паноните са от народа келтои — каза Кон. — Още по-важно е да не пренебрегваме огромния брой на нашествениците. Никой не тръгва на набег с десет хиляди. Дошли са да завземат земи. И щом се закрепят тук, ще имаме смъртно опасен враг на север. Все едно ми е дали той иска помощта ни. Ние ще участваме в разгрома на разбойниците.

— За десет дни можем да съберем около петнайсет хиляди мъже, готови за бой — каза Макус.

— Да, можем — потвърди Брефар, — но как ще ги снабдяваме? Хамбарите са пълни, но за да превозим зърно за петнайсет хиляди бойци към земите на паноните, трябва да имаме огромен брой каруци. А тях няма как да съберем навреме. И дори не знаем къде армията на варсите е стъпила на сушата. Ами ако са на сто мили северно отук?

— Надушвам нещо гнило в цялата тази история — обади се Гованан. — И аз като Кон смятам, че те са нашественици и е задължително да ги отблъснем. Но за какво са им притрябвали земите на паноните? Там почти няма злато, зърното също е малко. А ние имаме нови рудници и огромни запаси храна. Ясно е, че нашествениците би трябвало да връхлетят нас. Освен това знаем, че крал Шард мрази Кон и се е заклел да му отсече главата. Безсмислено е да насочи корабите си на сто мили северно от нас и да нападне победни земи.

Брефар завъртя глава.

— Може и да не е точно така. Ако Кон е прав, че са дошли да завладяват земи, могат да докарат още много бойци с корабите и да

започнат опустошителна война срещу нас през пролетта. И дори да ни приклепят — ще настъпят от север и ще ни ударят откъм Седемте върби.

— Възможно е да има и друго обяснение — обади се Макус. — Паноните са наши врагове и Планинския леърд не крие това. Но не им стигат силите да ни нападнат. Не се оставяйте това да ви вдъхва опасно спокойствие. Омразата на паноните към нас е безгранична. Хайде да допуснем, че Планинския леърд няма да се бие с нашествениците, а ги е повикал сам, за да воюват заедно срещу нас. Ако е така, ще имаме насреща си десет хиляди кораби, опитни в набезите разбойници варс и дванайсет хиляди бойци панони.

Страшната догадка ги накара да се смълчат. И когато Кон заговори, гласът му натежа от угризения.

— Дано грешиш, Макус. Ако си прав, вината е моя, защото тъкмо аз разпалих тази омраза с отмъщението си. Опитвах да се сдобря някак с тях, но има и злини, които не могат да бъдат заличени със злато.

Фялок изпсува.

— Стига, човече! Ти постъпи както подобава на мъж и боец. Когато научих за смъртта на Тей, ми се искаше да ги изтребя всичките, до последния. Но сега се питам как е най-правилно да постъпим.

Кон помълча, после погледна Макус и каза:

— Разпрати вестonosци на коне да свикат армията. Нека знаят колко неотложна е задачата им. Няма да тръгнем незабавно към земите на паноните. Ще се подготвим. Ако се окаже, че са нападнати, ще им се притечем на помощ колкото може по-скоро. Ако не, ще браним своите земи. — Обърна се към Фялок. — Приятелю, ти ще предвождаш Железните вълци, ако има сражения.

— Ти при коя част от войската ще бъдеш? — учуди се великанът.

— Ще се бия като пешак при основните ни сили. Много години са минали, откакто мъжете риганте са участвали в голяма битка. На повечето млади мъже ще им е за пръв път. Ще съм с тях заедно с петдесетима от Железните вълци. С останалите ще разполагаш ти.

— Това е чест за мен — каза Фялок и очите му блеснаха от гордост. — Няма да те подведа.

Кон се вторачи в Брефар.

— Крילו, ти се заеми с припасите. Вероятно ще сме принудени да изхранваме армията няколко седмици, докато разберем какво ще се случи. Не бива да ни липсва храна.

— Кон, какво се иска от мен? — попита Макус.

— Ако има битка, ти ще предвождаш конните стрелци. Дотогава възлагам на тебе изпращането на съгледвачи в земите на паноните, за да събират сведения. Колкото по-рано научим истината, толкова по-добре ще се подготвим.

След три дни в Старите дъбове започнаха да пристигат бойци от риганте. На петия ден броят им вече надхвърляше пет хиляди. За късмет времето беше меко, защото всички тези мъже трябваше да прекарат първите нощи под открито небе. Но Брефар се бе погрижил дървари да започнат навреме голяма сеч. Пренасяха неуморно дънерите към селището и строяха големи заслони. Кон прекарваше дните и половината от нощите в срещи с вождовете.

На шестия ден се върнаха и последните съгледвачи.

И потвърдиха опасенията на Макус. Планинския леърд на племето панони се бе съюзил с Шард и двамата водеха войските си към земите на риганте.

В полунощ Кон пак бе събрал своите пълководци, но този път с тях седеше и Руатан. Големия мъж не говореше много, а слушаше внимателно замислите им за битката. Кон бе огледал местностите северно от Старите дъбове и реши да пресрещнат врага при ридовете на шест мили от селището.

— Там равната земя се стеснява между два хълма и ако се сражаваме на това място, ще имат по-малка полза от надмощието си.

Според съгледвачите общият брой на враговете доближаваше осемнайсет хиляди — почти двойно повече от бойците, с които риганте разполагаха в този ден. Все пак Кон попита Макус:

— Кога ще стигнат там?

— Утре... ако проточат похода и през нощта. Ако не — призори вдругиден.

— Колко бойци имаме сега?

— Почти девет хиляди, но непрекъснато се събират още. Утре ще са около десет, може би дори единайсет хиляди.

— Защо да не ги чакаме тук? — попита Брефар. — Нали затова Дългия леърд е построил това укрепление?

Изглеждаше неспокоен. Отговори му Руатан.

— Да, можем да им се опълчим и тук, но варсите ще започнат да плякосват и да опустошават околността. Ще изтрият малките села от лицето на земята. Най-лошото е, че нашите бойци са оставили жените и децата си у дома. Няма да седят в укреплението, докато онези мръсници поробват и колят близките им. Кон е прав. Трябва да пресрещнем врага и да се справим с опасността в една решителна битка.

— Да, страхотна битка ще е — озъби се Брефар. — Ще имат почти двойно надмощие.

— Няма как да променим съотношението на силите — каза му Кон. — Но нашите бойци ще бранят земята, която обичат. Това също дава надмощие. Имаме и Железните вълци. Те ще наклонят везните в битката.

— Как ще използваш отряда? — попита Фялок.

— Трябва да заемем склоновете от двете страни, за да насочим вражеските войски в пролуката между тях. Аз ще съм там, в предната редица. Планинския леърд ще ме види. Мрази ме толкова силно, че се надявам да прати основните си сили срещу мен. Фялок, ти ще бъдеш с хората си на източния хълм, докато не видиш моя сигнал. Тогава ще ги удариш във фланг. Не допускай да се врежете прекалено навътре сред тях. Удряте, отдръпвате се и удряте отново. И отново. Макус ще ги заобиколи със своите конни стрелци и ще ги нападне в гръб. Щом врагът се обърка и видим сгоден случай, аз ще поведем атака, за да убием и Планинския леърд, и крал Шард.

— Ако всичко потръгне както си го намислил — обади се Брефар.

— Да, стига да не настъпи някакъв обрат — сдържано се съгласи Кон. — Потегляме утре. Крило, ти оставаш тук. Мнозина бойци ще закъснеят. Събери втори голям отряд от тях и елате да ни подкрепите колкото може по-скоро.

Всички освен Руатан се разотидоха. Кон усещаше, че Големия мъж се тревожи за нещо, но вместо да отговори на въпроса му Руатан попита на свой ред:

— Разумно ли е Брефар да бъде предводител на нашите подкрепления?

— Няма голяма полза от него на бойното поле. И ти видя как се държа тази вечер. Аз почти надушвах страха му.

— Да, ясно ми е. Само че... Кон, тъкмо в тези подкрепления може да е разликата между нашата победа или разгром.

— Знам, че рискувам. Но не мога да си позволя да оставя тук Гованан. Той ми трябва в битката.

— Аз мога да остана.

— Ти — Големия мъж? Ще пропуснеш сражението?

— Май ще е по-благоразумно да не разчиташ на Брефар.

— Ще помисля. Добре ли си, татко? Нещо ти тежи.

— Я стига. Силен съм като бик. Не се притеснявай и за това. Но вече ми се спи и трябва да лягам. А и Мерия сигурно будува, ще иска да научи всичко за плановете ни.

— Изненадах се, че не си я оставил в Трите потока.

— Да я оставя? И тя би ме послушала, като знае, че ти и Бран ще се сражавате? Кълна се в боговете, Кон, че предпочитам да застана срещу разбойниците варс, отколкото да ѝ кажа, че трябва да си стои в селото.

Руатан прегърна сина си и тръгна към стаята, където го бяха настанили с Мерия.

Кон излезе в мрака, подмина две ръмжащи кучета, които се биеха за някакви огризки до една сергия, и се качи на крепостната стена. Постоя там, загледан на север, после погледът му се плъзна по стотиците лагерни огньовете, които сгряваха неговите спящи бойци.

Гнетяха го натрапчиви мисли. През целия си живот бе мечтал да брани хората от своето племе, а им бе навлякъл тази ужасна беда. Заради неговата омраза и отмъщение се бе стигнало до този съюз между Планинския леърд и Шард. А след ден или два стотици, може би хиляди мъже от неговото племе щяха да умрат. Заради него.

Вятърът вече хапеше и той се загърна с наметалото и слезе от стената. Жена с дълга рокля, покрила главата и раменете си с тъмен вълнен шал, излезе от Големия дом. Мерия. Видя го и му помахала. Носеше нещо. Кон се сети, че е храна. Усмихна се разнежен. До последния си ден Мерия щеше да се отнася с него като с дете, което трябва да нахрани.

Тя го доближи, но едното псе се втурна към нея с яростен лай — бе надушило храната. Мерия се извъртя към него. Кон хукна и закрепця с все сила, за да го прогони, но то скочи към Мерия и челюстите му щракнаха във въздуха. Мерия се отдръпна рязко. Кльощавият пес заръмжа — миризмата го влудяваше. Скочи повторно, но този път искаше да ухапе жената, която не му даваше така желаната храна. Кон дотича и протегна ръка. Челюстите на псето стиснаха дебелия кожен предпазител на китката му. Кон извъртя рязко ръката си и я тръсна надолу. Чу се неприятно пращане и кучето се стовари в гърчове на земята. Кон прилекна до него. Животното беше сравнително дребно, а и старо, с трошливи кости. Прешлените на шията му не бяха издържали усукването. Той се изправи и се обърна към Мерия.

— Добре ли си, мамо?

Тя не помръдваше, лицето ѝ белееше призрачно в тъмнината.

— Ти го уби...

— Без да искам.

— Кон, ти уби кучето, което те ухапа — прошепна Мерия. — О, небеса...

Кръвта му изстина във вените. Бе нарушил своята геша тъкмо в нощта преди голяма битка. Постояха безмълвно, после тя стисна ръката му.

— Какво ще правиш сега?

— А какво мога да направя, мамо? Ще водя бойците на риганте в битката.

— Не — ахна тя и се дръпна. — Не! Не може да се случи отново!

Руатан изпъшка и се обърна по гръб. Болката пак го прободде. Напрегна се да седне и видя, че постелята до него е празна. Изохка, насили се да стане и отиде при стола, на който бе сложил дрехите си. Извади торбичката с билките, взе щипка сушено напръстниче и я пусна в чаша с вода. Разбърка билката старателно и я изпи. След малко въображаемият обръч около гърдите му се разхлаби.

Много тежко му беше да убеждава Кон, че трябва да остави него в укреплението. Но това решение наистина беше разумно. Колкото и да обичаше Крилото, не му се доверяваше, че ще доведе подкрепленията

навреме. Не можеше да си представи, че Брефар ще се разбърза да се включи в битката.

Пи още вода, за да махне горчивия вкус на билката от устата си.

Ворна бе дошла при него в деня, когато щеше да потегли към Старите дъбове. Тръгнаха бавно покрай ограждението за коне до ковачницата на Нанкумал.

— Не си й казал, нали?

— Не съм.

— Чуй ме, Руатан. Ако се биеш в това сражение, ще умреш. Сърцето ти няма да издържи. Ако не смееш да признаеш на жена си, поне го сподели със сина си.

— Ще му кажа. И ще чакам вести с жените и пеленачетата — сопна се Руатан.

Ударите на сърцето му станаха болезнени. Ворна докосна с тънката си ръка гърдите му и той се успокои.

— Пак имаш силите си... — прошепна смаяният Руатан.

— Позна. Но и те не стигат да те изцеля. Помниш ли своята геша?

— Разбира се. Ама че щуротия. Подозирам, че вещицата е била пияна, когато е изрекла думите: „Не бъди щит на краля.“ И до днес не намирам смисъл в тях.

— Ру, винаги има смисъл в такива думи. Вещицата превръща в думи своето видение. Ти си се вкопчил в думата „крал“, но може да бъде всеки владетел. Сега Конавар е повелител на племето риганте. Мерия знае ли твоята геша?

— Не. След смъртта на Варакон винаги сме отбягвали разговори за пророчества. Те я плашат.

Ворна въздъхна.

— Ру, дано намериш начин да й кажеш. Но каквото и да решиш, моля те да помислиш за Мерия и синовете си по пътя към Старите дъбове. Обичат те. Ако те загубят, ще разбиеш сърцата им. И моят малък Бануин те боготвори. Помисли за всичко това. Помисли добре. Не позволявай гордостта да те лиши от последните години на живота ти. Не се срещат често добри хора на този свят, Руатан. Остани с нас още малко.

Думите й го трогнаха.

— Няма да се бия, Ворна. И ще кажа на Кон.

Но ето че не му бе казал. Твърде много грижи му се бяха струпали на Кон, за да се безпокои и за здравето на своя пастрок. Но Руатан се вкопчи в шанса да събере подкрепленията и да ги прати към битката.

Вратата се отвори със замах и Мерия нахълта в стаята.

— Какво има, момиче? — попита Руатан и я прегърна.

Тя му разказа задъхано за кучето и нарушената геша на Кон.

— Казваш, че кучето ухапало предпазника на ръката му?

— Да.

— А зъбите пробиха ли кожата на Кон?

— Не.

— Значи няма страшно. Кон не е нарушил своята геша.

Мерия се отдръпна рязко.

— Казал си и на Варакон, че неговият кон е убил гарвана. Уверявал си го, че не е нарушил своята геша. Но той умря. Ру, не бива и синът ми да умре! Няма да понеса това.

Руатан се извърна и промърмори:

— Ще поговоря с него.

— Ще поговориш? И какво от това? Ру, трябва да го опазиш жив. Преди много години обеща, че моят съпруг ще се върне от битката. Той умря. Не искам да се повтори същото. Ти си най-великият воин на нашето племе. Всеизвестно е. Трябва да бдиш над него. Трябва да си до него във всеки миг. Ще направиш ли това за мен?

Той се взря в преливащите ѝ от ужас очи.

— Когато изрекох първото си обещание към тебе, още бях млад. Вярвах, че съм непобедим и винаги мога да опазя любимите си хора. Но остарях и помъдрях.

— Не! — извика Мерия. — Не бива да говориш така! Няма помощ от тебе. Умолявам те, Ру, ако ме обичаш, обещавай ми да бъдеш негов щит!

Тези думи го връхлетяха страховито. Коремът му се сви, дъхът спря в гърлото му. Гледаше очите ѝ и копнееше да ѝ обясни какво е поискала току-що от него.

— Обичам те, момиче. По-силно от живота си. Много по-силно. — Най-после успя да вдигне с пълни гърди и се усмихна. — Обещавам.

Отчаянието ѝ стихна и тя се притисна отмаляла до него.

— Ти си моята опора...

Той я погали и я целуна по косата.

— Отиди при Кон — настоя Мерия. — Разведри духа му, както успокой мен. Сега знам, че всичко ще свърши добре. Знам.

— Да, всичко ще свърши добре — тихо повтори Руатан.

Облече се и тръгна по коридора към стаите на Кон. Синът му седеше до овалната маса, стиснал чаша *уиске*. Вдигна глава и го погледна.

— Казала ти е.

— Нима си мислеше, че няма да ми каже? — засмя се Руатан. Седна до него, взе чашата и отпи голяма глътка. — Хубаво е... — проточи, докато се наслаждаваше на вкуса. — Ти как си?

— Добре съм. Наистина. Ако съм нарушил своята геша, така да бъде. Извърших голямо зло и ще приема това като наказание. Но се кълна в Таранис, че няма да загубя тази битка. И да умра, преди това ще направя всичко по силите си да залича тази заплаха за нашите земи.

Руатан тупна сина си по рамото.

— Чувам думи на истински мъж. Гордея се с тебе, момко.

— Обмислих предложението ти. Наистина е по-разумно. Остани тук и изпрати колкото може повече подкрепления. Но не на малки отряди. Събери ги и нека тръгнат, когато са поне две хиляди.

Руатан завъртя глава.

— Не, Кон. Вече се налага да разчитаме на Крилото, защото аз ще бъда до тебе.

Кон се усмихна.

— Мама ти заповяда да ме пазиш, нали?

— А какво друго да направи за своето момче? Казах й, че ще победим, после ще те измия, ще ти сменя пеленките, ще те увия в одеялце и ще те отнеса вкъщи направо в любящата й прегръдка.

Кон се разсмя гръмогласно.

— И твоята майка ли беше същата?

— Съвсем същата. Нали затова казват, че мъжът не остарява, докато майка му е жива. И си мисля, че е вярно. В нейните очи си оставаш дете. Ужасно е досадно. Но от мен да знаеш — когато я няма, ще си готов да се откажеш от всичко, само за да чуеш още веднъж как ти говори като на дете.

— Но ти никога не си се държал така с мен. Винаги ми показваше, че за тебе съм умен, находчив, безстрашен.

— И ти си точно такъв, момко.

Погледите им се срещнаха.

— Никой не може да има по-добър баща от тебе — промълви Кон.

— Хайде сега, не се размеквай. Напълни чашите. Ще пийна още малко с тебе, после си лягам. Утре ни чака тежък ден.

Шард стоеше на хълма до Планинския леърд и оглеждаше вражеските войски. Пресметна, че около десет хиляди бойци са заели склоновете и долината между тях.

— Можем да ги смачкаме — каза Планинския леърд.

„Нищожно човече с нищожно гласче и нищожен ум“ — рече си Шард. Твърде лесно разпознаваше страха у него. Но бездруго се знаеше, че неговият съюзник е уплашен. Иначе този съюз щеше да е немислим. Планинския леърд се нуждаеше от неговите Морски вълци, за да разгроми риганте. Имаха разногласия само за едно — кому се пада да убие Демонския леърд. Шард открай време се смяташе за щедър мъж, но този път отстъпи с голямо нежелание. Ако успееш да пленят Конавар жив, Планинския леърд щеше да го убие, Шард пък щеше да отнесе главата му, за да я побие пред къщата на покойния си брат. Кралят на варсите пак потисна раздражението си. Дори месеци след уговорката тази отстъпка му разваляше настроението. Напрегна очите си, искаше да види Конавар.

— Кой сред тях е Демонския леърд? — обърна се накрая към мъжа до себе си.

— Нали виждаш исполина с ризницата в средата на първата редица? Онзи до него, който сочи към склона.

— Сега го виждам. Как искаш да нападнем?

Предводителят на паноните се почеса по черната брада и седна на един камък.

— Мисля, че ти трябва да поведеш своите бойци към средата. Моите хора ще нападнат по склоновете. И накрая ще притиснем Конавар от три страни.

Шард мълчеше и се взираше във враговете. По западното било се бяха строили мъже с брони. Ако очите не го подвеждаха, наброяваха около петстотин. Зад тях обаче имаше израснали нагъсто дървета, където можеха да се скрият още хиляда. Бойците около Конавар също носеха ризници, щитове и шлемове, иначе армията му се състоеше от племенни бойци, тръгнали на бой с туники и наметала. Върна се няколко крачки по билото и огледа своите отряди. Десет хиляди закалени в битки воители с мечове и брадви. Повечето имаха ризници, но никой не носеше щит. Щитът прави война тромава и бави нападението. Осемте хиляди бойци на паноните бяха разположени на двеста крачки западно от неговите. И бяха въоръжени не особено добре — предимно с леки копия. Чакаха неспокойно началото на битката.

Шард си мислеше колко е странно, че в армията винаги се отразяват чудатостите на нейния предводител. Тези млади мъже от племето панони бяха достатъчно смели, за да тръгнат на война, само че се подчиняваха на плашлив човек и сякаш някаква недоловима магия пренасяше неговата слабост върху тях.

„Нека нападнат склоновете. Не е чак толкова важно ще изтласкат ли врага оттам. Щом разпръснем онези по средата и пленим Конавар, оцелелите ще побегнат. Ще се скрият в Старите дъбове, но няма да е задълго. Ще подпалим укреплението и ще ги накараме да излязат.“

Върна се при предводителя на паноните, вторачен злобно в бойците на риганте, от които го делеше половин миля.

— Днес ще утолиш жаждата си за мъст — каза му Шард дружелюбно.

— О, да. Той ще си плати за убийството на моя побратим — Рибарския леърд. Ще страда заради закланите деца и поруганите жени.

Шард бе чул историята за възмездието, което Конавар стоварил върху село Сияйна вода. Не помнеше някой да е споменавал, че е имало и изнасилени жени.

— Брей, той е бил неуморим онази нощ. Да избие толкова хора, да опожари цяло село и да му остане време за забавления...

Планинския леърд не го слушаше. Огромната длан на Шард се отпусна върху рамото му.

— От изгрева минаха два часа. Мисля, че е време да се бием.

Кралят на варсите видя как дребосъкът преглътна тежко, преди да слезе по хълма при своите бойци. Шард погледна още веднъж към войските на риганте. Чакаха невъзмутимо. Някои седяха на земята. Не откриваше признаци на паника в тях, поне отдалеч.

Тръгна надолу по склона към своите пълководци, все начумерени и свирепи мъже. Взе си шлема и меча и изрева:

— Готови ли сте за Пиршеството на гарваните?

Кръвожадни вопли от хиляди гърла разтресоха въздуха. Той изчака виковете да стихнат и кресна:

— Нека днес боговете пият до насита!

Размаха меча си и изпъна ръка, за да посочи с него войските отсреща. Армията тръгна — отначало бавно, после Морските вълци затичаха тежко към строените врагове.

Фялок стоеше невъзмутимо на западното било. Гованан до него се прокашля и каза престорено небрежно:

— Май тази нощ ще падне слана. Усеца се по вятъра.

Великанът се ухили.

— Значи ще се топля с наметало на Морски вълк.

Бойците на паноните тичаха право към техния хълм.

— Изведете конете! — викна Фялок. — И бъдете готови да ги яхнете.

— На Кон май ще му е трудно да удържи напора на разбойниците — каза Гованан. — Изглеждат корави мръсници.

Стотици стрелци изведоха конете от сенките между дърветата. Петстотинте Железни вълци на Фялок се дръпнаха от билото и яхнаха конете. А мъжете с лъковете изтичаха напред, заеха позиция, опънаха тетивите и започнаха да обсипват със стрели напирещите към тях панони. Фялок пхна крак в стремето, намести се на седлото и погледна към отсрещния склон. Виждаше, че и Макус спазва уговорената стратегия. С всеки залп десетки панони се свличаха, мигове по-късно — десетки други.

Източният хълм беше много стръмен и вражеската атака се превърна в пълпене нагоре. Минута-две по-късно стотици бойци на паноните бяха улучени от стрели. Тела се търкаляха надолу, нападащите се спъваха в тях и мнозина падаха.

А долу Морските вълци бяха на двеста крачки от чакащите пешаци на риганте. Фялок побутна с пети коня си да тръгне напред. Стрелците се втурнаха назад между конете. Фялок извади меч си от ножницата и викна:

— Напред!

И срита коня си да препусне.

Петстотин тежко въоръжени конници се спуснаха от билото, врязаха се в гъстите тълпи на паноните, съсичаха ги, прегазваха ги. Стъписани от напора им, враговете се отдръпнаха, за да подготвят нова атака. Но конниците не им даваха да се опомнят, преследваха ги безмилостно. Гибелният натиск на Железните вълци всяваше паника и битката на склона скоро се превърна в клане.

Фялок видя как Планинския леърд побягна на север. Много му се искаше да го подгони, но заповедите на Конавар бяха недвусмислени: след като спре и разпръсне нападателите на хълма да се насочи към фланга на по-опасния враг — армията на варсите.

Събра конниците и ги поведе в плътен клин. Бе намислил да се вреже във враговете под остър ъгъл като ренде, остъргващо дъска. Така нямаше да навлязат сред плътната маса от опитни воители, където щяха да загубят напълно предимството на скоростта и маневреността.

От другата страна конните стрелци на Макус препускаха покрай фланга на вражеската армия и го прореждаха с облаци от стрели.

Фялок нанесе два кинжални удара с тежката си конница. При втората атака младеж с брадва едва не го смъкна от седлото — скочи, хвана ризницата му и се напъна да го стовари на земята. Фялок го халоса по лицето с щита и онзи отлетя назад, но жребецът се препъна. Фялок изтърва меч и се вкопчи в гривата на коня. Противникът имаше време да замахне точно с брадвата — улучи го над ръба на щита и Фялок чу пращането на ключицата си. Конят стъпи устойчиво, великанът измъкна късия меч от ножницата, завъртя ловко жребеца с колене и наръга младежа в гърлото. Гованан избута с коня си други двама и Фялок успя да се откъсне от враговете.

Отдалечи се малко като в мъгла от страшната болка и се обърна да огледа бойното поле. Всички оцелели бойци на паноните се бяха разбягали, но Морските вълци изтласкваха пешаците на Конавар в долината между склоновете. Редиците на риганте се извиваха като

опънат лък. Потта се стичаше в очите на Фялок и му пречеше да вижда.

— Сега какво? — обади се Гованан, щом Железните вълци се подредиха отново от двете страни на предводителя си.

— Мисля, че... е време... да нарушим заповедите — каза през зъби Фялок, докато се бореше с болката. — Ще се качим пак на билото и ще се спуснем да ударим близо до сблъсъка между бойните редици. Притискат лошо хората на Кон. Може да ги разгромят. След мен!

Фялок подкара коня си косо нагоре по склона. Малко оставаше да се свлече в несвяст от болка. Едва смъкна щита от лявата си ръка и го пусна на земята. Напъха лявата си китка под колана.

Обърна се към яростната битка долу. Кон и Руатан стояха рамо до рамо, враговете се опитваха да ги заобиколят. Стотици бойци на риганте лежаха бездиханни на земята. Въпреки че му причерняваше от болка, Фялок се възхити на Руатан и Кон. Те бяха непоклатими, не трепваха пред пълчищата, мечовете им сечаха и пробождаха като светкавици. Той изтри отново избилата по челото му пот.

— Връзваме се в средата. — Посочи на Гованан. — Скачаме от конете и заставаме в боен строй около Кон.

— Ще загубим конете. Ще ги накълцат.

— По-добре да накълцат тях, отколкото съратниците ни — изпъшка Фялок. — Атака!

Железните вълци се понесоха като вълна надолу по склона.

За пръв път от година или повече Руатан не усещаше болки в гърдите, ръцете и краката не му тежаха. Гледаше настъпващите Морски вълци и си казваше, че отново е Пръв воин на риганте, готов да се разправи с всеки враг на племето.

Бе вързал прошарената си коса на опашка, за да сложи стария кръгъл железен шлем. Стоеше до сина си и опираше ръце върху дръжката на забития в земята дълъг меч.

— Кон, стой близо до мен!

Синът му не отговори. С кръгъл бронзов щит на лявата ръка и меча на сидите в дясната, Кон чакаше хладнокръвно, разноцветните му очи взрени в стената виещи и ревящи мъже, която напираше към тях.

Руатан стисна с двете си грамадни ръце обвитата в кожа дръжка на тежкия меч. Отблизо виждаше добре Морските вълци — високи русокоси и синеоки мъжаги. Долавяше самонадеяността и увереността им, че ще разпилеят набързо племенните бойци. Погледна сина си и си спомни предишния път, когато бе стоял до близък човек в очакване да посрещне кръвожадната ярост на варсите.

Първите редици на риганте се хвърлиха да пресрещнат Морските вълци с проблясващите си остриета. Мощта на атаката ги помете. Руатан кресна оглушително, втурна се напред и мечът му сцепи черепа на висок разбойник с тежка брадва в ръце. Демонският меч на Кон разсичаше ризници, сякаш бяха изплетени от вълна. Петдесетимата Железни вълци бяха като стена от двете страни на своя леърд и не се огъваха.

Атаката на разбойниците загуби силата си като огромна вълна, блъснала се в канара. Руатан не се отдалечаваше от Кон и бдеше във всеки миг. Три пъти се нахвърли срещу врагове, които опитаха да нападнат Кон от страни.

Силата му се върна и той благославяше от сърце Мерия, която го бе принудила да влезе в битката. Да, нямаше да е зле, ако можеше да поживее още няколко кротки години със семейството си в очакване болното му сърце да спре от немощ, както си седи на стола и гледа планините. Но този ден беше по-добър от всичко. Това беше истински живот! Не заради гибелта на хиляди, не заради страшните писъци на умиращите, които изведнъж проумяваха за последен път, че са смъртни и тленни. А защото можеше да се изправи срещу своите страхове като достоен мъж, да застане пред ръба на бездната и да не се огъне.

Морските вълци пак натискаха свирепо около Кон и избутваха съратниците му. Руатан забеляза навреме опасността, блъсна с рамо един разбойник, скочи мощно и ритна друг в гърдите, събори още двама с отлетялото си назад тежко туловище.

— Гръб в гръб! — извика на сина си.

Кон го чу, доближи го и се обърна с гръб към гърба му. Мечовете им разсичаха всеки наоколо. Руатан понесе няколко удара по раменете и хълбоците, но ризницата издържа. Нож го поряза дълбоко по прасеца. Смъртно ранен разбойник бе пропълзял към него. Руатан му разпори гърлото и веднага вдигна меча с обратен замах, за да пресрещне друго вражеско острие.

Железните вълци пак притиснаха враговете и ги изблъскаха за малко, та Кон и Руатан да се върнат в редицата. Някои от разбойниците кривнаха към склона, за да обкръжат бойците на риганте. Руатан видя как конницата на Макус им пресече пътя в галоп.

Намери време да хвърли поглед към Кон. Синът му беше оплескан с кръв, червени петна засъхваха по лицето и брадата му. Кон направи крачка назад, за да погледне наляво и надясно, после и към задните редици, искаше да прецени силата на бойците, които му оставаха. Един враг с дълъг меч опита да се възползва от това. Руатан го спря с такъв удар, че острието мина през ключицата и разсече гърдния кош чак до сърцето.

Сега бяха решаващите мигове в битката. Ако варсите упорстваха в натиска си, можеха да разделят на две бойците на Кон. Това щеше да ги въодушеви и да обезсърчи бранителите. Но ако успееш да отблъскват разбойниците още малко, щяха да подронят увереността им и страхът щеше да се прокрадне в душите им. Руатан знаеше, че този ден на кръв и смърт ще потръгне към победа или разгром през следващите няколко минути. Кон също го знаеше и се връза безразсъдно в гъмжилото на враговете, разчиташе бойците му да го последват.

Оцелелите Железни вълци — не повече от двайсетина, нападнаха безогледно заедно с него, водени от Руатан. Яростта на Кон се развихри така, че той си проби път навътре сред разбойниците. Руатан се биеше отчаяно, за да стигне до него. Копие удари Кон в гърдите и го събори по гръб. Руатан изрева, мечът му отсече ръката с копието, раненият се свлече с писък и другите разбойници го стъпкаха в бъркотията.

Исполинското тяло на Руатан се извиси над падналия Конавар, двуръчният меч размяташе враговете сред фонтани от кръв. Кон се обърна по корем, опря коляно, напипа дръжката на меча и се изправи до баща си. Острие на меч издрънча отстрани по шлема на Руатан и го смъкна от главата му. Големия мъж залитна. Вторият удар щеше да е по незащитената му глава. Кон отклони острието и даде време на Руатан почти да разсече противника.

Чуха грохота на копита и Руатан рискува да отдели миг, за да погледне надясно.

Конниците на Фялок проникнаха като връх на копие сред варсите, разхвърляха ги настрани. Натискът към пешаците на риганте отслабна — разбойниците се обърнаха, за да се справят с новата заплаха. Но конницата не спираше. Няколко коня се преметнаха и захвърлиха ездачите си сред враговете, които ги накълцаха тутакси. Фялок се добра до средата на първата редица бранители и скочи от седлото с измъчена гримаса. И другите Железни вълци се събраха около своя леърд, оставяха конете си да избягат както могат.

В този хаос на Руатан му стигна времето да се опомни, защото вече се задъхваше и имаше нужда да спре за малко. Обърна се да погледне на юг. Крилото вече трябваше да е пратил подкрепления, но никой не се появяваше.

Изведнъж се сети за Бендегит Бран. Мерия бе наложила волята си и той да остане в Старите дъбове. Момчето се разбесня, когато чу за това решение. Руатан си спомни, че не се бе сбогувал с по-малките си синове, и това го натъжи.

Разбойниците нападнаха с ново настървение. Руатан застана до Фялок и Кон. Пак имаше сила, а болката изчезна.

Долавяше по усет някаква промяна в сражението. Бойците на риганте бяха издържали на натиска и въпреки страховитите загуби сега отблъскваха Морските вълци с ожесточение, равно на тяхното. Варсите също разбираха много добре какво се случва. Сега се биеха не да завоюват земи, а да оцелеят.

Конните стрелци на Макус останаха с празни колчани. Зарязаха конете, дотичаха да вземат оръжията на загиналите и се хвърлиха в безразборната сеч.

Раненият крак на Руатан се схващаше. Ботушът му се напълни с кръв и той накуцваше зле. Кон му заповяда да се дръпне назад, но великанът само въртна глава. Битката пак се разгоря около тях.

Несръчно замахнал враг го цапардоса с плоското на меча по главата и той се стовари по гръб. Двама Железни вълци го вдигнаха, но Руатан пак се олюля. Стори му се, че чува отново тропот на много копита и примижа, за да види какво става на юг.

Стотици ездачи приближаваха в галоп. Зърна златисторусата глава на Бендегит Бран сред първите. Руатан се повлече към тях, размахваше ръце и сочеше източния хълм. Бран видя навреме знаците

му и поведе конниците нагоре по склона, където наскачаха от седлата и хукнаха яростно към левия фланг на Морските вълци.

Армията на варсите се отдръпна, за да се престои.

Съюзниците им бяха избягали от бойното поле. И сега бойците на риганте имаха надмощие. Да се борят за победа ставаше немислимо. Продължиха съпротивата още малко, прекършиха се изведнъж и който оцеля, хукна обратно на север.

Войските на риганте не ги подгониха. Руатан ги погледа как се отдалечават. Заби мечата си в земята и седна на един камък. Кон дойде при него.

— Голям мъж, видя ли колко си струва да вярва човек в своята геша?

— Да, ще вдигна наздравица за тази мисъл — промърмори Руатан. — А ти видя ли как Бран поведе атаката? Небесата са ми свидетел, че ще стане мъж като планински връх.

Кон седна на земята до него.

— Не мога дори да преброя колко пъти ме спаси днес.

— Дължах го на баща ти. Той беше истински храбрец, Кон.

— Смятам *тебе* за истински храбрец. Но вече ще почитам и него искрено.

— Радвам се да чуя това, синко.

Бендегит Бран дойде със сияйна усмивка на хубавото си лице.

— За малко да пропусна победата.

Кон си знаеше точно какво ще каже Руатан. И Бран знаеше, затова намигна на по-големия си брат.

— Гордея се с тебе, момко — промълви Руатан и прегърна сина си, който го целуна по брадясалата буза.

— Нима е имало миг, когато не си бил горд с мен? — попита невинно.

— Не си спомням такива мигове — засмя се баща му.

— Трябва да се погрижим за ранените — напомни Кон. — Ела с мен, Бран. Тъкмо ще обясниш защо си тук въпреки заповедта ми.

Руатан ги гледаше. Видя как ръката на Кон обгърна раменете на Бран. Слънцето надникна през облаците, докато се взираше с безмерна гордост в синовете си.

Отпусна ръце върху дръжката на мечата, огледа бойното поле, после и далечните планини.

„Добър ден беше този...“

Загубите се оказаха смразяващи. Бяха загинали почти три хиляди мъже от риганте, сред тях двеста и двацет от Железните вълци. Още две хиляди бяха ранени тежко, мнозина от тях щяха да останат без ръка или крак. Никой не броеше трупове на паноните и варсите. Кон заповяда да бъдат изкопани дълбоки ровове, да вземат оръжието и броните на мъртвите врагове и да хвърлят трупове им в изкопите.

Отиде с Бран при Фялок. Великанът седеше гол до кръста, двама негови съратници наместваха счупеното му рамо, за да го превържат.

— Ето още един човек — засмя се Кон, — който знае кога трябва да наруши наглед съвсем разумните заповеди.

Лицето на Фялок сивееше от болката, около очите му се виждаха тъмни кръгове.

— До последните минути не се знаеше как ще завърши битката и това не ми допада — изръмжа той. — Изпратих Гованан с онези, които успяха да си намерят коне, за да торМОЗИ отстъпващите врагове, да ги гони на север.

— Каза ли му да не се увлича, ако срещне сериозен отпор?

— Казах му. Но той бездруго знае какво да прави.

Кон приклезна до ранения.

— Ти се прояви великолепно. Дори повече от великолепно. От днес ти си предводителят на Железните вълци.

Лицето на Фялок се отпусна и той се усмихна.

— Ти ми се довери, Кон. Няма да забравя това.

Двамата братя продължиха нататък. Дойдоха трима друиди — двама от племето панони и брат Слънцеднев. Грижеха се за ранените заедно с жените, които идваха от най-близкото село.

А здравите бойци на риганте още обикаляха бойното поле и търсеха ранени сред мъртъвците. Ако намереха жив боец от паноните, отнасяха и него да бъде превързан и лекуван. Ранените разбойници нямаха такъв късмет — доубиваха ги.

Кон дръпна Бран настрана, за да не ги чуе никой.

— Къде е Крилото?

Най-малкият брат сви рамене.

— Седи си в Старите дъбове. Реши, че е нужно там да остане голям и силен отряд, да не би врагът да пробие и да стигне до укреплението.

— И изпрати тебе вместо да дойде.

— Кон, не беше точно така. Накрая си направих оглушки и за твоите, и за неговите заповеди. Много съм нагъл днес, а?

Бран се наведе, взе камък и го запрати по летящ нависоко гълъб. Камъкът профуча само на педя от птицата.

— И какво ти заповяда той?

Младокът зарови пръсти в дългата си коса, преди да отговори.

— Кон, не си струва да даваш воля на гнева си към него. Знаеш какъв е. Той накара всички идващи бойци да влязат в укреплението. Опитах се да споря с него, но не желаше да ме чуе. — Бран се извърна. — Много е уплашен, Кон. Както и да е... Аз пък видях едноокия Арна, който пристигаше с всичките си бойци от Змийското езеро. Яхнах кон, препуснах към тях и им казах, че си заповядал да ви подкрепят. Той бе довел над осемстотин мъже на добри коне. Стигнахме при вас за по-малко от два часа. Не е зле, какво ще кажеш?

— Вие помогнахте за обратата в битката — призна Кон и не сдържа тихата си ругатня. — С колко бойци се е затворил Крилото в укреплението?

— Повече от три хиляди.

— Нямаше да ни е излишна и тяхната подкрепа — студено промълви Кон.

— Но победихме и без тях.

— Не говоря за това, Бран. Трябва да знам, че заповедите ми се изпълняват.

— Но не от мен или Фялок? — прихна Бран толкова заразително, че и Кон се засмя.

— Да, ти наистина си наглец. Сега събери още хора и помогнете на брат Слънцеднев.

— Ей сега. Но ти ми обещавай да не си изкараш яда на Крилото. Той не може да надмогне себе си.

— Обещавам. Тръгвай де!

Следобедът се изнизваше в грижи за ранените. Дойдоха трима гайдари, които застанаха насред долината и засвириха „Жалба за бойците“. Ехото се носеше призрачно между хълмовете.

Гованан се върна с конниците си по здрач. Смъкна се отмалял от седлото.

— Преследвахме ги чак до морето. Кралят на Морските вълци ни се изплъзна. За малко да го спипаме, но той събра бойци и ни нападна на свой ред. Кълна се в небесата, този мъж е неукротим. Трябваше да отстъпим. И все пак доведохме пленник.

Гованан даде знак на двама ездачи, които доведоха трети кон. На него седеше с вързани ръце Планинския леърд. Единият конник бутна дребния мъж и той се стовари на земята, но веднага стана, макар и непохватно. Колкото и уплашен да беше, вирна глава. А когато застана пред Кон, се изхрачи в лицето му. Гованан замахна, но Кон вдигна ръка и завъртя глава.

— Развържи го.

Гованан извади нож и срязва въжетата.

— Ела с мен — каза Кон на Планинския леърд, заведе го при няколко големи камъка, седна и се загледа в бойното поле.

— Чакаш да се моля за живота си ли? — изсумтя дребосъкът. — Дълго има да чакаш.

— Не очаквам да се молиш. Ти си вожд от народа келтой. Очаквах обаче да проявиш мъдрост... а това не се случи досега. Ако армията на варсите бе победила днес, това щеше да е краят за всички нас. Щяха да завземат земите ни, да доведат семействата си и още по-голяма армия. Твоята жажда за мъст те заслепи... както и аз бях заслепен преди години. Не минава ден, в който да не си спомням за онези деца в Сияйна вода, за посечените от моя меч жени. Не се надявам на прошка. Има злодеяния, които не бива да бъдат прощавани. Но ако искаш моята смърт, избери могъщ мъж и го прати срещу мен за двубой до смърт. — Кон не отделяше погледа си от просмуканата с кръв земя. — Аз убих десетки от вашите хора. А ти доведе хиляди да умрат тук. За какво? Постигна ли нещо? — Кон стисна устни и се взря в очите на другия мъж. — Ще изпратя при тебе вестоносец с кръвнина за Сияйна вода. И ти ще я приемеш.

— А защо да я приемам? — сопна се Планинския леърд.

— Защото това е правилното решение. Изслушай ме внимателно. С тази битка може да сложим край на нашата вражда. — Кон се наведе към Планинския леърд и впи безмилостен поглед в очите му. — А може и да стане начало на страшна война. Ще разруша вашите селища

и пристанища. Ще ги изравня със земята. Ще посипя със сол нивите и ливадите ви. Ще те издиря и ще те убия заедно с целия ти род. Ти избираш. Мир или война. Избери сега.

— Как постъпихте с ранените бойци от нашето племе? — попита Планинския леърд.

— Лекуваме ги заедно със своите.

— Значи ще има мир — изрече дребосъкът.

— Ще положиш кръвна клетва пред друидите. След това можеш да си вървиш.

— Ще остана да помагам в грижите за ранените.

— Както желаш.

Гайдарите още свиреха и натрапчиво печалната мелодия изпълваше душата на Кон с горест. Тази сутрин неговите бойци бяха бащи, братя, съпрузи и синове. А тази вечер имаше хиляди нови вдовици и сираци, мъката се стовари навсякъде из земите на риганте.

Видя Бран да говори с брат Слънцеднев и отиде да каже на друида за обещанието на Планинския леърд.

— Ще приемеш ли кръвна клетва от него? — попита накрая.

Брат Слънцеднев кимна, но каза:

— Той не е от най-почтените хора. Може и да погази клетвата.

— Ако постъпи така, ще го убия.

Умората го налегна внезапно и той пак плъзна поглед по долината. Имаше много запалени факли, няколко фенера бяха окачени на забити в земята копия. Забеляза Руатан, който още седеше неподвижно, опрял ръце на дръжката на меча, а брадичката си — на ръцете. Кон се усмихна и размаха ръка. Руатан не помръдваше и студлъхна сърцето на Кон.

Втурна се колкото можеше по-бързо. Бран видя и го догони.

Кон падна на колене пред баща си. Мъртвите очи на Руатан бяха вторачени в далечината, лицето му бе застинало в щастлив покой. Още се чуваше мелодията на гайдите. Бран коленичи до брат си, по бузите му рукнаха сълзи.

Дълго не докоснаха покойника, само гледаха как залязващото слънце проблясва по посребрената коса и ярката ризница. Накрая Кон седна до баща си и го прегърна. Бран седна от другата страна и затвори очите на Руатан.

— Как ще продължим без тебе, Голям мъж? — прошепна Кон със свито гърло.

Погали косата на баща си.

Последните слънчеви лъчи за този ден позлатиха планините.

И гайдите млъкнаха.

ЕПИЛОГ

Валанус стоеше на хълма над пристанището и гледаше стотиците пленени кораби, закотвени в извития като полумесец залив на Гориаса. Свали шлема от главата си и пак започна да ги брои. Триста двайсет и три. Джасарай бе заповядал да съберат четиристотин. Нямахше да е доволен.

Плачливият вой на десетки жени стигна до ушите на Валанус и той погледна надолу към тълпата около мястото на екзекуцията. Там издигаха стълбовете, на чиито дълги дванайсет стъпки напречници бяха приковани за ръцете двеста пленени бойци от племето гат. Валанус си каза, че тези мъже ще умрат бързо. Щяха да се задушат от тежестта на телата си. Агонията би се проточила много по-дълго, ако и краката им бяха приковани към стълбовете. Но Джасарай беше в добро настроение след превземането на Гориаса.

Нямахше да се зарадва обаче, когато научи, че изменникът Остаран е откраднал дванайсет кораба и е избягал отвъд морето с почти двеста от своите бойци.

— Не си мисли, Оста, че там си в безопасност — прошепна Валанус и се вторачи в хоризонта. — Ще те настигнем скоро.

Студен вятър повя край назъбените канари. Валанус потръпна.

— Ще се простудиш тук, войнико — каза някаква жена.

Той се обърна рязко. Беше старица от народа келтой, загърната в протрит шал.

— Стъпваш твърде безшумно за човек на такава преклонна възраст — изръмжа Валанус от смущение, че го е изненадала така.

— Ти се беше улисал в мислите си, човече от Каменград. Защо си се вторачил в морето?

— Каменната армия ще го прекоси — заяви той. — И ще се сражаваме в земите отвъд водата.

— Конавар е там — натърти старицата. — Далеч на север, но е там.

— Познаваш ли го?

— Говорила съм с него. А ти какво ще търсиш отвъд морето, Валанус?

Той се вторачи в нея, питаше се как е научила името му. Отдъхна си след миг — нали всеки знаеше кой е комендант на Гориаса?

— Ще търся слава — каза на старицата.

— И ще я намериш — обеща му тя. Смехът ѝ смразяваше. — О, да, Валанус. Ще я намериш.

Издание:

Автор: Дейвид Гемел

Заглавие: Меч в бурята

Преводач: Владимир Зарков

Език, от който е преведено: Английски

Издание: Първо

Издател: ИК „Бард“ ООД

Година на издаване: 2016

Тип: Роман

Националност: Американска

Редактор: Иван Тотоманов

ISBN: 978-954-655-659-2

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/2612>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.